

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ANAYASA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14'üncü Toplantı

19 Temmuz 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve trnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783)(Alt komisyon metni)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

9.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

11.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

12.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

13.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ANAYASA KOMİSYONU
14'üncü Toplantı
19 Temmuz 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Anayasa Komisyonu saat 14.10'da açılarak beş oturum yaptı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin (2/1783) alt komisyon metni üzerinden görüşmelerine devam edildi.

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş,

TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak, Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından saat 00.03'te toplantıya son verildi.

19 Temmuz 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.10

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

(Oturum, Sözcü Abdurrahman Öz tarafından açıldı)

BAŞKAN – Anayasa Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyon olarak 12’nci maddenin görüşmelerine geçmiştik.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

*1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783)
(Alt komisyon metni)*

BAŞKAN - 12’nci maddeyle ilgili görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz talep eden Sayın Muharrem Erkek.

Sayın Erkek, buyurun.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, Anayasa Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, İç Tüzük’ümüzün 102’nci maddesinde değişiklik öngörüyor. Buna göre, genel görüşme önergelerinin Genel Kurulda okunması işleminden vazgeçiliyor, bunun yerine verilen önerge ve özetin milletvekillerine ve Hükûmete bildirilmesi esası getiriliyor. Biliyorsunuz, genel görüşme, Anayasa’mızın 98’inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen Meclisin önemli bir bilgi edinme yolu. Genel görüşme, toplumu ilgilendiren konularda ve devlet faaliyetleriyle ilgili konularda Mecliste yapılan çok çok önemli görüşmelerdir. Bu genel görüşme önergelerinin Genel Kurulda okunmaması en başta Meclis Genel Kurulu çalışmalarını takip eden kamuoyunun bilgi sahibi olmasını engelleyecek. Yani yine katılımcı demokrasiye, şeffaflığa aykırı bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Genel Kurul görüşmelerini izleyen bir yurttaş konudan nasıl bilgi sahibi olacak? Sadece birkaç dakika süren bir işlem kaldırılarak ne amaçlanmak isteniyor. Ayrıca, milletvekillerinin bilgi edinme durumları da faaliyetleri de bizce kısıtlanıyor.

Şunu vurgulamak istiyorum: Anayasa değişikliği teklifi, 16 Nisan referandumuna konu Anayasa değişikliği teklifi Komisyonumuza geldiğinde Anayasa’mızın 98’inci maddesinde yer alan genel görüşmede “devlet faaliyetleri” kısmının çıkartıldığını görmüştük. Yani Anayasa değişikliği teklifini hazırlayan ekip, hazırlayan zihniyet, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda devlet faaliyetleriyle ilgili bir konunun genel görüşme yoluyla görüşülmesini arzulamıyordu veya gerekli görmüyordu. Anayasa Komisyonunda tartışmalar sonucunda bu devlet faaliyetleri yeniden eklendi ve Anayasa’nın 98’inci maddesinin dördüncü fıkrası mevcut hâliyle korundu çünkü bu Meclisin milletvekillerinin önemli bir denetim yolu, bilgi edinme yolu. Genel görüşme, toplumu ilgilendiren önemli konularda, devlet faaliyetlerini ilgilendiren önemli konularda Mecliste yapılan önemli

görüşmeler aslında. Onun için, genel görüşme önergelerinin özetlerinin Genel Kurul huzurunda ve kamuoyunun huzurunda, Genel Kurul çalışmalarını takip eden kamuoyunun huzurunda, yurttaşların huzurunda okunması büyük bir önem arz ediyor.

Anayasa değişiklik teklifinin içeriğinde de şu an önümüzdeki İç Tüzük değişiklik teklifinin içeriğinde de özünde de baktığımız zaman milletin sesi olması gereken Meclisin artık milletin sesi olması istenmiyor. Siyasi güç merkezi artık Türkiye Büyük Millet Meclisi değil, Beştepe Külliyesi olsun isteniyor, güç Parlamentodan Beştepe Külliyesi'ne kaydırılıyor programlı bir şekilde. Egemenlik, yine Beştepe Külliyesi'ne kaydırılıyor, millî iradenin tecelli ettiği yer olan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bütün çağdaş demokrasilerde siyasi güç merkezi olan Parlamento, maalesef bilinçli olarak işlevsizleştiriliyor, itibarsızlaştırılıyor ve "Ne gerek var Mecliste milletvekillerinin konuşmasına, ne gerek var genel görüşme önergelerinin okunmasına, ne gerek var itirazların sözlü olarak yapılmasına?" gibi bir anlayışla karşı karşıyayız. İç Tüzük değişiklik teklifinde, bu teklifi hazırlayanlar, İç Tüzük'ü önlerine koymuşlar ve demişler ki: "Biz artık siyasi partileri demokrasinin vazgeçilmez unsuru yapmayalım, onların siyasi faaliyetlerini kısıtlayalım, gündem belirlemelerini engelleyelim veya daraltalım, İç Tüzük'te nerede bir milletvekilinin açıklaması, konuşması varsa bunu da ya kısıtlayalım ya ortadan kaldıralım." mantığıyla maalesef karşı karşıyayız. Bizce "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" yazısını da Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkarıp belki Beştepe Külliyesi'ne yazmak da önümüzdeki süreçte talep edilebilir, uygun görülebilir ve fiilen de maalesef artık egemenliğin, devletin şahsileştiğini, yürütmenin teklediğini ve siyasi güç merkezinin Parlamento değil, millî iradenin tecelli ettiği yer değil Beştepe Külliyesi olduğu da görülüyor. Ama bunlar bir kişinin veya bir siyasi partinin ikbali için önemli olabilir ama Türkiye Cumhuriyeti'nin, devletin ve milletimizin ikbali için, kamu yararı için, geleceğimiz için doğru uygulamalar değildir. Parlamentolar, Meclisler konuşurlarsa, tartışurlarsa ve bu konuşmalardan, tartışmalardan kamuoyu ne kadar çok bilgi sahibi olursa, kamuoyu Meclis Genel Kurul çalışmalarına ne kadar çok vâkıf olursa işte o zaman katılımcı demokrasiyi sağlamış oluruz, demokrasimizi geliştirmiş oluruz. Ama bu uygulamalara bir bütün hâlinde bakıldığında, dediğimiz gibi, artık Parlamentoyu, Meclisi değil, Beştepe Külliyesi'ni bir siyasi güç merkezi olarak gören bir anlayışın tezahürü. Bu anlayış, Türkiye'yi, ülkemizi, milletimizi iyi yerlere götürmeyecektir. Haklı uyarılarımız, tespitlerimiz başından beri dikkate alınmıyor, yine alınmayacağını biliyoruz ama biz tarihe not düşmek adına, tutanaklara geçmesi adına düşüncelerimizi paylaşmaya devam edeceğiz. Bunu hem Komisyonda hem Genel Kurulda hem de toplumun huzurunda, milletimizin huzurunda yapmaya, bu mücadeleye devam edeceğiz. Bu maddede de genel görüşme önergelerinin özetinin okunmasının, milletvekillerinin bilgi edinme ve kamuoyunun bilgi edinmeleri açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erkek, teşekkür ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyondan 1-2 bakan çıkmadı mı ya?

BAŞKAN - Tabii şu an Bakanlar Kurulu açıklandığı için arkadaşlar ona bakıyorlar.

İsterseniz bir beş dakika ara verelim, nasıl olsa zaten gündem toparlanmaz.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.19

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

(Oturum, Sözcü Abdurrahman Öz tarafından açıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyon çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz talebi olan sayın milletvekilleri var.

Sayın Bayraktutan, buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Tabii, Türkiye'nin gündemi saat başı çok hızlı değiştiği için aslında sabahki bütün ana haber bültenlerinde Parlatentonun gündeminde İç Tüzük olmasına rağmen, şimdi, biraz önce kabineyle alakalı değişiklik ortaya gelince hem basın ilğisi hem de milletvekili arkadaşlarımızın yoğunluğu öbür tarafa odaklandı. O nedenle, burası herhâlde ikinci planda kalmış gözüküyor Başkan.

Ben sözlerimin başında öncelikle hepinize çok teşekkür ediyorum. Geçen ay içerisinde hem annemi kaybettim, arkasından da çok ciddi bir sağlık problemi yaşadım; hem Anayasa Komisyonunun Değerli Başkanı hem Başkanlık Divanı hem buradaki değerli üyeler siyasi parti ayrımı gözetmeksizin hepsi o kötü günlerimizde acımızı paylaştılar. Hepsine içtenlikle teşekkürlerimi, şükran duygularımı ifade ediyorum. Hepiniz sağ olun, var olun, geçmişlerinize rahmet olsun diyorum.

Bunun haricinde, tabii, biraz önce de ifade ettiğim gibi, gündem sürekli değişiyor, işte biraz önce kabine açıklandı. Kabinenin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Temennimiz o, inşallah başarılı olurlar.

Değerli Başkan, değerli üyeler; şimdi burada 12'nci maddeye ilişkin düzenlemede biraz önce Sevgili Muharrem Erkek ayrıntılı ifadede bulundu ama ben ondan önce, daha önceki maddelerde hiç konuşmam olmadı, birkaç şeyi fazla uzatmadan sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, buradaki temel çıkış noktamız parlamenter demokrasi-başkanlık sistemiyle alakalı ayrım, hemen arkasından, bir anlamda 12'nci maddeyle de irtibatlı bir konuma getiriyor, şöyle ki... Neden? 16 Nisan 2017'de yapılan halk oylamasında bir anlamda mevcut sistemle alakalı çok ciddi ve radikal bir değişiklik ortaya kondu ve bu mevcut sistemde başkanlık sistemine yönelen, Parlatentonun özellikle kuvvetler ayrılığı ilkesinden yola çıkan, yasama, yürütme ve yargıyı tek bir güçte birleştiren bir düzenleme, bize göre şaibeli, hukuki sonuçları tartışılabilir şekilde, öyle veya böyle kabul edildi. Şimdi, burada bütün yetkiler tek elde toplandığı için, önümüzdeki döneme ilişkin olarak Sayın Başbakanın da dün yapmış olduğu açıklamada 2019'a kadar gidebilecek olan İç Tüzük'le alakalı bir düzenlemenin şart ve zaruri olduğu, 2019'da tamamıyla Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçildiği andan itibaren yeni bir İç Tüzük değişikliğine ihtiyaç olduğu gerekçe gösterilerek kamuoyuna bir açıklama yapıldı.

Burada paylaşmamız gereken temel nokta, Sayın Başbakanın açıklamalarında ilginç olan, dedi ki: "Parlatentoyu lüzumsuz konuşmalardan arındırarak daha çok iş, daha az laf yapan bir kurum bir hâline dönüştürmektir aslında talebimiz." Bizim buradaki temel noktamız da şu: Parlamento gerçekten

bir yasa yapma fabrikası mıdır, yoksa Parlamento gerçekten Fransızca deyimiyle, temel dayanağının o olduğu gibi konuşma eyleminin gerçekleştiği, konuşulan bir yer midir? Bu ince çizgiyi ayırt etmek gerektiğine inanıyorum. Bu konudaki temel çizgide ayrılmamız gerektiğine inanıyorum.

Parlamentoda sadece konuşmaların süresiyle sınıflandırma yapmanın çok doğru olmadığını düşünüyoruz ama gelinen noktada Parlamentoda bir empati yaparsak, hem muhalefet açısından hem iktidar açısından bir empati yaparsak bugün iktidarda olanların yarın bir gün muhalefette olabilmesi gerçeği karşısında veya bugün muhalefette olanların yarın bir gün iktidarda olabileceği karşısında muhtemelen siyasi partilerin... İç Tüzük'le alakalı düzenlemeler bir anlamda Parlatentonun çalışmasının anayasasıdır, ancak bu şekilde ifade edebiliriz yani bir anayasa bir ülke için nasıl bir temel yasaysa İç Tüzük de Parlatentonun çalışmasını, kurallarını ortaya koyan bir anayasadır. Böyle bir düzenleme yapıyorken geniş bir uzlaşmanın ele alınabilmesi, geniş bir uzlaşma bağlamında ortaya çıkabilmesi hepimizin gönülden arzu etmiş olduğu bir talepti ama ne yazık ki iki partinin mutfağında hazırlanmış olan bu şekildeki bir düzenlemenin geniş bir uzlaşmayı, bir konsensüsü ortaya koymadığı, o nedenle de bu uzlaşmanın olmaması nedeniyle de bir dayatma olduğu konusunda ciddi anlamda tereddütlerimiz var.

Şimdi, mevcut İç Tüzük'le alakalı –kırk dört yıllık bir İç Tüzük'le yönetiliyoruz- problemler var mıdır? Tabii ki vardır. Eksikler var mıdır? Vardır. Mesela, bizim Parlatentonun denetim yollarıyla alakalı yapmış olduklarımız yazılı sorular, sözlü sorular, grup önerileriyle alakalı bazı şeyler yeri geldiği zaman tıkanmakta, buranın ötesine geçmemektedir.

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, kanun fabrikası ile Parlamento arasındaki bu temel görüş ayrılığında, ince bir çizgide Parlatentonun dört temel koşulu var. Bunları zapta geçmesi açısından paylaşmak istiyorum. Parlamento, biraz önce de ifade ettiğim gibi, konuşulan yer yani temel çıkış noktası konuşma fiilinden ortaya çıkıyor. Parlatentoda bu dört temel noktadan bir tanesi: Milletvekilleri Parlatentoda, bütün Batılı ülkelerdeki, çağdaş demokrasilerdeki parlatentolarda olduğu gibi özgürce kendilerini ifade edebilmelidirler. Herhangi bir sınırı olmamalıdır, milletvekillerinin bu özgür düşüncelerini ifade ediyorken kendilerini frenleyebilecek herhangi bir mekanizmanın kaygısını kendi iç dünyalarında duymamaları gerekir ve bu düşüncelerini Parlatentoda özgürce ifade etmeleri gerekir. Parlatentonun ta yüzyıllar öncesinden çıkış noktasının temel noktası bu.

Bir başka temel çıkış noktamız ise karşıt görüşlerin herhangi bir şekilde, seviyeli bir şekilde karşılıklı olarak tartışma ortamının olabilmesi ve karşıt görüşler Parlatentoda tartışılıyorken herhangi bir sorunun olmaması ve herhangi bir şekilde bu karşıt görüşlerin birbirlerini ifade etmesinden dolayı gruplar arasında, görüşler arasında herhangi bir şekilde şiddet veya bunu öngörececek herhangi bir yöntemin olmaması. Bu konudaki bir özgürlüğün de mutlaka olması gerekir diye düşünüyoruz.

En önemli noktalarından bir tanesi, temel işlevi olmamakla beraber, yasa koyucunun Parlatentoda yasama yetkisini yapmasının özgürce ifade edilebilmesidir. Yasa yapma yetkisi Parlatentonun temel işlevlerinden bir tanesidir ama en başta da konuştuğumuz gibi Parlamento bir kanun fabrikası değildir, bu ince çizgiyi birbirinden ayırt edebilmek gerekir.

Dördüncü öngörmüş olduğumuz nokta da bütün bu olaylarla alakalı denge unsurunun göz ardı edilmemesi ve denge unsurunun mutlaka belirleyici olması. Bununla alakalı herhangi bir sıkıntının olmaması gerekir diye düşünüyoruz.

Biraz önce de ifade ettiğimiz gibi, bütün bunlar yapıyorken, bu düzenlemeler yapıyorken bu bütün maddeler açısından baktığımız zaman -zaten maddelerin içerisinde de bu belli- konuşmaların engellenmesine ilişkin bir genel kaygımız var, Parlamentoda, demin ifade etmiş olduğum bu dört maddeye ilişkin olarak dört temel argümanı ihlal eden, milletvekilinin Parlamentoda konuşmasını öngören bu temel hükmün bir anlamda ihlal edildiğine ilişkin kaygılarımız var.

Hani biraz önce de ifade ettim ya Sayın Başbakanın “Burada lüzumsuz konuşmalar yapıyor. Biz bunları bir anlamda engellemeye çalışıyoruz.” şeklinde ifadeleri var. Değerli arkadaşlarım, lüzumsuz konuşmanın ölçüsünü belirleyecek olan anahtar kimin elindedir bilemiyorum. Yani bununla alakalı bir skala var mıdır, buna ilişkin bir ölçüm aletimiz var mıdır? Bu, tartışılması gereken bir konudur diye düşünüyorum. Eğer bu şekilde bir engel varsa, eğer bunu yapamazsak, bu konuda bir soru işareti kafamızda varsa gündemi belirlemeyi de tayin edemeyiz bir anlamda. Parlamento, biraz önce ifade ettiğim gibi, gündemi de belirleyen bir kurumdur, aslında bir ülkenin en önemli, kalbinin atması olduğu bir yerdir. Eğer bunları sağlayamazsak, bu konuda bir soru işareti varsa bu konuda da belirleyici olamayız diye düşünüyorum.

Temel şeylerden bir tanesi de yine milletvekillerini -buraya getirilen ileriki maddelerde bunları konuşacağız- getirecekleri şeylerle beraber disiplin cezalarıyla bir anlamda ıslah etmek, onları hizaya sokmak bir düzenlemede kabul görmesi gereken bir şey değildir.

12’nci maddeyle getirilen -biraz önce Sevgili Muharrem Erkek çok güzel anlattı- 102’nci maddedeki temel dayanak... Aslında 101’inci maddede açık bir şekilde belirtiliyor. Müsaade ederseniz, zapta geçmesi açısından -zaten çok kısa bir madde- onu, İç Tüzük’ü okumak isterim. Diyor ki: “Genel görüşme, toplum ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.” Yani demek ki çok önemli bir denetim mekanizması. Böyle bir konu ancak toplumu yani kişiyi değil de toplumu ilgilendiren ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren, gerçekten önem arz eden bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşulmasıdır. Bu şekildeki bir görüşme Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapıyorken bunu sadece süreden tasarruf ederek, yani süreyi kısaltacağız ve birkaç dakikalık bir süre kazanacağız diye bunun Genel Kurulda okunmamasını öngörerek, sadece verilen önerge ve özetinin milletvekillerine ve Hükümete bildirilmesi esası bir anlamda toplumdaki hem bilgilendirme hakkını hem toplumun Parlamentoda neler oluyor... Yani genel görüşme gerçekten önemli bir denetim mekanizması. Parlamento toplum ve devletle alakalı bir konuyu görüşüyorken bunu sadece biz milletvekillerine e-posta veya bir posta yoluyla şöyle bir konuyu görüştük demek ne derecede doğrudur? Bunu tartışırken, bunu konuşuyorken, sadece bunu konuşmayla belki iki üç dakikadan tasarruf ederiz diye düzenlemenin veya bu önyargıyla hareket etmenin Parlamento hukuku açısından çok doğru olmadığına inanıyorum.

Bunu neye bağlamak istiyorum? En başta ileri sürmüş olduğum bir şey vardı, Parlamentodaki konuşmaları -Parlamento biraz önce de ifade ettiğim gibi konuşma yeri, konuşulan yer- sadece dakika ve nicelikle sınırlandırma, “Bu bir dakikadan ibarettir, şu kadar konuşursanız uygundur, şu kadar konuşursanız uygun değildir.” anlamındaki bir nitelendirme bana göre bir nicelik değerlendirmesidir. Önemli olan, Parlamentoda milletvekilinin ne yaptığıdır, neleri anlattığıdır. En başta da söyledim, evet, bazı şeyler eksik midir? Eksiktir. Daha önce de İç Tüzük’le alakalı, düzenlemelerle alakalı birtakım görüşmeler yapılmıştır. Ben burada Oktay Ekşi’yi de -24’üncü Dönemde beraber milletvekilliği yaptığımız bir büyüğümüzü- saygıyla anıyorum. Kendisinin İç Tüzük’le alakalı ciddi anlamda bir çalışması vardı. Kendisiyle ben birçok kereler görüştüm, kitaplarından da yararlandım. Keşke, gönül isterdi ki bu şekildeki bir çalışma en başta da ifade ettiğim gibi bütün siyasi parti gruplarının ortak bir çalışmasıyla öngörülseydi.

Denetim mekanizmalarıyla alakalı ciddi sıkıntılar var mıdır? Vardır. Grup önerisi verildiği zaman, bir Meclis araştırması komisyonu kurulduğu zaman onun nereye kadar gideceğine ilişkin tereddütlerimiz var mıdır? Vardır. Eksiklikler giderilebilir mi? Giderilebilir ama bütün bu eksiklikler milletvekilinin konuşma süreleri veya milletvekillerinin konuşmalarını indirgeyerek on dakikalık süreyi beş dakikaya veya üç dakikaya çekerek olması özellikle Türkiye'nin birçok sorunun Parlamentoda konuşulması gerçeği karşısında çok yetersiz görülmektedir.

O anlamda bugün Komisyonunda görüşülen, alt komisyonunda arkadaşlarımız çok iyi niyetli çalışmalar yapmış, muhalefet gerekçeleri yazmış olmalarına rağmen ne yazık ki bu yapmış olunan uyarılar dikkate alınmamıştır. Temennimiz şudur: Keşke biraz önce de ifade ettiğim gibi bu çalışma bütün grupların ortak bir çalışması olsaydı ve bütün milletvekilleri, bütün parti grupları... Evet, doğrudur, bu İç Tüzük bizim İç Tüzük'ümüzdür. Buna biz katkı verdik. Parlamentoda birçok kanun düzenlemesinde, komisyonlardan geliyorken, alt komisyondan geliyorken, görüşmeleri yapıyorken muhalefet şerhleri olur, doğaldır da, bundan daha doğal bir şey olamaz ama İç Tüzük gibi -biraz önce de ifade ettiğim gibi- Parlamentonun anayasasını teşkil eden, milletvekillerinin çalışma esaslarını düzenleyen, bir anlamda Parlamentoya ışık tutan, böyle geniş bir konsensüs yaratan bir düzenlemede muhalefet şerhinin olmaması bana göre bir başarı olması gerekiyordu. Bu konudaki bir muhalefet şerhi bizim açımızdın, Parlamento açısından üzücüdür. Bu söylediklerimi Komisyonun takdirlerine saygıyla arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Erol Dora.

Sayın Dora, buyurun.

EROL DORA (Mardin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, şu anda meriyette bulunan İç Tüzük'ü değerlendirdiğimizde madde 102'nin ikinci fıkrası “Verilen önerenin metni beş yüz kelimedenden fazla ise istek sahipleri beş yüz kelimeyi geçmemek üzere önerenin özetini eklemek zorundadırlar. Genel Kurulda bu özet okunur.” diyor. Yeni getirilen düzenleme ise genel görüşme önergelerinin Genel Kurulda okunmaması yönünde bir düzenleme getirmiştir.

Tabii, şimdi, burada gördüğümüz gibi halkın bilgilendirilmesi açısından en önemli denetleme mekanizmalarından biri olan genel görüşme önergelerinin bu şekilde Genel Kurulda okunmalarının kısıtlanması, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve Parlamento teamülleri gereğince artık yerleşmiş olan bu önemli uygulamanın kaldırılmış olmasını büyük bir eksiklik olarak görmekteyiz. Parlamentonun temsil görevini yapması açısından büyük bir eksiklik oluşturacak.

Şimdi, doktrine de baktığımızda, Şeref İba “Anayasa ve Parlamento Üzerine İncelemeler” adlı kitabında “Yasama laboratuvarlarının çetin testlerden başarıyla geçen yılların eskitemediği kimi İç Tüzük normları, eski İç Tüzüklerin yenilere bıraktığı en değerli miraslar olmuştur. Öyle ki parlamenter rejimin kesintiye uğradığı dönemlerde görev yapan seçilmemiş yasama organları bile İç Tüzük geleneğimizin bu çizgisinden sapmama çabası içinde olmuşlardır. Meclis İç Tüzükleri gücü sınırlayan, Meclis içi dengeleri gözeten, görüşmenin çoğunlukçu değil, çoğulcu, uzlaşmacı bir anlayışla cereyan etmesini sağlayan güvenceleridir. İç Tüzükler Meclis içinden dışına taşan ve işleyen demokratik mekanizmada uygun bir hukuki çerçeve sunarak son derece kritik siyasal işlevler de görmektedir.” diyor.

Anayasa Mahkemesi 31/1/2002 günlü ve esas (2001/129) numaralı Kararı'nda bugün de çarpıcı değerlendirmelerde bulunmuştur. Anayasa Mahkemesi kararında şunu vurgulamaktadır: Norm yaratıcı niteliğiyle diğer Parlamento kararlarından ayrılan İç Tüzük'ün iktidar-muhalefet ilişkilerinde veya

Meclis iradesinin gerçeğe uygun biçimde yansıtılmasında büyük önem taşıdığı bir gerçektir. Normlar hiyerarşisinde en üst noktada yer alan Anayasa, yasalar gibi İç Tüzük'ün de dayanağı ve belirleyicisidir. Bu nedenle, demokratik bir devlette Meclislerin kendi çalışmalarını serbestçe düzenleme konusundaki yetkileri de Anayasa'yla sınırlıdır. Yüksek mahkemenin de vurguladığı gibi İç Tüzükler, Meclisin kuruluş ve işleyişini düzenleyen -tanımı olarak gereği olarak- Anayasa'yla tam bir uyum içerisinde olmak zorundadır. 1982 Anayasası Parlamento hukukunu ilgilendiren konularda aslında İç Tüzük'te yer alması gereken kimi hükümleri doğrudan doğruya düzenlemeyi tercih eden İç Tüzük karakterli bir anayasadır.

Şimdi, tekrar konumuza döndüğümüzde getirilmiş olan bu düzenleme aslında Parlamentonun görevi olan temsil, yasama ve en önemli görevlerinden biri olan denetlemenin bir şekilde kısıtlanması anlamına gelmektedir. Anayasa'mızın 98'inci maddesinin dördüncü fıkrasında da düzenlendiği gibi, genel görüşmenin toplumu ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren konular için verileceğini açık ve net olarak belirtmektedir.

Kamuoyunun bilgilendirilmesi çok önemlidir. Zaten bizim görevimiz nedir? Biz halkın iradesini temsil etmek amacıyla Parlamente'ye gelmiş olan milletin vekilleriyiz. Amacımız nedir? Toplumsal sorunları çözerek bir bakıma aynı zamanda iktidarı da denetleyerek Anayasa'mız, uluslararası sözleşmeler ve kanunlar çerçevesinde bir hukuk devleti olması gereğince devletin yönetilmesidir. Bu anlamda da özellikle muhalefet partilerine büyük görev ve sorumluluk düşeceğini belirtmek istiyorum. Zaten eğer Parlamente'da güçlü bir muhalefet yoksa, orada da gerçek anlamda bir demokrasiden de bahsedemeyeceğimizi vurgulamak istiyorum. Profesör Özbudun da yapmış olduğu bu konuya ilişkin değerlendirmelerde şunu belirtmektedir: Her ne kadar genel görüşme açılıp açılmaması Genel Kurulun kararına bağlı olsa da, sonuçta Genel Kurul çoğunluğu görüşme açılmasını kabul etmese dahi görüşme açılıp açılmayacağı hakkındaki görüşmelerin de Meclis için bir denetim yolu oluşturduğunu vurgulamaktadır. Elbette bilgi edinme ve denetim araçlarının etkililiği sadece teknik zorlama mekanizmalarından ibaret değildir. Bu bakımdan genel görüşme müzakere edilen konunun öneminin vurgulanması yönünden önemlidir. Genel görüşme yoluyla muhalefet müzakere edilen konuyla ilgili olarak hükümeti birden fazla milletvekiliyle eleştirme imkânı yakalamaktadır.

Bütün bu yapmış olduğumuz konuşmaların özetini değerlendirecek olursak gerçekten Parlamente'nun iktidarı denetlemek amacıyla Parlamente'ye, özellikle muhalefete tanınmış olan genel görüşme önergesinin önemi açısından bu önergelerin Mecliste okunması yönünde şu anda var olan düzenlemenin kaldırılarak önergelerin Mecliste okunmasının bu şekilde kısıtlanmış olması muhalefetin denetleme görevinin yerine getirilmesi açısından büyük bir eksiklik yaratacaktır. Buradaki amaç nedir? Tabii ki aynı zamanda hem Parlamente'nun sesini kısmak hem de burada bir zaman kazanmaya yönelik bir iddia vardır muhtemelen. Fakat tabii, bu şekilde -Parlamente'nun görevi- milletvekillerinin, muhalefetin zaman sürelerini kısarak aynı zamanda ülkemizin demokratikleşmesinin gerçek anlamda gerçekleşmemesine de vesile olacaktır.

Dün de belirtmiş olduğumuz gibi -şimdi toparlıyorum Sayın Başkan- işte yıllardır Parlamento çalışmaları aslında bize çok önemli bir miras bırakmıştır. Birçok İç Tüzük uzlaşma komisyonlarında yapılmış olan görüşmelerde ve hazırlanmış olan raporlarda da bu önemli maddelerin korunduğunu görüyoruz. Şimdi, Türkiye'nin Avrupa Birliğiyle müzakere ettiği bir süreçte, 21'inci yüzyılda, özellikle Parlamente'nun aritmetiğinin ve profilinin çok değiştiği bir dönemde şimdi var olan bu Parlamente'ye, milletvekillerine, halkın temsilcilerine tanınmış olan bu sürelerin, bu denetleme mekanizmalarının bu şekilde etkinliklerinin kısıtlanmasını yeni bir iç tüzükle, parçalı bir iç tüzükle gerçekleştirmeye çalışmak Türkiye'nin demokratikleşmesine ve gerçek anlamda Parlamente'nun yasama, denetleme ve

temsil görevinin yerine getirilmesine büyük bir engel teşkil edecektir. Bu bakımdan, getirilmiş olan bu düzenleme kesinlikle demokrasimize, muhalefete herhangi bir katkı sağlamayacaktır. Dolayısıyla, verilmiş olan bu genel görüşme önergelerinin muhakkak Genel Kurulda okunması önemlidir. Zaten burada da şu anda meriyette bulunan İç Tüzük'ün ikinci fıkrasında da belirtilmektedir. Zaten 500 kelimeyi geçtiği zaman özetinin okunması açık ve net olarak belirtilmektedir. Yani demek ki kanun koyucu da bunu çok iyi bir şekilde düzenlemiştir. Bu düzenlemenin biz kalmasını istiyoruz. Dolayısıyla, getirilmiş olan bu Genel Kurulda okunmama maddesinin kaldırılmasını bir kez daha Türkiye halkları adına, Parlamentomuz adına talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Dora, ben teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Melike Basmacı...

Sayın Basmacı, buyurun.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, sevgili vekiller; başta çok düşündüm, ne söylendi, ne yapıldı, ne söylenmeli diye ama herhâlde en güzeli kendi yaşadığımı anlatmak olacak. Yaklaşık iki yıldır milletvekiliyim. Milletvekili olurken “Hayallerim var.” sloganıyla dolandım şehrimi. Ülkem için yararlı, uzmanlığımın dâhilinde, yarın evlatlarımıza bırakacağımız ülkemize hizmet etmek için yemin ettim. Geldiğim, vekil olduğum günden beri kimi görsem herkes zaten İç Tüzük'ün değiştirilmesi gerektiğinden bahsediyordu ama yöneme, şekle, yapılarına bakılırsa, değiştirilen maddelere bakılırsa bu sanki İç Tüzük'ü değiştirmek değil de ses kesmek, konuşturmamak gibi. Şimdi, öyle bir süreçten geçiyoruz ki sanki bir “fast food” yemeği servis eder gibi, burada bile yapılmamış, kimsenin görüşü dinlenmeyen, sanki bir duvarın arkasından konuşulan, ses gitmeyen bir süreçten geçiyoruz.

Şimdi, malum, dedim ya ben yeni vekillerdenim, onun için yıllarını Meclise vermiş, milletine vermiş ak saçlı, yok saçlı, tecrübeli vekillere sormak istiyorum. Şimdi, bu yeni gelen iç tüzükle bizden beklenen, bölgemdeki bir sorunu beş dakikada anlatmamı, hatta anlatırken dilim sürçerse, yanlış bir şey söylersem bunu kürsüden düzeltemememi ve bir torba yasa içinde Denizli'mle ilgili bir madde gelirse onu ayrıca oylayamayacağımı ve istediğim kadar sorunu anlatamayacağımı ve bu süreçte de vekil olup mucize yaratmamı bekliyorlar gibi geliyor. Şimdi sorumu tekrar soruyorum ak saçlı, yok saçlı tecrübeli vekillere: Böyle bir mucizeyi kim yaratabilir ki? Yani baktığınızda, beş dakikada bölgenin sorunlarını anlatacağım ve bunların oylamasında bile söz hakkım olmayacak, dilim sürçerse kürsüden düzeltme şansım bile olmayacak. Şimdi, düşünmenizi istiyorum. Herkesin inandığı, güvendiği, ülkemizin kalbi dediğimiz Mecliste vekiller konuşamazsa ne olur? Vekillerin sesi kesilirse acaba atanamayan öğretmenleri, emeklilikte yaşa takılanları, vergisini bile ödeyemeyen esnafın sorunlarını, ürünü para etmeyen, girdilerle baş edemeyen çiftçiyi, üniversiteyi bitirmiş ama iş bulamamış çocukların sorunlarını... Belki de milletvekili Mecliste konuşamazsa bugün keyif aldığımız, keyifle koyduğunuz OHAL'de kanun hükmünde kararnamelerle mağdur olanların sorunlarını, haksız yere tutuklanan insanları, bunları bir vekil Meclisten söyleyemeyecekse belki de çok cümle kurmamak lazım. Galiba tek şey söylemek lazım ve eminim bundan sonra daha çok söyleyeceğiz eğer siz bu OHAL zihniyetiyle devam ederseniz. Hak, hukuk, adalet demek lazım. Ne kadar konuşsak, vicdanlarımızın önüne öyle perdeler serilmiş ki, o kadar gözleriniz kapanmış ki -bugünkü Hükûmeti de tebrik ediyorum, inşallah adaletli olmuştur diyorum- bir tek maddeyi bile “Acaba doğru mu söylüyorlar, milyonlarca kelime içinden bir tanesi doğru mu?” diye düşünmeden sadece verilen bir talimatla bir an önce Komisyondan İç Tüzük'ü geçirmeye çalışıyorsunuz.

Şimdi konuşmama son vereceğim ama buraya, tam masanın olduğu yere Rauf Denktaş'ın bir sözünü bırakıp gideceğim. Cevap vermek isteyen, üstüne alınan alıp gidecek. Diyor ki: "Önemli olan, hayatta hiçbir zaman yalpalamayacaksın. Düşüncelerinde bir ileri, bir geri adım atmayacaksın. Her dönemin adamı değil, her dönemde adam olacaksın."

Teşekkür ediyorum. Hak, hukuk, adalet diyerek hepinizi selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Basmacı, ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Bekaroğlu'na söz veriyorum, sonra da Sayın Meral Danış Beştaş'a söz vereceğim.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasi değişik şekillerde tanımlanıyor, şu olursa tamdır, şu olursa eksiktir şeyleri söyleniyor. Bu üç konu önemli. Demokrasilerde seçimle gelen bir yönetim vardır, çoğunluk gelir yönetir, hukuk içinde yönetir ve az olanın asla ve asla sözü, sesi kesilmez. Bunlar demokrasi için olmazsa olmazdır. Eğer bunlardan birinde eksiklik varsa "o sistemde demokrasiden söz edilemez" belki ağır bir cümle ama eksiktir bu demokrasi, sorunludur. Şimdi, Türkiye'de zaten böyle eksik ve sorunlu bir demokrasi varken, son zamanlarda yapılanlar bu demokrasiyi daha da sorunlu hâle getiriyor, bu İç Tüzük değişikliği de bunlardan biridir. Şimdi üzerinde konuştuğumuz 12'nci madde de aslında iktidarın süreyle ilgili, muhalefetin konuşma süresini azaltmaya yönelik birçok madde gibi bu madde de böyle bir amaçla çıkıyor. Genel olarak bu İç Tüzük değişikliği esasen milletvekilleri az konuşsun ve istediği gibi konuşmasın... İsteddiği gibi, az konuşmayla ilgili bu madde dâhil çok sayıda madde var. İsteddiği gibi konuşmasında, bildiğiniz gibi, 15'inci madde açık bir şekilde milletvekilleri kürsüden söyleyecekleri sözlerden dolayı disiplin ve para cezasıyla karşı karşıya bırakılıyor. Üstelik de dışarıda herhangi bir vatandaşın söyleyebileceği bir sözü Meclis kürsüsünde söylediğinden dolayı milletvekili cezalandırılacak. Bu da aslında öyle ayrıntı filan değil, demokrasinin özüne bir saldırıdır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, Adalet ve Kalkınma Partisi 2002'de iktidara geldiğinde 58'inci Hükümet Programı'nda çok enteresan cümleler var, bunlardan bir kaçını okumak istiyorum: "İnsanlarımızın barış ve refah içinde, özgürce yaşadığı, çağdaş dünyayla bütünleşmiş, farklılıkların çatışma unsuru olarak değil, zenginlik kaynağı olarak görüldüğü, itibarlı, demokratik ve dinamik Türkiye vizyonu hayata geçirilecektir. Temel hak ve özgürlükleri ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde özellikle Kopenhag Kriterlerinde belirtilen seviyeye yükseltmek için Anayasa ve yasalarda gerekli tüm değişiklikler yapılacaktır." Böyle başladı Adalet ve Kalkınma Partisi ama şimdi tam tersi bir yöne doğru ilerliyor. Yine aynı Hükümet programında şöyle deniliyor: "Temel hak ve özgürlüklerin sadece anayasal ve yasal güvenceye alınmasıyla yetinmeyip fiilen uygulanması ve siyasal kültürümüzün yerleşik bir boyutu olarak güçlenmesi yönünde çaba sarf edilecektir." Devam ediyor: "Temel hak ve özgürlükler konusunda toplumun değişik kesimlerinin sorunlarına ve taleplerine karşı duyarlı olacak, bu alanda çifte standartlara, kısır çekişmelere ve siyasi istismara izin verilmeyecektir." Bir cümle daha bu programdan: "Mülkiyet hakkı, düşünce, ifade, inanç, teşebbüs ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlandıran hükümleri evrensel hukuk ve özgürlük anlayışı içinde dikkate alınarak yeniden düzenlenecektir." Yurttaşlar için böyle bir şey yapılacağını vadediyor ve bu vaatlerle iktidara geliyor. Diyeceksiniz ki: "Canım, vaatleri değiştirdik, gene iktidardayız, ne olacak?"

Ama değerli arkadaşlarım, bu yapılan şey gerçekten Türkiye'yi sizin iktidara gelmiş olduğunuz 2002'nin öncesine değil, ta Platon'un dönemine kadar götürüyor. Platon, hani İslam dünyasında Eflatun olarak biliniyor ya, milattan önce 427 ile 347 yılları arasında yaşamıştır. Platon'un anlayışı, Platon'un devletle ilgili önemli metinleri vardır ve bu metinlerde adalet anlayışı çok ilginçtir, der ki Platon:

“İnsanlar şehre –yani şehir polise- belli statülerle doğarlar, gelirler.” Bu statülere göre de insanları madenlerle de işaretler Platon. İşte, yöneticiler en üst, aristokrat, altın, yardımcıları, muhafızlar ve askerler, gümüş, çiftçiler ve zanaatçılar yani çalışan sınıflar demir ve bronz şeklinde doğmuşlardır, diğerleri zaten yoktur yani, köleler möleler filan yoktur. Adalet de Platon’a göre bu mevcut olan düzenin korunmasıdır. Şehirdeki bu düzeni herhangi bir şekilde bozmaya yönelik olan her şey anarşidir, terördür, bozgunculuktur. Bu şekilde algılıyor ve vazediyor. Bunun dışına çıkmak, yani eşitlik istemek anarşidir. Bunun dışına çıkmak, hak talep etmek anarşidir.

Sanki Türkiye böyle yüzlerce değil, binlerce sene geriye doğru gidiyor. Maalesef, şu anda mevcut yönetim, iktidar, özellikle de Sayın Cumhurbaşkanı, her konuyu, en son 15 Temmuz yaptığı gibi tanımlıyor, kendisi bir tanım ortaya koyuyor “Bu, bu şekildedir.” diyor. Ha, olabilir, ben de, bir başkası da farklı şekilde bir konuya bakabiliriz, tanımlayabiliriz, netice itibarıyla o şekilde düşünüyor.

Tabii, iktidardakinin düşüncesi farklıdır, ama neticede seçilmiştir, gelmiştir ve bu şekilde düşünüyor. Buraya kadar bir problem yok ama yetmiyor, Sayın Cumhurbaşkanı ve iktidar...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, toparlayabilir misiniz lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Toparlayacağım efendim, yani ama yeni başladım.

BAŞKAN - Lütfen buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Sayın Cumhurbaşkanı ve iktidarın sözcüleri sadece tanımlamıyorlar, karşı tarafı da tanımlamayıp sınırlıyorlar. Bu şekilde düşünmeyi haine, teröriste kadar götürüyorlar. Belki de bu lafların çok fazla şeyi yoktu. Son zamanlarda, 15 Temmuz günlerinde yaptığı konuşmalarda darbeciye kadar götürüyor. Yani darbe Türkiye’de ağır ceza gerektiren çok vahim bir suçtur, oraya kadar götürüyor. Bundan sonraki adım, aslında “bundan sonraki adım” demememiz gerekiyor, henüz bize gelmediği için, bana gelmediği için söylüyorum, birçok insan bu Sayın Cumhurbaşkanının ve iktidarın tanımlamış olduğu şekilde olayları tanımlamadığı için, farklı şekilde tanımladıklarından dolayı zaten tutuklanmışlar ve yargılanıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Başkan müdahale etti, çok uzun konuşmayayım, “Bugün bitireceğiz.” diyor, çok uzun konuşmayacağım ama birkaç cümleyle tamamlayacağım.

BAŞKAN – Lütfen.

Teşekkür ederim hassasiyetiniz için.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bu gidilen yol gerçekten yol değildir. Yani Türkiye’nin 2017 yılında, böyle bir dünyada, böyle bir ortamda bunu sürdürebilmesi, bunu devam ettirebilmesi, bu tutum ve yaklaşımla Türkiye’de toplumsal barışın korunabilmesi, bu mümkün değil, bu sürdürülebilir bir şey değil. Gerçekten bunun için çok derin araştırmalar yapmaya gerek yok. Şöyle etrafımıza bir bakarsak bunu açık bir şekilde görürüz.

Değerli arkadaşlarım, hakikat değişik şekillerde insanlar tarafından yorumlanabiliyor. Zaten demokrasinin özünde bu vardır ve değişik şekilde düşünebilir insanlar. Bu düşüncenin en faydalı olanının bulunması için açık bir şekilde... Demokrasi bunun için en iyi sistemdir, farklı düşünceler açık bir şekilde ifade edilebiliyor. Ee, toplumda değişik sebeplerden dolayı işte terör var, başka şeyler var, bu düşüncüyü açık bir şekilde ifade etmeye, belli zamanlarda, belli şekillerde birtakım sınırlamalar işte ırkçılık, nefret söylemi, hakaret, şiddet içermek, şiddet önermek sınırlamalar gelmiştir. Bunlar bile tartışılırken Parlamentoda konuşacak Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyelerine, yani milletin temsilcilerine bu şekilde sınırlamalar getirilmesi, gerçekten yani, işte, uluslararası belgelere, şunlara, bunlara aykırıdır, onun ötesinde yani akla ve mantığa aykırıdır.

Değerli arkadaşlarım, adaletin olabilmesi, mevcut olan düzenin korunması filan değil, tam tersi, çeşitliği ve hakkı aramak üzere insanların düşüncelerini ifade etmeleri, bu düşünceler etrafında örgütlenmeleri, siyasallaşmaları, işte, bu millete programlarını sunmaları, budur yani, demokrasi bunun dışına çıkarsa bunun ismi “demokrasi” olmaktan çıkar. Bunu engelleyecek bir tek şey var. Nedir o? Biraz evvel ifade ettim, şiddete çağrı yapıyorsa herhangi bir düşünce grubu, “Düşünce ifade ediyorum.” diye şiddete, teröre çağırıyorsa, bu engellenir, bütün dünyada bu böyledir.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, ben uyarmak istemiyorum ama lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Evet, yani...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Daha “İç Tüzük” geçmedi, biraz konuşabilir mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır, biraz konuşmayacağım son cümlelerimi söylüyorum. Ama yani bu Anayasa Komisyonunun bir görüşme şekli olmasa gerek Sayın Başkan. Yani bir şey anlatıyoruz, o anlattıklarımızı doğrular tarzında bir muhalefet milletvekili konuşuyor ve iki dakikada bir “Sayın Bekaroğlu uyarmak istemiyorum.” Daha nasıl uyaracaksınız?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Peki, son cümlelerimi ifade ediyorum: Şiddet içerir, nefret söylemi, ırkçılık içerir, buna sınırlama gelebilir, hakaret, makaret onlara zaten girmiyorum. Bunun ötesinde yapılanlar gerçekten Türkiye’nin içinde bulunduğu zaten problemlili olan, sorunlu olan, eksik olan demokrasiyi çok daha gerilere çekmektir.

Bakın, değerli arkadaşlarım, bugün “Güçlüyüz, çoğunluğuz, istediğimizi yapıyoruz.” diye düşünebilirsiniz. Şöyle geriye doğru -fazla eski değil, sadece cumhuriyet tarihi, yakın tarihte- gidin, bu Parlamente’ye, buralara nice güçlüler gelmiş, nice “Biz çoğunluğuz ve istediğimizi yaparız.” diyenler gelmiş. Bunlardan kimse yok şimdi değerli arkadaşlar, bunlardan kimse yok. Dolayısıyla bunları düşünerek gerçekten şu üzerinde konuşmakta olduğumuz metin fazla bir zaman filan da kazandırmıyor. Ortağınızla -“ortağınız” deyince kızıyorlar, belki problem çıkar ama- ifade özgürlüğüyle ilgili de maddeleri çıkarın, zamanla ilgili büyük bir tasarrufunuz da zaten yok burada, dolayısıyla bunu geri çekin ve daha evvel yapılmış olan komisyonlar, uzlaşma komisyonları, onların yazmış olduğu raporlar çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bir araya gelsin ve bir İç Tüzük hazırlasın. Ne olur bir konuda bir araya gelinsin, bir şey yapılınsın da bu kutuplaşmış, gelecekle ilgili endişe içinde olan, karamsar olan insanımıza da Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir umut gelsin diyor, Sayın Başkanın tahammülü dolayısıyla ona ve hepimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri -iktidar partisinin boş sıraları yine- hepimizi selamlıyorum.

Demin, grubumuz adına konuşan Sayın Erol Dora genel itibarıyla 12’nci madde üzerindeki düşüncelerimizi ifade etti esasında. Yani burada öngörülen değişiklik açıkçası yine hıza tekabül ediyor. Hızlı çalışmaya ilişkin alınan tedbirlerden başka bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Özellikle burada önerenin okunmaması zaman kaybını önlemek açısından bir tedbir olarak öngörülmüş. Yani İç Tüzük değişikliğinin baştan sona genel ruhu, 15 ve 16’nci madde haricinde, aslında muhalefetin sözlerini kesmeye, iktidarın kendi gündemini ülkenin gündemi olarak işletmeye yarayan bir İç Tüzük değişikliğiyle karşı karşıyayız. Şimdi, hepimiz çok iyi biliyoruz ki Parlatmentolar sadece iktidar

partilerinden oluşmaz. Parlamento iktidar ve muhalefetin birlikte çalıştığı, halk iradesini temsil ettiği ve çeşitli fonksiyonları yerine getiren bir organ olarak karşımızda duruyor. Yani bunu biz icat etmedik, bu konuda diğer ülkedeki deneyimlerde bizim ülkemizde de aslında en kötü dönemlerde bile muhalefetin iktidarı denetleme hakkını bu kadar sınırlandıran, bu kadar kuşa çeviren bir çabayla karşılaşmadığımızı söylesem abartmış olmam sanırım. Şimdi, nedir yani iktidar tek başına Parlamentoda olsa istediği yasayı getirirse muhalefetin de o konuda ne eleştirme ne söz söyleme ne de önerilerinin yasallaşmasına özellikle çabası olmazsa zaten ülkeyi sadece iktidar yönetir ve toplumun geri kalan, muhalefeti destekleyen, oy veren, bu konuda farklı talepler ileri süren ve iktidardan farklı düşünen halk kendisini nasıl temsil edilmiş olarak görecektir? Yani halkımız, gerçekten Türkiye yurttaşları aslında bilinenin aksine Parlamentiye çok yakından izleyen, muhalefetin de iktidarın da söylemlerini dikkatle takip eden, bu konuda eleştirilerini söyleyen, sözünü söyleyen bir konumda olduğunu özellikle not etmek istiyorum. Her ne kadar muhalefet gibi muhalif vatandaşların da söz hakkı, tepki hakkı, gösteri hakkı olanca güçle, baskıcı yöntemlerle bastırılrsa da vatandaş hâlâ konuşmaya devam ediyor. Ne diyor yani vatandaş? Aslında iktidarın bu yönetme biçimini eleştiriyor ve bunun karşısında muhalefetin sesini duymayınca, kısılınca buna aynı zamanda tepki de gösteriyor. Tabii ki bu tepki en çok muhalefet partileri olarak bize yansıyor. Mesela yapılan açıklamalar, çıkarılan kanunlar, ekonomik olsun, sağlık açısından olsun, tarımla ilgili olsun, sanayileşmeyle ilgili olsun yapılan düzenlemelere ilişkin eleştiriler aslında ağırlıklı olarak daha çok muhalefet partilerine yansıyor. Niye yansıyor ve iletiliyor? Çünkü muhalefet partisinden temel bir talep var “Bu konuda bizim sözümüzü, taleplerimizi iktidara iletin değil, denetleyin ve bunu gerçek yoluna koymaya çalışın.” Yoksa biz burada kendi adımıza kişisel olarak bir görev yapmıyoruz.

Bu vesileyle şunu da söylemek istiyorum. Gerçekten açıklığın, hakikatlerin özgürce tartışılmasının, demokrasinin hiç kimseye zararı yoktur. Eğer bir partinin kendi politikalarından, kendi hükümet etme biçiminden ya da siyasetinden şüphesi yoksa vatandaşın çekinmesi için, korkması için, vatandaşın bir şeyleri gizleme çabası içine girmesi için hiçbir sebep yoktur. Ama aksi de geçerlidir, eğer iktidar partisi ya da başka bir muhalefet partisi -muhalefet partilerinin elinde böyle bir olanak yok zaten- iktidar partisinden kendi politikalarına güveni yoksa, gerçekleri farklı şekillerde servis ediyorsa, hakikatleri gizleme çabası varsa ve denetimin yansımından çekiniyorsa işte bu zaman daha çok totaliter bir yöntem, baskıcı bir yöntem, düşüncelerin ifade edilmesini engellemeye dönük çabalarla karşılaşırız ve şu anda önümüzde duran İç Tüzük değişiklik teklifi de bunlardan bir bölümünü ifade ediyor.

Daha önceki konuşmalarımda da ifade etmiştim yani şu anda Türkiye’de toplumsal kanalların, toplumsal muhalefetin gerçekten kendisini ifade etme, düşüncelerinin gereğini talep etme noktasında önünde çok büyük büyük bariyerler var. Bununla ilgili ne özgürce sosyal medyayı bile... Küfür, şiddet hariç tabii ki yani bu uluslararası standartların hepimiz arkasında duruyoruz, şiddeti çağrıştıran, hakaret etmeyen, küfür etmeyen düşünce açıklamaları sebebiyle de binlerce insanın şu anda ceza davalarından yargılandığını biliyoruz. Sadece Facebook paylaşımlarından dolayı rakamlar gerçekten dudak uçurtucu bir şekilde hızla yükseliyor. Cumhurbaşkanı hakaret maddesi herhâlde Türkiye tarihinde hiç bu kadar işletilmemişti. Yine, daha dün sabah insan hakları savunucuları sadece ve sadece bir senaryo, bir kompo, yaratılan bir algı sonucunda tutuklandı. Şimdi, toplumsal muhalefet kanalları bu kadar tıkatılmış ve daraltılmışken Mecliste de muhalefetin konuşmasının yasaklanmasıdır bu İç Tüzük değişiklik teklifi, başka şekilde ifade etmek olanaklı değildir.

Bu vesileyle iktidar partisine de bir atf yapmak isterim. Gerçekten şu anda iktidarda olan AKP geçmişte söylediklerinin aksi bir siyasi pratik içindedir. Geçmişte verdiği sözleri tek tek geri almaktadır ve daha önce gerek İç Tüzük gerek Anayasa konusunda gerekse ülkenin yönetimi konusunda yapmış

olduğu siyasetten bir dönüş göstermiştir. Aslında burada söylemek istediğim şey şu: İktidarın kendi geçmişini inkârdan, aynı zamanda olumlu nüveleri reddetmekten ve yokmuş gibi davranmaktan vazgeçmesi gerekiyor.

Bu vesileyle yine, Anayasa Uzlaşma Komisyonundaki bir konuşmaya atıf yapmak istiyorum, şu anda da iktidar partisi milletvekili olan Sayın Mehmet Ali Şahin'in 17 Nisan 2013 tarihli Anayasa Uzlaşma Komisyonunda bir konuşması var. Burada Sayın Şahin'in konuşmalarını okuyup nasıl bir dönüş içinde olduğuna, nasıl tehlikeli bir yola girildiğine dikkat çekmek istiyorum açıkçası ve bu özellikle 15 ve 16'ncı maddedeki düzenlemelerin, tekrar tekrar ifade ediyorum, mutlak surette değişmesi, geri çekilmesi gerekiyor. Küçük bir bölümünü okuyacağım, Sayın Şahin şunu söylüyor: "Şimdi, biz darbe ürünü bir Anayasa'yı ortadan kaldırmak için yeni bir Anayasa çalışması yaparken darbe yapanların önerisine Anayasa'da muhafaza etmemizin yapmakta olduğumuz işle çeliştiği kanaatindeyim ve kaldı ki artık halkımız cumhuriyeti özümsemiştir. Cumhuriyetin temel nitelikleriyle ilgili kimsenin bir sorunu yoktur. Dolayısıyla böyle bir sorun yokken sanki ileride olacaktı gibi bir yaklaşımla böyle bir maddenin muhafaza edilmesini isabetli bulmuyoruz." Bu konuşma devam ediyor tabii ki, bu değerlendirme Anayasa'nın ilk üç maddesine ilişkin bir değerlendirme. Biz, Anayasa'nın ilk üç maddesinin içeriğinden arı olarak bu düşünceleri ifade etmek isterim ki burada hiç kimseye, Anayasa'nın hiçbir maddesinin vatandaşa da 80 milyon yurttaşa da hele hele vatandaşı, yurttaşı temsil eden milletvekillerine de Anayasa'nın ilk dört maddesinin tartışılmasını yasaklamak kabul edilemez, dehşet vericidir, bu demokrasinin kalan kırıntılarını da hâlâ savunulan kırıntılarını da yok etmektir. Yine, Komisyon Başkanımız Sayın Şentop'un bu konuda birçok yazısı da var aslında, birçok değerlendirmesi de var farklı şekillerde ve şimdi bu meseleye ilişkin tümüyle çelişen, tümüyle farklı bir mecrada yürüdüğünü görüyoruz.

Tekrar diğer maddelerde, -zaten az bir madde sayısı kaldı- bu İç Tüzük değişiklik teklifinde ısrardan vazgeçilmesini, bu konuşmalarımızın tümüyle esasa müteallik olduğunu ve bunların dikkate alınmasını gerçekten talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, ben de teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben konuşmacı arkadaşlarımız başlarken özellikle soy isimlerini ifade ediyorum ki tutanakçı arkadaşlarımızın talebi doğrultusunda, hani böyle bazen başlangıçta sözlerini bölüyorum gibi oluyor ama böyle bir açıklama yapayım.

Değerli arkadaşlar, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde iki tane önerge vardır, önergeleri geliş sırasına göre okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 12'nci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Muharrem Erkek

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Murat Emir

Çanakkale

Bursa

Ankara

Akın Üstündağ

Bülent Tezcan

Muğla

Aydın

Gerekçe:

İlgili madde, İç Tüzük'ün 102'nci maddesinde değişiklik öngörmektedir. Buna göre genel görüşme önergelerinin Genel Kurulda okunması işleminden vazgeçilmekte, bunun yerine verilen önerge ve özetinin milletvekillerine ve hükûmete bildirilmesi esası getirilmektedir. Önerge metni ya da özetinin Genel Kurulda okunmaması durumunda, Parlamentoda kendisine bildiren metni okuyamamış milletvekili ve/veya ekranları başında Genel Kurul görüşmelerini izleyen bir yurttaş konudan nasıl bilgi sahibi olacaktır? Sadece birkaç dakika sürecek bir işlemi kaldırarak, Anayasa'ya (Anayasa madde 98) aykırı biçimde, milletvekilinin bilgi edinme faaliyetini kısıtlamak kesinlikle yanlıştır.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1783) esas numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Meral Danış Beştaş

Erol Dora

Mithat Sancar

Adana

Mardin

Mardin

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle genel görüşme ve Meclis araştırması önergelerinin Genel Kurulda okunması işlemi kaldırılmakta, sadece önerge ve özetlerinin milletvekillerine ve hükûmete bildirilmesi hüküm altına alınmaktadır. Başkanlığın sunuşlarında, mevcut durumda genel görüşme ve araştırma önergeleri Genel Kurulun bilgisine kâtip üye tarafından okunarak sunulmaktadır. Düzenlemeyle, sadece milletvekili ve hükûmete bildirilmesi düzenlenmektedir. Genel Kurulda milletvekilleri tarafından Meclis Başkanlığına bir dönem içinde verilen araştırma önergelerinin ve genel görüşme önergelerinin tümünün görüşülmesi imkânsızdır. Buna karşın bu maddeyle bu denetim aracı daha da sınırlandırılmak istenmektedir. Milletvekilleri tarafından verilen araştırma ve genel görüşme önergelerinin Başkanlığın sunumları kısmında okunmasının kaldırılması milletvekillerinin, siyasi parti gruplarının, muhalefetin ülke gündemine dair neleri çalıştığı, neleri gündeme taşıdığı hususu; hem Meclis tutanaklarına geçerek tarihe not düşülmekte hem de kamuoyuna yansımaları sağlanmaktadır. Bu hakkın kaldırılmasıyla muhalefetin söz hakkı ve denetim araçları daha da kısıtlanmakla birlikte, kamuoyunun bilgi edinme hakkı da engellenecektir. Üstelik genel görüşme herhangi bir önerge değildir. Genel görüşme, ülkenin kritik gündemlerinde söz konusu olan bir Meclis çalışmasıdır. Düzenlemeyle, muhalefetin ülkenin temel gündemiyle ilgili verdiği genel görüşme talebinin kamuoyuna aktarılmasının önüne geçilmektedir. Bütün bu sebeplerle, maddenin teklif metninden çıkarılmasını öngörmekteyiz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önergeleri okuduk. İki de aykırılık yönünden aynı mahiyette olduğu için geliş sırasına göre oylarınıza sunuyorum. Birinci önergeyi -Sayın Muharrem Erkek, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayın Murat Emir, Sayın Akın Üstündağ ve Sayın Bülent Tezcan tarafından verilen önergeyi- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önerge, Sayın Meral Danış Beştaş, Sayın Erol Dora, Sayın Mithat Sancar tarafından verilen önerge. Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeye geçiyoruz. Maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 143 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında yer alan “onbeş” ibaresi “yirmi”, ikinci fıkrasında yer alan “onbeşinin” ibaresi “yirmisinin” ve üçüncü fıkrasında yer alan “onbeşi” ibaresi “yirmisi” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Maddenin görüşmelerine başlıyorum.

Konuşma talep eden...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Murat Emir.

BAŞKAN – Sayın Murat Emir...

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, günlerdir, geceler boyu; sabah üçlere, dörtlere, beşlere kadar çalışıyoruz. Hükümet ve ortağı bu teklifi hazırlarken muhalefeti dışlayan, hiçe sayan ve “Biz en doğrusunu kendi aramızda yaparız.” diye düşünen bir yaklaşımla hem de kapı arkasında hem de kimlerin katkı verdiği belli olmaksızın bir teklif hazırlamıştı. Bize de zaman zaman “Yararlanalım, istifade edelim, anlatın, dinleyelim, varsa bir yanlışlık beraber çözelim, hatta katkı verecek idiyse daha önce gelseydiniz, bizim bu çalışmalarımıza katılsaydınız.” diyorsunuz ama maalesef biz burada ne kadar haklı, ne kadar doğru, ne kadar önemli konuları gündeme getirsek getirelim, bir noktasına, virgülüne dahi dokunacak cesareti gösteremiyorsunuz ama biz yine de ne olursa olsun görevimizin farkındayız. Siz burada bir sonucu değiştirecek hamle yapmasanız da bize göre asla kabul edilemeyecek, hem içerik olarak hem de şeklen kabul edilemeyecek bu İç Tüzük teklifini olduğu gibi Genel Kurula getirmek niyetinde ve kararlılığında olsanız da biz görevimizi yapmaya devam edeceğiz. Çünkü bunun, Anayasa değişikliğinden sonra Meclisimizin artık muhalefetin sesinin yok edilmesiyle göstermelik bir Meclis olmasının dahi olanaksızlığını hazırlayan bir İç Tüzük olduğunu biliyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sizde, tabii, sayısal güce ulaşmış olmanın yeni koalisyon ortağınızla birlikte ve dilediğinizi yapıyor olmanın ve on beş yıllık iktidar olmanın bir doğal rahatlığı var ve bu rahatlık üzerinden de hep böyle olacak zannediyorsunuz. Sizin geçmişinizde bir muhalefet deneyimi yok, muhalefeti bilmiyorsunuz, muhalefette hiç kalmamışsınız; bir Fazilet Partisi deneyimi var kısa bir süre kimilerinizde ama onu da çarçabuk unuttuğunuzun kadarıyla.

Ben size 2001 yılında getirilen, koalisyonun getirdiği ve o sırada Fazilet Partisinin de DYP'yle birlikte şiddetle karşı çıktığı İç Tüzük çalışmalarından çok küçük, çok kısa alıntılar yapmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, bakın, Bülent Arınç Fazilet Partisi Grubu adına 26/01/2001'de neler söylemiş? Bunu bilmeniz şu açıdan önemli: Bizim söylediklerimizi bir de sizin partinizden ve parti büyüğünüz, özgül ağırlığı yüksek bir partiliden duymak belki birazcık daha ufkunuzu açabilir. Daha da önemlisi, bence, önemsedğim tarafı, bakın, o gün muhalefetti, sonra iktidar oldu ve yarın tekrar muhalefet olma potansiyeli taşıyor. Dolayısıyla bu değişiklikler hepimizi kapsıyor ve kimin hangi maddelere maruz kalacağını ve hangi maddelerden feryat edeceğini bugünden bilmemiz olanaksız. Bakın, ne demiş Sayın Arınç? Türkiye Büyük Millet Meclisinde çoğunluğun azınlıkta olan partilere veya muhalefete karşı tutumunu göstermesi açısından fevkalade önemlidir: “Muhalefet hakkı kısıtlanmak, hatta yok edilmek isteniyor. Muhalefet yok farz ediliyor. Suskun bir Meclis arzu ediliyor ve maalesef bunun neticesini bugün çekilen tekliften daha fazla önümüzdeki teklifle görüyoruz.” Devam ediyor, “Çok önemli bir gerçek var. Konuşmamdan bir cümleyi almak istiyorum. Muhalefet partilerinin veya Mecliste muhalefetin çalışmaları sırasında önlerine engel olarak getirilmesi düşünülen bir kısım değişiklikler özellikle bu yeni teklifte var.” dedikten sonra “Olsa olsa totaliter rejimler bunlar olabilir.” diyor ve muhalefetin öneminden bahsediyor.

Bakın, siz bize sıklıkla gerekçe olarak yazmışsınız. Burada nadiren söz alıyor bu teklifin getirdiği siyasi parti grupları, anlatma ihtiyacı içerisinde değiller ama nadir konuşmalarda bize deniyor ki “İç Tüzük’teki haklar büyük oranda muhalefet tarafından suistimal ediliyor. Bu haklar böyle kullanılmasa biz bunları getirmek zorunda kalmazdık. Bizim iktidar etme, yasamayı yönlendirme ve milletin ihtiyaç duyduğu yasaları çıkarma noktasındaki hızımızı kesmeye dönük çalışılıyor.” diye bir eleştiri var.

Bakın, ne demiş bununla ilgili Sayın Arınç? “Demokratik ülkelerde ve çağdaş ülkelerde kabul gören çok önemli bir anlayış muhalefetin obstrüksiyon hakkının sonuna kadar tanınmasıdır yani ‘engelleme’ denen hak muhalefetin tabii hakkıdır, doğal hakkıdır.” Bu önemli arkadaşlar. Bakın, Sayın Arınç’ın on beş yıl, on altı yıl önce söyledikleri. Siz de bunları tekrar söylemek zorunda kalmayın diye söylüyorum, birkaç yıl sonra söylemek zorunda kalabilirsiniz. Ve bir örnek vermiş, burada biz de söyledik zaman zaman. Mesela, Amerika’da Temsilciler Meclisinde bir temsilcinin “filibuster” hakkı vardır yani kürsüye çıktıktan sonra istediği kadar konuşma hakkı vardır ve hiçbir diğer milletvekilinin ne olursa olsun “Sen yeteri kadar konuştun. Sen uzun konuştun. Sen artık buradaki konuşma hakkını suistimal ediyorsun. Sen Temsilciler Meclisinin gündemini kilitlemeye dönük konuşuyorsun.” demek aklından bile geçmiyor. Bakın, biz, burada, Komisyonunda bile ne zaman Sayın Başkandan ihtar alacağımızı bilemiyoruz. Oysa Amerika’da Temsilciler Meclisinin kürsüsünde bir temsilcinin “filibuster” hakkı sonuna kadar tanınabiliyor.

Kısa birkaç alıntıdan sonra devam edeceğim. Diyor ki: “Mutlaka bir gün muhalefetiyle iktidarıyla hukukun da adaletin de muhalefet haklarının da hepimize lazım olacağını idraki içinde olmalıyız.” Bakın, bunların hepsi sizlere derstir parti büyüğünüzden. “Dikensiz gül bahçesi isteniyor.” diyor ve Meclisteki müzakere usulünün değersiz görülmesini kınıyor.

Bir önemli nokta daha var, bundan çok bahsedilmedi, bir iki noktada ben söylemişim özellikle bu usulle ilgili tartışmada 63’üncü madde konuşulurken. Sayın Elitaş, 63’üncü maddede sayın başkan vekillerimize ve başkanlarımıza haksızlık yapıldığını düşünüyoruz. Çünkü sıklıkla uygulama zaten usul hakkında iki veya üç dakika. Oysa zaman zaman gerçekten önemli, teamül yaratıcı, üzerinde gerçekten ayrıntılı konuşulması gereken konular olduğunda başkanın veya başkan vekilinin on dakikaya kadar bunu uzatabilme hakkının olması gerekir, oysa biz burada cimri davranıyoruz ve başkan vekiline o hakkı tanımıyoruz, diyoruz ki: “Ne olursa olsun üç dakika konuşabilirsin.” Bu, aslında bizim yapmamamız gereken bir uygulama, başkanımıza yeterli hakkı vermek zorundayız. Yine Sayın Arınç da burada buna benzer bir şeyden bahsetmiş, bu önemli: “Değerli arkadaşlar, istismarlar olabilir, kötüye kullanmalar olabilir ama bunun ne kadarının istismar, ne kadarının kötüye kullanma, ne kadarının engelleme hakkı olduğunu Meclis Başkanı tayin eder.” diyor. Bakın, sayın Meclis başkanlarımıza bu hakkı verelim, bu yetkiyi verelim, değerlendirsinler ve Mecliste teamüller oluşsun, gelenekler oluşsun ve biz önümüzdeki kuşaklara nitelikli geleneği olan, nitelikli iç tüzüğü olan, yasama hukukunu oturtmuş bir meclis bırakmanın onurunu yaşayalım. Evet, arkadaşlar, hatta burada yine altını son olarak çiziyor, diyor ki: “Biz de gideriz, herkes de gider, hiç kimse kalmaz.” Sizlerin bunu bilmesinde fayda var, siz de gideceksiniz, herkes gidecek ama burada yaptığınız bu antidemokratik uygulamalar maalesef kalıcı olacak.

Tarih demişken çok kısa bir alıntı da 1957’den almak istiyorum. Şimdi, 1957’de de Demokrat Parti o tek başına çoğunluğunun gücüyle ve Meclisteki ve toplumsal muhalefet kesimlerindeki o kabarmayı görebek bütün yetkileri almak istiyor. Çünkü daha önce bir İç Tüzük var Mecliste ama bu İç Tüzük demokratik ama demokratik koşulların, kuralların uygulanması gerekmiyor çünkü tek partili düzen var sıklıkla. Oysa çok partili yaşama geçtikten sonra kısa sürede Demokrat Parti fark ediyor ki eski rahatlık yok, muhalefet kimi yollarla gündemi belirliyor, kimi yollarla sesini yükseltiyor ve kimi

yollarla toplumsal muhalefeti, hatta oyun dışındaki kimi unsurları da siyasal alana çekecek hamleler yapabiliyor ve bizim tarihimizde çok değerli olan 1957 yılındaki o İç Tüzük teklifiyle geliyor. Buna karşılık merhum Bülent Ecevit çok tarihî bir makale yazıyor, çok değerli bir makedir, bu sıklıkla atıf yapılan bir makale; ismi “Çok partili rejimde tek parti rahatlığı” ve şöyle özetliyor Hükümetin amacını: “İcra yetkisini taşıyan hükümetin gereği gibi çalışabilmesi için, Meclis, denetmeyi ileri götürmemeli, hükümete müdahale etmemeli, tenkit ve kontrol bahanesiyle hükümetin işini aksatıp geciktirmemeli, onu rahat ve serbest bırakmalı, hükümetin istediği her kararı derhâl almalı, istediği her yetkiyi derhâl vermelidir.” Bunu isteyen, bunu talep eden Demokrat Partinin akıbetini biliyorsunuz.

Şimdi, ben hemen bir suistimali önlemek için tekrar söylemiş olayım çünkü buna çok muhatap oluyoruz. Biz hiçbir şekilde darbeden yana değiliz, 1960 darbesini de onaylamıyoruz elbette ve “Siz böyle giderseniz darbe olur.” gibi ucuz bir polemige girecek de değilim, bunun için söylemiyorum bunu ama bunlar yaşandı arkadaşlar. Burada önemli olan, siyasal iktidar güçlendikçe ve toplumsal tabanını kaybettiğçe İç Tüzük yoluyla da Mecliste muhalefetin sesini kesmeye çalışmıştır tarihimizde. Bu bir defa CHP’nin başına gelmiştir, arada çeşitli zamanlarda başka partilerin başına gelmiştir ama en sonunda Fazilet Partisinin başına gelmiştir. Ama 2001 yılında gerçekten bir Anayasa Mahkemesi vardı ve İç Tüzük değişikliğinin kimi maddelerini iptal etti.

Tabii, biz daha önce konuştuk, çok ciddi, çok açık Anayasa’ya aykırılıklar var. Elbette, biz bu hakkımızı da kullanacağız ama biz Anayasa Mahkemesinin artık bir mahkeme vasfı taşıdığından hiç emin değiliz ve dolayısıyla da oraya da güvenemiyoruz ve sizleri bir kez daha böylesine antidemokratik ve sizin geçmişinizi, sizin geleneğinizi de reddeden, dışlayan, görmezden gelen bu teklifteki bu antidemokratik ve muhalefeti hiçe sayan düzenlemeleri değiştirmeniz konusunda bir kez daha uyarıyorum.

BAŞKAN – Sayın Emir, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, benim de bir cümle söylememe müsaade eder misiniz. Sayın Emir, 63’le ilgili bir konuyu gündeme getirdi.

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Ankara Milletvekili Murat Emir’in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi’nin 13’üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2011 yılında, dün de ifade ettiğim gibi, Başkanlık Divanı üyeleri ve tüm siyasi parti grup başkan vekilleri tarafından yapılan anlaşmada usul tartışmalarının iki dakika olması konusunda mutabık kalmıştık, daha sonra üç dakika hâline geldi. Şu andaki siyasi partilerin itiraz etmediği mevcut uygulama, fiilî durum İç Tüzük’e işlenmiş oldu. Sayın Emir önemli bir şey söyledi, eğer o anda usulle ilgili yapılan bir tartışma üç dakikada anlatılamayacak gibi olursa zaten Meclis başkan vekilleri çağırıyor grup başkan vekillerini ve grup başkan vekilleri o konunun on dakika, on beş dakikayla ilgili görüşülmesi konusunda görüş alıyor ve bunda da genellikle mutabık kalmıyor, o yapılıyor. Aksi hâlde, Meclis başkan vekilinin burada tek başına karar verme yetkisi 63’e göre usule aykırı, Meclis çalışma düzenine aykırı bir davranış oluyor.

Bakın, Anayasa görüşmelerinde hatırlarsanız kırk dakika artı beş dakika diye söyledik. Hâlbuki İç Tüzük’ün 60 ve 81’inci maddesine göre kanun tasarıları -ki Anayasa da bir kanun teklifi olarak görüşülüyor- yirmi dakika diye düzenlenmiş. Biz siyasi parti grupları olarak aldığımız karar çerçevesinde

Danışma Kurulu kararı aldık, Anayasa görüşmelerinin genelini kırk dakika, ilave beş dakika vermeyi Meclis başkan vekillerinin yetkisine bıraktık. Yani bu danışmada mutabakat ve centilmenlik anlaşması yapıldığı takdirde her konunun aşılması mümkün çünkü itiraz edecek merci kalmıyor. İtiraz edecek kim? Anlaşılmadığı takdirde siyasi parti gruplarıdır yani onunla ilgili engel de uzlaşarak yapılıyor diye ifade etmek isterim.

Uyardığımız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Bir dakika bir katkı verebilir miyim ben de?

BAŞKAN – Sayın Emir, buyurun.

2.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sizin dediklerinize katılıyorum ama şöyle de bir eksiklik var orada: Yine de orada bir uzlaşmayı yani grup başkan vekilleri arasında bir uzlaşmayı arayan bir anlayış bu. Oysa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Uzlaşma bizim kültürümüzde olmasını istediğimiz bir şeydir.

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii, elbette, hiç itiraz yok, olsun da. Bu uzlaşma Meclis Başkanının inisiyatifinin aleyhinde bir uzlaşma yani biz diyoruz ki bu uzlaşmaya gerek kalmaksızın Meclis Başkanının uhdesinde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama takdir yetkisini Meclis başkan vekiline vermiyoruz, 4 gruba veriyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, işte ben de tam bunu söylüyorum. Bir Meclis başkanı veya başkan vekili böyle bir uzlaşma olmaksızın dahi bu yetkiyi uhdesinde taşıyor olabilmeliydi diyorum. Bu güvensizlik kaynağı, bir bu bir güvensizlik belirtisi, bunu ifade etmeye çalışıyorum; bu bir.

İkincisi de...

BAŞKAN – Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, yok, bence güzel, zevkli tartışıyoruz, bunlar önemli. Şimdi, Sayın Elitaş doğru söylüyor ama doğru söylemek yetmez, bir de eksik söylemeyeceksiniz, şimdi işinize geleni söyleyince olmuyor bu. Doğru söylüyor, “Bunların birçoğu anlaşmalı, 63’üncü madde de öyle, anlaşılmış, getirilmiş, ne var bunda, niye itiraz ediyorsunuz?” diye bize bakıyorlar. Evet, bakarsanız doğru.

Ben bir uzlaşma daha okuyayım size, onu niye getirmediğinizi de siz söyleyin. 168’nci madde, uzatmamak için okumuyorum tamamını, son paragrafını okuyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 168’inci madde 54’üncü maddeye işlendi.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 54’e işlendi.

MURAT EMİR (Ankara) – İzninizle... İşlenmedi.

“Genel Kurulun tüm çalışmaları televizyondan canlı olarak yayınlanır.” deniyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Uzlaşma orada yok, bakın.

MURAT EMİR (Ankara) – Var, var Sayın Elitaş burada, Meclisin dokümanı bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada bir uzlaşma yok, ilk metne bakarsanız, o, grup başkan vekilleriyle yapılan toplantı sonucunda ortaya çıkan imzasız metin, ilk metin.

MURAT EMİR (Ankara) – Bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, grup başkan vekilleriyle toplantı yapılan, akim kalan bir metin. Ama 8 milletvekilinin imzaladığı metin Temmuz 2013 tarihlidir. Uzlaşma yok 168’de.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, çeşitli zamanlarda, 2013’te var, benim bu dediğim en son 2014.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O Ocak 2014 tarihli metin, onda da uzlaşma yoktur, imza yok orada.

MURAT EMİR (Ankara) – Ama uzlaşıldı yazıyor, Meclisin dokümanı bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İmza yok orada. o 8 milletvekilinin imzası olan Temmuz 2013’tür, siz Ocak 2014’ten okuyorsunuz.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın, bunu biz Meclisin “web” sayfasından aldık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama orada imza yok diyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Neyse, konuşulmuş, anlaşılabilir mi? Yani neye bakacağım? Meclisin “web” sayfasından resmi indirdiğim, 2014, son tarihli uzlaşma metnine bakıyorum. Yani imzalanmış olan, 2013’te olanda bir tereddüt olabilir ama o tereddüdün karşılığı da mesela, grup önerisinin on dakika olması. Yani demek istediğim, hepsini bütün olarak değerlendirmemiz lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O, grup başkan vekilleri toplantısında Sayın Altay’ın ısrarla “168 buraya girsin.” diye -hâlbuki daha önceki uzlaşma da hiç olmamış- ileri sürdüğü bir konuydu. O konu mutabık kalınan çerçevede 54’üncü maddeye işlendi burada yani kısmi olarak 54’e işlendi.

MURAT EMİR (Ankara) – Kısmi olarak mutabık kalınan kısmı işlendi diyorum ben de, aynen budur, kısmidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şu an gündemimizdeki maddeyle ilgili Sayın Erol Dora’nın söz talebi vardı ama Meclis Başkan Vekilimizin kısa bir açıklama talebi oldu.

Sayın Aydın, buyurun.

3.- TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın, Ankara Milletvekili Murat Emir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de bir katkı anlamında bir şeyler ifade etmek istedim. Tabii, usul tartışmasıyla ilgili konuyu aslında geçtik ama 63’üncü maddede bizim teamül olarak geliştirdiğimiz konuyu bütün Meclis başkan vekillerinin ve bütün grupların mutabakatıyla teamül hâline getirilen konuyu İç Tüzük hükmü hâline getirmiş olduk. Orada aslında benim şöyle bir talebim olmuştu: Bakın, İç Tüzük’ümüzü açıp baktığımızda belli hususlarda takdir yetkisini Meclis başkan vekiline veriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Emir de biraz önce öyle söyledi.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN – İşte, “Pek kısa söz verebilir Meclis başkan vekili.” diyor, takdir yetkisini Meclis başkan vekiline veriyor. Yine, satışmayla ilgili 69’uncu maddede söz verme yetkisini, takdirini Meclis başkan vekiline veriyor. Her konuyu satışma olarak öne sürüp satışmadan söz talep etmeyi ya da açıklama hakkı talep etmeyi İç Tüzük doğru bulmuyor ve bunu değerlendirip takdir etme yetkisini Meclis başkan vekiline veriyor. Aslında, doğrusu, usul tartışmasıyla ilgili 63’üncü maddede de İç Tüzük’ün genel ruhuna, mantığına uygun bir şekilde bu takdir yetkisinin oturumu yöneten Meclis başkan vekiline verilmesi gerekir. Burada şunu görüyoruz ki Parlamento pratiğimizde

de çokça rastlıyoruz, hepimiz rastlıyoruz, bu konudaki hakkın çoğu zaman suistimal edildiğini, bir hakkın kötüye kullanıldığını, istismar edildiğini de çok net bir şekilde müşahede ettiğimiz anlar oldu. Hatta, gruplarla anlaşmamıza rağmen grup içerisinde birtakım milletvekillerinin de “Usul tartışması talep ediyorum, açmak zorundasın.” gibi pek çok noktada tartışmaların yaşandığını da bizler biliyoruz. Dolayısıyla, aslında benim burada bir önerim, eğer uygun görürlerse... Tabii, bu, Komisyondan geçti ama Genel Kurulda buradaki yetkinin, takdirin de Meclis başkan vekiline verilmesinin Meclisin verimli çalışması açısından çok daha sağlıklı olacağı düşüncesindeyim. Dolayısıyla, bunun altını da özellikle çizmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Elitaş, buyurun.

4.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, not düşmek adına söyleyeyim: Bizim ilk teklifimizde takdir yetkisini Meclis başkan vekilliğine bırakmıştık ama Milliyetçi Hareket Partisi o konuda uzlaşmadığından dolayı takdir yetkisini olduğu gibi madde metninde bıraktık. Yine, değişiklik olursa, Başkan Vekilimiz doğru söylüyor, Milliyetçi Hareket Partisi ve diğer siyasi partiler kabul ederse bu takdir yetkisini bırakabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, ben teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN – Söz talep eden Sayın Erol Dora.

Sayın Dora, buyurun.

EROL DORA (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önceki maddelerde de yapmış olduğumuz değerlendirmelerde de belirtmiş olduğumuz gibi yine, bu da muhalefetin etkinliğini, sesini kısma yönelik olarak yapılmış olan bir değişikliktir. Yapılan düzenlemeyle işaret oyu veya gizli oya başvurulması hâllerinde şu anda meriyette bulunan İç Tüzük 143'e göre 15 milletvekilinin imzası gerekirken yapılmış olan bu düzenlemede bu sayı 20'ye çıkarılmaktadır. Bu aslında, muhalefet açısından kısıtlayıcı bir durumdur. Şimdi, Genel Kurulda toplantı yeter sayısı istenmesi, karar yeter sayısı istenmesi ve bu 143'üncü maddede de düzenlenmiş olduğu gibi, açık oylama istenmesinin nedeni nedir? Muhalefet, aslında, hem denetleme görevini etkin bir şekilde kullanmak hem de iktidarı zorlamak amacıyla, baskılamak amacıyla İç Tüzük'ten kaynaklanan bu tür haklarını kullanmaktadır. Uygulamaya ve Parlamento aritmetiğine baktığımız zaman, özellikle, muhalefetin etkin bir şekilde bu tür denetleme mekanizmalarını işletebilmesi için açık oylama istenmesi konusunda sayı ne kadar az olursa bu, muhalefetin lehine olabilecek bir durumdur. Yapılmış olan bu düzenleme iktidar lehine ve muhalefetin sesini kısma yönelik olarak yapılmış bir düzenlemedir. Yarın bu tabii ki bütün partilerin başına gelebilir. Örneğin, geçen dönemde, 24'üncü Dönemde bizim milletvekili sayımız 36'ydı, 23'üncü Dönemde hatırladığım kadarıyla 20'nin üzerinde, 22 miydi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 27-28.

EROL DORA (Mardin) – Evet.

Şimdi, bütün bu sayıları dikkate aldığımızda ve özellikle, halkı temsil eden parlamenterlerin görevi yalnız Parlamentoda değildir. Biliyorsunuz, şu anda bile Genel Kurula baktığımızda, milletvekillerinin çoğu şu anda bölgelerinde halkla iletişim hâlinindedir, halkın sorunlarıyla bire bir ilgilenmek, onların sorunlarına cevap oluşturmak ve bölgesel ve yerel sorunları Parlamente'ya aktarmak için bölgelerinde bulunmaktadır. Dolayısıyla, diyelim ki 30 milletvekili bulunan bir muhalefet partisi bu açık oylama istemini yerine getiremeyecektir. Hiçbir partinin milletvekillerinin yüzde 90'ı, 100'ü hiçbir zaman Parlamente'da bulunmamaktadır. Bu açıdan da bu denetleme mekanizmasının daha zorlaştırıcı hâle getirilerek 15 sayısının 20'ye çıkarılmasını biz tasvip etmiyoruz. Aslında bu, açık oylama istenmesi birkaç milletvekili sayısı ile da iktifa edilebilir. Ama buna yanaşılmıyorsa en az şu anda meriyette bulunan İç Tüzük 143'teki 15 sayısının korunması gerektiğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla, biz getirilmiş olan bu düzenlemeye karşı olduğumuzu ve tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Dora, teşekkür ediyorum.

Teklif sahibi olarak Sayın Elitaş'ın söz talebi var.

Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Dora'ya teşekkür ediyorum.

Bakın, 57'nci maddedeki düzenlemede 20 milletvekilinin isteme hakkı var, 81'inci maddede de 20 milletvekilinin hakkı olduğu için 143 de onlara paralel hâle getirilmiş. 81'inci madde değişikliği 2001 yılında oluşmuş. 2001 yılında 15 milletvekili konulmuş, o paralelde gidilmiş. 57'nci madde daha geçmiş dönemlerde var. Önce, siyasi parti grupları 10 milletvekilinden oluştuğundan dolayı bir siyasi partinin Türkiye Büyük Millet Meclisini tıkaşını engellemek adına siyasi parti grubunun yarısı kadar bir fazlalığın o istemlerin bulunması amacıyla 15 konulmuş. Bunun tarihçesine baktığımız takdirde, siyasi parti grupları 10 milletvekilinden oluşuyordu, tek başına bir parti Meclisi tıkaşını yerine en azından yanındaki partiyle uzlaşarak, anlaşarak Meclisi engelleme hükmünü icra etsin diye yapılmış. Yani muhalefetin Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunmasını istedikleri sadece iktidar partisi milletvekilleri değil, diğer milletvekilleri de gelsinler, katkıda bulunsunlar, olayları takip etsinler, dinlesinler, hem grup önerilerini izlesinler hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmeleri sırasındaki görüşlere yakından muttali olsunlar diye herhâlde bunu İç Tüzük koyucu böyle koymuş diye düşünüyorum. Yani bir paralellik sağlamak adına 143'üncü maddedeki 15... Madde 81'de 20 biliyorsunuz, mevcutta madde 81'de 20. Çünkü o değişiklik 2001 yılında yapılmış; 15, 20'ye çıkarılmış ama o değişiklik yapılırken 143 dikkate alınmamış, biz onu dikkate alıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, ben teşekkür ediyorum.

Söz sırası Sayın Sibel Özdemir'de.

Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, Sayın Elitaş da bir gerekçe açıklamakla başladı yani bir ara konuşma yaptı. Ben de aslında tam buna değinmek istiyordum. Şimdi ben bu maddeye baktığım zaman, açık oylama istemi var muhalefet partisinin ve 15 milletvekili biz bunun uygulamasını çok yaptık. Burada bizim bunu yaparken

ki gerekçemiz Meclisin çalışmaması, tıkanıklığı anlamında değil açık oylama talebiyle... Çünkü zaman zaman kanunun tümü üzerinde itirazlarımız olmasına rağmen belli desteklediğimiz maddeler var ve burada açık oylama talebiyle hangi maddelere Meclis içerisinde nasıl bir tavır alındığını, belirtmek. Biz herhangi bir zaman kaybına sebebiyet vermeden grup başkan vekilimizin bir önergesiyle, 15 milletvekili de imza atarak oturduğumuz yerden bunu Başkanlık Divanına iletiyoruz. Hani burada herhangi bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 15’le değil, 20’yle yapıyorsunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Biz şu an, evet, 20 olarak...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir kere 15 yaptınız, hep 20 yaptınız, Özgür Bey bilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama 15 de yeterli bir sayı neticede.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru ama 81’le çelişkili bir durum var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şimdi, yani bunu değiştirmenin bir anlamı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir kere 15 yaptınız, hep 20 yaptınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani zaman tasarrufu açısından bir etkisinin olmadığını ben söylüyorum size. Yani oturduğumuz yerde bir imza atıyoruz ve Başkanlık Divanına iletiliyor. Yani Meclisi tıkayan ya da Meclisin çalışmalarını etkileyen bir faaliyet olarak ben görmedim bunu.

Şimdi, gerçekten, burada gerekçeler çok sıkıntılı. Ben bu maddenin gerekçesine bakıyorum, maddenin gerekçesine hiçbir şey yazılmamış. İşte aynen madde: “...işaret oyuna yahut gizli oyuna başvurulması zorunlu olmayan hallerde açık oylama yapılması için en az yirmi milletvekili...” Yani neden bunun 20 olduğu -bir paralellik olması gerektiğini falan şu an açıkladınız- burada yok. Yani çok özensizce ve çok hızlıca hazırlanmış. Diğer maddelerde de aynı şekilde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teklif sahibi olarak burada bulunuyorum, açıklamak için burada buluyorum, tutanaklara da geçiyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet...

Maalesef Milliyetçi Hareket Partisi artık tamamen yok, tamamen terk ettiler salonu. Yani hep bir “etkin, verimli ve hızlı” Sayın Başkan, bunun üzerine bir kurgu var burada. Ama bu sadece buna yönelik değil. İşte, az evvel bölge idare mahkemeleri kanununa bakıyorum, orada, gerekçede de yine “etkin, hızlı ve verimli” yazıyor. Yani hazırlamış olduğunuz düzenlemelerde sürekli bir sayısallık üzerinden gidiliyor yani bir nicelik var. “En hızlı, en hemen yapalım.” ama biraz da nitelik... Gerçekten Parlatmentonun kalitesi, niteliği çok önemli. Benim iki yıl olmadı henüz burada ama bu maddelerin hepsinde “Bir dakika buradan kısalım, üç dakika buradan kısalım.” var. Ama şimdi bazen öyle konuşmalar oluyor ki bir dakikalık bir konuşma Mecliste üç saat sürebiliyor. Yani bir milletvekilinin bir dakikalık yapmış olduğu konuşmanın içeriği Mecliste üç saatin o konunun konuşulmasına sebebiyet verebiliyor. Şimdi, bunu nasıl engelleyeceksiniz? Ama bu Meclisin retoriğine öyle işlenmiş, öyle olmuş. Yani ben çok deneyimli, çok eski bir milletvekili değilim, iki yıldır görev yapıyorum ve ben gözlemlerimi paylaşıyorum burada. Yani bir milletvekilinin kullandığı bir kelime dahi, bir kelime dahi... Ki bunu yaşadık biz, kınamalar oldu, atılmalar oldu, ara verildi Meclise saatlerce, görüşüldü, mutabakat sağlanmaya çalışıldı. Yani söylediği sadece bir kelime...

O nedenle, burada yapmış olduğunuz düzenlemeler, bütün konuşmalar özünde muhalefet partilerin teknik olarak ellerindeki denetim araçlarını ve konuşma haklarının kısaltılması. Benim gördüğüm hiçbir milletvekili çıkıp Meclis kürsüsünde veya oturduğu yerden boşuna bir konuşma yapmıyor ya da her an istediği gibi bir konuşma yapamıyor Mecliste tıkanıklığa sebebiyet verecek. Hepsinin, konuşmaların belli teknik koşulları var, sürelerimiz belli, söz alacağımız yerler belirli ama burada, işte, usul

tartışmasında, bakıyorum, kanunların havalesi konusunda, tutanak düzeltme konusunda bir dakikalık, iki dakikalık, üç dakikalık hep bir kesinti. İşte, burada açık oylama talebinde 15 milletvekilini, 20 milletvekili... Yahu bu zaten geleneksel...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayı bulmakta zorlanmazsanız zannediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 133 kişilik grup, sayı bulmakta zorlanmazsınız diye düşünüyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, öyle bir kaygımız yok zaten. Neden bu düzenlemenin burada yer aldığını söylüyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 317 kişilik grup 184’ü bulmakta zorlanıyorsunuz, indiriyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz denetliyorsanız, biz de böyle denetleriz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, zaten biz bulunup...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, konuşmacının...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, esprili geçiyor, satışma değil, katkı sağlıyor bunlar.

BAŞKAN – Tamam, peki.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – “Espri” diyorsunuz. Mesela ben geçen çok üzüldüm, sayın grup başkan vekilimiz çok önemli... Çünkü “Hep bizi eleştirdiniz, öneriniz nedir, siz ne yapacaksınız, çözüm öneriniz nedir?” dediniz gerek Milliyetçi Hareket Partisi gerekse sizler; çok önemli tespitler oldu, çok önemli öneriler, siz “Tamam, bunu bir dikkate alırız, bakarız.” dediniz; sonra, bir dakika sonra başkan vekilimizin çok güzel, önemli, içerikli konuşmasını takiben “Vazgeçtik, ben bunu almıyorum bu değişikliğe.” dediniz. Yani bir gayriciddi ortam oluşuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Neydi konu?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Herhangi bir konuydu, takip ediyordum ben de. Yani bu üzüntü verici. Çünkü “Hem bizi eleştirip bir çözüm önerisini sunmuyorsunuz.” deyip hem de “Ben bundan vazgeçtim.” diyorsunuz. Sizin bireysel inisiyatifinizle bu düzenlenmiyor Sayın Elitaş. Biz orada 550 milletvekili görev yapıyoruz ve bizim oradaki muhalefet partilerinin ve hepimizin... Ben bireysel olarak bu Komisyon çalışmalarını gelip takip ediyorum çünkü benim Parlamento’ya seçilirken elde etmiş olduğum konuşma haklarımla ilgili bir düzenleme yapılıyor burada, bunun da sizin bireysel inisiyatifinizde olmaması gerekiyor sanırım yani sizin kararınızla, şahsi kararınızla “Ben bu önergeye destek veriyorum ya da vermiyorum.” dememeniz gerektiğini düşünüyorum.

Birçok konuda ben değerlendirmelerde bulundum. Bu üçüncü günü çalışmanın, cumayı da sayarsak dördüncü. Gerçekten yapılan düzenlemeler tamamen kısa vadeli, ki bunu da dün Sayın Başbakan da onayladı, “2019’a kadar biz bunu düşünüyoruz.” dedi. İşte, dün de söyledim, konjonktürel, bugünün koşullarına uygun, 2019’a kadar en hızlı şekilde muhtemelen “Uyum yasalarını nasıl Meclisten geçireceğiz?”e, buna yönelik bir düzenleme yapılmış. Gerçekten bizim, vatandaşlarımızın günlük sorunlarını dile getirirken Parlamento’da bulunmamız, hepimizin, o 550 milletvekilinin de o Parlamento’da bulunması, görev yapması, konuşması, gerek iktidar gerek muhalefet milletvekillerinin bölgelerinin sorunlarını gündeme getirmesi çok önemli.

Burada yayın konusunda bir takıntı var. Ben bunun gerekçesine bakıyorum... Hani, bir lütuf gibi iki saat uzatılmış olması burada bu düzenlemenin lütfü olarak gözüktüyor. Ben merak ediyorum: Neden TRT 3’te bütün Meclis çalışmalarımız canlı olarak yayınlanmıyor? Yani bunun sebebini ben buradayım öğrenemedim. Hani, gerekçesi nedir, neden yayınlanmıyor? Yani yayınlansın, bütün her saat, her dakika konuştuğumuz her şeyi izlesin vatandaşlarımız. Hani, bunun bir sakıncası mı var?

Hani, ben bunun mantıklı bir gerekçesini göremedim. Anayasa görüşmelerinde bu yayın konusu çok gündeme geldi ağırlıklı olarak. Referanduma gideceğini düşündüğümüz bir Anayasa değişikliği idi, orada gizlendi bazı şeyler. Bunu tekrar dikkatinize sunuyorum.

Gerçekten önemli bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Ben umuyorum uzlaşuya varılıp ve gerçekten kaygılarımız olduğu maddelerin Komisyon çalışması tamamlanmadan ya da Genel Kurula geldikten sonra... İşte, sayın başkan vekili bir katkı sundu, “Bunu değerlendiriyorum.” dedi. Bizlerin birçok çok önemli -siz kiminde vardınız, kimisinde yoktunuz- çözüm önerileri oldu bununla ilgili. Bunların dikkate alınıp gerçekten... Geçen hafta da ben yurt dışındaydım -dün akşam da söyledim, tabii, sabahın belki belli saatlerine rastladığımız için motivasyonumuz düşüyor ve dinleyemiyoruz- itibarımız ve bizim dış dünyadan görüntümüz gerçekten çok kötü. Bunu bize kendileri, orada yaşayan vatandaşlarımız anlattılar. Beraber ziyarette bulunduğumuz Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımız yok burada, onlarla da birlikte biz bunun değerlendirmesini yaptık. Görüntümüz çok kötü, özellikle de son Anayasa düzenlemesiyle oradaki itibarımız... Orada parlamenterle görüştük ve bize gerçekten çok önemli sorular sordular. Şimdi, işte, OHAL düzenlemeleri, OHAL Komisyonunu daha yeni kurmuş olmamız... Bir taraftan İç Tüzük'te muhalefetin sesi kesiliyor, bir taraftan Genel Kurulda OHAL kararı alınıyor yeni. bir taraftan OHAL Komisyonu yeni göreve başlıyor. Bir taraftan aynı anda haksız tutuklamaları görüyoruz. Bir yandan iki genç eğitmenin, öğretmenin cezaevinde iktidarın vurdumduymazlığı karşısında eriyip gitmesini görüyoruz. Bunların gerçekten açıklaması çok zor. Her açıklanan uluslararası bir rapor ülkemizi, gerçekten, hepimizi, 80 milyonun saygınlığını zedeleyen, bizi itibarsızlaştıran düzenlemeler. Bunu dün de söyledim, bu öz eleştiriyi dikkate alıp bir düzenleme gerekirken aksine “Topyekün hepsini susturalım, zaten dış dünya da bize düşman, ittifaklar var, topyekün susturalım.”

BAŞKAN – Sayın Özdemir, toparlayabilir misiniz lütfen?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Susturmuyoruz, muhalefeti Genel Kurula davet etmek için yapıyoruz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Muhalefeti mi, iktidar partisi milletvekillerini mi?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sanırım iktidar partisi milletvekillerimizin daha çok Parlamentoda bulunmasını sağlamamız gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, lütfen toparlar mısınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Özür diliyorum.

Gerçekten, çok derin tartışmalara da gidecek bir konu bu. Ben umuyorum, genç bir parlamenter olarak, Avrupa'daki parlamenterlerle de görüşmelerimiz neticesinde Parlamentomuzun saygınlığı ve itibarı hepimizin önceliği olmalı. Bunu kaybediyoruz giderek ve bu bizi çok üzüyor. İşte, geçen hafta -yok burada arkadaşlarımız- biz bunu yaşadık, gördük orada bize bakışlarını. İşte, Anayasa'da Parlamantonun yetkilerini kısıtlıyoruz, konuşma haklarını kısıtlıyoruz. Dünyanın hangi parlamentosunda zaman tasarrufu yapmak için konuşma süreleri kısıtlanıyor?

Evet, daha fazla uzatmıyorum. Umuyorum, hepimizin itibarı ve saygınlığını, en önemlisi de Parlamantonun itibarı ve saygınlığını düzenleyecek bir İç Tüzük'ü bir an evvel hep birlikte yapabilecek kabiliyette olacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Serkan Topal, sonrasında Sayın Ömer Fethi Gürer var.

Buyurun Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben öncelikle, dün benim konuşmamda çıkan tartışmalarda bir şeyi açıklığa kavuşturmak istiyorum. Kesinlikle ne ben ne de hiçbir milletvekili arkadaşım gerek burada gerek Mecliste yapılan konuşmalarda asla iktidarı sadece eleştirme babında bir konuşma yapmıyoruz. Bizim amacımız şu: Mevcut olan sorunlara çözüm üretebilmek, mevcut olan sorunları burada dile getirebilmek ama dün, Sayın Başkan, özellikle şunu ifade etmek istiyorum, birlikte tutanakları inceledik hatırlıyorsanız. Kesinlikle hiçbir cümlede hakaret yoktu, bunu burada özellikle ifade etmek istedim. Bizim amacımız şu...

BAŞKAN – Sayın Topal açıklamanızdan dolayı teşekkür ederim.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Anayasa'nın gerektirdiği kuralları yerine getiren bir İç Tüzük ve muhalefetin, milletvekillerinin, millî iradenin demokratik bir şekilde Mecliste temsiliyetinin zeminin hazırlayan demokratik bir İç Tüzük ama şuna baktığımızda, gerekli şeyleri de okuduğumuzda, hepimiz de çok iyi biliyoruz ki burada getirilen İç Tüzük'ün tamamen muhalefetin, millî iradenin ya da milletin sorunlarını dile getirebilecek olan milletvekillerinin sesinin tamamen kısılmak için getirilen bir İç Tüzük olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

Şimdi, gerekçeye baktığımızda, burada, işte, hızlı, verimli ve etkili yasa yapma süreci dile getirildiğinde, Parlamento küresel pazarda rekabet eden bir şirket olarak görülmemeli. Parlamento küresel pazarda rekabet eden şirketin patronları ya da üyeleri olarak da görülmemeli. Bu, tamamen yanlış bir yaklaşım. Eğer böyle bir yaklaşım olursa bu sefer yine, özellikle şunu da eklemek istiyorum, yani burada Fordist üretim ilişkileriyle bir fabrika ortaya çıkar. Bu yüzden, gerekçe ile tüzük arasında getirilen ve sunulan bu teklif bir çelişki yaratıyor çünkü Parlamento'yu bir fabrika olarak görürseniz, bir iş yeri olarak görürseniz, Parlamento'yu ve özellikle milletvekillerini bir şirketin personeli olarak görürseniz bir çıkmaza girersiniz. Neden? Çünkü az önce Sayın Elitaş çok güzel bir şeyden bahsetti, biz sürekli uzlaşmadan yanayız. Uzlaşma kültürü olursa beraberinde barışı getirir, uzlaşma kültürü olursa beraberinde huzuru getirir, uzlaşma kültürü olursa beraberinde başarıyı getirir çünkü hepimizin amacı milletin huzuru, milletin refahını yükseltmek. Hepimizin amacı devletimizin başarısını yükseltmek. Eğer gerçekten bu konuda hepimiz samimiysek -Sayın Elitaş'ın bu konuda samimi olduğunu düşünüyorum- bu yüzden uzlaşma kültürüyle bu İç Tüzük'ün getirilmesi gerektiğini düşünülüyor ve az önce Sayın Özdemir'in dediği, TRT 3, ona değinip kapatmak istiyorum. Yani, gerçekten, neden TRT 3'te sonuna kadar izlenmiyor? Sayın Elitaş, bunu siz aslında önerebilirsiniz Bakanlar Kurulu ya da Mecliste yani tamamen bunu aslında dile getirebilirsiniz, olmaması için bir neden yok.

Ayrıca, iktidarınız boyunca yaklaşık 2.261 kanun geçti yanılmıyorsam, doğru mu? Yani, yanılıyorsam düzeltebilirsiniz, bildiğim kadarıyla 2.261.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olabilir, bilmiyorum.

SERKAN TOPAL (Hatay) – 2.261 benim incelediğim kadarıyla.

Şimdi, burada amaç çok kanun getirmek mi, yoksa gerçekten sosyal, toplumu rahatlatabilecek, nitelikli kanun getirmek mi, hangisi önemli? Şimdi, ayrıca, bir-iki yıl içerisinde... Mesela, çok basit bir örnek vereceğim, Kamu İhale Kanunu iktidarınız döneminde kaç defa getirildi? Eğer birkaç defa getirildiyse o zaman gerekçede bahsettiğiniz “etkin, hızlı” cümlesiyle bir çelişki oluyor. Yani, şöyle bir örnek verebiliriz: Aslında bu hız bir tuzaktır. Yani, otuz dakikada bir pizza siparişi vereni düşünün, onu yetiştirmek için asgari ücretle, motosikletle o pizza siparişini almaya çalışan personeli düşünelim. Kaza

ihtimali var mı? Var. Asgari ücretle mi çalışıyor? Evet. Peki, burada bir yanlış var mı? Var. Yani, önemli olan hızlılık değil, önemli olan, gerçekten, toplumun refahına, huzuruna ve ülkenin, devletin başarısına ne derece etkili olacak, önemli olan odur. Şimdi, zaten 2002 yılından beri istediğiniz zaman, istediğiniz kanunu çıkarabiliyorsunuz gece saat üçlere kadar, dörtlere kadar. Yani, bir gün 15 milletvekiliyle, 20 milletvekiliyle ya da 25 milletvekiliyle oylama yapma, açık oylama yapma, bunlar inanın bu kadar önemli değil ancak milletvekillerinin çoğunluğunun Mecliste olması gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bir bakıyoruz, şimdi, istisnasız, burada ifade etmek istiyorum, saat ikide Meclis açıldığı zaman ben Meclisteyim, gece saat üçte, dörtte kapandığı zaman yine Meclisteyim. Ya, bir bakıyoruz, Mecliste kimse yok; Mecliste 10-15 kişi, 3 kişi, 4 kişi. Yoklama isteyeceğimiz zaman telefonlar çalışıyor, bir bakıyorsunuz milletvekili arkadaşlar olmuyor, Meclis kapanıyor. Aslında bu doğru değil. Milletvekilinin işi Mecliste olmak ancak şu anki İç Tüzük'te, az önce de ifade ettiğim gibi, hız, etkinlik, verimlilik, gerekçeler ile getirilen teklif arasında bir çelişki var.

Bu yüzden, sayın imza sahipleri, bunu bir kez daha düşünün, gerçekten milletin yararına, milletin sorunlarını Mecliste daha hızlı dile getirebilecek, daha verimli olabilecek bir İç Tüzük değişikliği nasıl olabilir? Az önce sizin bahsettiğiniz şekilde uzlaşma kültürüyle olur. Eğer gerçekten uzlaşma kültürünü içselleştirmişseniz -biz içselleştirmişiz ve buna inanmak istiyoruz Sayın Elitaş- gelin yarın bir araya gelelim, sayın grup başkan vekillerimizle birlikte sizler yine bir araya gelin, dört partinin de uzlaşabileceği, bütün memleket meselelerinin Mecliste çok rahat bir şekilde dile getirilebileceği bir İç Tüzük'te anlaşalım ve bunu sizden bekliyoruz, siz çok iyi bir insansınız Sayın Elitaş. Bu yüzden bu konuda...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Duy, duy, Özgür Özel, duy.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, zabıtlara girsin diye mikrofonunuzu açtım.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Tamam, zabıtlara girsin ama burada... Ama Sayın Elitaş...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Serkan'ın “iyi” dedikleri bakanlıktan gitti yalnız!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Serkan'ın “iyi” dedikleri zaten doğru, Serkan'ın “kötü” dedikleri, bak, burada Osman Aşkın Bak kaç gündür sakın duruyordu, gitti.

BAŞKAN – Lütfen devam edin Sayın Topal, lütfen devam edin.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, tabii, Mecliste bir kürsü boş kalacak, orada sürekli sataşıyordu bizimle, orada sandalye boş kalacak yani.

Şimdi, ama Sayın Elitaş, benim az önce kullandığım cümlemin altını doldurabilecek bir davranış sizden bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Topal, toparlar mısınız lütfen.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben sözlerimi son cümlelerle bitireyim.

Gerçekten de bir kez daha altını çizerek söylemek istiyorum: Uzlaşma kültürü milletin refahını, huzurunu yükseltir, ülkemizin, milletimizin ve devletimizin başarısını da yükseltir. Bu kavramları bir kez daha bu akşam düşüneceğinizi varsayarak ve inanarak ertesi gün yeni bir teklifle geleceğinizi umut ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Topal, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Elitaş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Sayın Serkan Topal'a teşekkür ediyorum, güzel temennilerde bulundu. İnşallah bu temennileri biz grup başkan vekilleri olarak bu süreç devam ederken devam ettiririz, zaten o şekilde görüşmelerimiz devam ediyor.

Fakat burada bir kişiyi rahmetle yâd etme zarureti doğdu, Allah gani gani rahmet eylesin. 22'nci, 23'üncü, 24'üncü Dönemlerde Malatya Milletvekili, daha sonra İstanbul Milletvekili olan Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nu buradan rahmetle yâd ediyorum. Hakikaten uzlaşma kültürünü hâkim kılan, dört siyasi parti arasında mekik dokuyan, insan iyisi bir kardeşimizdi, bir dostumuzdu. Buradan onu da hatırlattığınız için teşekkür ediyorum. Geçenlerde ölüm yıl dönümüydü herhâlde, haziran ayı tahmin ediyorum ölüm yıl dönümüydü, Allah rahmet eylesin.

Biz 22'nci Dönemde iki siyasi partiyken bu konuyu iyi yapardık. O zaman Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi, şimdi Meclis Başkan Vekili Sayın Akif Hamzaçebi'yle bu konuları değerlendirir, yasaların daha da olgunlaşmasını sağlayacak görüşmeler yapardık. 23'üncü Dönemde aynı şekilde devam ettirdik ve bunda Sayın Aslanoğlu'nun çok büyük katkıları oldu. 24'üncü Dönemden itibaren biraz tılsım bozuldu...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi sizin katkılarınız olsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...ama bu süreçte de -her zaman söylüyorum- katkıları almaya hazırız. Buradaki meseleyle ilgili değerlendirmeler hakikaten dikkatimizde kalıyor. Benim de biraz hafızam iyidir, fotoğraf hafızası gibi hafıza var, kimin ne zaman ne söylediği çok iyi aklımda durur, mesela Sayın Dora'nın söyledikleri, sizin, Sayın Sibel Özdemir Hanımefendi'nin söyledikleri.

Bu 8 Haziran tarihinde Meclis Başkanlığının yaptığı toplantıya biz bu kanaatle, bu niyetle gitmiştik ama olmadı. Şu anda ortam iyiye doğru gidiyor. Umuyorum, diliyorum ki bu görüşmeler bittikten sonra grup başkan vekilleri... Ki bu konuyla en çok ilgili olan, en çok meseleyi hatmetmiş, hazmetmiş, bilen arkadaşlar olarak neler olduğuna da çok iyi biliyoruz.

O anlamda ben söylediğiniz için teşekkür ediyorum. Umarım bizim yapacağımız görüşmelere daha olumlu bir hava verecek bir konuşma olmuştur.

Teşekkür ediyorum.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) *KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)*

BAŞKAN - Söz talep eden Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Meclisteki İç Tüzük değişikliğiyle ilgili maddeler geldiğinde, okuduğumda oldukça doğal karşıladım çünkü 1 Kasım'da milletvekili olduğumdan beri Adalet ve Kalkınma Partisi hangi konuda ne söylediye tersini yapıyor. 16 Nisandan önce Meclisin yapısının güçlendirildiği, önümüzdeki

dönem Meclisin daha aktif, daha faal, daha üretken olacağı söyleniyordu ama getirilen İç Tüzük'e bakıyorsunuz, istenen, muhalefetin düşüncelerini söylemesinin engellendiği, bugüne kadar zaten önerilerin çoğunun da dikkate alınmadan dediğim dedik mantığıyla geçtiği süreçte bundan sonra konuşmaların da, neredeyse önerilerin de ortadan kaldırıldığı bir sürece getirilmek isteniyor.

Demokrasinin tanımı çok seslidir, bunun yanında herkesin düşüncesini söyleyebilmesidir ve burada muhalefetin söylediklerini iktidar doğru değerlendirdiğinde ona artı avantaj sağlar.

Bugün Niğde'yle ilgili bir Meclis araştırması istemiştik, Akkaya Barajı'yla ilgili. O reddedilince çok yadırgamıştım çünkü çevre felaketi, orada yaşayan AKP'lisini, MHP'lisini, CHP'lisini, herkesi içine alan ve yıllardır çözülmeyen bir konu Meclis eliyle belki bir düzen bulur dedik, reddedildi, şaşırđım. Ya, çevreyle ilgili ve herkesi ilgilendiren bir konuda bir Meclis araştırması yapılırsa bunun ne olumsuz yansımaları olabilir dedim.

Şimdi getirilenlere bakıyorsunuz, kanun tekliflerini bizler veriyoruz, süresi içinde komisyona gitmiyor, Meclise iniyor, beş dakikada düşüncemizi anlatmaya çalışıyoruz, reddediliyor, ya, bunun faydası var mı, zararı var mı diye bakılmıyor. Ama bürokrat hazırlıyor, bakana sunuyor, komisyona geliyor, o kanunlaşıyor, çıktığının akabinde bir yıl sonra tekrar değişime uğruyor. Son dönemde çıkan kanunların çoğunu geçmişe dönük inceledim, araştırdım, baktım, neredeyse bir konuda beş yılda dört kez değişiklik yapılarak aynı kanun tekrar Meclisin gündemine gelmiş. Bu konuların üzerine yoğunlaşp sürekli değişkenlik olacağı yerde temel kanun olarak kanunlar Meclise getirilse, torba yasa içinde parçalı, bölük pörçük getirilmese belki daha hayırlı bir iş yapılacak ama hem Meclisin çalışma süreci burada uzatılıyor hem kanun kısa sürede özelliğini yitirdiği için yeniden değerlendirilmek durumunda kalıyor, o anlamda da yapılan çalışmalar çok sorgulanmıyor.

Şimdi, İç Tüzük değişikliğiyle muhalefetin sesi kısılırken şu düşünülebilir: Biz iktidardayken istediğimizi yapalım, nasıl olsa Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olduğunda onların düşünce yapısı böyle bir şeyi kabul etmez, içlerine sindiremezler, zaten o zaman da bu değişir, o değişenlerle biz yine söyleyeceğimizi söyleriz, yapacağımızı yaparız mantığı güdülebilir. Çünkü bakıyorum, Adalet ve Kalkınma Partisinin son dönemleri hariç, geçmişte Meclise getirilen bazı Meclis araştırmaları gündeme alınmış, onlarla ilgili değerlendirmelerde bulunulmuş, muhalefetten gelen kanun tekliflerinden içeriği olan veya düşünce olarak benimsenebilecek, toplumun faydasına olanlar ele alınmış ama bu süreçte bunların hepsinden uzak kalındı.

Aynı zamanda, biraz evvel arkadaşımın da söylediği gibi, Meclisin ben en devam eden milletvekillerindenim. Mecliste kanun oylaması dışında iktidar partisi milletvekilleri zaten Meclise gelmiyorlar. Buradaki yapılan düzenlemelerle muhalefet partisi milletvekillerinin de konuşması, önermesi ve bu konuda fikir belirtmesinin de önü kesilmek isteniyor. O zaman Meclis fiiliyatta adı milletvekili olan, bir binası bulunan, gelip gidip önüne geleni onaylayan bir mekanizmaya dönüştürülmek isteniyor. Bir yerde muhalefetin sesinin kısılması, yok edilmesi, düşüncesini söylemez kılınması, toplumsal kesimlerin yoğunlaşan sorunlarının Meclise yansımaması ileriye dönük sıkıntıları artırır. Bu anlamda, eğer yapılması gereken ne diye düşünülürse, bence muhalefetin daha çok konuşmasına olanak sağlamaktır çünkü muhalefetin konuşmasına olanak sağlanması; toplumun sorunlarının buraya yansımalarının, Hükümetin kendine çekidüzen vermesinin ve yapılacakları doğru değerlendirmesinin önünü açar.

Bakınız, biz "hak, hukuk, adalet" diyerek yirmi beş gün süren bir yürüyüş yaptık, yürüyüşe başlamadan önce toplumdaki değerlendirmeler ve düşünceler ile o yürüyüşün gerçekleşmesinin sonundaki bakış çok farklıydı. Örneğin yürüyüş boyunca Emniyet mensuplarının davranışları ve yaklaşımları konusunda hepimiz hem teşekkür ettik hem de öyle olması gerektiğini vurguladık. Eğer

o yürüyüşe Ankara çıkışında müdahale yapılsaydı toplumun nereye gideceği belli olmayan bir sürecin önü açılabilirdi ama olması gereken yapıldı, yürüyüş güzergâhı boyunca gerekli önlemler de alındı, bize küfreden insanlara biz alkışlarla karşılık verince herhâlde o insanların da düşünmesine yol açacak bir yöntemi geliştirdik. Tarih yazanlar, aynı zamanda Türkiye’de yirmi beş gün süren ve hiçbir olumsuz yansımaya olmayan bir süreci de başarmanın mutluluğunu yaşadılar ve ülkede olması gereken bu.

Şimdi, İç Tüzük’te Meclisteki muhalefet milletvekillerinin var olan haklarının ellerinden alınması, düşüncelerini Meclise yansıtmalarının engellenmesi, kanun tekliflerini veremeyecek derecede sınırlamalar getirilmesi; buna bağlı olarak, Meclisin sürekliliği içindeki fonksiyonunun yalnızca “el kaldır, indir” mekanizmasına döndürülmesinin sonuç itibarıyla hiç kimseye bir faydası olmayacaktır. Bu nedenle, İç Tüzük değişikliğini okuduğumda dedim ki: Ülkenin onca sorunu varken bunlar mı gündeme gelmeli? Örneğin “Üç ayda taşeron işçiye kadro vereceğiz.” sözü verilmişti, taşeron işçiye söz verileli iki yıl geçti; Mecliste biz bunu tartışmalıyız, çocuk işçileri tartışmalıyız. Bakınız, okulda olması gerekirken, sanayi bölgelerinden geçerken gördük, çocuklar iş yerlerinde çalıştırılıyor; kayıt dışını tartışmalıyız. Suriyelilerin ülkemizde şu anda önemli ölçüde kaçak işçi olarak çalıştırılmasının ileride yaratacağı sorunları konuşmalıyız. Şu anda çoğu fırında kontrol dışı kaçak işçi çalışıyor, bu ekmeği hepiniz yiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Gürer, toparlar mısınız lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sonuç itibarıyla, Meclisin ana işlevi ülkenin içinde bulunduğu sorunların herkes tarafından konuşularak gündeme taşınması.

Ben bir milletvekili olarak şunu açıkçası çok istiyorum: Keşke iktidar milletvekilleri de gördükleri olumsuzlukları kalkıp kürsüde dile getirseler ve Meclisin sesi Bakanlar Kuruluna ortak ses gibi yansiyarak o konularda çözüm üretilse. Çünkü biz Meclisi güçlendirir isek, Meclisin işlevini artırır isek Türkiye’de demokrasiyi güçlendiririz, demokrasinin geleceğinin önünü açarız. Sınırlamaları, engellemeleri birikimleri artırmak bu bağlamda ülke için faydalı bir yarı yaratmaz. Bunun için de ben bu İç Tüzük değişikliği yerine Türkiye’nin gerçek gündeminin gündeme getirilmesi ve İç Tüzük’ün tümünden geri çekilerek dört partinin uzlaşacağı biçimde yeniden değerlendirilip ele alınması temenni ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Gürer, ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde iki önerge vardır, geliş sırasına göre okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 13’üncü maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Muharrem Erkek

Nurhayat Altaca Kayışoğu

Murat Emir

Çanakkale

Bursa

Ankara

Akın Üstündağ

Bülent Tezcan

Muğla

Aydın

Gerekçe:

Açık oylamanın zorlaştırılması doğru bir düzenleme olmayacağı için İç Tüzük 143'üncü maddenin mevcut hâliyle kalması uygundur.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1783) esas sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Meral Daniş Beştaş

Mithat Sancar

Erol Dora

Adana

Mardin

Mardin

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle işaret oyu veya gizli oya başvurulmayan hâllerde, açık oylama yapılması için verilen önergedeki imza sahiplerinin on beşinin hazır bulunması durumu yirmiyeye çıkartılmaktadır. Açık oylama için gerekli olan on beş vekili yirmiyeye çıkaran bu düzenleme, çoğunluğu elinde bulunduran iktidar partisine hizmet etmektedir. Zira milletvekillerinin her gün, her birleşimde Mecliste bulunması mümkün değildir. Halktan alınan irade aynı zamanda halkın içinde yer almayı gerektirir. Özellikle grup kurmayı ancak başarabilen bir siyasi partinin İç Tüzük'te tanımlanan bu hakkını kullanmak istemesi durumunda, yirmi milletvekilinin tamamını Meclis'te hazır bulunduramama ihtimali düşünüldüğünde, bu düzenlemeyle bir hak gaspı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, mevcut Parlamento aritmetiği önümüzdeki dönemlerde değişebilir, bugünün iktidarı imza koyan parti grubu ancak grup kuracak bir sayıya ulaşabilir ve yapılan bu değişiklikten olumsuz yönde etkilebilir. Açık oylama talebinde bulunmak için bu düzenlemeyle getirilen sayı fazladır. Bu sayının birkaç milletvekiliyle sınırlandırılması çok daha adildir. Bu nedenle, maddenin teklif metninden çıkarılmasını öngörmekteyiz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeye geçiyoruz...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – On beş dakika ara veremez misiniz bu maddeye geçmeden önce?

BAŞKAN – Hocam, maddeyi okutayım, ondan sonra ama Gaye Hanım ilk söz sahibi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Gaye Hanım'ı dinleyip isterseniz ara verelim.

BAŞKAN – Gaye Hanım, konuşsun ondan sonra ara vereyim çünkü bir önceki maddeden kalma.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Gaye Hanım'ın itirazı yoksa on beş dakika sonra konuşsun.

Sonraki konuşmacı siz olun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yani benim için fark etmez.

BAŞKAN - Maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 160 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“4. Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girmek;”

“6. Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.”

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, madde görüşmelerine başlanılmıştır ancak görüşmelere saat 17.00'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.14

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

(Oturum, Sözcü Abdurrahman Öz tarafından açıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Komisyon görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Gaye Usluer’in söz talebi vardı.

Sayın Usluer, buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri diyeceğim ama burası da Genel Kurul salonundan beter oldu. Gerçekten, bire bir bizleri ilgilendiren, bizlerin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çalışmalarını ilgilendiren bir değişiklikle ilgili konuşmamız gerekirken Komisyon sıralarının boş olması, sandalyelerin boş olması gerçekten çok üzücü. Şimdi, boş sıralara konuşmak zor oluyor Genel Kurulda ama komisyonlar daha özel alanlar. Gönül isterdi ki ve zorlama gerekirdi ki komisyon üyeleri, sandalyelerinde ve isimlerinin olduğu yerlerde otursunlar, konuşsunlar, karşı çıkıyorlarsa karşı çıksınlar ama görüşlerini bildirsiner.

Şimdi, “Değişmeyen tek şey değişim.” der Marx. Gerçekten, hepimizin değişimden yana olması, değişikliklerin yapılması, yaşamın her alanında olmazsa olmazlardan ama değişimlerde amaç her zaman daha ileriye doğru, değişimlerde amaç her zaman daha iyiye doğru gidiş olmalıyken Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü’nde de değişim dediğimizde, değişimde hedef daha demokratik bir iç tüzük, demokrasinin kurallarını içselleştiren bir iç tüzük olmalı derken ve buradaki tartışmalarımızın da temeli, “Ben bunu istiyorum ya da ben bunu istemiyorum, bu bana uygun ya da uygun değil.”den ziyade yapılmak istenen değişikliklerin demokratik mi antidemokratik mi olduğu temelinde tartışmalar olmasını açıkçası dilerdim.

Şimdi, bu değişikliklerin -14’üncü maddeye geldik- gerekçeleri, demokratikliği konusunda en ufak bir tartışma ortamı oluşmadı. Daha fenası, ilk imza sahipleri var, bunu isteyen iktidar partisi. Yine isterdim ki bugün MHP’deki arkadaşlar, Komisyon üyeleri yerlerinde olsunlar ve farklı bir görüş olsa bile, savunduğunuz fikirlerden farklı fikirler bile olsa bunu isteyen kişilerin de neden olması gerektiği konusunda, bu değişikliğin neden elzem olduğu konusunda fikirlerinin olması gerekirdi ve bu fikirlerin burada paylaşılması gerekirdi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Paylaşıldı. Siz haber verseydiniz geldi arkadaşlarımız yani siz baştan sona takip etmediğiniz için...

GAYE USLUER (Eskişehir) - Takip ettiğim kısımlarda gördüğüm kadarıyla, gerçekten hiç kimse konuşmadı. Dün Sayın Parsak tek başına sırtına aldı...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz yokken çok konuştuk biz.

GAYE USLUER (Eskişehir) - Yani şimdi susma zamanı mı geldi, onu mu demek istiyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim lütfen, buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) - Hayır siz müdahale ettiğiniz için size cevap verme zorunluluğunu...

Hayır siz konuşuyorsunuz, ben niye size cevap veremiyorum? Ben duymadım veya şu anda konuşulmuyorsa “Artık yeter...”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cevap verilmediğini eleştirdiğiniz için söylüyor Sayın Başkan.

GAYE USLUER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Sayın Başkan, lütfen siz de -imza sahibisiniz, başkan da değilsiniz de- söz alın benim konuşmam bitince, siz de ne söylemek istiyorsanız bu söz dâhilinde söyleyin ama bu şekilde atışma tarzında konuşmalar doğru bir şey değil.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Doğru, ilk atış sizden gelince mecbur kaldık.

GAYE USLUER (Eskişehir) - Şimdi, çok hoş gerçekten, İç Tüzük değişikliğini hedefleyen iktidar partisi, iktidar partisine destek olan MHP daha çok sahiplendi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Katılımcıyız efendim, destekçi değiliz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Dün de Sayın Parsak cevap yetiştirmekte zorlandı. Sayın Parsak kendi bölgesindeki seçim başarısızlığını bile buradaki başarılı konuşmalarıyla örtbas etmeye çalıştı. Şu anda sizde de aynı davranışı ve aynı tutumu görüyorum, sıkıntılı olduğunuzu anlayabiliyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mizacınız böyle sizin, Genel Kurulda da böyle konuşuyorsunuz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Genel Kurulda sandalye sayınızın ne kadar az olduğunu, katılımınızın ne kadar düşük olduğunu ve o sıkışmışlık, referandum sonuçlarının sizde oluşturduğu üzüntü nedeniyle şu andaki konuşmalarınıza neden olan ruh hâlini gerçekten anlıyorum, Hekim olmam da tabii bu konuda bana biraz daha kolaylık sağlıyor.

BAŞKAN – Dün bir sayın arkadaşımız bir arkadaşımıza hekim takdirinde bulundu, o arkadaşımız bugün bakan oldu. Bunu da siyasi bir anı olarak ifade edeyim.

Buyurun, gündeme devam edin lütfen.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Müsaade ederseniz ve müdahale edilmezse konuşmama devam etmek istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen buyurun, toparlayarak devam edelim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Toparlama değil de daha yeni başlıyorum, teşekkürler.

Şimdi, ben burada mutlaka konuşulması gerekir diye demokrasinin ilkelerini bir kez daha hatırlatmak istiyorum; katılımcılara, milletvekili arkadaşlarıma. Demokrasinin temel ilkelerini tek tek söyleyecek olursak: Egemenlik, seçme ve seçilme hakkı, etkin aktif katılım, özgürlükler, eşitlik, çoğunluk, çoğulculuk, hoşgörü, hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı. Şimdi sormak istiyorum. Demokrasinin temel ilkeleri İç Tüzük’ümüzde yer almayacak da nerede yer alacak? Ve yine sormak istiyorum: 14’üncü maddesine geldiğimiz İç Tüzük değişikliğinde bu maddelerden hangileri var? Herhâlde, bu maddeler içerisinde “İç Tüzük’te vardır.” diyebileceğimiz en önemli madde çoğunluk maddesi. Hâlbuki demokrasilerde çoğunluk diye bir ilke vardır, çoğunluk olan iktidardır ama çoğunluk olmak demek “Ben ne dersem o olur. Benim isteklerim doğrultusunda her şey olacak.” demek değildir. Çoğunluk demek, azınlığın haklarını da koruyan grup demektir, demokrasinin içeriği budur aslında ve ne yazık ki bu İç Tüzük maddelerine baktığımızda demokrasinin olmadığını görüyoruz.

Şimdi, kılık kıyafetten tutun, konuşma sürelerinden tutun, yasamayla ilgili yaptığımız çalışmalarından tutun, bunların tamamına baktığımızda, burada yapılmak isten esas olarak demokrasinin daraltılmasıdır. Söz hakkının daraltılması, konuşmanın engellenmesi... Şimdi, bu Komisyonada iktidar

partisi milletvekilleri konuşmuyorlar dedim. E Genel Kurulda da benzer şeyler söz konusu. Dolayısıyla, konuşma sürelerinin kısaltılması, önergelerin getirilmesi ya da getirilmemesi gibi tutumlar, bizatili muhalefet partilerini, muhalefet milletvekillerini ilgilendiren durumlar.

Şimdi, demokrasinin bir de hedefleri var bu ilkeler doğrultusunda. Eğer bu ilkeler doğrultusunda demokrasiden bahsedecek olursak demokrasinin sonuçları barış ve huzuru getirmektir. Şimdi, bu İç Tüzük değişikliği demokratik olmadığına göre antidemokratik bir değişiklik, Mecliste barışı ya da huzuru getirir mi değerli Komisyon üyeleri? Yine bir başka sonuç, demokrasinin bir başka önemli sonucu, birlik, beraberlik duygu ve düşüncelerini geliştirmesidir. Soruyorum: Şu ana kadar tartıştığımız hangi madde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri arasında, siyasi parti grupları arasında birlik, beraberlik duygu ve düşüncelerini getirecektir?

Bir başkası, toplumda adalet duygusu. Aslında Türkiye Büyük Millet Meclisini de bir toplum olarak düşünecek olursak antidemokratik bir iç tüzük, adalet duygusunu da kaybettirecektir.

Yine, sıkça Mecliste birbirimizi sevgi için, saygı için, hoşgörü için uyarıyoruz. Bu kadar antidemokratik bir iç tüzük Türkiye Büyük Millet Meclisinde hayata geçirildiği takdirde Mecliste sevgiden, saygıdan, hoşgörüden bahsedebilecek miyiz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Size konuşmuyorum, ben gruba konuşuyorum, kendi üzerinize almıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Usluer, lütfen Divana dönerek konuşur musunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani illa münakaşa etmek isteyen bir durum var.

BAŞKAN – Lütfen Divanı muhatap alarak konuşun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim. Tabii ki Divana bakarak konuşuyorum. Arkamda gözüm yok ama çok şükür kulaklarım, arkamdan gelen çatlak, kinaye dolu, huzursuzluk veren sesleri duyabiliyor. Huzursuzluklarının nedenini anlıyorum.

BAŞKAN – Bu biraz da herhâlde -tabii, ben sizi anlıyorum- bayan olmanızın verdiği, gelişmiş bir fonksiyon. Ben mesela sadece önümde ancak görebiliyorum. Teşekkür ederim.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Milletvekili, kaba ve çiğ konuşuyorsunuz, lütfen...

GAYE USLUER (Eskişehir) – “Kaba ve çiğ konuşuyorsunuz.” sözünü...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Lütfen konuşmalarınızda üsluba uygun ve nezaket içerisinde gidin.

BAŞKAN – Sayın Usluer, lütfen Başkanlık Divanımızı muhatap alın ve lütfen gündeme ilişkin devam edin.

Buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim desteğiniz için ama bu konuşmayı yapan imza sahibini de uyarmanızı diliyorum. Yani sürekli bana diyorsunuz ki: “Konuşun.” ama bir kişiye de konuşmaması yönünde uyarıda bulunun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmasını bırakıyor, böyle yani...

BAŞKAN – Sayın Usluer, siz Başkanlık Divanını muhatap alarak konuşun. Biz ilk imza sahibi ve grup başkan vekili olarak Sayın Akçay’a gerekli uyarıda bulunuruz ama siz lütfen... Ama siz de müsaade ediyorsunuz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hayır, bana aleni... Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmacıyı uyarın lütfen.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, bana mikrofonda uyarıda bulunuyorsanız Erkan Akçay’a da mikrofondan uyarıda bulunmanızı diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Usluer, siz lütfen gündeme devam edin. Siz doktorsunuz, bu işleri biliyorsunuz. Bazen devam etmek, en iyi cevaptır.

Lütfen buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Peki Sayın Başkan, anlayışınız için teşekkür ederim. O zaman arkadaki bazı sesleri...

BAŞKAN – Lütfen buyurun ama yeni bir sataşma da yapmayın. Lütfen, gündeme davet ediyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ben zaten sataşma yapmıyorum, alınganlık gösteriyorlar.

BAŞKAN – Lütfen buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sataşma ne kelime, neredeyse hakaret edeceksiniz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Duruma uygun konuşacağım. Teşekkür ederim anlayışınız için.

MURAT EMİR (Ankara) – Etmemiş işte, siz de söylüyorsunuz. Etmemiş de zaten, ne var bunda? “Neredeyse hakaret edecek.” diyorsunuz, demek ki etmemiş.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Murat Bey, lütfen siz girmeyin araya.

BAŞKAN – Sayın Emir, dün sizin teşhis koyduğunuz bir milletvekili arkadaşımız bugün bakan oldu.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Yani şimdi Başkan mı bakan olacak?

BAŞKAN – Lütfen buyurun. Arkadaşlar, gündemi dağıtmayalım lütfen.

Sayın Usluer, buyurun lütfen.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, konuşmamın insicamını bozdular. Gerçekten, keşke konuşma alıp o çerçevede konuşabilseler ama tabii ki o çerçevede konuşmak, herhâlde çok kolay olmuyor Sayın Başkan. Umarım uyarılarınız yerine ulaşır.

Şimdi, gerçekten bu İç Tüzük maddelerinin hiçbirinde demokrasi ilkeleriyle bağdaşan, demokrasinin amaçlarıyla bağdaşan hiçbir şey yok, hiçbir gerekçe yok. Aynı 16 Nisanda da dayatılan Anayasa değişikliğinde olduğu gibi... Ki orada da hedef ne idi, ne olmalıydı? Daha demokratik bir anayasanın yapılması olmalıydı ve antidemokratik bir anayasa için evet, hayır peşinde koştuk ve sonuçta tarihe nasıl geçeceği belli bir seçim sonucu. Bugün İç Tüzük'teki değişiklik önerilerini ve bu teklifi de aynı demokratik olmayan Anayasa teklifiyle eş tutmamız gerekiyor ve onun gereği tutmamız gerekiyor. Çünkü antidemokratik bir anayasa yaptığımızda demokratik, daha demokratik bir iç tüzükle devam etme şansımızın olmayacağı da açıkça görülüyor.

Şimdi, madde 14'e gelecek olursak madde 14'te birtakım cezalandırmaların ne şekilde olacağı, kınama cezalarının ne şekilde olacağı konusunda bir açıklama var. Burada kararı verecek kimdir? Uygun olmayan giysi, uygun olmayan afiş, uygun olmayan pankart, bunun sınırlarını kim çizecektir? Ve bu sınırlar çerçevesinde ceza verilmesi ya da verilmemesi konusunda karar verici kim olacaktır? Örneğin geçen dönem ne oldu? Suruç'la ilgili bir pankart geldi ama çok yakın zamanda Mecliste “Köpekler giremez.” diye de iki pankart oldu. Yani bu Suruç'taki olaya ilişkin pankartı mı cezalı kabul edeceğiz, yoksa “Köpekler giremez.” pankartını “Bu zararsız bir pankarttır. Bununla ilgili yaptırıma gerek yok.”

mu diyeceğiz? Dolayısıyla, karar vericilerin çoğunluğun olduğu bir ortamda, çoğunluğun azınlığa hükmettiği bir ortamda ve sistemde bu maddenin konulmasının dahi son derece önemli, antidemokratik bir uygulama olduğunu vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Usluer, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden, Sayın Mithat Sancar...

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Oraya geçmeden önce, biraz önce benim olmadığım zamanda...

BAŞKAN – Sayın Parsak, evet, sizin şahsınızı, isminizi anarak bir beyan var.

Buyurun Sayın Parsak.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yani danışman arkadaşım da buradaydı. Biraz önce “Sayın Parsak bugün burada yok ama tek başına dün İç Tüzük değişikliğini doğrusu iktidardan daha fazla savundu ama seçim bölgesindeki seçim başarısızlığımı Komisyondaki başarılı konuşmasıyla örtbas etmeye çalışıyor.” mahiyetinde, zannediyorum, Sayın Usluer'in bir konuşması olmuş. Bunun asla kabul edilebilir bir tarafı yoktur. Seçim bölgemizdeki başarı ve başarısızlık durumu, seçim bölgemizde bundan sonra yapılacak ilk seçimde değerlendirilebilir. Onun öncesine dair değerlendirme yapmak size de yakışmamıştır, onu ifade edeyim.

Öbür taraftan...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Dün de aynı konuşmalar olmuştu. Dünkü konuşmaları naklettim aslında. Siz de buradaydınız o konuşma olduğunda. Aynı şeyler konuşulmuştu.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Ben hep buradaydım. Biz tabii sabaha kadar burada olduğumuz için, netice itibarıyla, seçmenimiz vesaire... Bizim olmadığımız bir saat dilimi içerisinde böyle bir şey söylemişsiniz. Ben yeniden ifade ediyorum. Bizim siyaset yaklaşımımız ile sizin siyaset yaklaşımınızın hangisinin doğru olduğuna nihayetinde yüce Türk milleti karar verir. Önümüzdeki ilk seçimde de bu yönde bir karar verecektir. Biz o karara da baştan beri hep saygılı olduğumuzu ifade ettik ama şahsi olarak “seçim bölgesindeki başarısızlık” demek de gerçekten size yakışmamış yani şık olmamış. Ona bizim Afyon'daki hemşehrilerimiz karar verecek.

Öbür taraftan, ben bu teklifin imza sahibiyim. İmza attığıma göre tabii ki her bir maddesini benimsemişim, ona istinaden de imza atmışım, partimizin de kararı doğrultusunda Sayın Genel Başkanımızın da bilgisi dâhilinde. Evet, yaptığım işi iyi yaparım. Yani kimden daha iyi anlatmışım, kimden daha kötü anlatmışım, ayrı bir tartışma ama bir teklifin altında imzam varsa bu zaten doğru da olduğu için iyi anlatılmıştır. Yani teklif iyi olmasaydı ben zaten onu iyi anlatamazdım ama teklif gayet iyi ki iyi anlatmışım. Kötü teklif de kötü anlatılır. Öyle de bakmak lazım yani.

MURAT EMİR (Ankara) – Daha kötü nasıl olabilir Sayın Parsak?

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Siz bir gün yaparsanız daha kötünün nasıl olduğunu görürüz ama biz şimdi yaptığımız için iyisini yapıyoruz. Nitekim yaptık da. Daha iyisini yapmak için gayret gösteririz mutlaka ama hani bir de bizim olmadığımız bir vakitte böyle özellikle de şahsiyatla

uğraşarak “Seçim bölgesindeki başarısızlığını Komisyondaki savunma noktasındaki başarısıyla örtmeye çalışıyor.” ifadesini de asla kabul etmediğimi buradan ifade ediyorum, size de iade ediyorum onu yani.

BAŞKAN – Sayın Parsak, teşekkür ediyorum.

Herhangi bir sataşma yok, sadece cevap hakkını kullandı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olur mu canım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sataşma var.

BAŞKAN – Herhangi bir sataşma yok, cevap hakkını kullandı. Ben şu an...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, bana iade edilen bir şey var.

BAŞKAN - Ama kendi sözünüzü size iade etti.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Burada kesinlikle...

Bir de ben şunu ifade edeyim: Sayın Parsak bölgesinde sevilen bir milletvekili arkadaşımız. Ben bunu şahsi, Abdurrahman Öz olarak söylüyorum çünkü Afyon’dan bu manada bir bağlantım olduğu için biliyorum. Bunun bu şekilde kullanılması da çok doğru değil diye düşünüyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bir açıklama yapmak istiyorum, sataşma yok.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

7.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer’in, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Barsak, Parsak... Özür dilerim. Sayın Parsak, bilinçli bir şey olmadı, çok özür diliyorum. Soyadınızla ilgili dilimde bir şey oldu, özür diliyorum bununla ilgili.

Şimdi, benim konuşmamın başlangıcı, asıl teklifin iktidar partisine ait olduğu ve burada canhıraş, belki de en çok konuşması gereken milletvekillerinin iktidar partisi milletvekilleri olmasıydı. Elbette ki imzanız olduğu için sizin de burada konuşmanız ve savunmanız son derece doğrudur ama sizin dışımızda kimsenin konuşmaması âdeti...

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Nadiren bulunduğumuz için yani.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hayır, çokça, çokça. Çokça diyorum, çokça. Tabii ki konuşuldu.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Ben bu Komisyonun çalışmaları esnasında alt komisyonda, sonrasında da sadece burada geneli üzerinde konuştum. Onun dışında böyle çok mecbur kaldığımız sataşmalarda cevap verdim. Benim yaptığım genele dair bir konuşma vardır derli toplu, uzunca. Onun dışında, maddelerde ihtiyaç oldukça konuştum. Adalet ve Kalkınma Partisinden arkadaşlarımız da, teklif sahipleri...

BAŞKAN – Alt komisyonda da çok konuştuk.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Denk geldikçe de hep anlattılar.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, alt komisyon ayrı bir yer.

BAŞKAN – Burada da konuştuk Sayın Usluer. Lütfen toparlayın, ben Sayın Sancar’a söz vereceğim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, çok da demokratik değilsiniz yani.

BAŞKAN – Gayet demokratik olduğumuzu...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sürekli uyarıyı bana yapıyorsunuz, sürekli uyarıyı bize yapıyorsunuz, bana yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Usluer, buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Uyarılarda lütfen tüm Komisyon üyelerine, buradaki tüm milletvekillerine eşit uzaklıkta olalım. Siz Başkan olmanız nedeniyle tarafsızlık sürecini de doğru yönetmeniz gerekiyor. Lütfen bu konuda biz de size böyle bir serzenişte bulunma zorunluluğunda olmayalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usluer.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Parsak, dünkü konuşmanızla ilgili, buradaki konuşmanızla ilgili herkesin benimle aynı fikirde olduğunu düşünüyorum çünkü dün hepimiz buradaydık ve siz de o süreçte savunuyu yaptınız. Bu konuda sözümün başı başkaydı, çok da alınacak bir şey yok. Yani iade etseniz de alınacak bir şey yok çünkü ben benzer bir şey yapmadığım için iadede de bir şey çıkmaz.

BAŞKAN – Tamam Sayın Usluer, teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN - Söz talep eden Sayın Mithat Sancar, buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu İç Tüzük değişiklik teklifinin en hassas kısımlarından diğerine gelmiş bulunuyoruz. Birincisi, muhalefetin etkisini ve sözünü kısmaya yönelik düzenlemelerden oluşuyordu ve bununla ilgili de üç gündür, dört gündür konuşuyoruz. Bir de ondan önce alt komisyon süreci vardı. Orada da uzun uzun tartıştık.

Şimdi, bir diğer önemli ayağı bu İç Tüzük değişiklik teklifinin milletvekillerine ciddi kısıtlayıcı müeyyideler getirilmesidir, daha doğrusu milletvekillerinin düşünce ve ifade özgürlüğünü ciddi anlamda kısıtlayan düzenlemelerin bu kısımda yer almasıdır. Şimdi, 14'üncü maddede 2 değişiklik var, biri, Türkiye Büyük Millet Meclisi bina tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girmek. Zaten bu, daha önce İç Tüzük'ün 161'inci maddesinde yer alıyordu, şimdi yer değiştirdi ve buraya kaydırıldı. Bu bentle ilgili söylenecek çok fazla bir şey yok.

Doğru mu okuduğum? Bu daha önce... Evet, 161'in beşinci bendiydi galiba, değil mi? Evet, burada bir tek sorun var, bunun nasıl denetleneceği, bir de milletvekillerinin silah taşıma gayelerini, ruhsatlı silah taşıma gayelerinin bununla nasıl bağdaştırılacağı meselesidir. Mesela Meclis binasına, eklentilerine silahlı girme ya da girmeme konusu nasıl denetlenecek? Biliyorsunuz, milletvekillerinin dokunulmazlık gereği aranmasına ilişkin bir yasak var. Yani milletvekilleri ve araçları aranmıyor. Bunun nasıl denetleneceği konusundaki fikirlerini doğrusu duymak isterim teklif sahiplerinin.

Bir de silah taşımamın belli bir güvenlik gerekçesi var. Yani milletvekillerine ruhsatlı silah daha kolay veriliyor ve bunun da sebebi daha yüksek güvenlik tehdidi riski altında bulunmalarındır. Eğer Meclise silahlı giremeyeceklerse Meclis dışına çıktıklarında güvenliklerinin daha etkili bir şekilde sağlanması da gerekiyor. Bununla ilgili önerilerini de yine ilk imza sahiplerinin açıklamasını bekliyoruz.

Şimdi gelelim önemli kısma, daha fazla tartışmamız gereken bende. Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak, kınama cezası gerektiren bir durum olarak düzenleniyor, öneriliyor bu teklifte. Burada bir disiplin cezası,

daha doğrusu disiplin düzenlemesi varmış gibi görünüyor fakat bunu sadece tek başına almak doğru değil çünkü teklifin 16'ncı maddesi ayrıca kınama cezasına başka bir sonuç ekliyor. Ciddi, ağır bir para cezası da kınama cezasıyla birlikte otomatik olarak kendiliğinden devreye giriyor. Dolayısıyla bu düzenlemenin sadece Meclisin iç işleyişiyle ilgili bir disiplin düzenlemesi olduğunu söylemek mümkün değil.

Bu konuda uzun tartışmalar var hukuk literatüründe, hukuk doktrininde yani bir disiplin düzenlemesiyle bir ceza düzenlemesi arasındaki sınır nereden geçer. Çünkü disiplin düzenlemelerinin amacı farklı ve sonuçları da buna göre olur, cezai hükümlerin niteliği farklı ve sonuçlarını da yine bu çerçevede değerlendirmek gerekir.

Şimdi, birincisi, bu düzenleme son derece muğlaktır. Keyfi kullanmaya son derece elverişlidir ve bu yönüyle de hukuk devletinin birçok temel ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bir defa, bunun bir saf disiplin hükmü olmadığını bir kez daha belirteyim. Çünkü bağlanan sonuçlar sadece kınama cezasından ibaret değil. Dediğim gibi, para cezası da var ve bu durumda söz konusu düzenleme, artık bir disiplin hükmü olmaktan çıkıyor, bir ceza normu, suç ve ceza koyan bir norm niteliğine ulaşıyor.

Birincisi, değerli arkadaşlar, “Bu muğlaklık, hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmıyor.” dedim çünkü ceza koyan normların muğlak ifadelerle kaleme alınmaması lazım. Suç ve cezanın kanuniliği ilkesi de bunu gerektirir. Suç oluşturan fiilin açıkça ve herkes tarafından anlaşılır bir biçimde formüle edilmesi şarttır. Oysa buradaki bende baktığımızda, önerilen değişikliğe baktığımızda, herhangi bir belirginlik görmenin imkânı yok. Ne diyor? “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.” Şimdi, sorular şunlar: Hangi nitelikteki döviz, pankart ve benzeri materyal, Genel Kurulun çalışma düzenini bozar? Bunlardan hangileri Genel Kurulun huzurunu bozar? “Genel Kurulun çalışma düzeni” dediğimizde ne anlıyoruz? “Genel Kurulun huzuru” dediğimizde ne anlıyoruz? Bir de bu hükmü uygulayacak olan makamın da birleşimi yöneten Meclis Başkanı ya da başkan vekili olduğunu düşündüğümüzde bu hükmü yorumlama yetkisinin de kendisinde olduğu sonucunu çıkarıyoruz doğal olarak. Ayrıca bunlar Genel Kurulun oyuna da sunuluyor.

Şimdi, bir kişiye “Genel Kurulun çalışma düzeni” kavramını yorumlaması yetkisini bırakıyoruz, o belirleyecek Genel Kurulun çalışma düzeninin ne olduğunu ve hangi döviz, pankart ve benzeri materyalin bu düzeni bozduğunu. Tek kişi belirleyecek, sonra da Genel Kurulun oyuna sunacak, Genel Kurul da bunu basit çoğunlukla kabul edecek. Bu durumda, Genel Kurulda çoğunluğu olan partinin tasarruf yetkisi çok yükseliyor.

Kısacası, böyle muğlak ifadelerle dolu bir düzenlemenin bu hâliyle muhalefet milletvekillerine yönelik sürekli bir tehdit kaynağı olarak kullanılması çok kolaydır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, Burhan Kuzu Hoca mesela “adalet” pankartıyla gelirse Meclise ne olur?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Onları ilk teklif sahiplerine soralım. Hakikaten, yani hangi döviz, pankart, hangi huzuru, hangi çalışma düzenini bozuyor?

Şimdi, buradaki amacın ne olduğu belli. Aslında örnekler verdi Sayın Elitaş başka ülkelerden. Evet, doğrudur, başka ülkelerde de benzer düzenlemeler var ama böyle yapmadılar onlar. Şimdi, Almanya'yı söyledi. Almanya benim epeyce süre akademik çalışma yürüttüğüm bir ülke olduğu için daha yakından tanıdığım bir örnektir. Bakın, bu para cezası meselesini o örnekle daha iyi açıklayabileceğinizi söylediniz, öyle değil mi Elitaş?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Fransa ve Almanya dedim.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Fransa ve Almanya ama asıl Almanya, Fransa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben 100 euro dedim, siz 120 dediniz.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – O, devamsızlık içindi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Devamsızlıktan dolayı, evet.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir de başka bir mesele var, şimdi bizi ilgilendiren meseleye gelelim. 2010 yılında sol partinin milletvekilleri Almanya'nın Afganistan'a asker göndermesi meselesini protesto etmek için çeşitli pankartlar, tişörtler taşıdılar Mecliste. Bir de o dönemde Stuttgart 21 diye bir proje vardı. Tarihi Stuttgart Garı'nı bir tür AVM'ye dönüştüren bir projeye karşı Almanya'nın genelinde ama özellikle Stuttgart'ta çok kitlesel, etkili protestolar yapılıyordu. Sol parti milletvekilleri de bu protestoları bir parça yine tişört, pankart ve benzeri yollarla Meclise taşıdılar ama Hükümeti, o dönemin Hükümetini asıl rahatsız eden, Almanya'nın Afganistan'a asker göndermesiydi ve oradaki askerlerin durumuyla ilgili tartışmalardı. Sol parti milletvekilleri bunu sürekli gündeme taşıyorlardı, konuşmalarıyla bunu gündemde tutuyorlardı ama aynı zamanda hem Meclisteki diğer milletvekillerinin hem de kamuoyunun dikkatini çekmek için bu konuya yönelik, bu konuya işaret eden tişörtlerle geliyorlardı. Bir gün böyle bir protesto esnasında Meclis Başkanı bir sol parti milletvekilini Genel Kuruldan çıkardı ve ondan sonra da tartışmalar başladı, “Nasil yapalım? Acaba disiplin hükümlerini sertleştirilebilir mi? Bu tür eylemlere karşı bir yaptırım getirelim mi?” diye tartışmalar başladı. Almanya'da ciddi bir problem olarak gündemde epeyce bir süre kaldı bu.

Sonunda, Hristiyan demokratlar, Hristiyan Sosyal Birliği ve Sosyal Demokrat Parti anlaştı ve bir düzenleme getirdiler. O düzenleme, sizin dediğiniz şeyin ötesinde, bizim dün konuştuğumuz meselenin ötesinde bir düzenlemeydi. Bu düzenlemede, milletvekillerine, Meclisin çalışmalarını önemsiz olmayacak ölçüde engelleyen ya da bozan eylemlere ya da davranışlara para cezası getirildi.

Bu düzenleme 2011 yılında yapıldı. 2011 yılında yapılan bu düzenlemede ama şöyle bir farklılık var, bizdekinde. Ha, o farklılığı anlatmadan önce şunu da belirteyim değerli arkadaşlar: Almanya'da bu hükmün getirilmiş olması onun demokratik olduğu anlamına gelmiyor çünkü Almanya'da da akademisyenler ve siyasetçiler arasında ciddi bir itirazla karşılandı bu. Hâlâ makaleler yazılıyor, bu hükmün, parlamenter sistemin niteliğine ve Alman Anayasası'na aykırı olduğu dile getiriliyor. Belirteyim ki bu hüküm, bildiğim kadarıyla -çok uzun araştırma imkânım olmadı- henüz uygulanmadı. 2011'de getirildi bu hüküm ve henüz de uygulanmadı. Buna rağmen, özellikle anayasa hukuku ve genel kamu hukuku bilim dallarında bu konuya yönelik çok ciddi eleştirilerin yer aldığı akademik yazılar yazılıyor ve bu mesele hâlâ bir rahatsızlık kaynağı olarak görülüyor. Şimdi, Almanya'da bu düzenleme getirildi ama bizdekinden de bir farkı var. Tabii, birincisi, orada para cezası bin euro, eğer tekrar ederse 2 bin euroya çıkarılabilir fakat bu, kendi başına bir cezadır, başka bir müeyyideye bağlı bir ceza değildir. Mesela, orada da uyarma, kınama ve geçici çıkarma cezaları var, Alman Parlamentosu İçtüzüğü'nde bu cezalar var. Bu cezalar kendi başlarındadır. Bunları verirler, hangi eylem bunları gerektiriyorsa İç Tüzük'te belirtilmiştir, onlar ayrıca takdir edilir. Para cezası ise bağımsız bir düzenlemedir ve onun hangi durumlarda uygulanacağına ilişkin de zaten kanunda bir düzenleme yapılmıştır.

Yine dikkatinizi çekeyim: Almanya'da bu mesele, İç Tüzük'e bırakılmadı yani Almanya'da o para cezasını getiren hüküm, Milletvekili Kanunu'na kondu, İç Tüzük'te değil. İç Tüzük sadece disiplin cezalarını düzenliyor yani uyarma, kınama ve geçici çıkarma cezalarını düzenliyor. Dolayısıyla, disiplin hukuku çerçevesinde düzenlemeler getirmekle yetiniyor.

Şimdi, o dönemki tartışmalara bir yönüyle daha işaret edeyim. Belki bunları en azından Genel Kurul gelinceye kadar bu düzenleme, bir kez daha düşünme imkânımız olur. Milletvekili Kanunu'nda çok ciddi tartışmalardan sonra değişiklik yapıldı ve para cezası hükmü getirildi çünkü dediler ki: “İç Tüzük de olsa para cezası kanun dışında bir işlemle konamaz.” Şunu kabul ediyorlar: Para cezası bir

disiplin tedbiri değildir, para cezası suç ve ceza hukukuyla ilgili bir düzenlemedir. Oradan bir şey daha geliyor, itirazlar devam ediyor, bitmiş değil, o nedenle de uygulanmıyor zaten. Birincisi, diyorlar ki: “Disiplin hukuku -ki hukuk devletiyle ilgili en önemli aykırılık olarak bu gösteriliyor- bu kodu oluşturan kurulun kendi iç işleyişiyle ilgili düzenlemeleri içerir. Mesela disiplin cezaları daha doğrusu disiplin suçu oluşturan davranışların tanımı o kurumun iç işleyişiyle ilgili olmak zorundadır, cezalar da o kurumda bulunanların o kurumda bulunmalarından kaynaklanan statüsüyle ilgili olmalıdır.” Somutlaştıralım: Parlamentoda disiplin kuralları Parlamentonun iç işleyişini konu almak zorundadır, cezalar da milletvekilliği statüsüyle ilgili olmalıdır yani verdiğiniz ceza sizin parlamenter statünüzü etkileyen bir ceza olmalıdır. Dolayısıyla, kınama, uyarma ve geçici çıkarma cezaları insanın parlamenter olmasından kaynaklı ve onun bu statüsünü etkileyen cezalardır, para cezası milletvekilliği statüsüyle ilgili değildir. O, bizim kişisel statümüze, kişisel alanımıza bir müdahaledir. Bunun başka sonucu yok mu? Var, o da şu: Milletvekilliği statüsüyle ve o statüyü kazandığınız kurumdaki faaliyetlerinizle ilgili olmayan cezalar disiplin cezası değildir ve İç Tüzük’le de getirilemez, kaldı ki kanunla getirilse de hem Alman Anayasası’na aykırı olur, aynı şey bizim Anayasa’mız için de geçerlidir. Çünkü bu açıdan iki anayasanın temel hükümleri arasında esasa ilişkin bir fark yoktur; hukuk devleti, düşünce özgürlüğü ve parlamenter statüsü konusunda temel ilkelerimiz hemen hemen aynıdır. Dolayısıyla, bu söylediklerim sadece Alman hukuku açısından geçerli olan meseleler değil.

Şimdi, devam edeyim, yine, gerçekten çok ciddiye alınan, değer verilen önemli akademisyenlerin yazılarından derlediğim üç beş cümleyle bu kısmı tamamlayayım.

Şimdi, eğer bir ceza “disiplin tedbiri” adı altında uygulandığında milletvekilinin Parlamento dışındaki faaliyetlerini ve hayatını etkiliyorsa iki ilkeyi daha ihlal ediyor. Bunlardan bir tanesi temsil hakkı yani milletvekili olarak kendisini seçen insanların ve bütün halkın temsilcisi olmanın gereği olarak kabul edilen faaliyetleri kısıtlanıyor. Çünkü eğer sizin bütçenize, kişisel alanınıza bu kadar ciddi bir müdahale olursa, böyle ağır para cezası getirilirse sizin milletvekili olarak temsil faaliyetlerinizi yürütmeniz de bundan çok ciddi biçimde etkilenebilir ki biz de...

Tamamlamama izin verin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O değil de aşağıda 57’ye göre yoklama var, bizim gidip gelmemiz lazım. Sizi dinlemeyi çok arzu ederdim ama hakikaten güzel şeyler de söylüyorsunuz...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – O zaman tutanaklardan bakın sonra ve bunları konuşalım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ara verelim beş dakika.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ara verin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama yoklamaya giderseniz ara verin, hep beraber giderseniz...

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz gidin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, olmaz, biz de gideriz ya.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – O zaman biz de yoklamaya gidelim.

BAŞKAN – Sayın Sancar, lütfen devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz, herkes gidip...

BAŞKAN – Herkes değil ya.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Öyle şey olur mu ya?

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, o zaman bir açıklamama izin verin, bu durumla ilgili bir şey söyleyeceğim, söz hakkı varken itirazı buradan dile getireyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Şimdi, bakın, Sayın Başkan, bu hızlı çalışma saplantısı diyeceğim, hakikaten bu hızlı çalışma saplantısının yarattığı sonuçlar artık sadece rahatsız edici bir manzara olmaktan çıktı. Şu sıralara baktığımızda tek bir iktidar partisi milletvekili yok sizin dışınızda, siz mecburen duruyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir kişi var.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sırf yoklamaya gitmek için iktidar partisi milletvekilleri -tamam, bir kişi var mı bilmiyorum- kalkıyorlar, grup başkan vekili gidiyor, asıl bu müzakerelerin, buradaki görüşmelerin amacı ve anlamı iktidar partisini ikna etmek için buradan görüş belirtmemiz, argüman ortaya koymamız. Yani iktidar partisini ikna etmek için yapılmayan konuşmaların bir tür seçmene hitap niteliğinden öte bir etkisi olmaz. Bizim de burada seçmene hitap gibi herhangi bir derdimiz yok. Biz burada Komisyonunda esas olarak iktidar partisi grubunun temsilcilerini ikna etmek istiyoruz, onlarla müzakere etmek istiyoruz. Madem onlar şu an yoklar, Sayın Başkan, çok samimiyetle dileğimdir, yoksa ben konuşmamın kesilmesini...

BAŞKAN – Hocam, şöyle ifade edeyim: İlk imza sahibi olarak Sayın Akçay burada, Komisyon yeter sayıyla açtıktan sonra şu an devam ediyor.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ama iktidar partisi yoksa sizi...

BAŞKAN – Zaten Hocam, yirmi beş dakikadır konuşuyorsunuz, inanın, bölmeden de dinliyoruz çünkü bu 2-3 maddede ben mümkün olduğunca bölmemeye gayret edeceğim ama süreci de biliyorsunuz. Yani bu milletvekili pratiğinden kaynaklanan yoklama türü olaylar olabiliyor.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – O zaman ara verin.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ara verin.

BAŞKAN – Hayır, Hocam, şu an lütfen devam edin.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Böyle bir ortamda niye devam edelim?

BAŞKAN – Sayın Bingöl, ben size cevap vermek istemiyorum ama...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, muhalefet milletvekilleri kendi kendine konuştuğuktan sonra ne anlamı var?

BAŞKAN – Lütfen devam edin Sayın Hocam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, tamamını aldı götürdü adam, ayıp ama ya.

BAŞKAN – Şimdi, bu yoklama konusu...

Hocam, lütfen devam eder misin?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Öz, Sayın Başkan, gerçekten en doğru karar bir on dakika ara verme kararı olacaktır yani bütün tartışmalar biter.

BAŞKAN – Hocam, lütfen devam edin, siz konuşuyordunuz...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Ya, muhatapları kalktı masadan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, doğru değil bu yaptığımız. Bu, bizimle alay etmek olur.

BAŞKAN – Hayır, kesinlikle Komisyon olarak çalışmalarımıza devam ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Alay eder gibi olmaz.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Ya, Komisyon dediğin ne ki ya?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, ben konuşmama devam etmeyeceğim, iktidar partisi milletvekillerini bekleyeceğim.

BAŞKAN – On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.58

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.11

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

(Oturum, Sözcü Abdurrahman Öz tarafından açıldı)

BAŞKAN – Anayasa Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım; Komisyon görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Sancar, devam ediyor musunuz?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Evet, evet, edeceğim, yarım kaldı zaten.

BAŞKAN – Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kaldığım yerden devam etmeye çalışayım, daha doğrusu kaldığım yeri toparlayıp öyle devam etmeye çalışayım.

Şimdi, bu teklifin 14’üncü maddesinde (6)’ncı bent olarak getirilen düzenlemeyi konuşuyorduk; Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak. Bunun neden hukuk devleti ilkesine aykırı olduğunu anlatmaya çalışıyordum. Şöyle bir cümleyle devam edeyim: Bir defa, bu hükme bağlanan sonuç kınama cezasıdır. Evet, kınama cezası da bir disiplin tedbiridir, bir disiplin müeyyidesidir daha doğrusu. Disiplin müeyyidesinin kendi başına zaten bir anlamı vardır. Mesela, bütün disiplin kodlarına bakarsanız -tabii ki çağdaş hukuk devleti normlarına uygun disiplin kodlarından söz ediyorum- uyarma cezası esasen fiilin belli bir ağırlığa ulaşmamasından dolayı belirlenmiş bir cezadır. Eğer biraz daha ağırlaşırsa kınama verilir, biraz daha ağırlaşırsa işte öğrenci ya da memur disiplin hukukunda başka müeyyideler vardır, bizde, Parlamentoda geçici çıkarma cezası. Şimdi, bunun dışında bir ceza vermek istiyorsanız, mesela para cezası vermek istiyorsanız bu cezayı gerektiren bir disiplin suçu tanımlamanız gerekir. “Efendim, kınama cezasının etkili olması için para cezası verdik.” demek gerçekten en temel, en ilksel hukuk bilgisinin bütün gereklerini yok saymaktır, onu söyleyeyim. Yani “Efendim, kınama cezası...” E, kınama cezası kendi başına bir disiplin cezası zaten. Eğer kınama cezasından daha ağır bir ceza öngörme niyetiniz varsa o cezayı gerektiren daha ağır fiilleri tanımlayıp koyun, aksi takdirde bu yapılan, hukuk devletinin bütün ilkelerini ihlal etmek sonucunu doğurur. Mesela, bir memura hem uyarma cezası vereceksiniz hem de bu ceza etkili olsun diye aylığından bilmem şu kadar kesme sonucu bağlayacaksınız, yok böyle bir şey yani hiçbir yerde yok. Parlamentonun kendi iç hukukunda kendi iç işleyişiyle ilgili böyle bir norm koyması, ya, en başta Parlamento olma niteliğinin saygınlığına -nasıl söyleyeyim- hakikaten bir darbedir. Yani Parlamento, kendi koyduğu kuralları, kendi iç işleyişi için koyduğu kuralları hukuk devletinin, hatta hukukun en temel kurallarına aykırı bir şekilde formüle ederse, nasıl güveneceksiniz bu Parlamentonun demokratik hukuk devletini yaşatmak için çalıştığına? Böyle bir şey olamaz değerli arkadaşlar, gerçekten olamaz. Bazen “Olur mu böyle bir şey?” sözü biraz mizah konusu olmaya başladı ama çok söyletiyor iktidar bu sözü bizlere. Bunu söylüyorsak bu kadar sık, iktidarın da -şimdi, tabii ki bu teklif sahiplerini hep birlikte kastediyorum- iki partinin de bunu düşünmesi gerekiyor.

Disiplin cezaları duruma göre kademeleniyor. Kademelenmenin amacı da fiilin ağırlığına göre uygun ceza vermek. Kınama kendi başına bir cezadır ve bunu gerektiren fiil de demek ki bu kadar olmuştur. Bu nereden geliyor? Hukuk devletinin bir ilkesi daha var arkadaşlar, disiplin hukukunu en doğrudan ilgilendiren kurallardan biridir ya da disiplin hukukunu da çok doğrudan etkileyen bir kuraldır; cezalar ve tedbirler amaca dönük olmalıdır ve orantılı olmalıdır. Amaca dönüklükten kastımız şu: Ceza hukuku normlarını koyduğunuzda suçu önlemek gibi bir amacımız var ve önlemek istediğiniz suçu, koyduğunuz normun hukuki konusunu yani korunmak istenen değeri dikkate alarak bir ceza tespit ediyorsunuz. Çağdaş hukuk devletinde, diyelim ki işte bir insana tokat atmak idam cezası gerektirmez. Orantılılık diye bir şey var ve amaca uygunluk diye bir şey var. Bu iki ilke bu tür normları koyarken mutlaka dikkate alınmak zorundadır, bunları dikkate almadığımız takdirde de tamamen keyfi ve siyasi amaçlı bir düzenleme yaptığımız sonucuna varma hakkına sahip oluyoruz.

Şimdi, bunun başka boyutları da var, bu düzenlemenin. Yani bu söylediğimi, umarım, yeterince açık anlatabilmişimdir. Bir defa kınama cezası gerektiren fiilleri saydınız ve bunlara kınama cezası sonucunu bağladınız, yaptırımını bağladınız, amenna. Esasen, bu hüküm dışında diğerlerine bir itirazım da yok. Parlamentonun da kendi iç işleyişini bir düzen içinde yürütme hakkı ve sorumluluğu vardır, bundan da hiçbir tereddüt duymaz kimse yani mantıklı olan da budur, hukukun gerektirdiği de budur fakat bunun dışına çıktığımız takdirde bu amacı da bir kenara bırakmış oluyorsunuz.

Şöyle devam edelim: Bu para cezası doktrinde de para müeyyidesi. Doktrinde ceza benzeri düzenleme olarak kabul edilir, disiplin hukukuyla getirildiğinde. “Disiplin hukukunda para cezası olmaz.” diye bir şey yok, öyle bir iddiada bulunmuyorum, disiplin hukukunda da para cezası olabilir ama o para cezasının da o kurumun iç işleyişini düzenleme amacına uygun olması lazım ve ayrıca fiille orantılı olması lazım, hem fiille hem de amaçla orantılı olması lazım. Bunun dışına çıkma durumu... Eğer gerçekten korkusuz bir Anayasa Mahkemesi olsa derhâl Anayasa’ya aykırılıktan iptal edilir yani bundan da hiç şüphe duymuyorum. Gerçekten, bizim mevcut Anayasa’ya da aykırıdır bu.

Şimdi, işin bir de düşünce özgürlüğü boyutu var.

BAŞKAN – Hocam, şöyle: Hocam, bu 3 maddede çok kesmeyeceğim ama çok konuşmacı da var. Kendinizi ayarlırsanız...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ben onu ayarlayacağım. İsterseniz hiç müdahale etmeyin

BAŞKAN – Etmeyorum, buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Çünkü konuşmamamızın gerektiğini düşündüğümüz yerde hiç söz almadık, mesela 12’nci madde işte uzlaşmayla geçti, hiç konuşmadık, başka maddelerde söz alma gereği duymadık ama burada uzun uzun anlatmak durumundayız ve isterseniz, bence Sayın Başkan, hiç müdahale etmeyin.

BAŞKAN – Ben etmek istemiyorum.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Etmeyin de bence. Biz de derdimizi, meramımızı anlatmaya çalışalım.

Şimdi, buradaki düzenleme, ifade özgürlüğüne bir sınırlamadır. Neden? Anayasa’mızın 26’ncı maddesi, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetini düzenliyor ki İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nde de diğer uluslararası belgelerde de bu özgürlük, çok evrensel bir şekilde şöyle tanımlanıyor zaten: “Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ve başka yollarla, tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.” Düşünceyi açıklama özgürlüğü sadece konuşarak kullanılmaz, sadece yazı yazarak kullanılmaz. Resim göstererek veya pankart taşıyarak ya da üstüne bir tişört geçirerek de kullanılır. Bunların hepsi düşünce özgürlüğünü kullanma araçlarıdır.

Şimdi, burada, bu düzenlemede teklif sahiplerinin karıştırdığı bir şey var. Eğer “döviz, pankart ve benzeri materyal” demeseler “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozan eylemler” deseler olabilir bu, olabilir çünkü Genel Kurulun kendi düzeni vardır, bir eylem yaparsınız, bu eylem o çalışma düzenini aksatır ve bunu da bir disiplin hukuku sonucuna bağlarsınız. Ama döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak tek başına hiçbir zaman Genel Kurulun çalışma düzenini de huzurunu da bozmaz. Benim bir pankart taşımam, dikkat çekmek amacına yöneliktir, sözle yapamadığımı başka bir araçla yapma çabasıdır. Fakat şöyle diyelim: Ben getirip bütün o pankartları Başkanlık Divanının üstüne koysam, oraya bir bez pankart bağlasam, afiş assam e bu huzuru bozan, daha doğrusu düzeni bozan bir eylem olarak görülebilir, disiplin suçu olarak tanımlanırsa ben onun müeyyidesini göze alarak gene yapabilirim. Fakat öyle bir hüküm getirildiğinde “Bu, hukuk devleti ilkelerine aykırıdır.” itirazı hafif kalır, çok inandırıcı olmaz.

Elbette, Genel Kurul sürekli eylem alanı değildir, bu konuda da mutabık kalmamız zaten kolay ama belli ki bu düzenleme son zamanlarda Genel Kurulda bazı konulara dikkat çekmek için muhalefet partisi milletvekillerinin yaptıkları bazı etkinlikleri engellemek amacıyla getirilmiştir. En başta, bizim eş genel başkanlarımızın ve milletvekillerimizin tutuklanması sebebiyle resimlerini Genel Kurula getirmemiz büyük ihtimalle teklif sahiplerinin hoşuna gitmemiştir, büyük ihtimalle bir daha bunun yapılmasını engellemek istemişlerdir. Sadece o değil, başka konularda da resimler, pankartlar taşındı. Mesela Soma katliamına dikkat çekmek için, Sevgili Özgür Özel’di galiba, baretle kürsüye çıkmıştı, 301 kişinin ismi getirildi. Bunların Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu herhangi bir şekilde bozduğunu iddia etmek kesinlikle inandırıcı değil, kabul edilebilir bir şey değil. Bu, ifade özgürlüğünü başka araçlarla kullanmak anlamına gelir. Bir de zaten milletvekillerinin ifade özgürlüğü mutlak koruma altındadır 83’üncü madde gereğince. Milletvekilleri ifade özgürlüklerini sadece konuşarak değil, işte dediğiniz bazı yöntemlerle de kullanabilirler. O zaman bunları huzur ve düzeni bozabilecek eylemler olarak göstermek, böyle bir madde koymak yanlıştır. Çünkü -muğlak olduğunu da söyledim bu ifadelerin- oturumu yöneten başkan ya da başkan vekili pekâlâ, hoşuna gitmeyen herhangi bir fotoğrafı, herhangi bir işareti ve pankartı huzuru bozucu bir materyal getirme ve kullanma olarak yorumlayabilir. Buna kınama cezası verilecek fakat kınama cezasıyla yetinilmiyor, otomatik, başka ceza konuluyor. İşte bu, 83’üncü maddeye de aykırıdır. Elbette Türkiye Cumhuriyeti’nin demokratik hukuk devleti olduğunu öngören 2’nci maddeyi de ihlal ediyor. Bu tür keyfi kullanımlara çok müsait.

Belli ki siyasi rahatsızlıklar sonucu kaleme alınmış düzenlemeler getirildiğinde Parlamentonun demokratik niteliği bir kez daha yaralanmış olur. Zaten söz hakkı kısıtlamaları, muhalefetin etkili olma imkânlarının sınırlanması Parlamentonun itibarını da işlevini de zedeliyor ama aynı zamanda muhalefeti bu tür, hele ağır para cezası sonucu da bağladığınız disiplin hükümleriyle terbiye etmeye kalkarsanız artık muhalefetsiz bir parlamento istediğinizin ayrıca kanıtlanmasına gerek olmayacak bir durum ortaya çıkmış oluyor. Muhalefetsiz parlamento ise parlamento değildir arkadaşlar. Bir meclis olabilir o ama demokratik hukuk devletinin istediği ya da öngördüğü anlamda bir Parlamento olmaktan çıkar. Bu da ülkeyi giderek, demokrasinin kalan az, cılız unsurlarından da iyice uzaklaştırmak anlamına gelir.

Bu nedenle, söylediğim bütün bu argümanları, lütfen, hukuki ve siyasi bütün bu argümanları tekrar dikkate alın ve bu hükmü bir kez daha gözden geçirin. Arzu ederseniz bizler de yardımcı oluruz.

Son bir nokta daha. Bakın, para cezası eğer getiriyorsanız bunun böyle “partiel” bir şekilde belirlenmesi de disiplin hukukunun ve hukuk devletinin mantığına uygun değildir. Kademelendirilebilecek bir para cezası ancak disiplin hukuku açısından bir karşılık, bir temel bulabilir.

Elbette şunu söylemiyorum: Bir defa para cezasını bu hükümden mutlak şekilde koparmanız gerekiyor. Para cezası getirmek istiyorsanız başka fiiller koyun. Para cezası bu 160 ve 161'den sonra, isterseniz 162 diye ya da ek bir şey koyun, "para cezası gerektiren fiiller" diye belirleyin ama para cezasını da fiilin ağırlığına göre takdir etmeyi mümkün kılacak...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 163'te para cezası. 160'ta para cezası yok, var mı?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – 161 ve...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 160, 161'de para cezası yok, 163'de var.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – 163... Ama kendi başına fiiller yok. 163'te fiiller yok, fiiller 161 ve 162'de var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 160, 161, 162; 163 hepsini...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Tamam ama para cezası kınama cezasının sonucu, para cezası geçici çıkarmanın sonucu. Ayrıca para cezası gerektiren bir fiil tanımlanmış değil, onu demek istiyorum. İki cezanın otomatik sonucu bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama 160 tanımlıyor zaten fiilleri.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır hayır. Onların karşılığı kınama değil Sayın Elitaş yani o fiillerin karşılığı kınama cezasıdır. Her bir fiilin bir karşılığı var ve o da kendi maddesinde zaten düzenleniyor. Deniyor ki... "Kınama cezası şu hâllerde verilir. Geçici çıkarma cezası şu hâllerde verilir. Para cezası şu hâllerde verilir." diyeceksiniz. "Kınama cezası gerektiren fiil aynı zamanda para cezası sonucunu doğurur." dediğimiz anda bütün saydığım hukuk devleti ve disiplin hukuku ilkelerini -ama tabii ki çağdaş hukuk devletlerindeki ilkeleri kastediyorum- tamamen ihlal etmiş oluyorsunuz. O nedenle, bu düzenlemeyi, 15'inci maddede konuşurken tekrar hatırlatacağım. 15'inci maddeyi ayrıca bu açılardan gözden geçirmeniz yetmez hatta değiştirmeniz gerekiyor.

Efendim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sancar, ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Faik Öztrak.

Sayın Öztrak, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında, dün, bugün görüşmekte olduğumuz bu Tüzük değişikliği önerisi 2014 yılında başlayan bir sürecin devamı. 2014'ün sonunda ilk defa Cumhurbaşkanını halk seçimle seçti. Nasıl bir Cumhurbaşkanı olarak seçti? Kendisinden önce Abdullah Gül Bey gibi ya da daha önceki cumhurbaşkanları gibi temsili bir görev yapması için seçti ama o dönemde Cumhurbaşkanı dedi ki: "Ben bu gömleğe sığmam, ben bu işi bu şekilde yapmam. Ben başka şekilde bunu yaparım." Onun için 2016 yılında haziran seçimlerine giderken millete dedi ki: "Verin şu 400 milletvekilini, huzur içinde bu meseleyi çözelim." Ancak haziranda millet 400 milletvekilini vermedi, huzur içinde başkanlık sistemine geçilmesine de imkân vermedi. Onun arkasından, çok istisnai olarak uygulanması gereken yani mesela Amerika'da bu tür maddeler vardır, yüz yılda bir belki uygulanır, uygulanmaz da, başka da yöntemler bulunur. Seçim sonuçları kabul edilmedi, seçimdeki yenilgi kabul edilmedi. Yeniden bir seçim olgusu gündeme getirildi ve kasım ayında yeniden seçimle bir başka şeye geçildi. Kasım ayından sonra, 2016 yılına geldiğimiz zaman da sistemin genleriyle bu kadar oynadığınız zaman olacak olan oldu ve hain bir darbe girişimiyle ülke karşı karşıya kaldı, FETÖ terör örgütünün hain bir darbe girişimiyle ülke karşı karşıya kaldı. 21'inci yüzyılda ülkede dinî unsurlara dayalı bir cemaat Türkiye'de askerî darbe yapmaya kalktı. Onun ardından, milletin 7 Haziranda reddettiği, kasım ayında da izin vermediği başkanlık sistemi

yeniden gündeme geldi ama öyle bir başkanlık sistemiydi ki bu -o gün de söyledim- ucube bir başkanlık sistemi. Yani kontrol ve denge mekanizmaları olmayan, Meclisin, Parlatentonun yetkilerinin tamamen budandığı, aslında dünyanın hiçbir yerinde de görülmeyen, adına da “Cumhurbaşkanlığı sistemi” denen bir sistem getirildi ve bu sistem halk oylamasına olağanüstü hâl şartlarında sunuldu. Olağanüstü hâl çerçevesinde verilen kanun hükmünde kararname çıkarma imkânları da alabildiğince bu seçimin adaletsiz bir şekilde yapılması, bu seçimde devlet ile iktidar partileri arasındaki mesafenin tamamen kaybolması yönünde kullanıldı. Öyle bir adaletsiz seçim yaptık ki, devletin valileri, devletin polisi, devletin diğer tüm güçleri, devletin televizyonu bu halk oylamasında tamamen bir cenahın talebine çalıştı. Ve o da yetmedi, seçim süreci başlamıştı, doksan birinci dakikasında seçimin kuralları değiştirildi ve bambaşka kurallarla, değişen kurallarla bir şekilde ortaya farklı bir yapı çıkarıldı. Nitekim, Cumhurbaşkanı da zaten söylemişti yani yanlış hatırlamıyorsam “Siz milletimin önüne getirin bu oylamayı, milletim ne yapacağını bilir.” demişti. İlginç bir şekilde 30-35’lerden birdenbire oy oranı 50’nin üzerine gitti. Bugün işte dünyada bütün bunu değerlendiren analizciler –çünkü bunların istatistikî analizler var- diyorlar ki: “Bu seçimde bir sıkıntı var, bu oylamada bir sıkıntı var.” Bunu biz de açıkça söylüyoruz ve açıkça milletın vicdanına sinmeyen bir kamuoyu yoklamasıyla Türkiye bir başkanlık sisteminin ara dönemine geçti. Bu ara dönemde de şöyle bir yapı var arkadaşlar yani Cumhurbaşkanı partisinin Genel Başkanı. Tüm partisinin politikası konusunda son söz söyleyen Cumhurbaşkanı ama son söz söylemesine rağmen hiçbir sorumluluğu yok, ilk seçime kadar hiçbir sorumluluğu olmuyor yani bir tek vatan hainliğinden yargılayabiliyorsunuz ama bu süreçte alınan hiçbir karardan dolayı Cumhurbaşkanı sorumlu değil. İşte bu noktaya geldikten sonra, şimdi bu Tüzük değişikliğiyle de Parlatentoda çoğunluğun azınlık üzerine tahakkümünü artıracak birtakım düzenlemeler yapıyoruz.

Değerli milletvekilleri, şuraya bakın, bu 14’üncü maddeyle “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.” Son derece geniş yazılmış. “Benzeri” ne demek? Kim tespit edecek bunun huzur bozucu dövizlerden olduğunu veya pankartlardan olduğunu ya da ona benzediğini? Böyle bir geniş yetkiyi Parlatentoda çoğunluğa temsil eden, çoğunluğa sahip olan parti kullanacak, azınlıkta olan muhalefetin sesini hiç tereddüt yok ki ilerleyen dönemde kesmeye çalışacak.

Bakın arkadaşlar, iletişim çağında yaşıyoruz. “İletişim” dediğimiz zaman, milletvekilleri kendi mesajlarını güçlendirmek için grafik, benzeri diğer görseller, başka tür pankartlar, bunların hepsini kullanabilmeliler ki, meramlarını hem Genel Kurulda diğer milletvekili arkadaşlarımıza anlatabilsinler hem de halka anlatabilsinler.

Şimdi, siz diyorsunuz ki: “Bunları kullanamaz. Ben bunlara ‘huzur bozucu’ dediğim andan itibaren siz bunları kullanamazsınız.” Şimdi, böyle bir geniş yetkiyi Türkiye hızla bir otoriterleşme sürecindeyken, tek adam sistemine geçmişken, parti devleti koşulları giderek hâkim olmaya başlamışken bunu da yaptığımız zaman, bu, gerçekten kolay izah edilebilir, anlatılabilir bir husus olmaktan çıkar. Şimdi, onun için benim görebildiğim kadarıyla bu tür düzenlemelerden birçoğu maddeler içine serpiştirilmiş vaziyette yani muhalefetin sesini kontrol etmeye, iktidarın muhalefeti tahakküm altına almasına dönük birtakım düzenlemeleri şimdi bu Tüzük değişikliği içinde getiriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Öztrak, toparlayabilir misiniz lütfen.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

Benim söylemek istediğim şey şu: Bakın, öyle bir noktaya doğru gidiyoruz ki, Türkiye’de giderek artan bu baskı düzeni, Türkiye’de aslında gerçekten yaşanmış olan birtakım vahim olayları dışarıda da anlatmamızı giderek güçleştiriyor yani sonunda haksız haklı hâle getirecek birtakım düzenlemeler yapıyoruz. Haklı hâle gelmez haksız hiçbir zaman da haklı gösterecek birtakım düzenlemeler

yapıyoruz. O nedenle, Sayın Başkan, özellikle silah tarafı doğrudur, tamam ama bu “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.” fikrasının yeniden, Başkanlığa çok da fazla iradilik bırakmayacak şekilde yazılmasında yarar olduğunu düşünüyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztrak, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Tekin Bingöl.

Sayın Bingöl, buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben sizi 2002 yılına götürmek istiyorum. 2002 seçimleri sırasında AKP’nin bir iddiası var idi. Bunu “3Y” diye nitelendirmişti. Yoksullukla mücadele, yolsuzlukla mücadele ve yasaklarla mücadele. Tabii 12 Eylül askerî darbesinin Türkiye’de o yarattığı olumsuzluklar, yasaklar toplumun birçok kesimini olumsuz etkilemişti ve yasaklarla mücadele iddiası doğrusu çokça vatandaşımızı heyecanlandırmıştı. Biz de bu yasaklarla mücadelenin çok ama çok önemli olduğunun bilinciyle, büyük bir umutla, AKP iktidar olduktan sonra nasıl bir anlayışla bu yasakları sonlandıracağını merakla bekliyoruz idik. On yedi yıllık AKP iktidarı süresince, gelin görün ki o dönemdeki yasakların kaldırılması bir yana, âdeta getirilen yasaklar 2002’deki yasaklara rahmet okuturcasına büyüdü, çoğaldı, toplumun her kesimini kapsayacak bir düzeye ulaştı.

Tabii bugün görüşülen İç Tüzük düzenlemesiyle ilgili görüşmeler daha da can acıtıcı. Özellikle yasakların Parlamento çalışmalarına taşınması, bu Parlamento’ya ve -ayrım yapmaksızın bütün milletvekillerini kastediyorum- hepimize yapılan en büyük haksızlık.

Değerli arkadaşlarım, bir milletvekili dışarıda herhangi bir şekilde trafik kurallarını ihlal ettiğinde dahi bir cezai müeyyideye, hele para cezasına asla muhatap olmuyor. Şimdi, böyle bir anlayış söz konusuysen Parlamento çatısı altında sanki bugüne kadar Parlamento çalışmalarında uygulanan kınama, genel oturumlara katılmama cezalarının suyu çıkmış da para cezası gibi rencide edici bir cezayı İç Tüzük’e koyma gayreti var. Bu, hepimiz için çok büyük bir haksızlık. Sonra ucu açık bir anlayış söz konusu. Ben herhangi bir konuyu Parlamento’ya taşımak adına bir demet karanfille Parlamento kürsüsüne çıktığımda acaba bu o yasaklar kavramına giriyor mu ya da göğsüme herhangi bir obje takıp çıktığımda bu yasak kavramı içerisine giriyor mu? Bunların hiçbirisi net değil.

Bakın, değerli arkadaşlar, bazen saatlerce konuşsanız dahi anlatamayacağınız bir konuyu elinizdeki bir dövizdeki bir kelimeyle ya da bir cümleyle rahatlıkla ifade edebileceğiniz bir durum söz konusuysen şimdi buna yasak getiriyor. Dışarıda, Kızılay’da elimde “Hak arıyorum.” dövizleriyle çıktığımda herhangi bir muameleye maruz kalmayacağım, elimde “adalet” yazan bir dövizle dolaştığımda herhangi bir cezaya, herhangi bir yaptırıma maruz kalmayacağım ama gelin görün ki özgürlüğün sınırsızca yaşanması gereken Parlamento kürsüsünde kendimi, toplumun sorunlarını, problemlerini yansıtabilecek hiçbir obje kullanamayacağım. Bu, kürsü dokunulmazlığına indirilecek en büyük darbedir. Hadi dışarıda bir sürü yasak var, hadi dışarıda bir sürü engelleyici hüküm var ama bırakın milletvekilleri, halkın temsilcileri özgürce o kürsüde sorunları dile getirebilsinler. Bazen o kürsüye arkadaşlarımız çıktığında ellerindeki objeler inanılmaz etkili olabiliyor. O objeler kırıp dökmeye yönelik objeler değil. O objeler Parlamento çatısı altında çalışmalarını sekteye uğratabilecek objeler değil. Niçin rahatsızlık duyuluyor bir dövizden, küçücük bir pankarttan ya da farklı bir objeden? Konuşmaların daha etkili hâle gelmesi adına, daha çarpıcı olması adına, daha etkileyici bir anlayışın hâkim kılınması adına bir objeyle, bir dövizle, bir pankartla o kürsüye çıkmak niçin sizi rahatsız ediyor? Aslında siz bunun önünü açmalısınız. Ben Parlamento çalışmalarını süresince çok ender kınama ve Genel Kurul çalışmalarına katılmama cezasının

olduğunu gördüm. Bunda bir beis yok, herkes saygıyla karşılıyor. Ama getireceksiniz... Bana göre bu yüz kızartıcı bir durumdur, bir milletvekili için asla kabul edilmeyecek bir durumdur, parasal bir cezaya, öyle bir muameleye maruz kalmak.

Değerli milletvekilleri, öncelikle iktidar partisi milletvekillerinin bu maddeyi kelime kelime gözden geçirmeleri gerekiyor. Eğer onları Parlatmentonun saygınlığı ilgilendiriyorsa, eğer bu çatı altında birlikte bu ülkenin geleceği için, bu ülkenin saygınlığı için bir siyaset yapma anlayışını hâkim kılmak üzere, bu çatıda birlikte siyaset yapmayı içimize sindiriyorsak bu milletvekillerine haksızlık yapmamamız lazım. Bırakın o kürsü özgürce vatandaşlarımızın sorununu dile getirebileceğimiz bir kürsü olsun. Bırakın o kürsüde özgürce elimize alacağımız, söyleyeceğimiz sözleri, konuşmalarımızı çok daha anlamlı kılacak o dövizleri, o mütevazı objeleri taşıyalım. Bunun da sizi rahatsız etmemesi lazım ama işlevsiz hâle getirilmek üzere o Anayasa değişikliğinden sonra bu defa Parlamento çalışmalarını da bir dizi yasakla işlevsiz hâle getirmek Türkiye'nin dışarıda da itibarını zedeler. Zaten son yıllarda dışarıda Türkiye algısı çok değişti, çok olumsuz bir havaya dönüştü. Şimdi bu uygulamalarla iyice Türkiye'nin itibarını sarsacağız. Bunu yapmayalım. Bu ülkeye yazık ederiz, bu Parlatmentoya yazık ederiz. Bunun sorumluluğu hepimizin.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak buraya gelerek samimi duygularla İç Tüzük değişikliğiyle ilgili düşüncelerimizi söylüyoruz, ifade ediyoruz. Burada bir siyasi çıkar gütmekten bunu yapıyoruz. Kaygımız, derdimiz Türkiye ise, bütün çabamız Türkiye'nin geleceği ise o zaman bunu düşünerek bu İç Tüzük'le ilgili düzenlemeleri yeniden gözden geçirelim.

Hiç kimse verilecek para cezasının ödenmesi gibi bir düşünceye sahip değil. O para cezasının miktarı hiç önemli değil ama onun yaratacağı manevi olumsuzluk hepimizi içeriden yaralar. Bugün siz iktidarda olabilirsiniz, bugün siz iktidarın gücünü elinizde tuttuğunuz erki, otoriterleşmeyi daha da derinleştirmek adına kullanabilirsiniz ama gün gelir Parlatmentonun yapısı değişir, o zaman "Eyvah, biz ne yapmışız?" dersiniz ama bunun altında kalırsınız, ezilirsiniz. Çünkü tarih bunları yazıyor. Çünkü tarih bu tür anlamsız, yakışsız, çirkin, Parlatmentonun hak etmediği uygulamaların, gün gelecek o gün geldiğinde hesabını soracak. Onun için önümüzdeki yıllarda bu tür olumsuzlukların altında ezilmemek adına iktidar partisinin daha dikkatli, daha düzeyli, Parlatmentonun saygınlığını çok ama çok koruyacak bir anlayışla, bir bakış açısıyla bu İç Tüzük değişikliğini gözden geçirmesi gerektiğini önemsedığimi ifade ediyorum. Sizlere saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Şenal Sarıhan.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ben de sıradayım değil mi?

BAŞKAN – Ben araya koydum ama.

Sayın Sarıhan, önce size, daha sonra Ertuğrul Bey'e vereceğim sözü.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) - Öyle mi? Ama alabilir arkadaşımız. Dengeli olmasında yarar var.

BAŞKAN - Onun ben ayarlamasını yapıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Tamam, o zaman öyle istiyorsa değişebilir, ne fark eder?

BAŞKAN - Peki, fark etmez.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) - Başkanın dediği olsun.

BAŞKAN – Sorun yok.

Sayın Sarıhan, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; biraz önce Sayın Tekin Bingöl bizi 2002 yılına götürdü. Ben sizi biraz daha eski bir tarihe doğru götürmek istiyorum çünkü tam da bu maddeyi ilgilendiren bir konu üzerinde bir anımı sizinle paylaşmak istiyorum.

Yıl 1995. Öğrenci harçlarında yüzde 300 artışla öğrenciler eğitim ve öğretim olanağından biraz daha mahrum edilmeye doğru yönlendirildiler. O sırada Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinden oluşan 11 kişilik bir grup Türkiye Büyük Millet Meclisine gelerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin dinleyici localarında bir pankart açtılar. Açtıkları pankartta “Harçlara Hayır” yazıyordu. 1996 Eylül ya da Ekim ayları. O sırada İstanbul Milletvekili olan Necdet Menzirci oturduğu yerden “Bu teröristleri Türkiye Büyük Millet Meclisine kim getirdi?” diye sordu ve görevliler bu öğrencileri alarak gözaltına götürdüler, daha sonra da haklarında Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası’na aykırı davrandıkları savıyla bir dava açıldı. Ben o davanın avukatıydım. Benden başka öğrencilerin öğrenim özgürlüğünü savunan çok sayıda gönüllü avukat arkadaşımız da davada avukatlık görevi yapıyorlardı. İki yıl kadar süren yargılama sonucunda Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi bu çocuklara onar ay ceza verdi. Kararı temyiz ettik. Daha sonra, temyizden sonra -1998’de yanılmıyorsam, o zaman biraz daha hızlı ilerliyordu Yargıtay çalışmaları- bu çocukların beraatine karar verilmesi gerektiği noktasında bir kararla verilen kararı bozdu. Dedi ki “Türkiye Büyük Millet Meclisi...”

Değerli arkadaşlarım, eğer dinlemeyeceksek -ben gerçekten kendime hakaret edilmiş sayıyorum, Parlamento’ya hakaret edilmiş sayıyorum- boşuna konuşmamızın bir yararı yok. Birbirimizi dinlemiyorsak -beni başışlayın buradaki her konuşmaya böyle başlamak durumunda kaldığım için- kapatalım gidelim. Yapılacak şey de -mevcut zaten onaylanmış durumda- onaylanmış olur, hiç olmazsa biz onurumuzdan bir şey kaybetmiş olmayız.

Evet, dönüyorum, 1998 yılında Yargıtayın bozma kararına atıfta bulunmaya çalışıyorum ve sizi bir demokratik hak, bir hukuk, bir adalet nasıl sağlar, bu konuda anılarınızla buluşturmaya çalışıyorum. Bu öğrenciler şimdi çeşitli yerlerde önemli görevler yapıyorlar. Hangi sayede? Yargıtayın vermiş olduğu karar sayesinde. Yargıtay ne diyordu? “Türkiye Büyük Millet Meclisi halkın Meclisidir. Halkın taleplerini bizzat halkın ifade etmesi de bir antidemokratik uygulama, yasaya aykırı bir uygulama sayılmaz.” Ve de bu öğrenciler böylece cezadan kurtulmuş oldular.

Şimdi, biz, 14’üncü madde üzerinden değişikliğe göre, esas olarak da 160’ıncı madde üzerinden “Türkiye Büyük Millet Meclisinde parlamenterlerin itibarı nasıl kısıtlanabilir?” konusundaki bir düzenlemeyi tartışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu madde kınama cezasını getiriyor. Şimdi, hangi hâllerde kınama cezası veriyor? Aynı birleşimde iki kez uyarma cezası aldığı hâlde bunu gerektiren hareketten vazgeçmeyenler, ikinci paragrafta bir ay içinde üç kez uyarma cezası almış olanlar, üçüncü paragrafta kaba ve yaralayıcı sözler sarf edenler, dördüncü paragrafta saldırgan bulunanlar, gürültü ve kavgaya neden olmak veya önleyici toplu harekete önyak olmak eylemlerinin kınama cezasıyla cezalandırılacağı bu maddede hükme bağlanıyor.

Şimdi, gelen düzenlemede nasıl bir ek var? Gelen düzenlemede deniliyor ki “Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girenler ve Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getiren ve kullananlara kınama cezası verilmelidir.” Dikkatinizi çekmek isterim. Bir, silah getirmeyle ilgili İç Tüzük’ün 165’inci maddesi var, kesin yasak hükmü koyuyor. Gerek olmayan bir yineleme var yeni bir cezalandırma konusunda. Ayrıca, eğer ek bir madde getirilecekse o ek maddenin 165’inci madde içinde değerlendirilmesi gerekiyor. Alt maddelerin dikkatten kaçtığı ve okunmadığı bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Şimdi, bakalım, “Gürültü ve kavgaya sebep olmak veya önleyici -yani çalışmayı önleyici anlamında- çalışmalarını engelleyici toplu harekete önyak olmak... Bunu somut bir olay üzerinde somut olarak değerlendirmemiz mümkündür fakat biz ne getiriyoruz buraya? Son iki yıl içindeki pratiğimizde -ben de yeni vekillerden biriyim- şunları gördüm. Biraz önce arkadaşlarımın da ifade ettikleri gibi, biz her türlü anlatım olanağını kullanabiliriz, biz hatta Meclisin içinde ayrı bir toplantı düzenleyebiliriz Meclis alanında çünkü anlatım özgürlüğü dediğimiz şey, ifade özgürlüğüdür. İfade etmek de bazen bir pankartla olur, bazen bir eylemle olur, bazen bir resimle olur, yazıyla olur, sözle olur. Bunların tümü demokratik bir alanın kullanım araçları içindedir ve iç hukukumuzdan uluslararası hukuk düzenlemeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerine kadar ifade özgürlüğü tanınan bir özgürlüktür.

Bir arkadaşımız veya bir siyasi parti grubu örneğin nasıl çıkıyor kürsüye? Kendi bölgesinde ihlallerin, insan hakları ihlallerinin olduğunu gösterir bir fotoğrafla çıkıyor. Bu fotoğraf nasıl bir kaba, nasıl bir önleyici, nasıl bir yaralayıcı eyleme sebep oluyor? Ya da dün Tüm arkadaşımız buraya katıldılar ve göğsünde Semih ile Nuriye'nin resimleri olan bir bluzla, bir penyeyle burada durdular. Ne aksadı, neye zarar verildi? Hepimiz bu çocuklar için, bu iki genç için biraz daha duygulandık ve verilen sözlerin, anlatılan sunumun bizim için etkileyici olduğuna da herhâlde karar verdik, düşündük ya da “Bunlar ne oluyor? Ölüme gidiyorlar.” diye düşündük. Bu anlatımı güçlendirici birtakım aletlerin ve olanakların kullanılması -örneğin bir teraziyle çıkarsınız, bir salatalıkla çıkarsınız, bir çuval pirinçle çıkarsınız- bütün bunlar anlatımı destekleyen kanıt araçlarıdır, sunum araçlarıdır. Bunlar üzerinden suç üretmek ve bunları özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün bir halkı, bütün bir halkın taleplerini ifade etmek gibi bir sorumlulukla karşı karşıya olan milletvekilinin elinden almaya çalışmak, bunu bir disiplin suçu saymak hiçbir biçimde ne demokratik kavrayışla ne hukuk anlayışımızla ne de adaletle bağdaşmayacak bir durumdur.

Şimdi, bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. İlk konuşmamda da ifade etmeye çalışmıştım. Burada bir disiplin kavramı var. Arkadaşlar, disiplin nedir? Disiplin bir baskı aracı mıdır? Disiplin bir dayanışma ve üretim aracı mıdır?

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, toparlayabilir misiniz lütfen.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – İzin verin lütfen, sözlerimi bitireceğim. Sözün sınırını biliyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, bizim aramızdaki disiplin ancak dayanışmayı ve üretimi sağlayacak bir birliğin adı olabilir. Disiplin kuralları bir baskı aracının adı olamaz. Bu sebeple de aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin oturup bir siyasi etik kuralları düzenlemesi gerekir. Bu kurallara ne kadar uyup uymadığımız bizi milletvekili olarak onurlandıracak ya da onurumuzu kıracak, bizim üzerimizden de Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını sağlayacak ya da düşürecek bir durumdur. Ben hayretle karşılıyorum. Burada disiplinden söz ediyoruz, “dayanışma” anlamına gelmeyen, “baskı” anlamına gelen bir disiplinden söz ediyoruz ve biraz önce Mithat Hocam'ın ifade ettiği gibi, çifte cezalandırma, idari eylem ve işlemde hukukla bağdaşmayacak bir şekilde çifte cezalandırma anlamına gelecek para cezasını da bir disiplin aracı olarak kullanıyoruz.

Ben şimdi imzacı arkadaşlara sormak isterim: Elinize bir terazi alınız milletvekili arkadaşlarım; bu terazinin bir tarafına insan onurunu, aynı tarafa Türkiye Büyük Millet Meclisinde vekil olma onurunu, aynı teraziye Türkiye Büyük Millet Meclisinin simgesel onurunu koyunuz; öbür tarafa da bir maaşın karşılığını koyunuz, iki maaşın karşılığını koyunuz, onun üçte 2'sini ve üçte 1'ini koyunuz ve tartınız bu terazide. Bu terazide ağır basacak olan şey nedir? Biz onurumuzu, biz ahlakımızı, biz etiklerimizi terazi

üzerinden tartabilir miyiz, bu nasıl bir anlayıştır? Ayrıca, anılan maddelerle ilgili düzenlemelerden ayrı bir madde üzerine giderek, üstelik özür dileme maddesine giderek orada para cezasını koymuş olmak hangi hukukçunun hukuk bilgisinin ürünüdür, bunu da doğrusu çok merak ettiğimi söylemek isterim.

Gerçekten, parayla ölçülen bir onurdan, paraya karşılık konulacak olan Parlamento içindeki gücümüzü sağlayacak, birbirimizle dayanışarak, birbirimizin anlatım özgürlüğüne, birbirimizin bütün temel hak ve özgürlüklerine saygıyla geliştireceğimiz bir ortamı inşa etmek yerine “Al sana disiplin sopası, istersen seni sopayla da adam edebilirim.” gibi bir araç olarak parayı kullanmak gerçekten hukukla hiçbir biçimde örtüşmeyecek bir durumu ifade ediyor.

Diğer maddelere ilişkin söylemek istediğim pek çok şey var, şimdi arkadaşlarımızın vaktini almamak amacıyla bunları söylemek istemiyorum ama 1996 yılındaki bir eylemle ilgili 1998 yılında bağımsız ve tarafsız bir Yargıtay makamının vermiş olduğu bu tür hakların öğrenciler için, izleyiciler için bile, Parlamenta gelmiş, vekil sıfatı taşımayan, Meclisle herhangi bir organik bağı olmayan yurttaşlar için verdiği kararın böyle bir düzenlemede özenle dikkate alınması gerektiğini ve bundan bir öğreti çıkarılması gerektiğini ısrarla öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, ben teşekkür ediyorum.

Söz talep eden, Sayın Ertuğrul Kürkcü.

Sayın Kürkcü, buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ben benden önce söylenenleri tekrar etmeyeceğim, özellikle Mithat Sancar ve Şenal Sarıhan’ın ifade ettiklerini; esasen Türkiye’deki hem Yargıtay hem Anayasa Mahkemesi içtihatları hem genel hukuk yaklaşımı içerisinde neyin neden olmaması gerektiğine dair itirazların hepsini paylaşıyorum. Ben bunların daha iyi anlaşılması için bazı grafik, çarpıcı örnekler size vermek istiyorum ama önce düz mantık, herhangi bir hukukla baştan ilişkilendirilmese de, bir hukuk bilgisi gerektirmese de insanların mantıken anlamakta zorlanacakları bazı hususlar var, onlar üzerinde biraz tartışmak istiyorum.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girmek” bir kınama cezasını ve dolayısıyla bir para cezasını gerektiriyor. Peki, bir milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi arazisi içerisinde silahla dolaştığını nereden bilebiliriz, bunu nereden anlayabiliriz eğer silahını çantasında taşıyor ya da kimseye göstermiyorsa? Fakat bu madde hükmüne göre bu arazi içinde silahlı ise... Ben tartışmalar sırasında, ilk taslak açıldığında yapılan tartışmalar sırasında kulağıma şöyle şeylerin takıldığını anımsıyorum buna bakarken, dedi ki: “Bunların olması gerekir çünkü adam yanında -milletvekili- bazı insanlarla geliyor, araçlarını aramıyoruz; acaba canlı bomba mıdır yanında getirdiği, nedir, bunları bilemiyoruz. Dolayısıyla, bunların anlaşılması, görülmesi lazım, bir denetim lazım vesaire...”

Şimdi, yeni bir denetim dönemine mi giriyoruz? Yani, milletvekilleri bugüne kadar olmadığı şekilde bu hükmün araştırılması, bu hükmün uygulanması için üst baş aramasından mı geçecekler? Milletvekilleri “güvenilir ve güvenilirmez milletvekilleri” diye iki kategoriden mi oluşacak? Ve bir kınama cezası peşine düştüğümüz apaçık ortada olduğuna göre, demek ki silahlı milletvekili peşine de mi düşeceğiz? Ben bu hükmü anlamakta zorlanıyorum. Ve bunun -özellikle Şenal Hanım’ın işaretinden sonra benim dikkatime geldi- 165’inci maddeden çıkartılıp buraya taşınmasının ya da bir başka maddeden alınıp buraya taşınmasının manası nedir? Ben bunu herhangi bir şekilde anlamış değilim.

Bugüne kadar bütün bunların üzerinde böyle altı çizilerek durulmasını haklı kılabacak bu Mecliste ne oldu? Ben henüz belki lise öğrencisiydim, üniversiteye bile gitmiyordum; Mecliste bir vekil bir başka vekili tabancayla vurdu. Ben, onun dışında, bir de, sanıyorum, Milliyetçi Hareket Partisinin bir iç tartışması dolayısıyla bir milletvekili gene silahının kabzasıyla birisinin başına vurdu. Yani, sonuçta yirmi otuz yıl içerisinde iki kere gerçekleşmiş, istisnai bir durum ihtimali üzerinden bu kadar kuvvetle altı çizilen bir müeyyideye geçmenin sebebi nedir? Bizim bilmediğimiz herhangi bir bilgi mi var? Bizim anlamadığımız, anlamamız gerekmeyen, bize açıklanması icap etmeyen herhangi bir yeni güvenlik kriteri mi oluştu? Ben bunları bilmiyorum fakat bu maddenin bu kadar kuvvetli bir biçimde altının çizilmeye başlanmasının olağan bir tartışmanın ötesine geçtiğimiz, milletvekilleri hakkında bazı kuşku uyandırıcı, onların itibarlarını tartışan bir alt bilgiyle bu meselenin gündemleştirildiğini düşünüyorum, bana bunu hissettiriyor. Bunun açıklanması gerekir. Devam edeyim: Ama en önemli mesele bu değil çünkü eski İç Tüzük'te de bu vardı fakat yeri başkaydı ve böylesine bir yaptırımın parçası değildi.

İkincisi: İçeriğine gireceğim (6)'ncı bendin ama her ikisi için de söz konusu edilen cezaların bir para cezasıyla tamamlanması konusuna, yapılmış olan bütün hukuki itirazları benimsemekle birlikte bunun neden yapılamayacağına dair bir kere kısmen işittiğim fakat altının çizilmesi gereken bir başka gerekçeyi sizinle paylaşmak istiyorum, o da şudur: Milletvekilinin ödenek ve yolluğu dediğimiz şey ne? Bu meseleyi, İç Tüzük'ü hazırlayanların kendileri milletvekili, kendileri bu Mecliste görevli insanlar oldukları hâlde bu ödenek ve yolluğun anlamı üzerinde düşünmemişler gibi ben görüyorum çünkü ödenek ve yolluklar aslında toplumda yaygın olarak tartışılan konulardır. Genellikle bu ödenek ve yollukların yüksekliği konusunda halk arasında ciddi bir tartışma vardır ve dolayısıyla Meclisin, bir bakıma milletvekillerinin hak etmedikleri kadar yüksek ücretlerle ödüllendirildiklerine dair bir yargı vardır. Bence böyle bir yargıyı, böyle bir olumsuz yargıyı harekete geçirerek toplum önünde, aslında bu ödenek ve yollukların gerisindeki mantığın tamamen tersine bir biçimde, zaten çok yüksek gelire sahip, bunu da hak etmemiş olanların aslında bir de toplumun kabul etmeyeceği işler yaptıkları zaman bu ödeneklerinin, bu gelirlerinin kesilmesi gibi bir mantığa dayanıyor. Bu, bence, hiçbir şekilde hakikatle ilgili değil. Ödenekler ve yolluklar esasen Türkiye Cumhuriyeti'nde bir teamül hâline gelmiş olan siyasetin finansmanının milletvekiline ödenen ödenek ve yollukla tesis edilmesine dair bir uygulamanın sonucudur. Pek çok başka ülkede, başka yerde milletvekillerinin ödenek ve yollukları ya da ücretleri nispeten o ülkedeki ortalama gelire göre, nispeten Türkiye'ye oranla daha mütevazıdır fakat siyasetin finansmanı için gereken her şey kamu tarafından üstlenilmektedir. Bizde ise milletvekiline nispeten toplumsal ortalamaya göre daha yüksek bir ödenek ve adı üzerine yolluk, yol masrafları için bir gelir sağlanırken milletvekiline “Siyaset yapacaksın al sana ücret, git siyaseti yap.” demektedir devlet. Dolayısıyla bu, milletvekilinin bir işe girip almış olduğu bir ücret değil, toplumsal bir iş yaparken, toplumsal bir ödev yaparken bu ödevin kamu tarafından finanse edilmesinin sonucudur. Burada ben bütün milletvekili arkadaşlarımla hayatlarını şöyle ya da böyle biliyorum. Bizim gibi, nispeten daha yoksul partilerde bu gelirler kısmen parti faaliyetinin desteklenmesi için de bir katkı olarak kullanılıyor ama onun dışında bu ücretler ve ödenek ve yolların hepsi topluma gitmek, siyaseti halkın arasına taşımak, yasamay tabanda, temelde yapmak için kullanılan kıymetlerdir. Dolayısıyla, siz böylelikle seçmeni, bizi seçip buraya gönderenleri de bir bakıma cezalandırıyorsunuz ya da onunla aramızda bir siyasi ilişki kurulmasının maddi vasıtalarını da ortadan kaldırılıyorsunuz. Bunun aynı -tırnak içinde- suçtan ötürü iki kere cezalandırmanın ötesinde bir de başkalarını cezalandırmaya sonuçta indirgenebilecek bir neticesi var. Ben bunun o yüzden mutlaka ve mutlaka bir kere daha düşünülmesi, bu İç Tüzük isterse buradan bu şekilde geçmiş olsun, sonuçta aklın galip geleceğini, hırs yerine akılla hareket edilerek buradan başka bir sonuca varabileceğimizi söylemek isterim. Çünkü burada ben bir cezalandırma hırsı görüyorum. Var olan, varit olan bir düzen bozma eğilimine karşı güçlü bir müeyyide getirmek değil,

tam tersine, karşıtlarını, şu anki egemenlik biçimine kuvvetle itiraz edenleri ve bu itiraza devam etmek isteyenleri meşkur, sübjektif sebeplerle cezalandırmak ve onları siyaseten de hareket edemez hâle getirmek, siyaseten mefluç kılmak gayesiyle, arkasında böyle bir maksatla hazırlanmış bir tasarı olarak görüyorum, bunun çekilmesini istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, toparlayabilir misiniz.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Toparlarım.

Bu, döviz, pankart ve diğerlerine gelince; bununla ilgili olarak da arkadaşlarımız esasen modern anlatım biçimlerinin artık bir fantezi değil birer ihtiyaç hâline geldiği, toplumun fikirleri okuyabilmek bakımından göstergeler olmadıkça fikirlerle aralarında irtibat kurmakta giderek zorlandıkları, medyanın, toplumun bütün zihnine, göz alışkanlıklarına, bakma biçimlerine, görme biçimlerine egemen olduğu bir yerde bundan Meclisi yoksun kılmak üzere bir tedbir almanın ben anlaşılabilir olduğunu düşünüyorum. Buna iktidarın da ihtiyacı var, herkesin ihtiyacı var çünkü çağdaş iletişim biçimleri ve yöntemleri, usulleri artık bunları gerektiriyor. Bakın, size bu usullerin işimize geldiği zaman nasıl beğenildiğine dair bir şey göstermek istiyorum. Burası Avrupa Parlamentosu ve Türkiye’ye tarih verilmiş. Bütün Avrupa Parlamentosu milletvekilleri de kendi dillerinden “evet” pankartlarını kaldırmışlar. Şimdi, sonuç olarak Avrupa Parlamentosunda bu tüzük geçerli olmuş olsaydı bu kadar çok sevinemeyebilirdiniz. Belki de aslında Türkiye’nin Avrupa Birliğine girmesini istemeyen başkan olsaydı orada bunu pekâlâ bir kınama cezası sebebi olarak görebilirdi.

Dünyanın bütün hak mücadeleleri hep bir pankartla başladı. Bu, 1908’de Britanya’da Süfretlerin yani kadınlara eşit oy hakkı için mücadele edenlerin Avam Kamarasının balkonunda sarkıttıkları pankart ve parlamento tarihi ile pankartların tarihi arasında çok yakın bir ilişki var.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, toparlar mısınız lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Toparlayacağım Başkanım.

Şimdi, tabii bizim Meclisimizde de var. Mesela, şimdi size göstermek istediğim bir başka fotoğraf şudur: Türkiye Büyük Millet Meclisinde Milliyetçi Hareket Partisi sıralarının yanında bizim tutuklu vekillerimizin fotoğrafları. Ben bakıyorum Milliyetçi Hareket Partisi sıralarına, hiçbir şeye uğramış, bir haksızlığa uğramış ya da bir kötü sözle karşılaşmışlık duygusu yok, hatta Bahçeli’nin üzüntüyle baktığını görüyorum bu fotoğraflara, Erkan Bey’in de hiçbir olumsuz reaksiyonu yok. Şimdi peki, başka ne oldu bu Mecliste, başka ne pankartları gösterildi? Belki buna kızmış olabilirsiniz ama “Bu iş yerinde açlık grevi vardır.” diye benim buradaki. Şimdi, o zamanda Meclis Başkanıyla bizim aramızda hiçbir tartışma olmadı, hatta bir şekilde bunu işte aramızda hallettik. Şimdi, o zaman bütün bunların kullanılmasını engellemek için tedbir almak yerine aslında Mecliste milletvekillerinin kendilerini dinleyici sıralarında toplantıları izleyenlere ve televizyondan izleyenlere dertlerini daha iyi anlatmaları için bütün bu görsel malzemeleri elektronik ortamlarda, dijital ortamlarda kullanabilecekleri vasıtaları vermesi, sunması lazım. Meclis kürsüsünde şu arkamızda gördüğümüz gibi bir ekranın olabilmesi lazım. Belki de bu materyali orada göstermek hakkımız olması lazım.

Şimdi, bütün bunları...

BAŞKAN – Sayın Kürkcü...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Başkan, pankartı elimden almaya çalışıyorsunuz, ben “Vermem.” diyorum, sözümü de kesmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Ben bir şey almaya çalışmıyorum ama Komisyon üyesi olmayan milletvekili arkadaşlarımıza, fiili uygulamada, yaklaşık kendilerine bir sınır koyarak bir uygulamayı yapıyoruz. Siz tabii çok güzel ve akıcı konuştuğunuz için sürenin farkında değilsiniz, biz de sizi güzel dinliyoruz.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Çok teşekkür ederim Başkanım övgüler için fakat...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Hatiplerin konuşmalarını sürekli olarak bozup insicamlarını bozuyorsunuz.

BAŞKAN – Bırakın ben yöneteyim, her seferinde lütfen müdahale etmeyin, lütfen müdahale etmeyin.

Lütfen toparlar mısınız, lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Sayın Başkan, şöyle de düşünebilirsiniz: Aslında çoğunluğu oluşturdukları hâlde hiç konuşmayan vekillerimiz yerine biz konuşuyoruz değil mi?

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, diğer milletvekili arkadaşlarımız var söz sırası bekleyen, lütfen toparlar mısınız.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Biz birbirimizi bekliyoruz Başkan, toparlayacağım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Beklemekte sorun yok, bekleriz.

BAŞKAN – Peki, o zaman Komisyon bu gece bitene kadar ben buradaki bütün milletvekili arkadaşları bekliyorum.

Buyurun değerli arkadaşlar, buyurun, benim için sorun yok; ikinci sisteme dönüyoruz, buyurun. Herkes kendi hukukunu kendi koruyacak.

Buyurun arkadaşlar.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Ya yüzdük kuyruğuna geldik Başkan, 3 madde daha var.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Atıla Sertel var, Sayın Musa Çam var, Sayın Nurhayat Hanım var, Sayın Meral Daniş Beştaş var.

Bu madde bitmeden yemeğe gitmiyoruz.

Buyurun arkadaşlar.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yani, yemekle mi tehdit ediyorsunuz Abdurrahman Bey, hiç gitmeyelim.

BAŞKAN – Hayır, gündemi söylüyorum.

Buyurun, buyurun Sayın Kürkcü.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Nasıl bir konuşma bu böyle!

BAŞKAN – Tehdit değil arkadaşlar. Arkadaşlar, biz Başkanlık Divanı olarak...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Çocuk gibi, yaramazlık yapana ceza...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, burada bir çalışma yapıyoruz, fiilî bir durum oluyor, Anayasa Komisyonu olduğu için müdahale etmek istemiyorum, Komisyon üyesi olmayan milletvekili arkadaşlarımız, burada diğer partilerden arkadaşlarımız, ilk defa konuşan arkadaşlarımız kendileri bir sınır koyarak gittiler. Sayın Kürkcü'ye her maddede söz verdik, ben sadece toparlamasını istiyorum. Ben on iki on üç dakika hiç müdahale etmedim. Çok müdahale etmek istemiyorum. Takdir sizin diyorum.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkan.

Demek ki aslında on iki dakikadan fazla konuşmamışım, bu da...

BAŞKAN – Hayır, şu an on yedinci dakikadasınız.

Devam edin, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Beşini sen kullandın zaten ya.

BAŞKAN – Valla hep beraber kullanıyoruz.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Peki, tamam. Zaten maksat hasıl oldu.

Ben sadece şunu demek istiyorum: Buradaki Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyalin ben bu Meclise gelmemiş olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, böyle bir ihtimal çok yüksek bir ihtimal gelecekte de olmayacak ama şöyle diyorsanız: Benim gıcık kaptdığım şeyleri getiriyorsunuz yani huzuru, düzeni bozmuyorsunuz ama onu orada görünce moralim bozuluyor. Şimdi, buna yapacak bir şey yok. Bu da iktidarın diyeti. Hoşunuza gitmeyen şeyleri dinleyip iktidarın gücünden istifade ediyorsunuz. Bu kadar bir diyet de ödemeyecek misiniz? Bence bu diyeti ödemeye razı olun, pankartlarımızı da biz ne zaman sesimizi, düşüncemizi kuvvetle ifade etme ihtiyacını duyarsak o zaman getirelim ve Meclis de bunun için aslında bize kolaylık gösterebilir, böyle ortamlar hazırlasın, hatta Meclis renkli fotokopi makinaları vesaire getirerek bu hizmetleri bize temin etsin. Böylelikle mümkün olan en güçlü biçimde herkes ifade özgürlüğünü kamu alanından aldığı destekle ortaya koysun. Böylelikle iktidar belki de farkında olmadığı, duymadığı, önemini ve hassasiyeti hissedemediği şeyleri hissedebilir. Belki de sonuçta bir uzlaşmanın kapısı böylece açabilir veya bunun gereğini yapmaya kalkar. O zaman da ben size söyleyeyim, her ne kadar bu seçmenlerimizin, bizi seçenlerin esasen bütün milletin vekili olduğumuza göre, milletin önüne hizmet götürmek, söz götürmek, siyaset götürmekten eğer çoğunluk bizi bu para cezaları yoluyla engellerse ne yapar eder biz o hizmeti götürmenin yolunu buluruz, lafımızdan da dönmeyiz.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce konuşması esnasında Sayın Kürkcü'nün Milliyetçi Hareket Partisinin milletvekilleri arasında kendi iç kavgaları nedeniyle silah kabzasıyla kafaya vurma mealinde ifadeleri oldu.

Şimdi, şu açıklamayı yapıyorum. Sanırım Kürkcü de yanlış hatırlıyor. Hemen şu hadiseyi hatırladım. Böyle bir hadise 1979 yılında –şimdi, tekrar teyit etmek için Google'dan da girdim- 27 Kasım 1979 tarihinde zamanın İçişleri Bakanı Sayın Hasan Fehmi Güneş ile Adalet Partisi Senatörü Ömer Naci Bozkurt arasında Senatoda meydana gelen bir kavga nedeniyle hakikaten İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, Senatör Ömer Naci Bozkurt'un kafasına silah kabzasıyla vurmak suretiyle bir kavga meydana gelmiştir. Daha sonra bu, tabii, mahkemeye de intikal ettiği için Hasan Fehmi Güneş bu hadiseden dolayı da mahkûm edilmiştir. Silah kabzasıyla kafaya vurma vesaire hadisesi... Fakat Meclisimizde zaman zaman sizin de ifade ettiğiniz gibi çok üzücü hadiseler de yaşanmıştır yani bunları hafızalarımız hatırlıyor, bunları tekrar etmekten üzüntü duyarız. Fakat kafaya silahla, kabzasıyla vurup yaralama kavgası bu şekildedir. Bunu hatırlatmayı gerekli gördüm.

Teşekkür ederim.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Ben sadece bir hatırlamak için şey yaptım. İzin verirsiniz ben neyi kastettim. Yanılmıyorsam soyadı Enginyurt olan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cemal Enginyurt vardı.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Öyle bir kavga ben Mecliste hatırlıyorum.

BAŞKAN – Olmadı, olmadı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O da Meclis Genel Kurulunda olmadı, silah kabzası yok orada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır silahta yoktu. Sadece bir sayın bakanın koruması polislerle biraz ayak arbedesi yaşaması hadisesi vardı.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – O zaman, aslında bu benim tezimi kuvvetlendiren bir şey, bunu da çıkartırsak zaten olay kalmıyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok, bu İç Tüzük teklifi tezini kuvvetlendiriyor bence.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 160'ıncı maddede bu değişiklik ihtiyacı...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Yokmuş yani olmamış.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN – Arkadaşlar, teklif sahibi olarak Sayın Elitaş kısa bir açıklama yapacak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 160'ıncı maddede “Türkiye Büyük Millet Meclisi bina eklentilerine silahla girmek niye 160'ıncı maddeye konuldu?” diye bazı arkadaşlarımızın soru işaretleri var, onu açıklamak istiyorum.

Bu aslında Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 161'inci maddesindeki var olan düzenleme, şu an açtığımız takdirde. Türkiye Büyük Millet Meclisi bina ve eklentilerine silahla girmek Meclisten geçici çıkarma cezasını verirken bir disiplin suçu olarak yapılmış. Bizim 2013 yılındaki İç Tüzük Komisyonunda 160'ıncı maddeye baktığımızda, saldırıda bulunmak fiilî kınama cezasını ama fiilî saldırıda bulunmak -biraz önce verilen örneklerde de gördüğümüzde- bir kınama cezasını değil, Meclisten geçici çıkarma cezasını gerektireceğinden, Türkiye Büyük Millet Meclisi bina ve eklentileri içerisinde nasıl tespit edileceği de bilinemediğinden dolayı kınama cezasına getirilmesi Genel Kurulda silahla dolaşıldığı takdirde bunun geçici çıkarma cezası şeklinde maddeler arasındaki bir yer değişimini ortaya çıkaran bir düzenlemedir.

Yine aynı, 2013 tarihindeki İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda mutabık kalınan maddeyi söylüyorum: Hatibin yaptığı konuşmayı desteklemek amacıyla kürsüden kullanacağı istatistiki bilgiler, gazete, dergi, fotoğraf, resim vesaire materyaller hariç olmak üzere Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz pankart ve benzeri materyal getirmek ve kullanmak kınama cezasını gerektiren disiplin suçu olarak buraya o dönemde intikal ettirilen bir şeydir ve anlaşılmayan maddeler içerisinde de söz konusu değildir. Burada bu açıklamaya gerek duydum. Arkadaşımız haklı olarak “Niye bu, buraya konuldu?” dedi. Geçici çıkarma cezası, kınama cezasına Genel Kurulda ve komisyonlarda silahla bulunmaya da geçici çıkarma cezası olarak düzenleme yapılmış oldu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, ben teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir de Sayın Başkanım, izin verir misiniz “Şu para cezası niye konuldu?” diye soruldu...

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eğer o günkü İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu 8 milletvekili arkadaşımızın şeyine bakarsak, kınama cezasına çarptırılan milletvekilinin ayrıca ödenek ve yoluğunun altında l'nin kesilmesi yönünde ilave bir müeyyide öngörülerek cezanın yaptırım gücünün artırılması hedeflenmiştir. O zamanki Uzlaşma Komisyonunda aldığımız bir kanaat ve buraya dercedilen bir maddeydi.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, çok kısa bir cümle söylememe izin verin.

BAŞKAN – Hocam, siz bu maddede çok fazla kullandınız konuşma hakkınızı, buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir cümle söyleyeceğim zaten, çok değil.

BAŞKAN – Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Şimdi, o atıf değersiz değil Sayın Elitaş, eski uzlaşmalara. Mesela ben o gün burada olsam aynı şekilde, aynı argümanlarla o uzlaşmaya itiraz ederim çünkü o gün uzlaşılmış olması bütün o hukuk gereklerinin, demokrasi gereklerinin dikkate alındığı anlamına gelmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siyasi parti tüzel kişileriyle o görüşmeyi yaptık yani şahıslarla görüşme yapmadık.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Doğrudur, fark etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O arkadaşlar parti tüzel kişiliğini temsil ediyordu.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hiç fark etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz bütün milletvekilleriyle ayrı ayrı konuşup... Kendileri farklı düşünebilirler.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Elitaş, hayır. O zaman gene komisyona gelseydi ve biz burada olsaydık parti adına konuşsak, parti dışında da konuşsak itiraz ederdik. Şu argümanı isterseniz çok fazla kullanmayalım. Yani bugün biz tartışıyoruz. O gün partiler böyle görüşmüş. Belki o zaman böyle bir fikir ortaya çıkmış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, ben zaten ona atıf yapıyorum, şu anda buna siz sadık kalın diye söylemiyorum.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır biz aslını, esasını tartışalım diye söylüyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisinin kafasından getirip de birden bire ortaya çıkarttığı bir mesele değil.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Tamam, anladım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu daha önce grubu bulunan siyasi partilerin resmî olarak verdikleri temsilcileri tarafından ve altı imzalanmış, parti genel merkezleri tarafından onaylanmış bir metinden bahsediyorum.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Biz onu bir kenara bırakalım, burada bugün bizler tartışıyoruz ve partilerimizin de görüşlerini temsil ediyoruz diye söylüyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hocam, zaten ben ona itiraz etmiyorum.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Tamam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Görüşlerinizi değiştirebilirsiniz, buna itiraz da edebilirsiniz ama ben burada söylediğim şey...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Anladım, ben de sizi anladım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eyvallah.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ama o bugünkü tartışmaların şeyini değiştirmiyor.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, teşekkür ediyorum; Sayın Sancar, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Atila Sertel...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, sadece bir cümle Sayın Elitaş’a söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müzakere yürütüyor, lütfen biz Sayın Sertel’le devam edelim.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Anayasa görüşmeleri sırasında da burada, Komisyonda uzun süre beraber bulunmuş, zaman zaman gerilmiş, zaman zaman münakaşa etmiş, zaman zaman bu öyle olmasın diye gayret sarf etmişik ama biz, şimdi, burada ne kadar konuşursak konuşalım, ne söylersek söyleyelim, istediğimiz kadar etkili olmaya çalışalım, maddelerde herhangi bir değişikliğe yol açılmayacağını ve bu kararı sizin inisiyatifinizle değil, en haklı olduğumuz konularda bile Meclis kürsüsünde bize beyninizle ve vicdanınızla hak verseniz bile oylarınızı vermediğiniz gibi burada da bir sonuç olmayacak. Ama biz tabii ki milletvekilleri olarak burada Parlamento çatısı altında bize düşen sorumluluğu yerine getirmek zorundayız. Yani bizim kimseye yaranma ya da kimseye kendimizi beğendirme gibi bir durumumuz yok. Biz burada milletin bize verdiği oyları layıkıyla temsil etmeye ve Meclis kürsülerinde bu mikrofonlarda halkımızın hakkını korumaya gayret edeceğiz. Ancak 3 Y, Sayın Tekin Bingöl söylemişti: Yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklarla mücadele edeceğimiz söyleyen Adalet ve Kalkınma Partisi, adaletin kalmadığı bir ortamı yaşıyoruz. Muhalefetin sesini her konuda kısıtığımız gibi burada Mecliste de kısmak ve hoşunuza gitmeyen konularda konuşmak isteyenleri susturmak gibi bir gayret içerisindeyiz. Şurada bile konuşma hakkı alabilmek için ve konuşma süresi için mücadele ediyoruz. Oysaki her konuda olduğu gibi bunu da hemen, apar topar buradan geçirip Meclise indirmek istiyorsunuz. Bir aceleniz var. Çünkü, bu acelenin asıl nedeninin de emir komuta zinciri içerisinde hareket edilmesinden kaynaklandığını ve asla vicdan ve asla akılla, beyinle hareket edilmediğini ve verilen talimatları harfiyen uygulamak gayreti içinde olan insanlar gibi görüyorsunuz.

Bakın, ben çok açık ve net söyleyen bir insanım, yaranamazsınız. Gün gelir sizin de çok açık ve net cezalandırıldığınız dönemler gelir. Gezi olaylarını hatırlayınız. Gezi olayları sırasında İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu’ydü. Hüseyin Avni Mutlu, orada çocukları öldüren ve orada, Gezi’de çocukları yaralayan, çocuklarla zaman zaman alay edip, randevular verip “Sizi şurada bekliyorum, sizi burada bekliyorum.” diye tweetler atan İstanbul Valisiydi yani İstanbul’un tek yetkilisiydi. Şimdi soruyorum: Hüseyin Avni Mutlu nerede? Hüseyin Avni Mutlu, Valiliği bitmiş, cezaevinde ve kendisine verilecek cezayı bekliyor.

Benim İzmir’den hemşehrim; Tire’de otururdu ve emekli olduktan sonra Emniyet Müdürlüğünden Tire’de çiftliğine çekilmişti, emekli olmuştu; çiftliğinde otururken Adalet ve Kalkınma Partisinin başındaki kişi Hüseyin Çapkın’ı Vali ilan etti ve valiler kararnamesiyle İstanbul’da Emniyet Müdürü yaptı. İstanbul Emniyet Müdürü olarak o Gezi olayları sırasında inanılmaz derecede şiddet uygulayarak pek çok insanın gözünün çıkmasına, pek çok insanın kör olmasına, pek çok kardeşin, pek çok insanın yaralanıp sakat kalmasına ve ölmesine yol açan olayların içerisinde Hüseyin Çapkın vardı. Hüseyin Çapkın nerede? Hüseyin Çapkın da cezaevinde. Yani diyeceğim o ki kullanma süreci bittiğinde, o

kullanma sürecinin sonucunda sizin de aynı şekilde başınıza gelecek bazı felaketslere hazır olmanızı diliyorum çünkü Türkiye’de demokrasiyi, insan haklarını ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik bir duruş ve ona çanak tutan insanlar olduğu sürece gün gelir bir gün onlar da aynı cezaya çaptırılırlar.

Şimdi, burada pankartla ilgili bir yasak silahla yan yana getiriliyor, konuluyor. Bana hemen 12 Eylülü hatırlattı bu durum. 12 Eylülde kitap ile silahı yan yana koyuyorlardı ve ben gazeteci olarak devrimcilerin, solcuların kitap ile silahı yan yana koyan emniyet müdürlüğünün ekiplerinin önünde o fotoğrafları çekiyordum ve kitap ile silah yan yana görülüyordu; aslında silah kadar tehlikeli olarak gösteriliyordu kitap. Şimdi burada da silah ile pankart, silah ile fotoğraf yan yana konulmuş, aynı 12 Eylül anlayışı gibi. Siz pankart ile silahı aynı kefeye koyup eğer burada bir gösteri ya da herhangi bir şekilde hakaret olarak algılanıyorsa bunun da son derece yanlış olduğunu söylüyorum.

Bugünün yaşanan bir olayı basından yarım okursunuz ya da internet üzerinden okuyun lütfen. Konak’ta Hâkimiyet-i Milliye İlkokulu var ve o ilkokulun müdürü 15 Temmuz öncesi bir pankart astı okulun bahçe duvarına ama bahçe duvarın dört bir yanı boşken getirdi, Mustafa Kemal Atatürk’ün ve Türk Bayrağı’nın üzerine Recep Tayyip Erdoğan fotoğrafı bulunan 15 Temmuz afişiyile Mustafa Kemal Atatürk’ün ve şanlı Türk Bayrağı’nın üzerini kapattı. Ben uzunca bir süre bekledim, 15 Temmuz bitince bu pankart kalkar ve bu sorun biter diye fakat bugün itibarıyla, 19 Temmuz kadar bekledim ve o pankart kaldırılmadığı için o fotoğrafla birlikte basına bir açıklama yaptım ve bir saat içerisinde o pankart yerinden kalktı. Şimdi, ben kürsüye gelsem Mecliste ve bu Hâkimiyet-i Milliye İlkokulu Müdürü yaranmak kaygısıyla Mustafa Kemal Atatürk’ün ve Türk Bayrağı’nın üzerine Recep Tayyip Erdoğan’ın fotoğrafını astı diye konuşma yaparken o fotoğrafı kürsüden göstersem acaba bana kaç para ceza verirsiniz, acaba nasıl bir kınama cezası olur?

Bakın, çok açık ve net, Türkiye’de haksızlıklar sürüyor ve o haksızlıkları insanlar bazen sözle, bazen bir tek yazılı cümleyle de, tek pankartla da gösterebilir. Diyelim ki memurlara yapılan toplu iş sözleşmesi ya da işçilere yapılan toplu iş sözleşmesinde yüzde 2 zam verildi. O tabloyu gösteren bir şemayı göstermek suç olur mu olmaz mı ve bu suçu kim belirleyecek, hangi yetki, makam belirleyecek ve Meclis başkan vekillerine göre eğer pankartların veya dövizlerin cezalandırılması değerlendirilirse o zaman her siyasi partinin farklı bir bakış açısıyla farklı değerlendirmeler yapılarak yanlışlar olacak. Bunu kaldırın bence. Böyle bir uygulamanın doğru olmadığını ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan milletvekillerinin her birinin akliselim insanlar olduğunu ve asla ve asla Türkiye Cumhuriyetinin önüne herhangi bir şekilde kendisini de küçük düşürecek bir pankartla gelmeyeceğini söylemek isterim. Tutuklu milletvekillerinin fotoğraflarının kürsüye konulmasının cezası olabilir mi? Onlar milletvekili olarak seçildi haksız yere -ya da haklı yere, bilemiyorum- onların dokunulmazlıkları kaldırıldı ve onlar cezaevine konuldu. O cezaevine konulmuş insanların fotoğrafının sergilenmesi bazı insanları niye rahatsız ediyor, niçin rahatsız olunsun? Onlar bu Meclisin birer parçası. Beraat edip çıkıp gelen veya cezaevinde yatıp ceza almadan çıkıp gelen milletvekilleri de olmuştur.

Haksızlığı her konuda yapıyorsunuz. Bir tek olumlu bir şeyi söyleyeceğim. Bu İç Tüzük değiştiğinde TRT yayınlarını 19.00’den 21.00’e çekmişsiniz, doğru yapmışsınız ama onun da yetmeyeceğini düşünüyorum çünkü Türkiye’de muhalefetin tek sesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğunu ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden TRT3 kanalıyla yayınlanan yayınları halkımızın izlediğini göz önüne alırsak onu şöyle yapmanızda yarar görüyorum. Yani “Meclis açık olduğu sürece TRT3 yayın yapar.” gibi bir maddeyi koyarsanız insanların siyasete olan ilgisi ve bilgisinin de pekiştiğini görürüz.

Ben TRT’de denetmenim, TRT’nin alt komisyonundayım, KİT Alt Komisyonundayım. Orada yaptığım araştırmalar sonucu TRT’den aldığım bilgileri burada size vermek istiyorum çünkü çok büyük haksızlığın olduğunu... TRT mesela Cumhuriyet Halk Partisine 2013 ile 2017 yılları arasında sadece

190 saat haber olarak yayın yapmış. O 190 saatlik yayının da bir kısmının CHP'nin aleyhinde olduğunu bilmenizi isterim. Ama aynı TRT, Adalet ve Kalkınma Partisine, AKP iktidarına CHP'nin 7,5 katı kadar yani 1.422 saat vakit ayırmış ve hepsi övgü dolu haberler, tamamı övgü dolu haberler. Yani, birine 190 saat veriyor, birine 1.422 saat süre ayırıyor aynı TRT. Bu TRT ekranında Milliyetçi Hareket Partisine yalnızca 108 saat ayrılmış yani CHP'nin üçte 1'i kadar vakit ayrılmış, 108 saat. HDP'ye ise sadece 31 saat, üç yıl içerisinde TRT'nin yaptığı haberlerin sayısı ve saat olarak 31 saat. Adaletsizlik işte burada. Bakın, TRT'nin açıkladığı rakamlarla söylüyorum: 2013 ile 2017 yılları arasında yine Mart ayına kadar Adalet ve Kalkınma Partisiyle ilgili 322 saat canlı yayın yapmış TRT, 322 saat haber yapılmış.

BAŞKAN – Sayın Sertel, toparlar mısınız lütfen.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tabii bunlar önemli rakamlar, geçsin çünkü bu konuda Meclis kürsüsünün ne kadar önemli olduğunu ve bizim hakkımızın yenmesinin, gasbedilmesinin ne kadar önemli olduğunu belirten rakamlar olduğu için kayda girsin istiyorum Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bitireceğim.

AKP'yle 322 saat canlı yayın yapılmış, ayrıca bu dönemde Başbakan ve bakanlar için de 1.099 saat haber ve canlı yayın yapılmış. Yaklaşık üç buçuk yıllık süre zarfında Cumhuriyet Halk Partisine 190 saat, MHP'ye 108 saat, HDP'ye 31 saat haber ve canlı yayın yapılmış.

Muhalefetin sesini her konuda kısırıyorsunuz. Oysa TRT Türkiye'de yüzde 100'ün elektrik kesintilerinden ve bantrolen beslenen ve gelirinin yüzde 85'ini Türkiye'de halkımızdan sağlayan bir kurumdur. TRT, Adalet ve Kalkınma Partisine hizmet edecekse öyleyse TRT'ye sadece Adalet ve Kalkınma Partisine oy veren yurttaşların elektrik payından kesinti yapılsın. Böyle bir saçmalık olabilir mi?

Bakın, yine, 16 Nisan 2017 tarihleri arasında Başbakan, bakanlar, AKP grup başkan vekilleri TRT ekranında 29 saat 30'er almış referandumda, aynı süreçte, referandum sürecinde, Anayasa referandumunda CHP 9 saat 22 dakika, MHP 6 saat 40 dakika, HDP ise yalnızca 20 dakika ekranda kendisini gösterebilmiştir. Referandumda da adaletsizlik göz önündedir; TRT rakamlarıyla, TRT'nin bana verdiği rakamlarla söylüyorum.

Şimdi, siz kalkıyorsunuz, bütün medyayı ele geçirmişsiniz, kurum ve kuruluşları ele geçirmişsiniz, Türkiye'yi güllük gülistanlık göstermek gayreti içindedesiniz. Bırakın, muhalefet Mecliste hakkını hukukunu savunur noktada olsun. Eğer muhalefetin olmadığı ve muhalefetin sesini kısırıldığı ülkelerde yönetim biçimine demokrasi deniyorsa bu ne menem demokrasidir. Eğer siz bizim konuşma haklarımızı ve Mecliste bizi parasal cezalandırmayla ıslah etmek gibi bir düşünceyle hareket edip, bir de bunu para cezasına çevirip milletvekillerinin acaba bu konuşma kaç para ceza eder diye kafasına bir soru takarsanız nerede kalır fikir özgürlüğü, nerede kalır ifade özgürlüğü, nerede kalır milletvekilliği?

Sayın Başkan, bunları tekrar vicdanınıza, aklınıza ve beyninize sunuyorum. Tabii ki siz karar veremeyeceksiniz ve tabii ki bu istediğiniz şekliyle buradan geçecektir oy çokluğuyla. Ama tarih gelecek, bir gün bu tarih, sizleri gerçekten demokrasi açısından, insan hakları açısından, özgürlükler açısından, Türkiye Büyük Millet Meclisini, gazi Meclisi ne hâle düşürdüğünüz açısından sizin ve gelecek kuşaklardaki birinci derece yakınlarınızın utancı olacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sertel, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, izin verir misiniz bir...

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, burada yaptığımız konuşmalar, Genel Kuruldaki bu konularla ilgili yaptığımız konuşmalarda bir konu ortaya çıktığında, “Bir teamül nedir?” veya “Ne anlatmak isteniyor?” denildiğinde gerekçelere veya konuşmalara bakılır. Muhalefet partisinden arkadaşlarımızın yaptığı konuşmalara, biz de buna cevap verip kayıtlara geçirmediğimiz takdirde, sanki onların ifade ettiği bir anlam çıkıyormuş gibi tehlikeli sonuçların ortaya çıkaracağı bir şeyler getirir. Yani bir istatistiki bilgiyi veya levhayı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda konuşmasını yaparken desteklerken bir levhanın, pankartın ya da bir şeyin, materyalin orada gösterilmesine sanki kınama cezası verilecek gibi bir intiba ortaya doğuruyor. Kusura bakmayın, arada sırada giriyorum çünkü teamül oluştururken bu teamüller çerçevesinde komisyonda ve Genel Kurulda ne konuşulmuş, muhalefet partileri bunu söylemiş, ha, hiç de itiraz olmamış, o anlam ifade ediyor şeyini etkisizleştirmek adına söylüyorum.

Bakın, 31 Mart 2016 Perşembe günü, Meclis Başkanı Başkanlığında siyasi parti grup başkan vekilleri bir toplantı yapmışlar, o toplantıda karar almışlar: Genel Kurula ürün ve eşya getirilmeyecektir, aldıkları karar bu. Kararın gerekçesi: 2013 yılında mutabakat altına alınan Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Oğuz Oyan ve Sayın Turhan Tayan... O zaman Demokratik Toplum Partisi miydi, Barış ve Demokrasi Partisi mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – BDP, BDP.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – BDP’den Sayın Hasip Kaplan, rahmetli Murat Bozlak; Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Alim Işık, Sayın Nevzat Korkmaz; AK PARTİ’den Mustafa Elitaş ve Haluk İpek’in bulunduğu imza altına alınmış metin buradadır. O metin çerçevesinde bu değerlendirme yapılmıştır, sadık kalmak veya her milletvekilinin buna itiraz hakkı mevcuttur ama o gün siyasi parti tüzel kişilikleri adına alınmış bir karardır; bunu kayıtlara geçmesi adına söyledim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Meral Danış Beştaş.

Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, 14’üncü madde üzerinde grubumuzdan diğer söz alan arkadaşların aslında, onların ifade ettiği şeylere temas etmeden, tekrar etmeden ben de birkaç noktaya işaret etmek istiyorum.

Şimdi, Anayasa’dan hareket etmemiz lazım. Hepimizin kabul ettiği üzere, İç Tüzük Anayasa’ya aykırı olamaz. İç Tüzük hükümleri açısından şu anda yaptığımız değerlendirme, tam da İç Tüzük değişikliklerinin Anayasa’ya aykırı olup olmadığını denetlemek üzere Anayasa Komisyonu olarak burada mesai yapıyoruz.

Şimdi, Anayasa’nın 11’inci maddesinde şöyle bir hüküm var: “Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü. Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel, hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasa’ya aykırı olamaz.” Bu temel bağlayıcı bir hüküm. Peki, Anayasa’nın birçok maddesini ihlal eden bir değişiklik teklifiyle karşı karşıyayız. Ben, sadece birkaç tanesi zikredeceğim hangi maddelere aykırı. Anayasa’nın 25’inci maddesi: 25’inci maddede düşünce ve kanaat hürriyeti düzenleniyor ve buna göre, bu düzenlemeye göre “Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.” devamında da düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti var. Bu maddeyle Anayasa koyucu düşüncelerin nasıl açıklanacağına dair de ipucu vermek açısından aslında genel bir düzenleme koymuştur. Burada da düşünceyi açıklama yöntemi olarak sözlü olabileceği gibi -demin Sayın Sarıhan da söyledi- yazıyla

olabilir, resim olabilir ya da başka yollarla olabilir yani vücut diliyle de kendi düşüncelerini kişisel olarak da, toplu olarak da, açıklama hakkına sahiptir ve burada resmî makamların müdahalesinin olmamasını emreder ve devam ediyor, uzun olduğu için okumayacağım.

Peki, 38'inci madde nedir, Anayasa 38? Suç ve cezalara ilişkin esasları düzenliyor. Şimdi, sonuçta, bu İç Tüzük değişiklik teklifi bir suç tanımlıyor ve bir de ceza öngörüyor. Suç ne? Burada söylenen, silahlı olarak girmek, o daha önce var, diğeri, çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak. Suç ve cezalara ilişkin esaslar nedir? Kimse işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz. Kimseye suç işlediği zaman da kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez, suç ve cezaya ilişkin başka hükümler de var. Tabii, şunu da söyleyeyim, hukukçu arkadaşlar bunu çok tartışıyoruz: Kınama, bir cezadır, bir disiplin cezasıdır ama para cezası onun ferî niteliğindedir, sonuçta, bir suç var, onun iki ayrı cezai yaptırımını öngörülüyor İç Tüzük'te tıpkı ceza hukukunda olduğu gibi. Hani diyelim hapis cezası veriliyor, ayrıca para cezası veriliyor, hatta bazen sadece para cezası veriliyor, ödeyemezse hapis cezasına çevriliyor, böyle birbirini takip ediyor.

Şimdi, burada sanırım şey konusunda mutabıkız, bu, bir suç ve ceza meselesi, bir kere burada uzlaşım yani milletvekilinin Mecliste işleyeceği iddia edilen fiiller. Ama, ceza hukukunda buna ilişkin şöyle de bir temel kural vardır: Suç tanımlanmak zorundadır. Yani tanımsız bir suçta ceza verilemez. Ceza Kanunu'ndan da alıntı yapabilirim ama hepimiz birbirimizi çok iyi anlıyoruz ve çok uzun süredir konuşuyoruz, o yüzden ayrıntılara girmiyorum.

Şimdi, peki şurada soruyorum: Ben ayrıca, AİHS'i de söyleyeyim, 10'uncu madde ifade özgürlüğü, 9'uncu madde düşünce özgürlüğü ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de bu konuda özellikle Türkiye aleyhine, ülkemiz aleyhine sayısız mahkûmiyet kararı var.

Şimdi, burada çalışma düzenini ve huzurunu bozmak kavramıdır suç, asıl suç o. Peki, çalışma huzurunu ve düzenini bozduğumuza, hani milletvekili olarak söylüyorum, kim karar verecek?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel Kurul.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Genel Kurul karar verecek. Genel Kurul nasıl karar verecek, neye göre, hangi suç tanımına göre? Ben, tişört giydim...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Meclis başkan vekili ne isterse.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – ...Uğur Kaymaz'ın -öylesine- giydim, ölüm yıl dönümünde ve geldim, benim amacım o çocuğun hâlâ faillerinin cezasız bırakılması, onun ailesinin bu konudaki adalet arayışını orada sadece sözle değil, fiziksel olarak da gösterme amacını taşıyor. Bunu da not edelim hani şey olarak.

Şimdi, bir kere suç olmadığı için tanımı, Genel Kurulun da uzmanlık alanı olmadığı için burada ayrıntıya ihtiyaç var. Diyelim ki şeyde uzlaştık Komisyon üyeleri olarak, vekiller olarak: “Ya, doğru, Mecliste çalışma düzenimiz de olsun, huzur da bozulmasın.” Doğru, bence de Mecliste herhâlde her gün çıkıp bir arbeye olacak hâli yok, bunu hiçbirimiz savunmuyoruz. Şunu kabul etmemiz lazım: Milletvekilleri olarak sonuçta belirli bir yerden gelen, halkın desteğini alan –tırnak içinde söylüyorum, elitizmden nefret ederim- belirli bir kültür ve siyasi seviyede şahsiyetler olarak geliyoruz yani öylesine, dışarıdan geçerken Meclise uğramıyoruz, herkesin bir kültürü var. Farklılığımız ne aramızdaki? Siyasi bakış açılarımız, hayatı yorumlama biçimimiz, ideolojik yaklaşımlarımız ve siyaseti yapma biçimimiz farklılık arz edebilir ama burada, Genel Kurulda ve Parlamentoda milletvekilliğine bir güven lazımdır. Bir kere, milletvekilliğinin Genel Kurulun düzenini ve huzurunu bozmayacak şekilde bir davranış içinde olması gerektiğini bizim kabul etmemiz lazım. Yani bu nedenle maddeye karşıyız.

Peki, diyelim ki buna güvenmiyoruz. Demin Anayasa’da suç ve cezalara ilişkin esasları okudum. Ben 2015’te seçildim, 25’inci Dönemde, iki yıldır milletvekiliyim. Ben milletvekili seçildiğimde böyle bir suç yoktu, yürürlükte yok böyle bir şey, şu anda bu dönem -umarım geri çekilecek- diyelim ki yürürlüğe girdi. E, şimdi ben milletvekili seçildiğimde yürürlükte olmayan -tırnak içinde- bir fiilden dolayı nasıl ceza alabilirim? Alamam. Bu Anayasa Mahkemesinin önüne gidince Anayasa 38’e aykırıdır. Sadece 38’e değil, diğer saydığım bütün maddelere aykırıdır. Bu teknik anlatımım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben doğduğumda sigara yasağı yoktu mesela ama şimdi ceza kesiliyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yok, yok, ben sadece anayasal hükümleri söylüyorum. Emin olun, şu ana kadar siyasi görüşlerimi, dikkat ederseniz, hiç katmadım yani HDP olarak biz nasıl değerlendiriyoruz şimdi geleceğim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – “Toparlayın.” demiyorsunuz değil mi?

BAŞKAN – Biliyorsunuz, sonradan ilave ettik sizin konuşmanızı bu maddede.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sonradan ilave etmedik, benim Genel Kurulda konuşmam vardı, söz almıştım, ben sonra geldim.

BAŞKAN – Hayır, ben sordum arkadaşlara. Bize yardımcı olmanızı talep ediyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yani emin olun, sözüm bittiğinde bitecek yani ekstradan bir şey söyleme niyetinde değilim. Bence değiştirmek için daha dikkatli dinleyin Başkan, ne olur. Dikkatimizi bu maddenin değişmesi gerektiğine verelim.

BAŞKAN – Dinliyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, konuşmaları dinlemek zevk veriyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Şimdi, bütün insicam bozuldu gerçekten.

Bir de şuna geleceğim, “teamül” dediniz. Doğru, teamüller hukukun en önemli alanlarından birini oluşturur, kabul yani o konuda ben de aynı fikirdeyim. Peki, dün Mithat Hoca bir konuşma yapmıştı, yüzde yüz katılıyorum ve atıfta bulunuyorum, şu sebeple: Siz hani sürekli diyorsunuz ya “İç Tüzük’tе uzlaştık 2013’te.” vesaire. 2013 nere, bugün nere?

Şimdi, bir kanunu biz avukatlar şöyle konuşurduk: En iyi kanun kötü bir uygulayıcının elinde -tırnak içinde kötü- aleyhe yorumlayan bir uygulayıcının elinde korkunç sonuçlara yol açabilir. Lehe yorumlarsa en kötü kanun da hak ve özgürlükler aleyhine olan kanunlar da çok iyi içtihatlarla ön açıcı olabilir. Şimdi, şu ana kadar iktidar partisinin bu konudaki uygulamaları ve tutumu, sadece Meclis için demiyorum, hak ve özgürlükler aleyhine ve güvenlikçi bir politikaya evrilmiş durumda yani bu bir sır değil; diktatörlük tartışması, faşizm tartışması, OHAL, KHK’lar, şimdi böyle de bir realite var. Şimdi, bu ortamda böyle bir madde geçti. Şu anda bu Meclisin 12 milletvekili cezaevinde, hapisanede ve Meclis Başkanı daha tek bir gün bir cümle kurmadı Meclisin itibarına dair. Milletvekillerinin cezaevinde olmasından dolayı en azından bir üzüntü belirtebilirdi. Zira, kararı o vermedi, yargı verdi yani. Yargının verdiği bir kararsa buna dair sahip çıkması gerekirdi.

Şimdi, bu Meclis Başkanlık Divanının görevde olduğu ve bu Meclis Başkanının görevde olduğu bir zaman diliminde -umarız gelecek dönemlerde tutum değişir- ya, biz tişört de giysek kınama alırız, biz elimize bir lolipop da alsak ceza alabiliriz çünkü ölçü yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mecliste bir şey yemek, içmek yasak; İç Tüzük’tе yazıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bak, yiyip içmüyoruz, biz yiyip içmüyoruz. Sayın Elitaş, cidden birbirimizi ikna etmemiz lazım, karşılıklı açık olursak.

Şuraya şey yazsanız anlarım “Çalışma düzenini şu, şu, şu fiiller bozar. Mesela, kesici ve delici aletle girilemez. Şiddeti çağrıştıran sloganlar...”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Silah var mesela.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Örneğin, onun dışında, silahı söylemiyorum.

Hani, nedir huzuru bozacak olan, onu tanımlasanız kesinlikle bunu tartışabiliriz. Bunları tanımlayalım, cezaya birlikte karar verelim. Ama burada tanım yok, çok esnek ve bu esneklik kesinlikle iktidarın lehine, tabii ki MHP’nin lehine ve muhalefetin aleyhine yorumlanacak. Yani şu ana kadarki pratik bunu söylüyor bize, bizim bir yorum yapmamıza gerek yok.

Demin Sayın Kürkçü bir fotoğraf gösterdi yani ben iki yıldır milletvekillerimizin fotoğrafı dışında... Orada pankart çok az oluyor, hepimiz de farkındayız, çıkıp konuşmamızı yapıp iniyoruz. Hani, bir meseleye daha çok dikkat çekmek için bazen... Ne bileyim, ben bir ara adalet terazisi getirmiştum bu terazinin dengesi bozuldu diye. Orada amacım zarar vermek değil, “adalet” kavramını tartışırken onu bir metafor olarak kullanıyorsun. Geçmişte Sayın Hasip Kaplan şey getirmiş herhâlde, neydi, şeker mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Benim hatırladığım bardak var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Mesela, şu olabilir, bir hukukçu olarak şunu kabul edebilirim: Bardak... Mesela, tanımlama, “Kesici ve delici aletlerin fırlatılması...” Bu kullanılabilir, “fırlatılması” dersin, o suçtur, o fiildir. Bir, işin bu boyutu; diğer boyutunu da kısaca özetliyorum...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Saldırıda bulunmaya girmez mi bu yani?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Saldırı olabilir. “Çalışma düzenini ve huzurunu bozucu...” diyor. Bu, halk deyişiyle sarı çizmeli Mehmet Ağa. Ne yaparsam yapayım, orada...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tamamına bakarsanız, “saldırıda bulunmak” var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır ama “Materyali getirmek ve kullanmak...”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şunu ben size fırlatırsam suç mu, değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Değil, şu anda değil. Lehe yorumlarsam değil, aleyhe yorumlarsam suç. Öyle işte yani bu böyle bir şey. Yani bu hukuk ve ceza hukuku gerçekten tam da böyle bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben bunu yaparsam teşebbüs mü oluyor yani bu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Eksik teşebbüs, beni yaralayamıyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunu yaparsam eksik teşebbüs; atarsam, size değerse tam teşebbüs.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Değmezse teşebbüsle kalıyor.

Bir de Meclis başkan vekili yargı yerine karar vermemeli, veremez. Disiplin kuralları konulabilir.

Diğer yönden de Meclis, özgürlüklerin daha çok kullanıldığı alanlardır; hani, kürsü dokunulmazlığı bununla kaldırılmak isteniyor da. Özgürce Türkiye’nin ilerlemesini, geleceğini, siyasetini, her şeyini konuşuyoruz. Burada vatandaş olarak, bırakın milletvekili olarak, ben dışarı çıkıp pankart taşıyabilirim, suç değil, herhangi bir pankart, herhangi bir döviz. Yargıtayın yerleşik içtihatları var, lehe kararlar, içeriğinde şiddete teşvik, suç ve suçluyu övme ve benzeri ölçüleri var AİHS’nin kararlarında; o suç

değil, onu dışarıda gösterirsem suç değil ama Mecliste konuşmamda metafor olarak faydalanırsam ya da bir cisim olarak, suç olarak değerlendirilebilecek. Ben “Değerlendirilir.” demiyorum yani bu, yoruma açık ve bu pratikle aleyhe yorumlanacak.

Son olarak, tarama sırasında Sayın Akçay’ın bir fotoğrafını buldum -sataşmak için söylemiyorum- bir haber. Mesela, Sayın Akçay geniş bir yorumla ve aleyhe yorumla disiplin cezası alabilir. “Erdoğan yemin ederken MHP’li Akçay ayağa kalkmadı.” Büyük bir haber gerçekten, bütün sitelerde dolaştı. Burada puntolar da büyük. “MHP Manisa Milletvekili ayağa kalkmadı. Eşi ve kızları, herkes oradaydı.” Bütün haber ayağa kalkmama üzerine.

Mesela, ayağa kalkmama normalde normal bir tutumdur, kalkmak da normaldir; isteyen kalkar, istemeyen kalkmaz. Sayın Akçay şahsında, bu tip fiiller bile, bu tip negatif tutumlar, hani, oturdun, kalkmadın; bu bile Meclis başkan vekili tarafından, ittifakınız biterse, kesinlikle huzur bozucu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O zaman ittifak hâlinde değilmişiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – O zaman değilmişsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ne olmuş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bir şey olmamış, bu madde yokmuş henüz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Az önce dipnot olarak tutanaklara girsin diye söylediğim şey önemliydi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hangisi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Dipnot” diye bir şey söylemişim.

Bakın, muhalefetten arkadaşlarımızın söylediği şeylere biz cevap vermiyoruz ama burada teamül oluşturucular Komisyon ve Genel Kurul tutanaklarına baktıkları takdirde kanun teklifi sahipleri veya İç Tüzük teklifleri sahipleri itiraz etmezlerse bu gerçek gibi alınabilir diye ifade ediyorum, tekrar tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Yani, o anlamda sizin söylediğinize biz bir şey söylemezsek sanki bu kabul gibi olur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır, emin olun, biz bu konuşma yerine başka konuşmalar da yapabiliriz. Amacımız o değil, hiçbirimizin değil. Yani ben sadece...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de niyetimizin o olmadığını söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Anladım.

Yani, özetle, size sanırım -bitiriyorum- yeterince açık anlatabildim umarım. Yani bu madde tehlikeli, esnek, soyut, Anayasa’ya açıkça aykırı, kesinlikle suç ve ceza pratiğine ve ceza hukuku uygulamalarına ters, Meclisteki vekillerin Anayasa’ya aykırı bir İç Tüzük’le gelecekte karşı karşıya kalması, muhatap kalması anlamına geliyor. Lütfen, yani daha bitmedi işimiz, en önemli maddeler şu son 3’ü. En azından bunu tartışalım yani nasıl değiştirilebiliriz bu tanımlamaları? Çünkü bu çok tehlikeli neticelere yol açabilir diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, teşekkür ediyorum.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İzin verirseniz Sayın Başkanım.

Sayın Beştaş Anayasa'nın 25'inci maddesini okudu, doğru. Anayasa'nın 14'üncü maddesini okuyorum: "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir."

Bir örnek olayı anlatmak istiyorum. Sayın Beştaş o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinde üye değildi, Sayın Sadık Yakut Meclis Başkan Vekiliydi. Şu andaki İç Tüzük'ümüzün 56'ncı maddesinde Meclis Başkan ve başkan vekillerinin kıyafetleriyle ilgili bir düzenleme var. O kadar net, açık bir düzenleme ki... "Başkanlık kürsüsünde Başkan, beyaz kelebek kıyafet ve siyah yelek üstüne siyah frak giyer." O gün, Sayın Yakut gündüz beyaz kelebek kravat takmış ve siyah yelek giymiş; akşam olunca Sayın Sadık Yakut değiştirmiş, "Akşam olunca hava karardı, ben beyaz kelebeği siyah kelebek yapayım." demiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ara verdi değerli arkadaşlar. "İç Tüzük'ün 56'ncı maddesine aykırı davranıyorsun, ya Başkan değişsin ya kelebek kravat değişsin." diye Türkiye Büyük Millet Meclisi ara verdi. Onun için Meclis kürsüsündeki bir Başkanın kıyafeti, papyonunun, kelebek kravatının beyaz veya siyah oluşu Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmasına ara verdiriyorsa, kusura bakmayın, tişörtle gelmenize de herhâlde müsaade edilmez diye düşünüyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

10.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Beştaş'ın ifadeleri her ne kadar sataşma kastı taşııyorsa da bir ima kastı da taşıdığı kanaatindeyim.

İki ayrı konuda açıklama yapacağım. Sayın Cumhurbaşkanının yemin merasiminde ayağa kalkmama hadisesi haber oldu fakat onun aksi beyanatlarım da söz konusu çünkü yemin okunma metni otuz-otuz beş saniyelik bir hadisedir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak, başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere zaten ayaktaydık fakat benim oradaki bir dalgınlığımla ayağa kalkma İstiklal Marşı'nın başlamasının hemen arifesine geldi. Kesinlikle böyle, kastımız olmamıştır. Ben buna ilişkin açıklamayı da yaptım fakat tabii, basın o locadan görüntüleri zum yaptığı için böyle de bir görüntü doğmuş oldu; bu birincisi.

İkincisi: Şimdi, "Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart" derken bunu tanımlaması çok kolay değil. Biraz evvel Sayın Kürkcü HDP sıralarındaki fotoğraflardan rahatsız olmadığımızı da ifade etti.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Orada öyle gözükyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, duruma göre mesela, rahatsızlık veren bir pankartı söyleyeyim ben. Tabii biz de buna tepki göstererek ayrıca Genel Kurulun huzurunu iyice bozma gayretine girmektense belli... Şöyle örnek vereyim yani sözü de uzatmak istemiyorum.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Seçerek tepki gösteriyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok, şöyle: Şimdi, HDP milletvekilleri tutuklu vesaire. Elbette yani onu doğal karşılamak kadar bir durum olamaz fakat yine bir grup önerisi verildiği bir gün, o pankartlardan biri Karekin Pastırmacıyan'ın pankartıydı ki Osmanlı Meclis-i Mebusanından kaçarak daha sonra Rus ordusuna intikal etmiş, orada ordu cesametinde çeteler oluşturmak suretiyle Kafkasları ve Erzurum'u kan gölüne döndüren bir katil, elebaşı. Şimdi, illa “Mukayese yani somut kriter nasıl bulunacak?” dersek benim ilk aklıma gelen örnek bu. Yani burada, HDP'nin sıralarında o pankartlardan, milletvekillerinin resimlerinden niye rahatsız olalım veya niye tepki gösterelim? Bu, Meclis Başkanlığının ve Genel Kurulun huzurlu atmosferine yönelik olarak çok rijit ve zorlama yorumlara girmeden bir örnek vermek istedim ben. Bu, mesela, benim için tepkiyi gerektirir bir hadisedir.

BAŞKAN – Sayın Akçay, açıklamalarınız için teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir soru sorayım, size sorayım, hukukçu arkadaşlara. Anayasa görüşmeleri sırasında sayın milletvekillerinden birisinin kendisini kürsüye kelepçelemesini nasıl değerlendiririz bilmiyorum. Dışarıda kelepçeyle dolaşabilir.

BAŞKAN – Komisyonun takdirine bırakıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası Sayın Musa Çam'da.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık dört gündür ana Komisyonunda 18 maddelik bu İç Tüzük değişikliği üzerinde görüşüyoruz. Tabii ki bununla ilgili konu, Ocak 2012 yılında yine Anayasa Komisyonunda uzun tartışmalara neden olmuştu, bir taslak hazırlanmıştı iktidar partisi tarafından. Anayasa Komisyonunda bizim çok değerli temsilcilerimiz Süheyl Batum, Atilla Kart, Rıza Türmen dâhil olmak üzere önemli konuşmalar gerçekleştirmişlerdi. Ben merak ettim, “Bu konuşmaları bir gözden geçireyim.” dedim. Beni gerçekten çok etkileyen, önemli konuşmaların yapıldığını bu tutanaklardan gördüm.

Şimdi, sizlere bu tutanakların tamamını okumak tabii ki çok zor ve öyle bir zamanımız, imkânımız da yok ama özellikle Komisyon üyesi olan ve o Komisyona katılan farklı partilerin değerli temsilcilerinin bu konulardaki birkaç paragrafını Komisyonla paylaşmak isterim. Özellikle, Anayasa Komisyonu tutanaklarında MHP Konya Milletvekili Sayın Faruk Bal'ın bu konuyla ilgili yapmış olduğu konuşmadan birkaç paragrafı sizlerle paylaşmak isterim.

“Bu tüzüğün, tüzük değişikliğinin gerekçesinde ifade edilen, âdeta ‘Tüzük, Meclisin iç anayasasıdır.’ şeklindeki ibareden başlamak istiyorum. Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin iradesinin temsil edildiği bir Meclistir ve gazi bir Meclistir. Bu gazi Meclisin bünyesinde bulunan milletvekillerinin milletin iradesini ortaya koyarken herhangi bir sınırlama ile usulü sınırlamalar dışında kalmaması lazım, herhangi bir sınırlamaya maruz kalmaması lazım. Dolayısıyla, Meclisin Anayasası gibi görülen bu İç Tüzük'te milletin iradesini temsil edecek olan muhalefet milletvekillerinin sesini kısıtlama amacıyla getirilmiş olan bu teklifin, hem Anayasa'dan söz etmesi hem de milletin iradesinin muhalefetin sesi olarak yansıtılmasına engel olacak bir amaca yönelik olması beni şaşırttı.” Sayın Bal devam ediyor:

“Ben, bir uzlaşma komisyonunun çalıştığından haberdarım. Geçmiş dönemde Parlamentoda milletvekili olan partilerin oluşturmuş olduğu bir komisyon marifetiyle bir uzlaşma komisyonu çalışması vardı. Mademki bu milletin iradesinin Meclise yansması ve bunun da kanun hâline dönüşmesi dediğimiz süreci ortaya koyan, Tarık Zafer Tunaya'nın “Sessiz Anayasa” diye tanımladığı, milletin iradesinin şekilleneceği, belirleneceği bu çalışmadan söz ediyoruz. O hâlde, bu, uzlaşmayla olması lazım ve uzlaşma komisyonunun gündeminde bulunarak, eğer onlar “acil” diye değerlendiriyorsa o takdirde önümüze gelmesi gerekir. Dolayısıyla uzlaşma komisyonu dışında, AKP grup başkan vekillerinin tamamının imzasını taşıyan bu önerenin bir başka aciliyeti olduğunu ben değerlendiriyorum.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Çam, “Grup başkan vekillerinin tamamı” diyorsunuz, sadece benim imzam var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sizin imzanız var, doğrudur. Yani Sayın Bal zaten onu şey yapıyor.

“O aciliyet de hedeflenen Türkiye perspektifinde, bazılarının ifade ettiği gibi, yeni Türkiye perspektifinde yepyeni bir sistem kuruluyor. Bu sistemin temel taşları atıldı. Temel taşlar içerisinde, ucube bir başkanlık ya da Cumhurbaşkanlığı sistemine gidiyoruz. O ucube başkanlık ya da Cumhurbaşkanlığı sisteminde bir tek şeye ihtiyaç yoktur, o da muhalefetin sesine ihtiyaç yoktur. Öyle bir fazlalığa böyle bir rejim dayanamaz. Niçin dayanamaz? Şunun için dayanamaz: Şimdi, 12 Eylül Anayasası bir darbe anayasasıdır. Darbe, gücünün sınırlandırılmasını istemez çünkü tek güç kendisi olması lazım. Bu kadar yetki sahibi olan Cumhurbaşkanı, bu kadar vesayet yetkileri bulunan Cumhurbaşkanı, vatana ihanet dışında hiçbir eylem ve işleminden sorumlu değildir. O zaman -burada Anayasa hukukuyla ilgilenen arkadaşlarımız var veya hepimizin üç beş bilgimiz var- yetkili ancak sorumsuz kişinin Anayasa'daki adı nedir? Yetkili ancak sorumsuz kişinin adı, Anayasa hukukunda “diktatör”dür değerli arkadaşlar. Şimdi, bir dikta rejimine ve ucube bir Cumhurbaşkanı diktası rejimine ya da buradan çevrilerek, kıvrılarak, eğilerek, bükülerek bir başkanlık sistemine doğru gidiyoruz. İşte, o sistemin kapısının açılması için “milletin anayasası” denilen bu İç Tüzük'te bir şeye ihtiyaç yok. Ne demokraside iktidar var ne demokraside muhalefet var ama demokratik olmayan hiçbir rejimde iktidar vardır fakat muhalefet yoktur. İşte, muhalefetin sesi bunun için kısılmak isteniyor.

Evet, değerli arkadaşlar, ben bu düşüncelerle teklifin tümüne karşı olduğumuzu, bu teklifin halis bir niyet taşımadığını düşünüyör, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna mensup milletvekilleri arkadaşlarımızın bir vicdan muhasebesi yaparak, bir hukuk muhasebesi yaparak, bir hak muhasebesi yaparak geçmiş nesillerden devraldığımız demokratik değerlerin nereye götürülmeye çalışıldığını, o mahkemeyikübralarında değerlendirmelerini rica ediyor, hepimize saygılar sunuyorum.” diyor Sayın Faruk Bal.

Yine MHP Isparta Milletvekili Sayın Nevzat Korkmaz şöyle bir konuşma yapıyor: “Türkiye Büyük Millet Meclisinin iç işleyişini temin etmek üzere çok ciddi bir sorumluluk ve görev bekliyor Türkiye Büyük Millet Meclisini. Ya, eleştirdiğimiz bizden öncekiler gibi pansuman tedbirleriyle, palyatif tedbirlerle bir şeyler üretmeye çalışacağız ve bu İç Tüzük'ün felsefesine, iç uyumuna bizler de zarar vererek yolumuza, bu İç Tüzük'ün yolundan devam etmesini sağlayacağız... Şimdi, hepimiz biliyorsunuz ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi çok yoğun bir gündemle çalışıyor ve âdeta komisyonlarda olması gereken detaylar, ayrıntılar bile Genel Kurulda görüşülüyor. Dünyanın hiçbir meclisinde belki bizim kadar atıl bırakılan komisyon sistemi yok. Yani bizim Plan ve Bütçe Komisyonumuz -işte, içinde olduğumuz için iftiharla da söylüyoruz- birazcık da Anayasa Komisyonumuz, birazcık Adalet Komisyonumuz dışında, belki KİT'ler -kimsenin hakkını da yemek istemiyorum- KİT Komisyonu, onun dışındaki komisyonlar çalışmıyor. Kıymetli arkadaşlar, yani bizim hedefimiz, bu komisyonları çalışır hâle getirmek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, iktidar gözlüğüyle bakarsan, yasama sürecinin

hızlandırılmasına katkıda bulunmak, muhalefet gözlüğüyle bakarsanız, etkili, verimli denetim yapar hâle getirmek. Buna matuf değil bu getirilen öneri. Milletvekillerinin şahsi katılım ve inisiyatifleri hemen hemen yok yani ortada bir grup, Meclis gruplarının iradesi var. Bu Meclis grubunun iradesi dışında, milletvekillerinin hür, bağımsız iradeleri bir türlü tezahür etmiyor. Kalitesiz bir yasama var ortada. Yani bu, birtakım çıkarılan yasaların sık sık Anayasa Mahkemesine gönderilmesinden ve yapmış olduğu yasayı sık sık değişikliklerle yeniden ele alınmasından belli. Yani aklıma bir Kamu İhale Kurumu geliyor -sayısını ben de unuttum- geçen dönem ile bu dönemin başlangıcında 17'nci veya 18'inci değişikliği yapıyoruz. Yani bu, hiçbir tartışmaya meydan vermeksizin, kalitesiz bir yasamadan bahsetmemiz için yeterli bir delil. Ayrıca parlamenter sistemlerde birtakım değişiklikler var, yenilikler var. Biz bu yenilikleri, özellikle Batı Avrupa sistemlerindeki birtakım yenilikleri bir türlü sistemimize taşıyamamışız. İşte, otuz dokuz yıl önce bir İç Tüzük çıkarılmış. Bu İç Tüzük'le, neredeyse kırk yıl önceki bir İç Tüzük'le yolumuza devam etmeye çalışıyoruz. Sivil toplum desteği hemen hemen hiç yok veya var da işte, komisyon başkanlarının iradesiyle sınırlı.

Şimdi, öyleyse gelin, hep birlikte, bu Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nün daha çoğulcu, daha demokratik bir yasa yapma ve denetim sürecine hizmet etmesi için iş birliği yapalım.” diyor.

Yine aynı Komisyonunda İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural da uzun bir konuşma yapıyor ama ondan birkaç paragrafı sizlerle paylaşmak istiyorum. Oktay Vural diyor ki: “Anayasa'mıza göre Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri içerisinde Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek görevi vardır. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yollarına bakalım. Milletvekilleri olarak biz ne yapabiliriz? Sözlü soru sorabiliriz. Sözlü sorular, işte, haftada iki saat, olup olmayacağı çoğunluk iradesiyle sözlü soruların sorulmaması gibi, hakkımızı elimizden alıyor musunuz? Alıyorsunuz. Yazılı soru sorduğumuz zaman yazılı soruyu cevaplandırmak Sayın Bakanın keyfine kalmış mı? Kalmış. Peki, Meclis araştırması verdik, Meclis araştırmasını nasıl gündeme aldıracağız? AK PARTİ derse, çoğunluk iradesi derse... Yani bizim, iktidar partisinden farklı bir şekilde Meclis araştırma komisyonunu gündeme aldirabilecek bir imkânımız var mı? Yok. Genel görüşme? Genel görüşme de sizin inisiyatifinizde.

Şimdi soruyorum: Burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları bu kadar iktidar partisinden inisiyatifine terk edilmişken hangi demokratik muhalefetten bahsediyorsunuz? Yani çoğunluğun iradesine mahkûm bir demokratik muhalefet. Burada elimizdeki imkânlar şunlardır. Elimizdeki imkânlar, bir: Çeşitli konularda eğer çoğunluk iradesi bir Meclis araştırma komisyonu ya da genel görüşmeyi gündeme almıyorsa bu durumda Danışma Kurulu kararıyla bunu getirip hiç olmazsa o konunun görüşülmesini sağlıyoruz. Bu imkânı da ortadan kaldırıyoruz.”

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlar mısınız lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – “Yani muhalefetin iktidar partisini belli bir konuda uzlaşmaya yönlendirebilecek elindeki mekanizmaları ortadan kaldırıyoruz. Bu yönüyle bakıldığı zaman, bu değişikliğin asıl amacının aslında antidemokratik bir iktidar çoğunluğunu gerçekleştirmek olduğu gayet açık. Yani önemli olan, muhalefet zaten demokratiktir de iktidarın demokrat olmasıdır. Yani demokratik muhalefete saygı gösterileceğine iktidar demokrat olmalıdır. Muhalefet zaten, bu yönüyle bakıldığı zaman elindeki imkânları kullanma dar olduğuna göre ancak belli ölçüler içerisinde kullanır, bu durumda iktidarın demokrat olması gerekir ayrı. İktidar, çoğunluk iradesiyle otokrat oluyor.”

Son sözleri Sayın Vural'ın: “Muhalefet olarak benim Meclis araştırma önergemizin ön görüşmelerini temin edecek bana bir tane araç gösterin. Bir genel görüşme, müzakere olması lazım Mecliste, bir genel görüşme yapmak istiyoruz. Bu genel görüşmenin gündeme alınmasını temin edecek hakkımı gösterin bana. Bana, bir muhalefet olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasası'nda tanınmış bu denetim yolunu kullanmamı sağlayacak bir İç Tüzük garantisi verin. Bir İç Tüzük'te ha, diyeyim ki: Benim

hakkım var. Bakın Sayın Başkan, size samimiyetle söylüyorum ki eğer Meclisimizde Anayasa’da ve İç Tüzük’te belirlenen belli bir gün denetime ayrılık hükmü gereğince salı günleri denetim olsa ve muhalefetin verdiği araştırma önermeleri, ön görüşmeleri hiç olmazsa yapılabilse bu durumda grupların Danışma Kurulu, öneri getirmesi gereksiz anlama gelir. “ diyor Sayın Oktay Vural, 2012 Ocak ayında. Tabii, 2012’den...

BAŞKAN – Sayın Çam, konuşmanızda Sayın Oktay Vural’ı konuşturdunuz, Sayın Faruk Bal’ı konuşturdunuz ama hâlen siz konuşmadınız. Akşam yemeğine geçeceğiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi oraya geldim, çok kısa, hiç merak etmeyin, sizi aç bırakmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama Sayın Çam, sizden sonra, bakın, sizin grubunuzla, gruplarla anlaşarak gidiyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, sorun yok.

BAŞKAN – Gruplarınız sonradan başka milletvekili arkadaşları ilave ediyor, biz iyi niyetli bir şekilde itiraz etmiyoruz ama hepimiz mikrofonu seviyoruz, mikrofonu alan bırakmıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben şimdiye kadar bitirmiştım Sayın Başkan ya.

BAŞKAN – O zaman buyurun, tüm suç bende, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, burada, 2012 ile 2017 arasında... Şimdi, birçok arkadaşımız diyebilir ki... “Oo, Musa Çam, köprülerin altından çok sular geçti.” diyebilirsiniz ama bunlar tarihî belgelerdir, bunları burada dile getirmemiz gerekiyor. Birçok değişiklikler olabilir, bazı metinlerin altına bazı arkadaşlar imza atmış olabilir.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi gelelim 14’üncü maddeye... “Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girenler...” Bunu kabul etmek tabii ki mümkün değil, bu doğru bir şey değil. Ama zaman zaman kimi bakanların, geçmişte önemli derecede görev yapmış olan milletvekillerinin bir koruma ordusuyla Meclis koridorlarında gezmelerinden inanın ki bir milletvekili olarak büyük bir utanç duyuyorum. Koskocaman bakanların Meclis içerisinde bu kadar bir koruma ordusuyla her türlü silah ve teçhizatla oralarda yuvalanmış olması gerçekten kabul edilebilir bir iş değil. Buna da bir çözüm bulunması gerekir.

“Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.”

Arkadaşlar, şimdi, Sayın Numan Kurtulmuş Bey ilk bakan oldu, Meclise geldi, yemin edecek. Bende Sayın Numan Kurtulmuş’un HALK PARTİ Genel Başkanlığına AKP için ve Sayın Recep Tayyip Erdoğan için söylemiş olduğu sözleri var, var! Sözlerinden bir tanesi, diyor ki: “Harun gibi geldiler, Karun oldular.” dediler.

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlar mısınız lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben de bunu döviz yaptım. Bu bir iftira değil, bu bir çamur değil, bu bir yalan değil, ben de o pankartı aldım, Sayın Numan Kurtulmuş kürsüde yemin ederken o pankartı çıkardım ve gösterdim bunu, bunu gösterdim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siyaset!

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu bir iftira değil, bir çamur değil, bir yalan değil, herhangi bir haksızlık değil, adaletsiz değil. Buna benzer bir şeyi yine...

BAŞKAN – Sayın Çam, bitireceğinizi söylemiştiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...2009 yılında Demokrat Parti Genel Başkanı olan ve bugün İçişleri Bakanı olan Sayın Süleyman Soylu “Attan düşen Başbakan mı olur?” diye Sayın Recep Tayyip Erdoğan’la ilgili akıl almaz şeyler söylemişti. Yine ben onu bir pankart yapıp orada göstermişim. Yine bir yalan yok, yine bir iftira yok...

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlar mısınız?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan...

...hiçbir şey yok bunlarda. Şimdi bunları bir suç unsuru hâline getirmek kabul edilebilir bir iş değil.

BAŞKAN – Sayın Çam, aslında İç Tüzük değişikliğinde konuşmaları da bir düzene koymak lazımdı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hah, tamam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, hiç konuşmayalım biz zaten, biz hiç konuşmayalım o zaman Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun konuşun, buyurun. Zaten konuşuyorsunuz. Bizim iyi niyetimizi, inisiyatifimizi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Lütfen, son üç cümle.

Sayın Cumhurbaşkanı, AKP Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan geçmiş dönemde dedi ki: “Erdoğan Fetullah Gülen’e seslendi, “Bitsin bu hasret.” dedi.” Şimdi, önümüzdeki dönem ben bunu pankart yapacağım, getireceğim, göstereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anlamadın sen o zaman, “Gel de gününü gör.” demek istedi, o da “Gelemem.” dedi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi öyle oldu.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlar mısınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Tayyip Erdoğan demiş ki: “FETÖ’yle ortak yanımız vardı. Aynı menzile giden farklı yollardan biri olarak gördük.” Ben bunu pankart yapacağım, Meclise getireceğim ve hatırlatacağım.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yine Sayın Recep Tayyip Erdoğan dedi ki: “Ne istediler de vermedik?” Şimdi ben bunu pankart yapıp getireceğim arkadaşlar yani. Eğer bununla ilgili bir bedel ödenecekse bu bedeli de öderim.

BAŞKAN – Sayın Çam, tam yirmi beş dakikadır konuşuyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olmadı.

Sayın Başkan, son sözüm şu...

BAŞKAN – Ben inanıyorum ki Sayın Yedekci de sözü alacak, “Üç dakika” diye başlayacak, artık bir de onun mücadelesini vereceğiz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, son sözüm şu: Bakın, bu yöntemlerle, bu davranışlarla muhalefetin sesini kısmak mümkün değil.

BAŞKAN – Kısmıyoruz, kısmıyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir şey söyleyeceğim, biraz da gülün. İspanyolların en çok sevdiği sporlardan bir tanesi boğa güreşi. Boğa da kırmızıyı gördüğü zaman hemen saldırır. Takdir edersiniz ki ben de renkli giyinmeyi seviyorum.

BAŞKAN – Güzel de giyiniyorsunuz, yakışıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir gün kırmızı bir ceket giydim.

BAŞKAN – Yeşil de bir ceketiniz var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Var. Giydim kırmızı ceketini, Meclis Başkan Vekili de dedi ki: “Olmaz, ben kırmızıdan gıcık alıyorum, sana kınama cezası veriyorum, Meclisten atıyorum.” dedi. Ne yapacağız? Bu tip keyfi uygulamalar...

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ederim.

Sayın Çam, iş magazine döndü, teşekkür ederim.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...gerçekten Meclisteki birtakım sıkıntıları beraberinde getirecek.

BAŞKAN – O zaman siz yeşil ceket de giyiyorsunuz, o zaman da belki takdir eder, iş magazine döndü.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu, keyfiliğe neden olacak tutum ve davranışlardır. Bunlardan biri...

Son sözüm: Sayın Cumhurbaşkanı Sayın Başbakan da “prompter” kullanıyor, teknik bir şey, güzel bir şey, teknolojiden faydalanıyorlar, iyi bir şey. Şimdi yani o “prompter” kullanıyor diye biz buna “Niye “prompter” kullanıyorsun.” diyebilir miyiz? Teknolojiden faydalanıyor. Güzel konuşuyor, akıcı konuşuyor, bir sağa dönüyor, bir sola dönüyor böyle, gayet güzel konuşmalar oluyor. Şimdi “prompter” kullanıyor diye, sen niye “prompter” kullanıyorsun diyebilir misiniz yani? Biz de birtakım konuşmalarımızı renklendirebilecek, kamuoyuna renkli mesajlar verebilecek döviz ve pankartları taşımamız gerekiyor.

Son sözüm: 18 Ekimde Ermenek’te 18 maden işçisi hayatını kaybetti. Kaybeden işçi kardeşlerimizden bir tanesinin babası Recep Amca -o günün gazetelerini arayın- yırtık lastik giyen bir amcaydı. O 18 maden işçisini anmak için 18 maden işçisinin ismini ve Recep Amca’nın yırtık lastiğiyle beraber ben Meclise getirdim ve Meclis kürsüsünde konuşmamı yaparken hem 18 maden işçisinin ismini okudum hem de Recep Amca’nın resmini oraya, kürsüye getirdim. Bunun neresi suç teşkil edebilir, neresi bir kusur olabilir değerli arkadaşlar? Dolayısıyla...

BAŞKAN – Sayın Çam, bunlar bu madde kapsamına girmiyor. Komisyon görüşmelerini takip etmiş olsaydınız, dün teklif sahipleri açıkça söylediler.

Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu düzenlemeler doğru düzenlemeler değildir.

Sayın Komisyonu selamlıyorum, sizin de hoşgörünlüze teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

Söz talep eden Sayın Gülay Yedekci.

Buyurun Sayın Yedekci.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Öncelikle hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Benim bir önerim var: bu sürekli konuşma süresiyle ilgili olarak yapılan tartışmalara. Herkes, tabii, fiziksel olarak yoruluyor da, saatlerdir buradayız, buradan ayrıldığımızda da dün gece saat 3'tü, sabah da 2'de tekrar başladık. Şimdi bence iktidar partisi mensupları buradaki milletvekili sayısı kadar birer metin hazırlasın, biz onları okuyalım, gidelim. Yani konuşma tam olarak kaldırılсын, okuma dönemine geçelim, işi bitirin. Ne siz stres olun, ne biz stres olalım, bu iş böyle bitsin. Zaten...

BAŞKAN – Bunu bir teklif olarak sunun, Komisyonda değerlendirelim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bir müsaade edin Sayın Başkan, bitireyim ben. Değerlendirirsiniz tabii böyle faşistçe şeyleri.

BAŞKAN – Teklif olarak sunun, biz Komisyonda değerlendirelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Faşistçe bir teklif yapıyorsunuz, faşistçe diyorsunuz. Faşistin kendisi faşist teklif yapar.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bir müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Yedekçi Başkanlık Divanını muhatap alın, devam edin lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – O da zaten muhatap değil mi Sayın Başkan? Madem muhatabımız değil, niye sürekli bize o cevap veriyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bana talimat verme! Bana ne yapacağımı söyleme!

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sizin Başkanınız söylüyor!

BAŞKAN – Sayın Yedekçi lütfen Başkanlık Divanını muhatap olarak konuşun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Faşistçe teklifte bulunuyorsun, faşistçe bir teklifte bulunuyorsun, bana atf yapma!

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Size atf da yapmıyorum. Siz ilk imza sahibiyseniz eğer cevap veriyorum diyorum.

BAŞKAN – Sayın Yedekçi bu teklifinizi bağımsız yapabilirsiniz.

Buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bir müsaade ederseniz ben bitireyim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Benim önerim bu. Eğer gerçekten susan, hiç konuşmayan ve sadece sizin söylediğiniz metinleri kabul edecek bir Meclis istiyorsanız böyle bir çalışma yapınız. Zaten kapalı, nefes alınmayan bir atmosferde milletvekilleri. Eğer havanın karardığı da az önce pencerelerin önündeki jaluзiler açılınca fark ettik ve neyin, neden yapıldığı da belli değil. Muhalefet milletvekilleri burada konuşuyor ama söylediğimiz, saatlerce yaptığımız bu konuşmalar sizin getirdiğiniz taslak metinde tek bir kelimeyi bile değiştirebildi mi? Öyle bir ihtimal var mı? Bir tane kelimenin yerini değiştirebilmek, bırakın kendisini çıkarmayı, yerini değiştirebilmemiz mümkün mü? Ama biz sadece vicdanımıza seslenmeye çalışıyoruz. Yani eğer sizin...

BAŞKAN – Sayın Yedekçi, toparlar mısınız.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Eğer sizin vicdanınızı...

BAŞKAN – Sayın Yedekçi...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İsterseniz böyle karşılıklı konuşalım Sayın Başkan.

Yani sonuç itibarıyla, söyleyeceğimiz şey şu ki: Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, HDP olarak, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, şu anda belki sizinle beraberler ama, muhalefet ne söylese söylesin sizin yapmak istediğiniz şey belli, siz sadece teorik olarak bir şey yapıyorsunuz. Bu sizin işiniz. Evet, Komisyon toplanacak, muhalefetten milletvekilleri gelecek, bir şeyler söyleyecek ve gidecekler. Onun dışında herhangi bir hareket, herhangi bir aksiyon söz konusu değil. Mesela bu getirilen madde çok ilginç bir madde, yani silah kısmını bir tarafta tutuyorum çünkü şöyle garip bir anekdotu ben kendim yaşadım. Ben silaha ve silahlanmaya karşı da bir insanım. Yemekhaneye iniyoruz, sadece milletvekillerinin yemek yediği bölüme gidiyoruz ve taramalı tüfeklerle –o tüfeklerin adını ben bilmiyorum, adı her neyse- bir sürü insan var orada. Yemekhaneye gireceğiz, nedir bu dedik. “Efendim, içeride bakanlar var, biz de korumalarıyız.” dediler. Şimdi, milletvekilleri için bu önlemi alıyorsunuz, korumalar için bir önlem alacak mısınız? Silahlar, tamam, milletvekilleriyle birlikte giremeyecek, korumalarla birlikte girecek olan silahlarla ilgili nasıl bir önlem alacaksınız? Onu mesela bu soru olsun Sayın Başkan, bunun cevabını lütfen verin.

Bir de bu çizimlerle ilgili bir şey söylemek isterim.

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen toparlayın.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bismillah, daha yeni başladık Başkan.

BAŞKAN – Peki, Sayın Yedekci, devam edin, devam edin o zaman.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çizimlerle ilgili bir şey söylemek isterim. Mesela, saatlerce konuşabileceğiniz bir konuyla ilgili bir çizim, bir tablo, bir grafik, bir karikatür, beş saniyede, on saniyede size bunu anlatamaz mı? Anlatabilir değil mi? Niçin bunu göstermek suç olsun? Ya da iki kelimelik bir pankartla sayfalarca anlatacağınız şeyin özeti anlatabilirsiniz. Niye bunu suç şekline getiriyorsunuz? Bir de işin garibi, siz bunu parayla cezalandırıyorsunuz. Ben bir düşüncenin, bir anlayışın yansıması olarak görüyorum. Her şeyi para olarak görüyorsunuz, dağı, taşı, ormanı, insanı, şimdi de milletvekilini...

BAŞKAN – Sayın Yedekci, bu görüşmeler devam edecek daha.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani bu teklifi biz de kabul ettik diyoruz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yanlış teklif etmiş kim teklif ettiyse.

BAŞKAN – Sayın Yedekci, bu görüşmeler devam edecek daha. Lütfen toparlayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Oğuz Oyan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Şimdi, ben müsaade ederseniz konuşayım devam etsin ama başkan sürekli araya giriyor.

BAŞKAN – Müsaade ediyorum ama Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Beni değil, Yedekci değil, Elitaş demeniz lazım Sayın Başkan. Ben konuşurken müdahale eden Elitaş, sizin Elitaş demeniz lazım.

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen toparlar mısınız.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Elitaş’a da söylerseniz müdahale etmese...

BAŞKAN – Ben bunun böyle olacağını biliyordum ama iyi niyetli bir şekilde müzakereler devam ediyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Vallahi, zaten en kötüsü bu, yönetimlerin iyi niyete bırakılması. Kimsenin iyi niyetine ihtiyaç olmamalı.

BAŞKAN – Peki, o zaman gelin siz oturun, buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Milletvekilleri konuşabilmeli.

BAŞKAN – Konuşmalı.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – En azından İç Tüzük değişmeden iki cümle söyleyebilmeliyiz, belki etkilenir burada da bir değişiklik yaparsınız Sayın Başkan, olabilir mi öyle bir ihtimal acaba?

BAŞKAN – Sayın Yedekçi, buyurun toparlayın lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yani, hiç kimse konuşmasın, sadece buraya gelen metin buradan geçsin, Komisyondan geldiği şekliyle de Genel Kurulda oylansın ve bitsin istiyorsunuz. Tek bir kişinin söylediği de Parlamentoda hiç soruşturulmadan, araştırılmadan geçsin istiyorsunuz. Ama şunun farkında mısınız bilmiyorum, biz muhalefet milletvekilleri olarak bunu her geçen gün artarak yaşıyoruz, Parlamentonun itibarını azaltıyoruz. Bu yaptığınız bütün çalışmalar Parlamentonun saygınlığını ve itibarını azaltmakta. Bunu acaba görmüyor musunuz, yoksa görüyorsunuz ve bilerek mi yapıyorsunuz? Burada başka bir amaç mı var? Bunu da ayrıca sormak istiyorum size. Ve meta üzerinden değerlendirmenizi en azından insanlar üzerinden çekmenizi yani insanların bu değerlendirmenin dışında tutulması gerektiğini düşünüyorum ve iletişimin sadece sözle olmadığını düşünmek istiyorum ve mesela ben burada çıkıp elime bir pankart alıp “bu bozuk düzen bozulsun artık” ya da “bitsin insanın insana kulluğu” diyebilmeliyim ve bu da ceza olmamalı. Son söz olarak şunu söylemek istiyorum: Bedeli neyse, kaç paraysa öderiz yine de söyleyeceğimiz söz söyleyelim.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muhakkak, inanıyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar, son konuşmacı Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Sayın Kayışoğlu, buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, aslında evet, teklifin en önemli maddelerinden 14’üncü madde. 14, 15, 16 belki hepsini aynı şekilde değerlendirmek lazım.

Bu madde Anayasa’nın 25, 26’ncı maddelerine, düşünce özgürlüğüne, ifade özgürlüğüne aykırı. 83’üncü madde, yasama dokunulmazlığının düzenlenmiş olduğu maddeye aykırı. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6’ncı maddesinde düzenlenmiş olan adil yargılanma ilkesine aykırı, 10’uncu maddesinde düzenlenmiş olan ifade özgürlüğü ilkesine aykırı. Bunlar da biliyorsunuz, insan hakları konusundaki uluslararası sözleşmeler. Bizim Anayasa’mızın 90’ıncı maddesine göre iç hukuktan yeri geldiğinde üstün sayılabiliyor çatışma hâlinde.

Şimdi, aslında Şenal abla bir örnek verdi 96. Ben de bu maddeyi okuduğumda ilk aklıma 1996 yılı geldi çünkü ben de Ankara’da öğrenciydim o sırada. Harçlara büyük zam yapılmıştı, protestolar yapılıyordu. Ben de...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Harçları biz kaldırdık yalnız, unutmayın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ama şimdi, Mecliste pankart açma örneğini anlatıyorum.

İkinci öğretimde de kaldırılmasını talep ediyoruz harçların, onu da yeri gelmişken söyleyelim.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Onu da biz kaldırırız.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Öğrencilerle ilgili bir talebimizi de buradan geçirmiş olalım.

O dönemde çok masumane bir talepti ve dinleyici locasındaki bir grup öğrenci arkadaşımızı “Harçlara hayır.” dedi. İşte süreci anlattı, ben onu anlatmayacağım ama sonrasında da bildiğim kadarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi burada ihlal kararı verdi Türkiye aleyhine. Dolayısıyla, bu da yani bir dinleyici dahi Mecliste pankart açınca buna verilen ceza tarafı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından bir ihlal olarak nitelendiriliyorsa milletin vekillerinin açacağı pankart, döviz, vesaireyle ilgili verilecek herhangi bir ceza ki bu kınama cezasını düzenliyor, bu da mutlak surette bir ihlal olarak değerlendirilecektir. O yüzden gelin bu hükmü hiçbir şekilde buraya koymayalım.

Bu maddede ne getiriliyor? Fiili saldırı alınıyor sonraki maddeye ekleniyor yani Meclisten çıkarma cezası kapsamına alınıyor. Silahla girilmemesi hükmü getiriliyor ve en önemli madde aslında çalışma düzenini, huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyal getirmek, kullanmak. Aslında sadece bu cümle günlerce, aylarca üzerinde konuşabileceğimiz bir cümle. Geneli üzerinde de konuşurken anlatmıştık. Bu çok muğlak, çok keyfiliğe yol açabilecek bir cümle. Nedenini de aslında ilk konuşmamda şurada bir örnek okumuştum, hiç kimsenin dinlemeye dahi tahammül edemediği küfürler içeren bir paylaşım, burada herkesin suç olduğu konusunda mutabık olduğu bir ifadeydi ve o ifadelere Bursa’da bir değil, tam iki savcı “Suç değil.” dedi. Bu kadar keyfi olarak yorumlanabilen, bu kadar objektiflikten uzak olabilecek bu ifadeyi de tabii ki biz biliyoruz, uygulanırken birçok sorunla karşılaşacağız. Çok örnekler verildi, aslında ben Musa Çam’ın prompter örneğinden sonra bu maddenin değiştirilmesi konusunda ümitliyim. Çünkü çalışma düzenini bozmak, huzur kaçırmak kişiden kişiye değişir yani bana göre başka bir ifade, başka bir pankart huzur kaçırmaz ama size göre başka bir pankart, başka bir döviz huzur kaçırmaz. Bu da genel evrensel hukuk ilkelerine, ceza yargılaması ilkelerine, adil yargılama ilkelerine aykırılık teşkil eder çünkü disiplin yargılaması da aynı zamanda bir ceza yargılamasıdır ve bu ilkelerden yararlanılması gerekir. Suçların, cezaların kanuniliği, öngörülebilirliği... Bir yandan da bana işaret yapıyor Başkanım kısa keseyim diye ama farkındaysanız çok hızlı, çok net, böyle ilkeleri pat, pat, pat vurarak, örnekleri çok uzatmayarak anlatıyorum. Bu madde değil, dolayısıyla da bu hâliyle gerçekten iktidara göre, kişiye göre değişkenlik arz eder, uygulanırken değişken olarak uygulanır. Örneğin, Anayasa görüşmelerinde sizden bir kadın milletvekili bir pankart açtı yani hiç hoş değil yani “köpek giremez” gibi bir şey açmıştı hatırlarsanız. Yani bu huzuru bozan, çalışma düzenini bozan bir pankart mı, değil mi? Belki size sorsak bazılarınız “değil” diyeceksiniz ama bize göre böyle bir pankarttır. Veya “Nuriye ve Semih” ölmesin demek veya şöyle, örneğin, geçen gün, dün daha doğrusu, Tunceli Milletvekilimiz Gürsel Erol konuşması sırasında bir pankart kaldırdı, dedi ki: “Necmettin Yılmaz bizim şehidimizdir, bizim onurumuzdur.” Şimdi, mesela demin kaba bir yaklaşım sergilendi, dedi ki: “Bundan sonra döviz açılmayacak.” Yani bu çalışma düzeni ve huzuru bozma kavramı da aslında zihinlerde gitmiş arka plana, direkt kafada şey var -görüyorum iktidar partisi milletvekillerinde- hiçbir pankart döviz açılmayacak yaklaşımı var.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu, lütfen toparlayın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Böyle bir şey açılmayacak mı mesela? Bunun için, örneğin kınama cezası mı vereceksiniz? Çok tartışmalı hakikaten, o yüzden ben bu maddenin kesinlikle ve kesinlikle bu metinden çıkarılması gerektiğini düşünüyorum, söylüyorum. Sizleri hak konusunda, insan hakkı konusunda, demokrasi konusunda, adil yargılanma konusunda, yasama dokunulmazlığı konusunda bir kez daha evrensel ilkelere davet ediyorum.

Olabildiğince kısa tutum.

Teşekkürler.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Kayışoğlu.

Değerli arkadaşlar, muhalefetin söz söyleme hakkına olan saygımızdan dolayı bu maddede son söz sahibi Sayın Mehmet Gökdağ.

Sayın Gökdağ, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; dört günden bu yana burada İç Tüzük değişikliği tartışılıyor. Arkadaşlarımız bu değişikliğin sakıncalarını ortaya koyuyor. Ben de bu konuda düşüncelerimi paylaşacağım sizinle.

Aslında, burada değerli arkadaşlar, İç Tüzük değişikliğini konuştuğumuzu söylerken hepimiz belki de çok iyi bilmeli ki Meclisi işlevsizleştirmeyi konuşuyoruz değerli arkadaşlar. Burada Meclisi sadece gelen tasarı ve teklifleri bir noter gibi onay merci hâline getirmenin yasal altyapısı hazırlanıyor.

Değerli arkadaşlar, bu maddede olduğu gibi, İç Tüzük değişikliğinin maddelerinin tamamına yakınında milletvekilinin konuşma hakkını kısıtlayan anlayışla karşı karşıyayız. Şimdi, konuşma hakkı kısıtlanan milletvekilinin nasıl bir işlevi olabilir? Yani milletvekili konuşmayacak ne yapacak? Anlatmayacak, ne yapacak? Peki, işlevi olmayan milletvekillerinin oluşturduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinin ülke yönetiminde ne kadar etkisi olacak, konuşmıyor? Aslında tam da sorun burada değerli arkadaşlar? Bu İç Tüzük'ü hazırlayan arkadaşlar etkili bir merci istemiyorlar yani yasamanın ayrı bir kuvvet olmasından rahatsız olanlar, bütün yetkilerin bir kişide toplanmasını isteyenler Meclisi işlevsizleştirme çabalarını aslında bu İç Tüzük değişikliğiyle ortaya koyuyorlar.

Değerli arkadaşlar, Meclis milletin sesidir. Milletvekilinin konuşma hakkını elinden almak Meclisin sesini kısmaktır. Dolayısıyla, Meclisin sesini kısmak, milleti susturmaktır. Millet taleplerini, ihtiyaçlarını vekilleri aracılığıyla Mecliste dile getirir. Bu sesi kısarsanız demokrasiden söz etmenin imkânı kalmaz. Otoriter yönetim anlayışının yasal dayanaklarını oluşturur ve böyle bir anlayışın hiç kimseye faydası yoktur.

Değerli arkadaşlar, bakin, yakın tarihimiz, uzak tarihimiz Meclisin ortadan kaldırıldığı, yetkilerinin alındığı kötü örneklerle doludur. Bunların birkaç tanesini kısa kısa söyleyeceğim, aslında uzun hazırlamıştık ama buradaki konuşma haddi konusunda da şeylik de olumsuzluklara yol açacak.

Hitler, seçimle geldi ve kuvvetler ayrılığının ayak bağı olduğunu gördü. Önce Meclisin... Yani ilgisiz diye bakmayın, çünkü Meclisten bahsediyor. Önce Meclisin, sonra da Hükümetin yetkilerini kendisinde topladı. Yetmedi, hem Başbakan hem de Cumhurbaşkanı oldu. Daha da yetmedi, kendisi Führer, partisi devlet oldu ve bu anlayışla yani milletin sesini kısıtlayan, Meclisi yok sayan anlayışın Almanya'yı ne hâle getirdiğini ve böyle bir insanın dünyanın başına nasıl bela olduğunu bütün dünya gördü.

Peki, bir de şeyden bahsedelim, Suriye'den. Baas Partisi... Baas Partisinin kontrolü altında Meclis. Kontrolü altında olması yetmiyor, Meclisin ve Hükümetin sistem içindeki rolü son derece sınırlı. Bu sınırlı rolü anlamak için devlet başkanının yetkilerini aslında söylemek açıklayıcı olabilir ama çok da uzun olmadan şunu da hemen söyleyeyim, Anayasa'ya göre devlet başkanları yedi yıllık dönemler için seçilir. Devlet başkanı sadece devletle Hükümetin değil, aynı zamanda Silahlı Kuvvetlerin de başkomutanıdır. Devletin genel politikalarını belirler. Meclisi toplama, feshetme ve tüm anayasal değişiklikleri onaylama, Meclis oturumunda olmadığı zamanlarda kanun yapma, acil ihtiyaçların ortaya çıkması durumunda yasalar çıkartmak gibi Meclisin yapması gereken bütün yetkiyi elinde toplayan bir Suriye yönetimi ve Suriye'nin bugünkü hâli, Suriye'deki yurttaşların hâli.

Değerli arkadaşlar, böyle bir anlayışın hiç kimseye yararı olmaz, hiç kimseye; ne ülkesine ne yurttaşlarına ne de kendisine. O nedenle, Meclisin sesini kısma yerine, şimdi bir de bu alışkanlık hâline geldi, mesela deniyor ki: “Meclisi daha hızlı çalıştırmak...” Meclisi daha hızlı çalıştırmak amaçlanıyor ama Meclisin işlevi ortadan kaldırılıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Etkin ve verimli diyoruz biz, hızlı demiyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) – Hızlı da var.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Tamam, “etkin ve verimli” diyorsunuz ama Meclisi ortadan kaldırıyorsunuz Sayın Elitaş. Yani şimdi konuşma hakkı kısıtlanan milletvekili...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hangi maddelerde söz kesiyoruz, söyler misiniz?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – İzin verir misiniz? Bir dinler misiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir söyler misiniz hangi maddede?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Şimdi, şuna karşı çıkabilir misiniz?

BAŞKAN – Yasa görüşmeleriyle ilgili herhangi bir sınırlama yok.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Bu tasarıyla milletvekilinin konuşma hakkı kısıtlanıyor mu, kısıtlanmıyor mu?

BAŞKAN – Yok, yasa görüşmeleriyle ilgili düzenleme içermiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hangi madde de söyler misiniz? Nerede var, bir söyler misiniz?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Hepsinde, tamamında, hangisini söyleyeyim ben.

BAŞKAN – Yasa maddeleriyle ilgili yerlerde düzenleme yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nerede, bir söyler misiniz?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Tamamında, tamamında.

BAŞKAN - Sayın Gökdağ, lütfen, devam edin.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Değerli Elitaş, bakın, 14’üncü madde, “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri...” Kimin keyfine gere yapılacak bu?

BAŞKAN – Sayın Gökdağ...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Grup önerileri kaldırılıyor.

BAŞKAN – Sayın Gökdağ...

Lütfen, Başkanlık Divanını...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ama bir şey soruyor, açıklamayayım mı? Yani, Sayın Elitaş’ın sorusu kıymetli. Soruyu cevaplamayayım mı yani? Yani yok mu sayalım, kıymetli sorusu.

MURAT EMİR (Ankara) – Son paragrafta “hız” demişsiniz, haberiniz yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Usul tartışması mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Grup önerileri...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Yani arkadaşlar, yani eğer siz bunu bilmiyorsanız...

Çok özür diliyorum, bakın, benim tarzım öyle bir tarz değil.

BAŞKAN – Evet, değil.

Sayın Gökdağ, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ama, siz bunu bilmiyorsanız, gerçekten İç Tüzük’ü, o zaman değişikliği okumamışsınız Sayın Elitaş, okumadan ilk imzayı atmışsınız, e gözünü seveyim yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, ben bir şey demiyorum. Eyvallah, doğru, ben ilk defa bu Komisyonda görüyorum sizi.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ama yani bu böyle bir şey.

BAŞKAN – Sayın Gökdağ, buyurun.

Toparlarsanız, lütfen.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Şimdi değerli arkadaşlar, milletvekili sesini kısmak doğru bir şey değil, hele hele muhalif milletvekillerinin. Muhalefetin olmadığı bir Mecliste bir ülkede demokrasinin olmadığını hepimiz biliyorsunuz değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, olmaz.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ve Mecliste konuşması gereken milletvekillerinin ve muhalefet milletvekillerinin, sadece iktidar milletvekilleri değil ki ve özellikle de aslında Mecliste konuşma ihtiyacı olanlar muhalefet milletvekilleridir. Siz bu İç Tüzük’le muhalefet milletvekillerinin sesini kısıyorsunuz ve dolayısıyla demokrasinin önüne çok büyük bir engel getiriyorsunuz. Deminki söylediğim, o bahsettiğim hikâyedeki sonuçları doğuracak sakıncalarla karşılaşmamız muhtemeldir.

BAŞKAN – Sayın Gökdağ, toparlar mısınız?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Değerli arkadaşlar, korkmayın, insanlar konuşsunlar, Meclis etkin çalışsın, Meclis hızlı çalışsın, verimli çalışsın ama bu milletvekillerinin ve dolayısıyla da milletin sesini kısarak olmasın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökdağ, ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde iki tane önerge vardır, önergeleri geliş sırasına göre okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan “Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi”nin 14’üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (6) numaralı bent kaldırılmıştır.

Muharrem Erkek

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Murat Emir

Çanakkale

Bursa

Ankara

Akın Üstündağ

Bülent Tezcan

Muğla

Aydın

Gereke:

İç Tüzük’ün 160’ıncı maddesi olan kınama cezasını gerektiren hâllere değişiklik teklifiyle eklenen bent, “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmek ve kullanmak.” diyerek yoruma açık, belirsiz ve keyfiliğe neden olabilecek bir hüküm ihdas etmektedir. “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu” ifadesi, kişiden kişiye değişiklik gösterebileceği gibi, adaletsiz bir ceza verilmesinin de önünü açabilecektir. Aynı zamanda bu belirsiz ifade, yasama dokunulmazlığına (Anayasa 83 ‘üncü madde), yani Anayasa’ya aykırılık taşımaktadır.

BAŞKAN – Arkadaşlar, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1783) esas sayılı “Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 14’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Meral Daniş Beştaş

Erol Dora

Mithat Sancar

Adana

Mardin

Mardin

Gerekçe:

Yapılan düzenleme ile kınama cezasını düzenleyen İçtüzük hükmüne yeni bentler eklenmiştir. Buna göre; TBMM bina, tesis ve arazilerine silahlı girenlere, Genel Kurula huzur bozucu pankart, döviz ve benzeri materyal getiren ve kullananlara kınama cezası verilmesi öngörülmektedir. Öncelikle bu düzenleme, Anayasa’nın 83. Maddesindeki yasama sorumsuzluğuna aykırıdır. Neyin huzur bozucu olduğuna kim, nasıl karar verecektir? Sözelimi, bugün cezaevinde hukuksuzca tutulan parlamentonun 3. Büyük parti Grubu Eşbaşkanları ve milletvekillerinin fotoğrafları, “irademizdir” yazılı pankartlar, dövizler, 2017 Bütçe görüşmeleri esnasında “tarafsız olması gereken” AKP’li Meclis Başkanvekilleri tarafından “huzur bozucu” şeklinde tanımlanmış ve kaldırılması istenmişti. Genel Kurul’a döviz, pankart vs getirilmesini yasaklayan bu düzenleme yasama sorumsuzluğu ile fikir ve ifade özgürlüğüne saldırının başka bir boyutudur. Çiftçilerin, emekçilerin gündemini Meclis’e taşmanın bir yoludur bu. Gün geldiğinde buğday üreticisinin, günü geldiğinde madencinin sıkıntısı bu görsellerle Meclis’e taşınmıştır. Bunun yolu kesilmektedir. Kaldı ki genel kurulun huzurunu bozacak materyallerin ne olduğuna kim karar veriyor? Son derece açıktır ki aslında bozulan Genel Kurul’un huzuru değil siyasal iktidarın huzurudur. Sonuç olarak bu düzenleme; iktidarı eleştiren, hukuksuz uygulamalarını konu edinen herhangi bir döviz ve pankartı “kınama” cezasıyla cezalandırmanın bir aracı haline getirilmek istenmektedir. Bütün bu sebeplerle, bu maddenin katı suretle teklif metninden çıkarılmasını öngörmekteyiz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önergeleri okuttum. Sayın Meral Daniş Beştaş, Sayın Erol Dora ve Sayın Mithat Sancar tarafından verilen önerge daha aykırı olduğu için önce onu oylatıyorum.

Sayın Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Muharrem Erkek ve arkadaşları tarafından verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeye geçiyoruz.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 161 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) ve (5) numaralı bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“3. Görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Başkanına, Başkanlık Divanına, Başkanlık görevini yerine getiren Başkanvekiline ve milletvekiline hakaret etmek, Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine yönelik hakaret ve ithamda bulunmak, Anayasanın ilk dört maddesinde çerçevesi çizilen Anayasal düzeni tahkir ve tezyif etmek, Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasada düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak;”

“5. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna ve komisyonlara silahlı olarak girmek;”

“7. Fiili saldırıda bulunmak.”

BAŞKAN – Maddenin görüşmelerine başlıyorum. Bu aşamada...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, herhâlde ara vereceksiniz diye tahmin ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş’ın söz talebi var.

Sayın Elitaş, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, az önce Sayın Gökdağ bir şey söyledi “Bizim sözümüzü kesiyorsunuz.” diye. Usul tartışması az önce okuduğum Meclis Başkan Vekillerinin tutanağında üç dakikayla karara bağlanmış. İç Tüzük 37’yle ilgili kısmı grup başkan vekili arkadaşlarımız ve diğer milletvekilleri incelerseniz 2012 ama kesin olarak 2011 tarihine kadar 2002, 2011 tarihine kadar İç Tüzük 37’yi teklif sahibi milletvekili Genel Kurulda konuşur, iktidar partisinden milletvekili de niye hayır diyeceğini izah ederdi. Ama bir an geldi bir CHP grup başkan vekili arkadaş dedi ki: “Bizim arkadaşımız şu konuda ifade beyan etmek istiyor müsaade eder misiniz?” İktidar partisinden konuşma hakkı olan ikinci söz teamüllerdeki, uygulamalardaki kısım ve CHP’yle 2 milletvekiline verdikten sonra teamül hâline geldi. Sanki CHP’li milletvekillerinin veya 37’ye göre teklif veren milletvekilinin partisi hepsini konuşur anlamına geldi. Lütfen milletvekilleri 2011 ve öncesini incelesinler İç Tüzük 37’de bir teklif veren iki iktidar partisi görüşlerini beyan ederdi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, tutanağa geçsin. On dakika konuşma hakkının üç dakikaya indiği, üç dakika ve beş dakikanın sıfırlandığı, milletvekilinin sesinin kısıldığı bir gerçektir. Bu Komisyonun yorgunluğundan ve gerekse bizi son sözü kullanarak...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özel, bakın 2013’te...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, saat 22.00’de başlamak üzere görüşmelere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.55

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.13

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Reşat PETEK (Burdur)

SÖZCÜ: Abdurrahman ÖZ (Aydın)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

BAŞKAN – Sayın Murat Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başından beri ısrarla üzerini çizdiğimiz konu, bu önümüze gelen teklifin Parlamento geleneklerinin aksine ve demokrasi anlayışının tam tersine birkaç kişi arasında alelacele ve tam olarak anlamlandıramadığımız pazarlıklar üzerinden yapılmış, getirilmiş olması. Bunu nereden çıkarıyoruz? Bir defa olayın akışından tahmin edebiliyoruz ama metne baktığımız zaman metnin aslında son derece yanlışlıklarla dolu, hatalarla dolu olduğunu görüyoruz. Aslında bakarsanız Sayın Şentop’ un burada olmasından memnunum, Sayın Elitaş da burada. Çünkü ben şahsen bu teklifin altına imza atmazdım, son derece hatalı, son derece sorunlu. Siyaseten sorunlu, demokrasi anlayışı açısından sorunlu, çoğulculuk anlayışı açısından sorunlu, yasa yapma tekniği açısından sorunlu, belirsiz kavramlar, çerçevesi belirsiz suçlamalar içermesi dolayısıyla hukuk güvenliğini ve öngörülebilirliğini yok etmesi açısından sorunlu ama şeklen bir defa çok ciddi sorunları var.

Şimdi, bu maddeye gelirken, bu maddelerle ilgili ben Komisyonun vaktini çok almamak için, zaman kazanmak bakımından 15’inci ve 16’ncı maddelerle ilgili görüşümü birden söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, bir defa gerekçeler... Bütünü hakkındaki, gerekçe hakkındaki fikirlerimi daha önce paylaşmıştım, intihal yaptığımı ifade etmiştim. 2011’deki tekliften çok açık intihaller var ve bu akademik bir yazı olsaydı doçentlikler, profesörlükler güme giderdi. Bir defa bu çok önemli bir şey, şeklen de olsa çok önemli bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2011’i mi diyorsunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – 2011’deki tekliften intihaller var, hemen hemen aynı, paragrafların yeri değiştirilmiş, cümlelerin yeri değiştirilmiş, aynı cümleler ve bir tek bir şey yazılmamış. Diyor ki 2011’deki teklifte: “Biz muhalefetin demokratik muhalefet hakkını sınırlamıyoruz.” ama onu silmeyi akıl etmişler çünkü bu teklif muhalefetin demokratik muhalefet hakkını sınırlıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İntihal başkasının düşüncesini aktarma mı?

MURAT EMİR (Ankara) – Efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İntihal başkasının malını sahiplenmek mi demek?

MURAT EMİR (Ankara) – Şöyle: Bir başka metinden almak demektir. Bir tek sizin imzanız var. Sizin açınızdan intihal olmayabilir bu sadece siz yazdıysanız ama bugünkü çiçeği burnunda Sayın Adalet Bakanımızın da imzası var, bunu nasıl açıklayacağız? Neyse, bu kısmı konuşmuştuk zaten. Bu yakışmıyor en azından, yakışmıyor, bir sayfa bir metni yazıyor olması gerekir bu teklifi getirenlerin. Burada herhâlde tartışma yok.

Devam ediyoruz, sonrasındaki madde gerekçeleri gerçekten çok kötü, çok kötü. Bir defa gerekçeler adı gerekçe olsun diye yazılmış, öylesine yazılmış. Gerekçelere dikkat ederseniz gerekçelere hiç değer verilmediği ortada. Niye önemli gerekçeler? Biliyorsunuz, şimdi, burada özellikle konuşuyoruz, biz

istiyoruz ki bu teklifi getirenler de konuşsun. Mesela “hakaret” deyince, “itham” deyince, “Anayasa’nın ilk dört maddesini tahkir, tezyif” deyince, “poster, pankart” deyince, “Genel Kurulun huzuru” deyince, “çalışma düzeni” deyince ne anlıyorlar, ne anlatmak istiyorlar? Çünkü Genel Kurulda karar verecekler veya Başkanlık bu konuda karar vereceği zaman bunlara bakacak, ileride de bunların hepsi değerlendirme konusu olacak. Yani bu metinler niye getirilmiş?

Sıklıkla madde yazılmış, tekrar tekrar yazılmış, sanki madde yazılmamış gibi gerekçede de aynen geçirilmiş ve madde gerekçesi yazılmış. Ya, böylesine yakışmayan, böylesine hukuk birinci sınıf öğrencisinin bile yaparsa sınıf geçemeyeceği yanlışlıklar. Peki, niye bu kadar önemli bu, niye ısrarla bu maddede bunu söylüyorum? Şu nedenle söylüyorum değerli arkadaşlar. Şunun bilinmesi lazım Komisyon tarafından: Bir defa bu teklifin ilk hâlinde 15’inci madde son derece kötü bir maddeydi, son derece. Burada, 15’inci maddede şöyle söyleyeyim: Mesela “sövmek fiili” yine vardı, “tehdit etmek” vardı, “anayasal düzene sövmek” eskisi gibi vardı, mesela “Anayasa’nın ilk dört maddesine aykırı beyanlarda bulunmak” vardı. Yani bir kişi Anayasa’nın ilk dört maddesine aykırı beyanda bulunursa o kişiye kınama cezası verilecekti, böyle bir madde.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Çıkarma.

MURAT EMİR (Ankara) – E, şimdi “Anayasa’nın ilk 4 maddesini kaldıralım.” diyen milletvekilleriniz var. Anayasa’nın ilk dört maddesinde olan “Laiklik ilkesi olmayıversin.” diyen Meclis Başkanı var. “E, bu ne olacak?” dediğimiz zaman cidden bunun olamayacağı alt komisyonda görüldü. Bir ara ara verildi, hatta uzun bir ara verildi yani olağanın üstünde bir ara verildi ve gelindiğinde bir başka madde metni geldi, bu madde metni de şu anda gördüğümüz madde metni. Şimdi, bu madde metninin içine girip içeriğiyle eleştiride bulunacağım ama gerekçesi eski maddenin aynısı, olur mu böyle? Bakın, eski maddenin gerekçesini okuyorum, o değiştirilmemiş, öyle duruyor, aynı madde birinci paragrafta duruyor: “Türk milletinin tarihi ve ortak geçmişine yönelik hakaret ve ithamlar ile Anayasanın ilk dört maddesine aykırı beyanlarda bulunanlar, Türkiye Cumhuriyetinin Anayasa ve kanunlarda düzenlenen idari yapısı ve yerleşim birimlerine ilişkin Anayasa ve kanunlara aykırı isim ve sıfat kullananlara, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna silahlı olarak girenlere ve fiilen saldırıda bulunanlara Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesi öngörülmektedir.” Ya, bu olacak iş değil, yakışmıyor. Yani maddeyi alıyorsun, aynen gerekçe gibi yazıyorsun, ondan sonra madde değişiyor, orada aynen kalıyor tabii. Dolayısıyla, gerekçeye değer vermeyen, maddeye değer vermeyen, bu maddeleri yazarken -birazdan içeriğiyle ilgili konuşacağım- hukuki kavramlara değer vermeyen bir anlayış. Ya, aynı anlayış Komisyona değer vermiyor, aynı anlayış ortak akla değer vermiyor, tartışmaya değer vermiyor, aynı anlayış Genel Kurula değer vermiyor, Meclise değer vermiyor, aynı anlayış millî iradeye değer vermiyor. Dolayısıyla da, aslında, bakarsanız, bir kişiye emanet edilmiş yasama, bir kişiye emanet edilmiş yargı ve bir kişiye emanet edilen bütün bir devlet yapısı, bütün bir parti ve partileşmiş bir devletle karşı karşıyayız. Şimdi, beni sıkıcı bulabilirsiniz, aşırı titiz bulabilirsiniz ama gerçekten bu hiç yakışmıyor, hiç olacak iş değil. Bunların düzeltilmesi lazım, bir şekilde bunların değiştirilmesi lazım. Hâlâ fırsat vardır. Bu konularda titizlenmekte yarar olduğunu düşünüyorum çünkü bunlar altını imzaladığımız ve tarihe bırakacağımız metinlerdir arkadaşlar.

Şimdi, içeriğine gelelim. Dediğim gibi, ilk başta gelen zaten bir garabetti, olacak şey değil. “Anayasa’nın ilk dört maddesine aykırı beyanlarda bulunanlar...” Ya, bunları suçlamayı düşünen bir iktidar anlayışı. Anayasa’nın ilk dört maddesi tartışılır. Sayın Parsak bize Cumhuriyet Halk Partisinin bu konudaki tavrını anlamadığını söylemişti. Ben alt komisyon tutanaklarını kendisine göstererek bir ölçüde tatmin ettiğimi düşünüyorum ama bir kez daha burada kısaca söylemeyi görev biliyorum. Bakınız, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa’nın ilk dört maddesinin titizlikle korunması

gerektiğinden yanayız. Bizler bu ülkenin, ülkemizin vatanyıyla ve milletiyle bölünmez bütünlüğünden yanayız ancak aynı şekilde bizler o Meclis kürsüsünün bir özgürlük kürsüsü olduğunu ve orada milletvekillerinin millettten aldıkları yetki dolayısıyla serbestçe, özgürce konuşabilmeleri gerektiğini savunuyoruz. Peki, diyebilirsiniz ki bunların sınırı yok mudur, bu konuşabileceklerinin sınırı yok mudur? Elbette vardır. Neresidir? O zaten bizim İç Tüzük'ümüzde var. Bakın, şuradan devam edeyim, 160'ın devamını getireyim. 4'üncü madde eskisinde de var yenisinde de var: "Görüşmeler sırasında halkı veya Devlet kuvvetlerini yahut kamu organ, kuruluş ve görevlilerini kanun dışı hareketlere, ayaklanmaya veya Anayasa hükümlerini bozmaya teşvik veya tahrik etmek;" yani suç teşvik ve tahrik, bu tane var, bu zaten suç. TCK kapsamında da suç, Meclis kürsüsünde söylerseniz de suç. Gerçi suç değil yani 83 kapsamında suç değil ama bu tazyik edilebilir belki disiplin cezasıyla ama bunun ötesinde, ne hakla, ne cüretle siz bir milletvekiline "Sen Anayasa'nın ilk dört maddesini tahkir etmeyeceksin." diyorsunuz? Onun hakkında eğer siyaseten bir yanlış yapıyorsa biz tartışırız, bizim özgüvenimiz var. "Sen bunu söyleyemezsin." demek yerine, onu söyleyenleri teşhir etmek, millete şikâyet etmek ve onun düşünceleriyle demokratik bir anlayışla mücadele etmek eğer özgüveniniz varsa, kompleksiniz yoksa gayet mümkündür. Bu ihtiyaç niye? Açıkça konuşalım, bir kısım milletvekillerine "kürdistan" dedirtmeyeceksiniz diye yapıyorsunuz bunu. Bakın, bunlar böyle yasalarla yapılacak işler değil. Bu ülkede önemli olan, bu ülkede her yaşayan insanı bu toprakların sahibi yapmak ve bu topraklara sıkı sıkıya ve bu toprakların birliğine sıkı sıkı sahip insanlar yapmak zorundasınız, bunun yolu budur. Şimdi, böyle başlıyorsunuz, birileri diyebilir ki: "Ya, bizim için sorun yok, biz zaten 'kürdistan' demiyoruz." Mesela, biz "kürdistan" demeyiz. Biz bu ülkenin bölünmez bütünlüğünden yanayız ama başka kavramlar da devreye girecek, o zaman ne yapacağız? Tutarlı olmak zorundayız. Hukuk yapıyoruz burada. Bir kelime olmasın diye hukuk yaparsanız işte böyle hukuku katletmiş oluyorsunuz. Bunun adı hukuk değil arkadaşlar, bu öylesine yazılmış kelimeler bütünü. Bir kelimeye karşı yazılmış, çıkılacak, denecek ki: "Bakın, biz bu kadar destek verdik ama onlara da şu kelimeyi söyletmiyoruz." Bunu söylemek için burada hukuku katlediyorsunuz ve bunu yaptığımızı da hepimiz adınız gibi biliyorsunuz ve bu da aslında AKP'nin on beş yıllık siyaset geleneğinin kendisini inkâr etmesidir. Mesela, ben bu konuda Markar Bey'in konuşmasını beklerim, buna ihtiyaç var. Ben hep böyle tutandıktan konuşuyorum, Sayın Parsak'ın gelmesi de iyi oldu. Bakın, bizim bunu tartıştığımız alt komisyonda örnek veriyor, diyor ki: "Gazi Meclisin kutsal kürsüsünde –tırnak içinde ifade ediyorum- siz çıkıp 'Ermenilere soykırım yapılmıştır.' 'Dersim'de katliam yapılmıştır...' Şimdi bunlara ilişkin yaptırımlar işin ayrı bir boyutu da buradan çıkan tartışmalar, kavgalar huzuru kaçırıyor mu?" diye soruyor. Şimdi, benim huzurumu kaçırıyor arkadaşlar ama ben bunun cezalandırılması gerektiğinden yana değilim, sorun burada.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Ben de yanayım.

MURAT EMİR (Ankara) – Ya, olabilir. Ben burada sizin yana olduğunuzu anlıyorum da Markar Bey'in bunda hangi yanda olduğunu anlamaya çalışıyorum veya AKP Grubunun hangi yanda olduğunu anlamaya çalışıyorum.

"Dersim'de katliam yapılmış." demek suçsa Sayın Cumhurbaşkanının dediklerini nereye koyacaksınız? Değerli arkadaşlar, böyle, demokrasiyi katleden, hukuku katleden anlayışlarla bu işleri yürütemezsiniz. Bir an evvel doğru dürüst yasalar yapmaya ve bu ülkeyi çok sesli yapmaya ve herkesin bu ülkeyi sahipleneceği bir ortam yaratmaya mecbursunuz. Tekrar ediyorum, "çalışma usulü" denen şey...

Bir yanlışlık daha, Sayın Elitaş, bunu dinlemenizi arzu ederim. Bence burada da çok büyük bir hata yapıyorsunuz, Tüzük'ü en iyi bilenlerden birisiniz. 156'ncı maddeye dikkatinizi çekerim, diyor ki: Milletvekillerine verilebilecek disiplin cezaları şunlardır:

1. Uyarma;
2. Kınama;
3. Meclisten geçici olarak çıkarma.”

Nerede hani para cezası, nerede? Yok, demek ki veremezsiniz. Ya, bunlar bakılmadan, incelenmeden yapılmış yasalar. Bu olacak iş değil. 156'ncı madde çok açık. Ya 156'yı kaldıracaksınız ya da diyacaksınız ki: “Biz milletvekillerine 156 varken para cezası veremeyiz.” Ha, diyebilirsiniz ki: “Ya, o aslında kınama cezasının bir parçası.” Bu kınama cezasının bir parçası ise eğer, peki o milletvekili özür diledikten sonra o Meclisten çıkarma cezası sona eriyor ise, onun uzantısı olan Meclisten çıkarılma, o zaman para cezasının da affedilmesi gerekmez mi? Ya, bunlar çok açık yani çalışılmamaktan, bu işe kafa yormamaktan kaynaklanan hükümler. Şurada bakın, komisyon çalışması yapıyoruz, arkadaşlara “Siyaset yapmayın, konu dışı konuşmayın, istifade edelim.” diyorsunuz. Burada gündür çalışıyoruz, bir kelimesine dokunun. Açık seçik, teknik açıdan hukuk hataları yapıyorsunuz. Hadi, siyasi tercihlerinizi tartışınız ama açık seçik hata...

Peki, devam edelim, 157 zaten var, sükûneti ve çalışma düzenini bozmak zaten var, şahsiyatla uğraşmak zaten var. Şimdi Sayın Parsak gitti geldi, milletvekili de eklendi o hakaret şeyine; milletvekili, milletvekiline hakaret edemeyecek. Ya, o zaman, bakın, biz Genel Kurulda birbirimize “O bana hakaret etti.” “Bu bana hakaret etti” demekten işimizi yapamayız. İstedığimizi, bırakın hızı, doğru dürüst bir çalışma ortamı olsa yani bu talepler karşılanacak olsa bırakın çalışmayı, bir hakaret tartışmasının ötesine bu Meclis gidemez ki zaten. Şimdi, milletvekiline bunu yapıyorsunuz ama zaten var 157'de şahsiyatla uğraşmak, sükûneti ve çalışma düzenini bozmak. Bu maddeyi okumadığımız için, Sayın Elitaş, buraya da tekrar yazmışsınız “Çalışma düzenini bozan pankart vesaire getiren.” diyorsunuz. Dolayısıyla, bu açılardan sorunlu, sıkıntılı ve mutlaka düzeltilmesi gereken bir teklife karşı karşıyayız. Bunu geçirirsiniz buradan, Genel Kuruldan da geçirebilirsiniz ama emin olun, siz bununla gurur duyamazsınız. Ne bu gerekçeyle ne madde gerekçeleriyle ne de bunlarla gurur duyamazsınız.

Değerli arkadaşlar, bir şeyi daha söyleyeceğim ve sözlerime son vereceğim, şöyle: Bir madde daha var burada. “Eliniz değmişken şuna bir el atın.” diyorum. “Tanıtıcı belgeler” bölümünde madde 175: “Milletvekillerine, bir kimlik cüzdanı, rozet, hamail ve bindikleri vasıtayı tanıtıcı plâka veya işaret verilir.” Ya, bu “hamail” ne?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bilmiyor musun hamaili?

MURAT EMİR (Ankara) – Araştırdım tabii, ben araştırmadan gelmem.

İki anlamı var, ya muska anlamına geliyor, bir; bir de kılıç kını, kılıç kuşağı anlamına geliyor. Ya, kılıç kullanan var mı içindez bilmiyorum ama eliniz değmişken bunu da düzeltmekte fayda var. Bakın, Sayın Başkan, hiç uzatmadım ama ne olur, bu şeyi siz yaşamayın ve bu yanlışlığı düzeltin. Önce kendi adınıza düzeltin, size yakışmıyor; ondan sonrası da bu Meclisin saygınlığı açısından ve demokrasinin gereği açısından bu yanlışlıklardan bir an evvel dönün diyorum.

Teşekkür ederim.

Pardon, bir saniye, bir şey daha söyleyebilir miyim? Şunu da söyleyeyim de ben 16'ncı maddede söz almayayım.

Şimdi, burada milletvekillerine böylesine siyasetle iç içe, sınırları belirsiz, keyfiliğe yol açabilecek, kişiye göre ve bulunduğu siyasi pozisyona göre değişebilecek kavramlar üzerinden ceza vermek son derece tehlikeli. Bir defa, siyasette, özellikle Türk siyasetinde ve özellikle bu teklifi getirenlerin siyasetinde -yani AKP ve MHP'yi direkt hedef alıyorum burada- ciddi tutarsızlıklar, değişimler vardır. Biz bunları anlatıyoruz yeri geldikçe. O gün öyledir, bugün böyledir, konjonktürel duruma göre fikirler değişmiştir, tavırlar değişmiştir. Bunları ayırtılandırabilirim ama neler kastettiğimi hepimiz biliyorsunuz. Şimdi, bunlar varken bunları böyle bir yasa maddesine dercettiğiniz zaman, işte o zaman ne yapacağımızı şaşırırsınız çünkü hukuk denen şey bir süreklilik ister, objektiflik ister, öngörülebilirlik ister. Yani benim ne dediğim zaman hangi cezayla karşılaşabileceğimi bilmem gerekir. 2011'de "kürdistan" diyenlere hiçbir şey yapılmıyordu, e, şimdi yapılacak. İki sene sonra yapılmazsa ne olacak? Peki, iki sene sonra "Dersim" diyenlere yapılacak, ondan sonra "Ermeni" diyenlere, ondan sonra "Türk" diyenlere yapılırsa ne olacak? Arkadaşlar, kelimeler için ve kelimeler yok edilsin diye siyaset yapılmaz çünkü kelimelerle sorunuz sürekli değişkenlik gösteriyor. Dolayısıyla, 83'üncü maddeye göre de hem yanlış hem de kesinlikle iptal sebebi olacak bir şeydir. Dışarıda konuşabilen bir milletvekilinin veya milletvekili olmayan bir vatandaşın söylediğini, bir milletvekilinin dışarıda kendisinin söyleyebildiğini gelip milletin kürsüsünde, dokunulmazlık olan kürsüde, özgürlüğü olan kürsüde söyleyememesi, söylese cezalandırılması ne aklın gereğidir ne hukukun gereğidir ne de vicdanın gereğidir. Bu, gerçek bir Anayasa Mahkemesi olsa mutlaka iptal edilecek bir hükümdür ama biz tabii, güvenemiyoruz Anayasa Mahkemesine ama sizlerin gene de sağduyusuna güvenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, izin verir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Emir teknik bir konuyla ilgili bir şey yaptı, düzeltmek mecburiyetindeyim. Sayın Emir Anayasa Komisyonu üyesi milletvekili arkadaşımız, hukukçu.

Bakın, Sayın Emir, ben Anayasa Komisyonu üyesi değilim; altı gündür, belki en uzun süredir çalıştığım bu görev Anayasa Komisyonunda bulunduğum süre. Verilen kanun tasarı veya tekliflerinin gerekçesini komisyonların değiştirme hakkı yoktur. O teklif verilmiştir ve komisyonun malı olmuştur. Bizim verdiğimiz teklifte "kanunlara aykırı beyanda bulunmak" ibaresini bizim değiştirme hakkımız yoktur, sizin de değiştirme hakkınız yoktur çünkü o teklif verilmiştir.

Elimde, tesadüf bir örnek getirtirdim, sıra sayısı 485. Madde gerekçesine bakıyorum, bir tanesini bulayım, burada madde gerekçelerinden herhangi birine bakayım, madde 53: "Maddeyle temel bilimler mezunlarının teknoloji geliştirme bölgesinde destek kapsamına alınabilmesi..." diye gidiyor. Şimdi, buradaki 53'e bakıyorum, 53 ne diyor? "4562 sayılı OSB Kanunu'nun muafiyetler ve destekler kısmı düzenlemiştir." Niye Komisyon olarak bu değiştirilmemiş? İşte, kanun teklifi veren kimse o irade orada dursun diye yapmış. Gerekçeyi ne Genel Kurul değiştirebilir ne komisyon değiştirebilir. Bilmiyorum anlatabildim mi.

MURAT EMİR (Ankara) - Tabii.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim verdiğimiz önerenin gerekçesine baktığımız takdirde o önergede anlaşılabilir bir hâle gelmesini istismarı önlemek amacıyla diye birinci zaten gerekçe var olduğu için... Bakın, 15'inci maddenin gerekçesinin ikinci paragrafını okuyorum: “Millet, tarihî süreç içinde teşekkül eden ortak değerler, kader ve gelecek duygusu etrafında toplanan inanç, mezhep ve etnik farklarını aşkın bir topluluktur. Bu bağlamda Türk milletinin ortak geçmişine, tarihine yönelik değerlendirmelerde eleştiri boyutlarını aşan hakaret ve ithamlar tarihî gerçekliğin ortaya konulmasına yönelik dil ve üslubun dışına düştüğü gibi tarihin bir devamı olan bugünkü toplumsal yapımız bakımından da kesimler için kırıcı, yaralayıcı olmakta, ortak kader ve gelecek duygusuna zarar vermektedir. Bunu önlemek amacıyla madde düzenlenmiştir.” Bu bizim genel gerekçemiz, bunu kimse değiştiremez. Eğer biz İç Tüzük değişikliği teklifini istersek, imza sahipleri, o zaman zaten gündemden düşer. Komisyon da değiştiremez, ben de değiştiremem.

Gelelim ikinci konuya, 157'nci maddeyle, 156'yla ilgili söylediğiniz kısım. Mesela, görüşmelerde düzen, 65: “Genel Kurulda söz kesmek, şahsiyatla uğraşmak ve çalışma düzenini bozucu hareketlerde bulunmak yasaktır.” Niye 156'ya ihtiyaç var size göre? Çünkü “Disiplin Cezaları” başlığı altında neyin disiplin cezası olduğunu tanımlamış: Uyarma, kınama, Meclisten geçici olarak çıkarma; üç hâlde koymuş. 157, uyarmayı tanımlamış, şunlar şunlar olursa uyarma cezası verilir ve uyarma, Başkanın takdirinde bir ceza unsurudur. Ondan sonra gelen hükümler de o. 162 ne diyor? “Meclisten geçici çıkarma cezasının sonuçları” diyor. 163 de disiplin suçları ve af dileme konusunu söylüyor. 163'e göre eğer bir milletvekili disiplin suçuyla cezalandırıldığı takdirde açık ve net bir şekilde kürsüden affedilirse sonraki birleşimde Genel Kurula girebilir diyor. Yani Sayın Milletvekili, bakın, hukukçusunuz, saygı duyuyorum, takdir ediyorum, güzel şeyler söylüyorsunuz ama hukukun normlarına da uygun davranmamız gerekir, onu izah etmeniz gerekir. Yani sizin mantığınıza göre 156'ya ihtiyaç yok veya 165'e ihtiyaç yok ya da 68'e ihtiyaç yok ya da 67'ye ihtiyaç yok çünkü bunların tanımlaması, hani kanunsuz suç, ceza olmaz ilkesi, kanuna bunu yaz diye söylüyor Anayasa'da. Onun için, Sayın Milletvekili, buradaki söylediğimiz maddenin başlığını da biz değiştiriyoruz zaten. 156, disiplin cezalarının neveleri, 65'i buraya getirmiş koymuş. 157, uyarmayı tanımlamış. Nedir? 156'nın 1'i. 158, uyarma cezasının verilmesinin şartlarını ortaya koymuş. Kim verebilir? Meclis başkan vekilinin doğrudan doğruya takdirine bağlı. Söz söylemekten yasaklama; orada biliyorsunuz, 67 veya 68'de var, söz söylemekten yasaklamayla ilgili kısım burada söz söylemekten yasaklama konusu nasıl olacağını Başkana tarif etmiş, Meclis Başkanlığına. 160, 156'nın 2'sini tarif etmiş. Hangi şartlar kınamaya girer diye onu yapmış. 161 de Meclisten geçici çıkarma cezasının neler olması gerektiğini tarif etmiş. 162 de “Meclisten geçici çıkarma cezasının sonuçları” demiş. Biz bu sonuçları kısmına demişiz ki, tekrar söylüyorum, 2013 yılındaki yaptığımız uzlaşmada muhalefet milletvekilleri tarafından teklif edilen para cezası kısmını uzlaşma adına biz buraya yerleştirmişiz, olayın tamamı budur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Uzlaşmada o yoktu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Yani bu, uzlaşma adına... Niye? Çünkü biz tüzel kişiliklerin devamlı olduğunu kabul ediyoruz. Ha, arkadaşlar diyor ki: “O zaman biz değildik.” Eyvallah, ona bir şey demiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır, o, uzlaşmada yok.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bu yok uzlaşmada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır, o yoktu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır efendim, bir müsaade edin.

Para cezasını söylüyorum, lütfen...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Anladım da bunu koyup “para cezası” olur mu ya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Beyefendi, onunla ilgili kısım başka. Para cezasıyla ilgili kısım muhalefet milletvekilleri tarafından teklif edilip uzlaşma adına bizim buraya koyduğumuz bir metin. Keşke siz de Komisyona 8 Haziran tarihinde Meclis Başkanının çağırıldığında üye verseydiniz, itirazlarınızı koysaydınız. Mesela, pankart işi, yine muhalefet milletvekilleri tarafından teklif edilmiş, uzlaşma adına koyduğumuz bir metin, bir hüküm.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, uzlaşmayın bizimle, uzlaşmayın. Hiçbir yerde uzlaşmayın, burada da uzlaşmayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama “Uzlaşalım.” diyorsunuz.

İşte, sayın milletvekilleri, bakın, biz uzlaşmanın ne zaman nasıl yapılacağını bilmiyoruz. Şimdi diyelim ki uzlaştık, zaman mefhumunu alırsak eğer şu anda uzlaştık, eğer yarın sabah uzlaşmadan dönerseniz ne yapacağız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Uzlaşma kardeşim, hiç uzlaşma.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özel, şu anda uzlaştık diyelim yarın sabah uzlaşmadan vazgeçerseniz ne yapacağız? Bu mantık onu getirir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir şey söyleyeceğim. Bizimle gıyabımızda uzlaşmayın, varlığımızda uzlaşmayan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teknik bilgileri açıklamak ve bazı gerçekleri ifade etmek için söyledim. İsim de veriyorum, bakın, Sayın Oğuz Oyan, Sayın Turhan Tayan, altı gündür söylüyorum, Sayın Hasip Kaplan -Murat Bozdağ’a ulaşabilmek mümkün değil, Allah rahmet eylesin-onlarda da isim vererek söylüyorum, arasınlar, sorsunlar bu şeyi, “Elitaş yalan söylüyor.” desinler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Elitaş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de isim veriyorum, Sayın Recep Tayyip Erdoğan MHP’ye “kan emici” diyordu, bugün başka bir yerdesiniz. O pozisyonunuzla uzlaşmanız mümkün mü? Bugünkü hâline bakacaksın. Ona bakarsan, Sayın Parsak’ın “tweet”ini koydum, “Sen başkan olamazsın, olsan olsan hapis hanesindeki koşu başkanı olursun.” diyor Tayyip Erdoğan’a. Şimdi, o günden uzlaş hadi Parsak’la. Ya, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Sayın Özel, uzlaşmadan bu kadar rahatsız olmayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Madem geçmişle uzlaşıyorsun Parsak’ın geçmişle yüzleş.

BAŞKAN - Özgür Bey...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır, Dolmabahçe mutabakatı var efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, uzlaşmadan niye rahatsız oluyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şu anda milletvekili bile olmayan birisi o gün bir paket içinde görüş söylemiş, gidiyor Oğuz Oyan’ın altı sene önceki hâliyle uzlaşıyor, Allah Allah.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Beyler, uzlaştık diye koyduk ama şunu söylüyorum, diyorum ki: Para cezası teklifi bizden gelmemişi 2013’te ama bu teklifin sahibi biziz, bu teklifin sahibi burada bulunan üç arkadaş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar, şimdi Sayın Murat Emir’e veriyorum sözü.

Sayın Emir, buyurun.

12.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Elitaş’ın ilk eleştirisine cevap vereyim. Aslında teşekkür ederim, ben çok vakit almamak için hızlı anlattım, herhâlde çok açık olmamış. Burada sorun madde gerekçesinin bu şekilde değiştirilmiş olması değil, madde gerekçesinin aynen madde metninden alınmış olması. Zaten tam da bunu anlatmaya çalışıyorum, madde gerekçesinin maddeyi açıklayan, maddeyi daha anlaşılabilir yapan, amacı ortaya koyan ve daha özgün olması beklenir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tam tutanak tutuluyor, bakarsınız tutanaklara.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O gerekçe amacı tam, net bir şekilde ortaya koyuyor, siz anlamıyorsanız onu...

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, ben de diyorum ki, bakın, gerekçeyle ilgili eleştirim şudur, tekrar söyleyeyim, o zaman da söyledim, gene söyleyeyim: Madde metnini aynen getirip buraya koyarsanız, madde metnini de arada değiştirirseniz açıkta kalırsınız diyorum. Bakın, ilk paragrafını okuyayım ben size gene, diyor ki: "...Anayasanın ilk dört maddesine aykırı beyanlarda bulunanlar..." diyor; hâlâ duruyor bu. Ya, sorun bu zaten, bunu anlatmaya çalışıyorum, iyi ki dokundunuz oraya.

Şimdi, bu tartıştığımız madde metnindeki murat Anayasa’nın ilk dört maddesine aykırı fiilleri ve sözleri yasaklamak mıdır? Bakın, öyleyse o zaman bu ne? Buysa o ne?

BAŞKAN – Bu, o değil ama.

MURAT EMİR (Ankara) – Zaten diyorum ki ben, söylemeye çalıştığım şu: Madde değişir...

BAŞKAN – O başka.

MURAT EMİR (Ankara) – Aynı maddeden bahsediyoruz.

BAŞKAN – Madde aynı da mesela numarası da değişseydi ne olacaktı? O zaman bunu söyleyemeyecektiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Yapmayın Sayın Başkan, burada numara da değişebilirdi, burada özensizliği söylüyorum, ciddiyetsizliği söylüyorum; yol göstermiyor. Niye önemli? Çünkü bilmiyoruz.

BAŞKAN – Ama hayır, şimdi...

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın, bütünü dinlerseniz konuşmamın... Bilmiyoruz yani biz hangi konunun ilk dört maddeye aykırı olduğunu, hangi sözün ortak tarih geçmişine aykırı olacağını, neyin ne olduğunu bilmiyoruz. Geleneksel, MHP’nin her zaman kullandığı bir millet tanımı koymuşlar oraya. Bu değil, bunu anlatmaya çalışıyorum. Bundan kim tatmin olursa olabilir ama ben tatmin olmuyorum ve bunu millet değerlendirecek.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bakın, parti tanımı değildir o, millet tanımı sosyolojik bilimsel bir tanımdır.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Oradaki millet tanımını kabul etmiyor musunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Biz kendi millet tanımımızı kendimiz yaparız siz hiç merak etmeyin, sizin tanımlarınızla kendimizi... Dar düşünmeyiz çünkü bakın, diğer gerekçeleri de okuyabilirdim, diğer gerekçe de aynısı, aynısı yani çoğunlukla öylesine yazılmış, bunu niye kabul etmiyorsunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Burada nasıl tutabilirsiniz siz bunu, genel gerekçeyi değiştirmediniz?” dediniz.

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de dedim ki: “Değiştiremezsiniz bunu, siz Anayasa Komisyonu üyesisiniz, ben iktisatçıyım.”

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, orada sorun yok.

BAŞKAN – Sayın Emir, bir şeyi ben söyleyeyim yani... Şimdi, teklif veriyorlar, teklifi verirken bir gerekçe yazıyor maddelere yani istediği gibi yazar gerekçe, bir gerekçe olması lazım...

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii ama doyurucu yazması lazım, benim anlattığım budur.

BAŞKAN – Yalnız şimdi, Komisyonunda bunda değişiklik yapılırken değişiklik teklifi veriliyor tekrar, önerge; bu değişiklik teklifi kanun teklifi değil, kanun teklifindeki maddeyi değiştiren bir teklif. Dolayısıyla, onun gerekçesi öbürünün gerekçesinden muhakkak farklı oluyor çünkü onu değiştiriyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii.

BAŞKAN – Ama o gerekçeyi öbürünün yerine koymuyorsunuz, o gerekçe duruyor, siz yeni bir gerekçe yazıyorsunuz, onu değiştiren metinle ilgili bir dilekçe.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada sorun yok Sayın Başkan, o açık...

BAŞKAN – Onu değiştirme imkânı yok.

MURAT EMİR (Ankara) – ...benim aksi bir iddiam da yok zaten. Benim ifade etmeye çalıştığım, bakın, buradaki gerekçelerin neredeyse yüzde 80'i ve bu maddenin de aynısı alınmış, madde metni oraya yazılmış gerekçe gibi, madde metni değişince de iş karışmış ve bizi doyurmuyor diyorum. Niye önemli bu? Önemli kısmı da şu: Şimdi, biraz önce söyledim, yani madem öyle tekrar söyleyeyim: Şimdi, “ortak tarihî geçmiş” dersanız, ondan sonra “Genel Kurulun huzuru” dersanız, “çalışma düzeni” dersanız, “Anayasa'nın ilk dört maddesine aykırı beyan” dersanız, “Anayasa'nın ilk dört maddesini tahkir, tezyif” dersanız işte benim orada gerekçeye bakma ve oradan anlama ihtiyacım doğar. Hadi buradan anlamadım, buraya yazmadınız, bu teklifi getirenlerin bunu açıklaması lazım, burada anlatması lazım. Zaman zaman Sayın Elitaş söz alıyor, söylüyor; iktidar milletvekilleri neredeler, niye anlatmıyorlar bu teklifi getirenler, sürekli “evet”, kabul oyu verenler? Ya, bu tutanaklar değerli arkadaşlar, bunu anlatmaya çalışıyorum. Bu önemli değil mi? Bunu anlatmaya çalışıyorum.

İkinci kısmına gelelim. Birçok şey söyledi ama bildiğimiz şeyleri söyledi Sayın Elitaş ama ben söylemeye çalıştığımı herhâlde anlatamadım, tekrar söyleyeyim: Bakın, burada disiplin cezasına para cezasını ekleyemezsiniz çünkü 156'ncı madde açık. Burada ben “İhtiyaç var/yok.” demiyorum, bakın, bana göre ihtiyaç yok da, buradaki maddelerin içeriğine katılmıyorum ama bir an için katıldığımızı varsayalım, bu iki madde birbiriyle çelişiyor diyorum. Niye çelişiyor? Çünkü 156'da saymış, diyor ki: “Uyarma, kınama, Meclisten geçici olarak çıkarma verebilirsin.” Ondan sonra sizin getirdiğiniz teklifte de ayrıca bir para cezası koyuyor. Yapamazsınız. Bunu yapmayı çok istiyorsanız 156'yı da değiştireceksiniz. Bu kadar açık. Yani buna cevap vermedi Sayın Elitaş. Ben de daha fazla vaktinizi almak istemem.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emir.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Eseyan, buyurun.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Murat Bey nezih bir eleştiride bulundu, adım da geçti, ben de o konuda aslında bir usul olarak bir açıklama yapayım.

Benim görüşümü bu maddeyle ilgili merak etti, herhâlde 1915 olaylarıyla ilgili benim görüşümün de önemli olduğunu düşünmüş olması lazım; hâlbuki ben bu konuda bir konuşma yapmadım, 15’inci maddeyle ilgili herhangi bir görüş de serdetmedim ama beni seçti. Neden? Çünkü Ermeni’yim. Bu da ötekileştirmenin başka bir türü yani ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir milletvekiliyim, bu ülkenin tarihindeki her konuyla ilgiliyim, her konuda bir fikrim olabilir, her konuda itirazım olabilir, her konuda başka türlü fikirlerim olabilir. Bunun, şimdi bizim uzun aradan sonra Parlamentoda üç Ermeni milletvekilimiz var, bu da iyi bir şey. İnşallah bu çeşitlilik daha da artacaktır, o yönde gidiyor Türkiye ama işte, 1915 gibi bir konuda hemen Ermeni milletvekillerine dönüp onların görüşünü, hatta onların sağlamlasını almak bir şekilde sadakat veyahut da işte, güvenilirlik testi yapmak veyahut da işte bir kanıt olarak bütün bu müktesebatı bir insanın omzuna yıkmak doğru bir tavır değil. Bence Murat Bey de böyle bir şey yapmak istemez. Bu konular sık sık önümüzdeki zamanlarda da karşımıza çıkacak, bunlar netameli konular. İşte, parlamentolara çeşitli kararlar gelir, işte, bir Güneydoğu’da problemimiz var, etnisiteler sık sık gündeme geliyor, artık biz bunları birbirinden ayırmasını öğrenmek durumundayız.

Şimdi, bu maddeyle ilgili de mesela Parlamentoda herkes görüş serdedebilir, benim görüşüm Murat Bey’in görüşünden daha değerli veya daha değersiz olmayacaktır; görüşlerden bir tanesi olacaktır. Bunu bence bir konsensüs olarak bundan sonra etnisitelerle yani bu ülkede yaşayan, Parlamentoda temsil edilen veya edilmeyen tüm etnisitelerle ilgili artık şu etnik kimlik fokusunu bir kenara bırakmak durumundayız yani bunu ben burada herkesin de kabul edeceğini, saygı duyacağımdan eminim ama bazen altının çizilmesi gerekiyor çünkü aslında herkes böyle düşünüyor ama bazı alışkanlıklarımız var, geçmişten gelen alışkanlıklarımız var, dilimize henüz o şey yerleşmemiş oluyor.

Diyeelim ki yaşadık Parlamentoda, geçmiş dönemde HDP’deki Ermeni milletvekili ifade etti, tansiyon yükseldi, o konudaki fikrimi de size ifade edeyim. Maalesef bu bizim sırtımızda bir yük yani işte, herkesin de böyle yükleri var, bundan da imtina etmeyeceğiz yani gerçekçiyiz aynı zamanda. Yani işte, Ermeni’ysen, Kürt’sen, Türk’sen veyahut da işte, Alevi’ysen tarihin bagajını henüz çözemediğimiz için sırtımızda taşıyoruz. Bunda kalkıp da “Ya, bana ne.” diyecek durumda da değiliz ama biz orada hassas bir noktayı akıllı insanlar olarak tutturabiliriz. Mesela bununla ilgili bir tartışma ortaya çıktığında Parlamentoda -yine şu anda maddeyle bağlantılı olarak konuşuyorum- haydi ben aynı hatayı...

BAŞKAN – Markar Bey, bir şey söyleyebilir miyim?

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Buyurun.

BAŞKAN – Eğer burada bir konuyla ilgili görüş açıklama yönündeki bir davet doğru olmaz zaten yani onu kastettiğini ben de zannetmiyorum. Zaten görüşlerinizi farklı zamanlarda açıkladınız.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Yok yok ama merakımı anlatabildim yani “Markar Bey’in bu konuda ne düşündüğünü çok merak ediyorum mesela.” demesinin nedeni herhâlde etnik kimlikle ilgili bir şeydir yani bu da ayıp bir şey değil. Ben oradaki nüansı sadece anlatmaya çalışıyorum; gerçekten de bunu, onu rahatlatmak için söylemiyorum, Murat Bey’in iyi niyetinden tamamen eminim. Bir hani görüş, tahayyül sıçraması yapabiliriz bu fırsatla naçizane.

Bununla ilgili bir tartışma olduğunda Parlamentoda mesela ben şunu söyleyebilirim: Bu Parlamentoda -1915 konusu olduğu için söylüyorum- herkes istediği görüşü bence ifade edebilir ve etmektedir ama birisi çıktığında -ben bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak söylüyorum- eğer derse ki “Türkler soykırımcı bir millettir.” O, bu maddeye girer. Çünkü, bu, hiçbir millete söylenmemesi gereken bir şeydir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Terside girer.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Terside girer. Mesela bazen beni inciten şeyler de oluyor. Bu arada hani MHP'nin, işte, Erkan Bey'in çok güzel konuşmaları oluyor, kapsayıcı, bütünleştirici. Aynı şekilde bütün partiler de hassas. Ermeniler hakkında mesela bir kategorik değerlendirme yapılarak, işte ne denebilir? “Türk düşmanı, arkadan vuran.” vesaire...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hakaret ve itham içeren. ..

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Bunlar da buna girer yani hiç kimse bir milleti...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – “Affedersiniz Ermeni.” gibi mesela.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – O konuda ben çok uzun makaleler yazdım, isterseniz onu okuyun. Bu açıdan, Sayın Erdoğan'ın, Cumhurbaşkanımızın... Neyse burada size cevap hakkı doğuracak bir şey söylemeyeğim, ben nezih bir konuşma yapmaya çalışıyorum, gerçekten fersah fersah ötede olduğunu söyleyebilirim, taziye mesajını okursanız oradaki o vizyonu görürsünüz.

Dolayısıyla, burada, bu nezih ortamda bu türden şeylerin ayrımını yapabilecek kapasitedeyiz yani neyin, bir milleti tahkir ve tezyif ettiğini, neyin bir tartışma olduğunu. Şunu da söyleyerek kapatmak istiyorum: Bu türden, demin örneğini verdiğim türden, kategorik, bir milleti suçlayıcı, bir suçlama, bir hakaret aslında tam da o tartışmanın kendisini yok eden bir şeydir, ortada tartışma diye bir şey kalmaz veyahut da bir cümleye sıkıştırmak, olayı koskocaman tarihsel bir müktesebatı tek bir sığara, işte “g-word” dediğiniz o sığara, “soykırım” dediğimiz o kelimeye hapsetmek de dâhil olmak üzere bizatihi zaten o tartışmanın altını oymaktır. Dolayısıyla, hiçbir şeye fayda da getirmez, benim anlayışım budur.

Bu açıdan teşekkür ediyorum Murat Bey'e, itirazı varsa lütfen dinlemek isterim. Böyle bir açıklama ihtiyacı hissettim, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Eseyan.

MURAT EMİR (Ankara) – Efendim, bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Ben de Sayın Eseyan'a teşekkür ederim.

Tabii, kendisi de ifade ettiler, benim burada asla birini diğerinden farklı görme niyetim olmadığı çok ortada. Zaten konuşmamın bütününde de şunu ifade etmeye çalıştım: Durduğunuz yere göre, baktığımız yere göre, zamana göre değişebilecek kavramların bir suç unsuru teşkil etmemesi ve o kürsünün olabildiği en geniş şekilde özgürlük kürsüsü olarak kullanılması gerektiğini ifade ettim. Sayın Eseyan'ın bu kendi görüşleri değerlidir ama bir başkasının da bir başka görüşü açıklama hakkı da o kadar değerlidir. İşte bu madde o değerleri yok etme potansiyeli taşıyor, o nedenle de tehlikelidir diyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hakaret, tezyif, tahkir, sövmek, onlar tabii...

MURAT EMİR (Ankara) – Sövmek zaten var Sayın Başkanım, sövmek zaten şey.

Bakın, bir şey söyleyeceğim, arada bir ben Genel Kurula iniyorum, şu adli yargıyla ilgili şeye iniyorum. İnanın konuşmaların çoğu şöyle geçiyor: “Biz bu FETÖ’cülerini adil yargılayalım mı yargılamayalım mı?” üzerinden geçiyor, emin olun. Türk milleti bunların cezalandırılmasını istiyor diye bir konu... Evet, cezalandırılсын, tabii ki cezalandırılсын ama “Adil yargılayalım mı yargılamayalım mı?” diye bir tartışma yürüyor arkadaşlar. Biz böyle bir Genel Kuruldan bahsediyoruz. Tehlikeli işler yapıyorsunuz, bunu anlatmaya çalışıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan’ın (2/1783) esas numaralı İç Tüzük Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, aslında Anayasa Komisyonunda, Komisyonun taraflar arasında derin çelişkiler yaratmış, karşıtlıklar yaratmış bugüne özel gündeminden bağımsız ve Cumhuriyet Halk Partisi adına bir şey söylemek isterim. Çok kıymetli bir konuşma, hem Murat’ın hem Sevgili Markar’ın yaptığı konuşmalar. Şimdi, bir yandan tabii hepimiz kendi mahallemize de sahip olmalı, oradaki eksiklikleri görmeli, onun üzerinden de doğruları yapmamız lazım. Bunun da bir tane yolu var, o da bu Anayasa Komisyonuna düşer. Örneğin, Yeni Şafak, Yeni Akit, Soma faciasından sonra iktidarla şirketin bağlantısının olmadığını ve aslında korunmayacak adamlar olduğunu göstermek için sahiplerinin birisinin Yahudi, birisinin Ermeni olduğunu iddia etmişti. Fetullah Gülen’in Ermeni olduğu iddiası geçen sene temmuz ayında böyle hani sizin mahallenin çokça okuduğu gazetelerin, Güneş’in ve Yeni Akit’in uzun süre üzerinde durduğu bir şeydi ve bu gerçekten inanılmaz üzücü. Benzer şeyler, benzer dil bizi temsil eden, bizim siyasetimizin çokça okuduğu yerlerde de daha geçmişte daha çok oluyordu, şimdi de olsa rahatsızlık duyuyoruz. Şunu söylemek lazım: Mesela Yeni Akit Adolf Hitler’in resmini koymuştu Mavi Marmara’dan sonra ve resimdeki ismi çözdüğünüzde bulmacada “Seni özlüyoruz.” çıkıyordu mesela. Şimdi baksanız “Seni özlüyoruz Hitler, Yeni Akit.” yazın, pat, karşınıza o günkü bulmaca sayısını çıkarıyor.

Şimdi, biz bugün burada bunları konuşurken başka sorumluluklarımız var. Bu Parlatentonun nefret söylemine karşı, ötekileştirici dile karşı anayasal ve bugün burada yaptığımız iş, tam tersine o madde üzerinde tartışacağız ama buna göre bütün Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarını bağlayacak, Ceza Kanunu’nda karşılığı olan ve hepimizin de hem dilini hem söylemini hem gazeteleri belli bir noktaya getirecek ve belki on-on beş yıl içinde sonuç verecek bir çaba içine girmek durumundayız. Ne olursa olsun yani deprem öyle bir şeydir ki Türk, Kürt, Alevi, Sünni ayırmaz. Ne kadar masum bir kelime, hepimizin ağızında. Aslında deprem bu kadar berbat bir şey olmasaydı, Kürt’ü öldürüp Türk’ü öldürmemesi gerekiyordu, Alevi’yi öldürüp Sünni’yi kayırması gerekiyordu. Bilinçaltı hatasını bulunduran bir cümledir. Bunun üzerinde inanılmaz araştırmalar, inanılmaz çalışmalar okuduk. Bu Komisyon bugün bir yanlış yapıyor olabilir, bize ciddi bir yanlış yapıyor ama bu Komisyonun hep yanlış yapacağı anlamına gelmez. Bu Komisyon bir gün özel gündemde toplanmalıdır; konunun uzmanlarını, sosyologları, dilbilimcileri, sosyal psikologları ve bu Komisyonun bu değerli üyelerinin katkısıyla, nefret söylemi ve hedef gösteren dil konusunda müeyyideleri de içeren bir Anayasal çalışma yapması Cumhuriyet Halk Partisi tarafından tam destek alacaktır.

Onun dışında söylenecek başka bir şey yok ama Sevgili Eseyan’ın söyledikleri ile maddenin ruhu arasında ben de o kadar iyimser bir paralellik kurmak isterdim ama tam olarak öyle bir şey yok, onu maddenin içeriğinde ayrıca tartışacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) (Alt komisyon metni) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Sancar, buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu maddeyle ilgili epeyce konuştuk aslında. Niyetin, derdin, amacın ne olduğu da öyle çok fazla saklı değil. Alt komisyonda on iki saat çalıştık ve maddeyle ilgili pek çok şey söylendi, aslında neredeyse her şey söylendi. Bu madde neden geldi? Bunu az çok biliyoruz.

Şimdi, Sayın Elitaş sanırım bu maddeyi savunmadığı için daha önceki uzlaşmalara atfı yapmayı tercih ediyor. Efendim, 2014’te uzlaşma olmuştu. 2014’te şu gördüğünüz, şu an konuştuğumuz üçüncü bent yoktu. Peki, eğer o zaman uzlaşmaya bağlıysanız bu bendi koymayın.

BAŞKAN – Hocam, yalnız Sayın Elitaş bu 15’te değil de sanki 16’yla ilgili uzlaşmadan bahsetti.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Yok, fark etmiyor, eğer uzlaşmaya dayanarak meşrulaştırmak istiyorsanız, eğer uzlaşmaya atfı yaparak savunmak istiyorsanız o zaman uzlaşma dışı şeyleri koymayın. Uzlaşmayan şeyleri koyuyorsunuz, hiç konuşulmamış bir bendi getirip metne koyuyorsunuz, “O zaman para cezası üzerinde uzlaşmıştı.” diyerek para cezasını açıklamaya çalışıyorsunuz. Bunda herhangi bir tutarlılık ve inandırıcılık görmüyorum. Elitaş’ın bu maddenin içeriğini açık açık savunabilmesini beklerdim ama yapamıyor. Yapamıyor, daha önceki konuşmalarımızda da, buradaki tartışmalarımızda da apaçık ortaya çıkan bir durum bu. Burada savunulabilecek bir düzenleme de yok zaten. Yani Elitaş’a hak veriyorum, bu düzenlemeyi savunmanın imkânı yok.

Şimdi, birincisi, bu uzlaşma atfı konusunda bu dipnotu düşelim ama bir başka nokta daha var: 2013-2014 yılları ile şimdiki ortam arasında büyük farklar var. Her uzlaşma o yapıldığı dönemin şartlarına göre değerlendirilir. Türkiye’nin 2013 yılındaki durumuyla, şartlarıyla 2017 yılındaki durumu arasında çok büyük farklar var. O dönem, muhtemelen başka konular da konuşuldu. Kaldı ki 2013 tarihinde yapılan İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu final toplantısında 80 ila 88 madde üzerinde uzlaşıldığı söyleniyordu. O şartlarda bu uzlaşma ortaya çıktı. Toplam uzlaşılammış madde sayısı, kimine göre 20, kimine göre 22. Şimdi, bütün bunlar ortadayken öyle uzlaşmaya atfı yaparak bu düzenlemeyi, bu değişikliği savunmak iyi bir yöntem değil. Elitaş’tan daha nitelikli bir yöntem beklerdim, bir yaklaşım beklerdim.

Bizim bu maddeye itirazlarımız birçok başlık altında toplanıyor değerli arkadaşlar. Her şeyden önce, bu madde, Anayasa’yla yapılması gereken bir değişikliği, bir düzenlemeyi getirip İç Tüzük’le yapmaya kalkışıyor. Anayasa’nın 83’üncü maddesi kürsü dokunulmazlığının mutlaklığını öngörüyor yani “yasama sorumsuzluğu” dediğimiz güvence, milletvekillerinin Meclis faaliyetlerinde sarf ettikleri sözlerden dolayı hiçbir şekilde yargılanamayacağını ve cezalandırılmayacağını söylüyor. Bu kadar açık, mutlak bir güvence varken siz disiplin hükmü adı altında, ifadeyi cezalandıran bir düzenleme getirirseniz, 83’üncü maddeyi değiştirmiş olmazsınız, ihlal de etmiş olmazsınız; daha vahimi, 83’ü ilga etmiş olursunuz. Daha önce de söyledim, önerdim. Keşke İç Tüzük’e böyle bir düzenleme koymak yerine Anayasa’nın 83’üncü maddesini değiştirselerdi. E bari, hani, apaçık olsun; mücadele, kavga, her neyse, mertçe olsun. Neden dolandırıyorsunuz? Böyle bir hükümlerle 83’üncü maddeyi delik deşik edeceksiniz ama bunu Anayasa değişikliği yoluyla değil, İç Tüzük değişikliğiyle getireceksiniz.

Aynı zamanda benim hakikaten “korkakça” diye niteleyebileceğim bir hilebazlık var. Kurnazlık bile diyemem, biraz korkakça bir hile yöntemi olduğunu düşünüyorum. Keşke daha zekice kurnazlıklar düşünselerdi.

Peki, bunun dışında, hangi konularda bu madde bizim eleştirilerimize hedef oluyor, hangi nedenlerle bu maddeyi bu kadar ağır eleştiriyoruz? Değerli arkadaşlar, bu tür düzenlemeler, nereye bakarsanız bakın dünyada -önemli örneklerle- belli olaylardan sonra, belli olaylar üzerine yapılır. Almanya’da neden para cezası öngören bir kanun değişikliği, milletvekillerine para cezası vermeyi öngören bir kanun değişikliği yapıldığını anlattım. Orada hükümeti, koalisyon ortaklarını rahatsız eden sol partinin çeşitli etkinlikleri o düzenlemeye sebep olmuştu. Amaç, sol partiyi etkisizleştirmektir. Almanya yaptı diye demokratik bir düzenleme olduğunu söyleme şartı, mecburiyeti olamaz ki.

Peki, bizde bunun durup dururken getirilmesinin amacı ne? İki önemli amacı var. Daha doğrusu, iki konuda çok net bir yasak getirmek istiyor. Zaten teklifin ilk şekline baktığımızda, amacı, niyeti, altında yatan zihniyeti açık görüyorsunuz. Birincisi değerli arkadaşlar, hele teklifin bir de ilk şekline baktığımızda, açık bir şekilde “kürdistan” kelimesini yasaklama niyeti var. Sadece “kürdistan” kelimesini değil... Şimdi biraz daha ifade değiştirilmiş gibi görüyorsunuz ancak bu hâliyle de o amaçlanan yasakları ve sonuçları doğurabilecek bir niteliği koruyor. Sadece “kürdistan” kelimesi mi? Şöyle bir sürü çelişki var, bu maddenin kendi içinde çelişki var. Kürt kültürüyle ilgili pek çok şeyi bu kapsama sokmanız mümkündür değerli arkadaşlar. Diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti’nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa’da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar kullanmak...” Ya, bu kadar dolandırmanın bir gereği yok ki. Demek istiyorlar ki: “‘Kürdistan’ kelimesi bu ülkenin bütünlüğünü bozar. Onu kullandığınız zaman ceza alırsınız.” Nasıl bir ceza? Meclisten geçici çıkarma, artı, maaşın üçte 2’sinin kesilmesi. Eğer amaç “kürdistan” kelimesini yasaklamak değilse o zaman bu hükmü getirmenin başka ne anlamı var, bunu teklif sahipleri söylesinler.

Ayrıca, burada şuna da dikkat çekelim: Bazen bu tür açıklamalar da geldi ilk imzacılardan. Diyorlar ki: “Efendim ‘kürdistan’ kelimesi eğer bölünmez bütünlüğü bozmak amacıyla kullanılıyorsa cezalandırılacak.” Nereden biliyorsunuz kimin, hangi niyetle “kürdistan” kelimesini kullandığını?

Şimdi, çelişkinin en yaman tarafı şudur: Şu virgülle ayrılan üç cümleyi birlikte değerlendireceksiniz değerli arkadaşlar. “Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine yönelik hakaret ve ithamda bulunmak” diyor ya, ben de diyorum ki “kürdistan” kelimesine ceza vermek, Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine hakarettir. Neden? Ya, Osmanlı bu ortak tarihe ve geçmişe dâhil midir, değil midir? Osmanlı’da “kürdistan” kelimesi her yerde, kayıtlarda, fermanlarda var mıdır, yok mudur? İsmi “kürdistan” mıdır değil midir oranı? “Efendim, o ikisi birbirinden ayrı.” diyorlar. Hayır, ikisi birbirini tamamlıyor, ikisi birbiriyle ilişkili.

Peki, ortak tarih ve geçmiş ne demek? Geçmişin ve tarihin her dönemi herkes tarafından aynı mı yorumlanmak zorunda? Daha önce de söyledim. Gerçekten çok sık kullanmayı tercih etmiyorum “faşizm” kelimesini ancak bir konuda, daha doğrusu, ortak tarih yorumu dayatmak, tarihe tek yorumla yaklaşmayı dayatmak, siyasette tek bir terminoloji veya lügat kullanmayı dayatmak, gerçek anlamda faşizm teorilerinin de pratiklerinin de unsurudur. Şimdi, alalım, Türk milletinin tarihî ve ortak geçmişine bakalım. Sadece Osmanlı dönemini değil, Osmanlı’nın çeşitli dönemleri var zaten. Hangisine, nasıl yaklaşacaksınız? Kimi Tanzimat’ı ihanet olarak görür. “Rahmet olsun Tanzimatçılara.” dese biri, ortak geçmişe hakaret olacak mı, olmayacak mı? Veya geldik, işte en önemli tartışma konularından biri Sultan Abdülhamid, geçmişin en tartışmalı isimlerinden biri. Kimi “kızıl sultan” der, kimi başka bir şey der, kimi “hain” der, kimi “gelmiş geçmiş en büyük devlet adamı” der.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ulu hakan.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Kimi “ulu hakan” der, evet.

Şimdi, biri çıkıp da “Bu ulu hakan değil, hain sultandır.” derse ne olacak değerli arkadaşlar? Öbürü çıksa, dese ki: “Ya, millî mücadele dönemindeki şu şu isimler aslında dinle savaşmışlardır, bağımsızlık için savaşmamışlardır.” Yok mu bu yorumlar, yok mu bu konuda kitaplar, yok mu bu konuda değerlendirmeler? Var, pek çok şey var. Şimdi, çok tartışmalı olduğunu bildiğim ve özellikle AKP’nin üstüne oturduğu gelenekte entelektüel ve siyasal açıdan çok önemli tartışmalara konu olduğunu da gördüğüm için istiklal mahkemeleri örneğini verelim. İstiklal mahkemeleri kararları... Çıktım diyelim ki ben kürsüye ve dedim ki: İstiklal mahkemeleri cinayet mahkemeleridir. Çıktım, dedim ki: İskilipli Atıf Hoca’nın idamı bir cinayettir. Ortak geçmişe hakaret etmiş mi olacağım? Şeyh Said’i saygıyla anan bir konuşma yapsam bu ortak geçmişe hakaret mi olacaktır yoksa olmayacak mıdır, cezalandırılacak mı cezalandırılmayacak mı? Millî mücadele belgelerini daha önce de örnek verdim. Amasya Tamimi’ni, Erzurum Kongresi’ni, Sivas Kongre’sini, İzmit basın toplantısını ve hatta Mustafa Kemal’in Nutuk’unu, Nutuk’un sansürlenmiş bölümlerini çıkıp okusak bu madde anlamında, bu düzenleme anlamında cezalandırılacak mıyız cezalandırılmayacak mıyız?

AKP’nin çok övüldüğü bir şey var, Sayın Cumhurbaşkanı da bunu söyler: “Biz asimilasyona ve inkâra son verdik.” diyor. Değerli arkadaşlar, bu konuda AKP’nin belli bir dönem attığı adımların önemli olduğunu daha önce de söylemiş, şimdi de kabul eden biriyim. Doğrudur, böyle adımlar atıldı ancak şimdi bu adımların hepsi bu tür düzenlemelerle ama özellikle bu düzenlemeyle, çok kritik bir sembol ve ileriye de etkileri çok ağır olacak bu düzenlemeyle yerle bir ediliyor. Bu düzenleme asimilasyon ve inkâr zihniyetini canlandıran, yeniden ve daha güçlü bir şekilde canlandıran bir düzenlemedir.

Bunun dışında da örnekler verebiliriz. Ben artık Sayın Erdoğan’ın Mecliste, grupta, televizyon programlarında kullandığı sözlere de artık atıf yapma gereği duymuyorum. Sadece o mu? AKP içinde pek çok milletvekilinin birçok konuşmasında “Kürdistan” kelimesini son derece doğal ve samimi bir şekilde kullandıklarını biliyorum zaten. Haklılar da, o gelenekte bu gayet normal hatta aksi biraz ayıp ya da aykırı düşer. Peki, bütün bunlar ortadayken böyle bir hüküm neden gelir değerli arkadaşlar? Soruyorum size, yarın öbür gün kürsüde biri sadece “Kürdistan” dedi, “Bağımsız Kürdistan istiyorum.” da demedi... Kaldı ki bu da düşünce özgürlüğü kapsamında bir ifadedir. “Bana göre Türkiye’de Kürt sorununun çözümü bağımsız Kürdistan’dan geçer.” Bunu diyenler de var zaten Türkiye’de. Ama biz demiyoruz, bizim parti programımız ortada, bizim yaklaşımımız ortada. Peki, “Kürdistan” kelimesini kullananın, sadece bu kelimeyi kullananın hangi amaçla kullandığını nasıl belirleyeceksiniz?

Bunun anlamı açık değerli arkadaşlar. Bu madde belli bir siyasal zihniyeti temsil etmektedir. Bu madde çokça yakın olan inkârcı, asimilasyoncu yeni bir resmî ideoloji yaratma heveslerinin bir ifadesidir, yeni bir inkârcı, asimilasyoncu, baskıcı bir resmî ideoloji. Resmî bir ideoloji yarattığımız anda da faşizmin sularına, sınırlarına girmiş olursunuz. Bir milletvekili “Kürdistan” kelimesini kullandığında burada öngörülen cezaya çarptırılacak ama Yargıtay kararları var, Anayasa Mahkemesi kararları var; onlara göre dışarıda bunu kullandığında hiçbir yaptırımla karşılaşmıyor, henüz karşılaşmıyor. Bilmiyoruz, bunlarda değişiklik olur mu, Yargıtay korkuyla içtihadından döner mi ya da Yargıtay da kendini bu yeni resmî ideolojiye uyarlar mı bilmiyoruz. Ama bildiğimiz bir şey: Yargıtay içtihatlarında “Kürdistan” kelimesi suç değil. Şöyle düşünün: Genel Kurulda “Kürdistan” dedim, çıktım, ceza aldım. Basın toplantısı yapmak için basın bölümüne indim Meclisin, orada da “Kürdistan” kelimesini 10 kere kullandım, hakkımda hiçbir şey, hiçbir işlem yapılmıyor. Meclis binası içinde, Genel Kurulda, en çok korunmam gereken yerde böyle bir konuşma yaptığım için cezalandırılacağım ama Meclis binası içinde başka bir yerde bunu söyleyebileceğim. Zaten başka her yerde de söyleyebileceğim.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hocam onu unutmuşlar, şimdi onu da koyarlar, hatırlattınız.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Koysunlar, ben bundan yanayım Barış yani koysunlar, çok istiyorum, açık koysunlar, bilelim yani bilelim, görelim. Niyet neyse ifade de o olsun, metin o olsun. Benim bundan şikâyetim olmaz, benim bu tür hileli yöntemlere itirazım var.

Şimdi, sadece o değil, şu anda Yargıtayın onayından geçmiş, adı “Kürdistan” olan 2 tane siyasi parti var ama bu uygulama değişebilir mi, bilmiyorum. 2 siyasi parti tescil edilmiş, 2 tane siyasi parti “Kürdistan” adıyla var. Yarın, öbür gün, diyelim ki hakikaten Meclise girdiler bir şekilde. Ya, onların varlığı sürekli ceza sebebi mi olacak? Nasıl yapacağız bunu?

Peki, bütün bunlar ortada. Ermeni meselesiyle ilgili söylenenler de doğrusu, daha net olsaydı yine saygıyla karşılardım ama böyle, işte “Türk milletine katil demek suçtur...” Evet, doğrudur, herhangi bir milleti aşağılamak elbette kabul edilir bir şey değildir. Üstelik ben bu konuda kitap da yazmış, pek çok makale yazmış bir hoca olarak, akademisyen olarak söylüyorum. Geçmişle hesaplaşmak geçmişten suçlular üretmeye hizmet edemez, toplumsal yaraları, bugünün yaralarını sarmaya hizmet etmelidir diyorum.

Şimdi, asıl mesele burada “hakaret” değil “itham” diyor. Ne demek itham? “Ermeni soykırımı olmuştur.” diyen cezalandırılacak. Daha önce de anlattık, “Ermeni soykırımı” sözünü kullanmak Türkiye’de de suç değil. Dışişleri Bakanlığının resmî internet sitesinde 2010 yılında konmuş... Yine denetlemeyi unuttum, benim geçen günkü konuşmamdan sonra çıkarmış olabilirler, bilmiyorum. Dünyaya hitap eden bir not vardı. Türkiye’de “Ermeni soykırımı” dediği için mahkûm edilmiş, soruşturulmuş hiç kimse yoktur.” diyor. Demek istediği de şu: “Türkiye’de Ermeni soykırımı vardır.” demek suç değildir. Başka ülkelerde de soykırımı inkâr etmek suç sayılıyor hatta Fransa, Ermeni soykırımını inkâr etmeyi suç saydı. Doğru mu yaptı? Elbette hayır. Ermeni meselesiyle ilgili, 1915’le ilgili birçok farklı tarih yorumu var değerli arkadaşlar ve bu yorumları da kullanma hakkı eşit derecede saygı görmek zorundadır. Kimse bir tarih yorumunu herkese dayatamaz, buna hakkı yok.

Şimdi, devam ederek şuraya geleyim: Diyorlar ki: “Efendim, bu tür düzenlemeler başka ülkelerin iç tüzüklerinde de var.” Para cezası öngören iki örnek, çağdaş ülkelerden iki örnek biliyorum. Zaten Sayın Elitaş da o ikisine atıf yapmıştı. Biri Almanya, onun nasıl olduğunu anlattım bundan önceki madde hakkındaki konuşmamda. Bir de Fransa var. Fransa’da oldukça karmaşık bir sistem var, anlatmayacağım şimdi onu. Her şeyden önce bir siyasi etik kanunu var. Siyasi etik kanununa göre burada ayrıntılı sayılmış disiplin cezalarının nasıl uygulanacağı belirlenmiş. Para cezası da var ve bu cezaların 1949’dan bugüne kadar uygulanma örnekleri de son derece sınırlı, olayların ayrıntıları da var. Şimdi, bunlara girmiyorum. Velew ki Fransa’da olsun, bizimkinin de aynısı olsun, ben gene karşı çıkarım değerli arkadaşlar, gene karşı çıkarım. Neden karşı çıkacağımı da şöyle anlatayım size: Biri, söyledim, 83’üncü madde, düşünce özgürlüğü, demokratik hukuk devleti olmak vesaire, bütün bunlar dolayısıyla karşı çıkarım. İkincisi, bizdeki bu düzenleme bir garabet. Bunun, hukuk mantığıyla, hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşır hiçbir yanı yok. Disiplin cezası gerektiren bir fiile başka bir ceza bağlayamazsınız. Eğer para cezası getirmek istiyorsanız Almanya’daki gibi yapın. Ayrı bir kanunla ve disiplin suçlarının dışında getirdi onu. Almanya’da da var, İç Tüzük’te yapmadılar. İç Tüzük’te uyarma, kınama ve geçici çıkarma cezaları var ama biraz önce anlattığım sebeple bu sefer de para cezası getirmek istediler, para cezası için de ayrı bir tanım yaptılar yani para cezası gerektiren durumu ayrı bir maddede, bir kanunla, milletvekili kanununda yaptılar. Şimdi, hem burada kınamayı gerektiren fiilleri sayacaksınız, ona kınama cezası vereceksiniz, bir de buna bağlı olarak otomatik bir başka ceza vereceksiniz ve o cezanın hangi fiile bağlı olduğunu ayrıca tanımlamayacaksınız, sadece kınama ve geçici çıkarma cezalarına atıf yapacaksınız.

Peki, bakın, değerli arkadaşlar, garabeti biraz daha görelim. Mesela, kınama cezası gerektiren hâllere bakıyoruz, bir ay içinde üç kere uyarma cezası alınca kınama oluyor. Geçelim Meclisten geçici çıkarma cezasına. Şimdi, burada değiştirilmeyen hükümlerden biridir. “Aynı birleşim sırasında üç kere kınama cezası almak.” Şimdi, bakın, üç kere kınama cezası alan bir milletvekili üç kere maaşının üçte 1’ini ödeyecek mi? Çünkü kınama cezası aynı zamanda maaşın üçte 1’inin otomatik kesilmesi sonucunu doğuruyor. Üç tane kınama cezası aldı, her birinden maaşının üçte 1’i gitti, üstüne aynı oturumda geçici çıkarma verildi, üstüne üçte 2 maaşının yani ödenek ve yolluklarının üçte 2’sinin kesilmesi cezası verildi. İyi de yani bunu bir tür mali idam cezası olarak düzenleyin... Bu, bir finansal idam hükmü olur; çok ahlaksızca. Milletvekillerini para cezasıyla terbiye etmeye kalkmak sadece hukuk dışı değildir, ahlak dışıdır. Hele böyle ağır para cezaları doğurabilecek çelişkili hükümler burada, İç Tüzük’te yer almaya devam ederken, dediğim gibi, üç kınama cezası bir geçici çıkarma ediyor yani üç tane keyfi kınama cezası verildi size, üçte 1, üçte 1, üçte 1, gitti maaş. Sonra bir de üstüne geçici çıkarma cezası verilecek, ondan da üçte 2. Bütün bunlar ne için? Şu gördüğünüz ifadeleri Meclisi yöneten o günkü Başkan veya başkan vekili kimse kendi anlayışına göre yorumlayıp sizin bir ihlalde bulunduğunuz sonucuna varacak, bunu da Meclise, Genel Kurula oylatacak, çoğunluk oylarıyla da siz buradan ceza almış olacaksınız. İşte keyfiliğin zirvesi, keyfiliğin doruğu. Milletvekillerini, özellikle belli bir siyasi dünyadan gelen milletvekillerini susturmanın en etkili yolu diye düşünmüşlerdir ama en hukuk dışı, en ahlak dışı yolu.

Peki, devam edelim. Nerede var böyle genel, soyut ifadelerle siyasi zihniyeti ya da temsil ettiği siyasi görüş yüzünden Meclisten ceza alma düzenlemesi? Almanya’da aramayın, Fransa’da aramayın. Oralardakilere bakarak bunu meşrulaştıramazsınız. İsrail’e bakın. Şimdi anlatacağım. İsrail derken ben bütün İsrail halkını aynı kefeye koyan bir dille konuşmuyorum. Oradaki tartışmaları da aktaracağım size. Tam 20 Temmuz 2016 yani tam bir yıl önce bir kanun çıktı İsrail’de. Bu kanun büyük tartışmalardan sonra çıkarıldı. Az bir farkla çıktı ama Netanyahu’nun çok istediği bir düzenlemeydi. Dediği şu: “İrkçılığa tahrik ve teşvik ile İsrail devletine karşı yürütülen silahlı mücadeleyi desteklemek milletvekilliğinden çıkarmayı gerektirir.” Şimdi, dikkat edin, diyorlar ki: “İrkçılığa tahrik ve teşvik ile İsrail devletine karşı yürütülen silahlı mücadeleyi desteklemek...” Peki, buna niye itiraz edildi? Çok ciddi itirazlar geldi buna. Devlet Başkanı da itiraz etti, sol partiler de itiraz etti ama tabii ki en çok itiraz edenlerin kim olduğunu tahmin edersiniz, oradaki Arap azınlığı temsil eden siyasi partiler. Onları hedef aldığı zaten açık. Herkes, İsrail’deki sol partiler de İsrail’deki değişik Arap partileri de bu hükmün getiriliş amacının bu olduğunu apaçık söylediler ve esas meselenin, esas amacın İsrail’deki Arap azınlığın sesini kısmak olduğunu özellikle vurguladılar. Yani, İsrail’de Mecliste 13 tane Arap milletvekili var 120 kişilik Knesset’te ve bu milletvekillerini Meclisten tasfiye etmek istiyorlar. Amacın, bu hükmü getirmek suretiyle Arap milletvekilleri üzerinde bu sağcı İsrail hükümetlerinin politikalarını eleştiren partilere, milletvekillerine şantaj yapmak olduğunu söylediler.

Peki, bu kanun nasıl oldu da gündeme geldi? Söyleyeyim size değerli arkadaşlar: İki tane olay, iki olay arka arkaya yaşandı ve sağcı hükümetler bu yasayı gündeme getirdiler. Birincisi neydi, biliyor musunuz? Mavi Marmara. İsrail’de özellikle “birleşik liste” diye adlandırılan Arap azınlığın partisine ya da o bloka mensup 3 tane milletvekili ya da birkaç milletvekili Mavi Marmara’yla ilgili şu sözleri sarf ettiler: “Mavi Marmara’da, gemideki insanlara karşı operasyona katılan İsrail askerleri katildir.” dediler. Daha da devam ettiler, daha sonraki yıllarda dediler ki: “Gazze’de bomba yağdıran uçakların pilotları teröristtir.” dediler. Yani bu derece ileri gittiler ama asıl onlar değil, onları bir kenara koyalım, iki olay dedim, biri Mavi Marmara’yla ilgili İsrail Hükümetini ve İsrail Özel Kuvvetlerini, Silahlı Kuvvetlerini ağır biçimde eleştirdikleri için. İkincisi: İsrail güvenlik güçlerinin “terörist” diye ilan ettiği şüphelilerin öldürüldüğü bir operasyonu var, 3 genç öldürüldü orada. Güvenlik kuvvetleri dediler

ki: “Bunlar teröristti.” Birleşik listeye mensup milletvekilleriyle yine Balat Partisinin milletvekilleri öldürülen bu gençlerin ailelerine taziyeye ziyaretinde bulundular. Bunun üzerine dediler ki: “Bu taziyeye ziyaretinde bulunan kişi veya kişiler İsrail devletine karşı yürütülen silahlı mücadeleyi destekliyor.” Altı ay Meclisten çıkardılar bunları, altı ay Meclisten uzaklaştırma cezası verdiler. Bununla da yetinmediler, dediler ki: “Hayır, olmaz, milletvekilliğini düşürelim ama mahkeme kararı olmadan.” Başka yollar denediler, Balat Partisinin kapatılması için Anayasa Mahkemesine dava açtılar, Anayasa Mahkemesi bu saydığım bütün olaylar varken “Balat Partisi kapatılamaz.” dedi, Anayasa Mahkemesi bir parti kapatmayı bu sebeplerle uygun görmedi, partinin kapatılması talebini reddetti. Parti de kapatılmayınca bu sefer Netanyahu çıktı, “O zaman bunları Mecliste barındıramayız.” dedi, yargılama olmadan, sadece belli sözleri yüzünden. Meclisin dörtte 3’ünün çoğunluğuyla bir süreç işletiliyor ve milletvekilleri atılıyor. Şimdi, geçen sene yürürlüğe girdi bu kanun, muhtemelen Arap milletvekillerine ve İsrail’in oradaki baskıcı politikalarına karşı çıkan sol milletvekillerine uygulanacak, Meclisten atılacaklar.

Örnek arayacaksınız İsrail’in şimdi yönetimde olan bu sağcı blokunu örnek almış oluyorsunuz yani en çok eleştirdiğiniz, size yakın yayınlarda, kitaplarda en fazla düşman ilan ettiğiniz, en çok küftüğünüz İsrail’deki bu sağcı blok anlayışıyla aşağı yukarı aynı yöntemi kullanan bir tutuma gelmiş oluyorsunuz. İsrail’deki bu uygulamayla ilgili daha uzun anlatmayacağım, daha uzun konuşmayacağım arkadaşlar ama gördüğünüz gibi sözleri ve anlayışı dolayısıyla milletvekillerini çeşitli yol ve yöntemler kullanarak veya çeşitli derecelerde cezalandıran anlayış kendi toplumsal sorunlarını çözemeyen, barışı, demokratik çözümü sağlayamayan, savaş politikalarından medet uman anlayışların bir özelliğidir. Eğer İsrail sağcıları eğer Filistin sorununu adil bir şekilde çözmeyi kabul etseydiler, bu savaş, imha, abluka, aklınıza gelecek her türlü insanlık dışı yöntemi kullanmaktan vazgeçseydiler herhâlde bugün böyle bir tartışma olmayacaktı, böyle bir mesele olmayacaktı. Bunu yapamadıkları için bu sefer savaş politikaları ve onların uzantısı başka diğer faşizan yöntemler...

Eğer bu madde geçerse gerçekten hem bizim mevcut anayasal düzenimizde bile çok ciddi bir ihlal olacaktır ancak daha önemlisi, kalan demokrasi kırıntılarını da yok edecektir. Bundan sonra Parlamento bu maddeye dayanarak cezalar verdiği anda meşruiyetini de kendi elleriyle tahrip etmiş olacaktır. “Yok, efendim, gerekçede ‘millet’ tanımı var.” Arkadaşlar, milletin çok farklı şekillerde yapılmış birçok tanımı var. Sizin seçtiğiniz bir tanım ve bu tanımı da herkese kabul ettirmek istiyorsunuz, Yok böyle bir şey, eğer demokrasi olmaya devam etme iddiasındaysanız öyle bir şey olamaz ama “Ya, kardeşim, bizde lafta ‘demokrasi’ yazıyor ama ne demokrasisi? Bizim demokrasimiz bizim sözumüzün, bizim zihniyetimizin, bizim siyasetimizin herkes tarafından kabul edilmesidir.” dersiniz Anayasa’yı ona göre değiştirin, herkes kendini ona göre ayarlasın. 2’nci maddeyi değiştirin, Anayasa’nın 2’nci maddesini değiştirin, nasıl olsa çoğunluk var. “Demokratik hukuk devletidir.” cümlesini de çıkarın, gerek yok, buna bağlı başka değişiklikler de yapın. Zaten 83’üncü maddeye gerek yok.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Daha önce benim önerim gibi bunu da ciddiye alıp yapmaya çalışabilirler.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bence yapınlar, benim buna itirazım yok. Ben böyle bir açıklıktan yanayım yani kim neyse, daha açık ortaya koysa çok daha iyi olur.

O nedenle, değerli arkadaşlar, ilk şekli zaten son derece vahim, değiştirilmiş hâli de özünü herhangi bir şekilde farklılaştırıyor bu düzenlemenin. Yani daha önce de söylemişim, başta ölümü göstermek, sonra da komaya razı etmek gibi bir yöntemdir. Biz bunu kabul etmiyoruz, sizlerin de böyle bir maddeye onay vermeyeceğinizi umut ediyorum, temenni ediyorum, teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Hocam, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, söz talep eden Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, geneli üzerinde yaptığımız görüşmelerde de çeşitli maddelerde yaptığımız görüşmelerde de 14, 15, 16’ncı maddelerle ilgili görüşlerimizi özetleyerek söyledik. Zaten 3 madde birbirinden ayrılmaz çünkü bu maddeler bir potada eritilip daha sonra hepsi birden bir para cezasına bağlanmak suretiyle birbiriyle ilişkili maddeler hâlinde tutuluyor. 14’üncü maddede görüşlerimi söyleme imkânım olmamıştı başka arkadaşlara söz hakkı verebilmek adına. Öncelikle şunu söyleyeyim. 14’üncü maddede huzuru bozucu döviz, pankart, benzeri materyal meselesi, uzun süredir konuşulan, iktidar partisini rahatsız eden bir yaklaşım ve bir yönelimi içeriyor. Aslında birçok arkadaş atıf yaptı, bugünkü televizyon düzeninde, bugünkü medya düzeninde muhalefetin kısıtlanan ve daralan olanaklarında, özellikle belli bir medya grubunun muhalefeti hiç görmediği, belli bir medya grubunun da muhalefete ayırdığı sürelerin ülkenin, bir partinin genel başkanının, bir partinin grup başkanının canlı yayınlarından arta kalan sürede kısıtlı olanaklarla verdikleri noktada muhalefetin sesini duyurabilmesi sadece sesle olmuyor. Bu yüzden de birkaç arkadaş anlattı “Özgür Özel Soma konuşmasını yaparken elinde baret olmasaydı o konuşma bu kadar hatırlanır mıydı, bilinir miydi?” diye. Gerçekten, bugünkü medya düzeni, bugünkü habercilik anlayışı, bugünkü haberin tüketim yönelimleri mesajı bir objenin peşine takarak ancak tüketiciye ulaştırma, okuyucuya ulaştırma, izleyiciye ulaştırma imkânı veriyor ve bugüne kadar zaman zaman çevik kuvvetin orantısız müdahalesini anlatmak için bir gaz maskesi, bazen Plan ve Bütçe Komisyonuna sıkılan bir damlacık –Sayın Musa Çam karşıda- biber gazı... “Ya, sen ne yapıyorsun Musa, bizi öldürecek misin?” Oysa o biber gazının yirmi katı on dakika önce milletin vekiline, anasının kuzusu, Ankara’da okuyan öğrenciye, o kadar gaz kullanıldığı için oradaki güvenlik görevlilerinin ciğerlerine gelmişken milletvekilinin Plan Bütçede belki 1 mililitre bile olmayan bir biber gazıyla tanışmasının ve yüzleşmesinin hem ne manaya geldiği hem de nasıl haber olduğunun, nasıl konuşulduğunun, nasıl bir objenin peşine mesajın takılarak hedeflenen yere ulaştığının en iyi örnekleri. Ama ben bugün iktidar partisi milletvekillerine Ali İsmail Korkmaz’ın resmine tahammülü, Berkin Elvan’ın resmine tahammülü, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının ölüm yıl dönümünde onların resimlerine, onlardan kalan bazı hatıra eşyalarına tahammülü anlatmayacağım. Bir seçim yapılacak ve o seçimden sonra görülen o ki, kuvvetli de emareler mevcut, iktidar ile muhalefet yer değiştirecek ve belki Ravza Kavakçı muhalefet partisi milletvekili olacak, ana muhalefet partisi milletvekili ve bir sene 3 Mayıs günü, Merve Kavakçı’nın yemin törenini nasıl burada zaman zaman hatırlatma ihtiyacı duyuyor, hatırlatırken Merve Kavakçı’nın resmini taşımak isteyecek ya da 6-7-8 Ekim olaylarına yaptığınız eleştirilerin yıl dönümünde bir gün, bir sene 7 Ekimde diyacaksınız ki: Ben Yasin Börü’nün resmini çıkarayım. “Bu Yasin Börü nasıl öldü?” diye zaman zaman soruyorsunuz ya. Bugünkü muhalefet partisi iktidarda olacak, siz muhalefette olacaksınız, bir sene 7-8 Ekimde Yasin Börü’nün resmini hatırlatmak isteyeceksiniz veya Nazım Hikmet’in bir şiirine eşlik eden Nazım Hikmet resmine, dövizine tahammül edemediğiniz günlerin dönmüş devranı sonunda elinizde çok sevdiğiniz bir şairin resmi, ondan birkaç mısra okumak isteyeceksiniz...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hayali cihan değer.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama bu kibir doğru değil, yoksa hayali cihan değer değmez.

Ama sizin açınızdan bir an şunu düşünün: Necip Fazıl’ın resminin disiplin soruşturmasına, para cezasına konu olabileceği bir düzenleme. Bu düzenlemeyi yapıyorsunuz ve ebediyen iktidar olacakmış kabulü, ebediyen iktidarmış kibri ve o öz güvenle yapıyorsunuz. Yakın gelecekte sizlerin parlamenter olarak görev yaptığınız süreçte belki hiç muhalefete düşmezsiniz veya partiniz düşer de siz milletvekili olmazsınız ama şu ihtimali göz önünde bulundurun: 15 Temmuz günü, ki bunu illa bugünkü iktidar partisi de yapmak zorunda değil, hep söylüyorum... Berkin Elvan ile Abdullah Tayyip Olçok CHP’li

ile AKP'nin kalbini aynı sızlattmıyorsa bu ülkede bir sorun var. Şehitleri, kayıpları, acıları birbiriyle yarıştırmak, kendi acını kutsayıp başkasının acısına sahip çıkmayarak, saygı duymayarak bu ülke hiçbir yere gidemez. Bundan önce de duygularda, acılarda, şehitlerde, yaşlarda, tasalarda ortaklaşmamışların birlikte bir başarı elde etmesi mümkün değil. Bu, iktidar-muhalefet ilişkilerinden, çelişkilerinden evirip çevirip okuyup ama doğru bir yerden meseleyi ucundan tutup çözüme kavuşturma ihtiyacıyla ilgili olarak söylüyorum. Bir sene 15 Temmuz anmasında eline Abdullah Tayyip Olçok'un resmini alıp da o kürsüye çıkamayacaksa eğer bir milletvekili, ben böyle İç Tüzük'ü de böyle düzenlemeyi de ne yapayım. Bugün yapılmaya çalışılan mesele bu tip istisamlara, iktidar baskısına son derece açık ve öyle muğlak ifadeler bırakılmış ki -biraz önce de ifade edildi- bir tarafından okuduğunda Meclisin çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz... Bu herkes için farklı.

BAŞKAN – 14'üncü madde...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 14, 15, 16'yı birlikte ele alıyoruz bugün, hep öyle konuştuk, başka da yolu yok.

Bunu öyle bir noktaya getireceğiz ki kim karar verecek? Meclisi yöneten Meclis Başkanı. Peki, kim oynayacak ve nasıl kararlaştırılacak? Bir nitelikli çoğunluk tanımı da yapmıyorsunuz yani diyorsunuz ki: "Salt çoğunluk." yani iktidar partisi ne derse o olacak. O yüzden bir düşünün bakalım, muhalefette olduğunuz dönemde, Faziletteyken, Refahtayken, Adalet ve Kalkınma Partisinin kısa muhalefet döneminde çoğunluk partisinin veya çoğunluğu oluşturan partilerin elinde böyle bir yetki olsaydı, bugün oraya yazıyorsunuz Anayasa'nın ilk 4 maddesi, Anayasa'nın ilk 4 maddesini katı, sert, sizin hep böyle eleştirdiğiniz, "laikçi" falan diye zaman zaman söylediğiniz Anayasa'nın ilk 4 maddesinin içindeki bazı kelimelerin üzerindeki hassasiyetler üzerinden eline yetkiyi almış bir çoğunluk partisi sizin muhalefet döneminizde olsaydı, ağızınızı açtığınızda cezayı bassaydı, işlediğiniz işlemediğiniz kusuru cezalandırırsaydı böyle bir düzenleme kabul edilebilir mi? Siz o gözle bu metni okumadıktan sonra bu ülkenin insanlarının size verdiği oyun karşılığını yerine getirmezsiniz çünkü ettiğiniz yeminde dürüstlük var, ettiğiniz yeminde tarafsızlık var, ettiğiniz yeminde hakkaniyetten ayrılmamak var, vicdanla görev yapmak var. O yüzden işin bu tarafını, bu soruları bir yere bırakmak istiyorum.

Yaptığınız, yazdığımız metinlerin dercedildiği yerler ana metni ileri taşımalıdır. Parlamenter demokrasi, kaliteli yasama ve yapmaya çalıştığımız işin kendisi, hayatın ta kendisi bunu gerektirir. Kimse bir metnin içine bir cümle sokup o metni geriye götürmez. 14, 15, 16'nın içine soktuğunuz yazılar metni iki yüz elli yıl geri götürüyor, iki yüz elli ila iki yüz altmış yıl. Voltaire diyor ki: "Senin söylediğin sözlerin hiçbirine katılmıyorum ama senin sözünü söylemeni savunmak için canımı bile verebilirim." Bunu, Voltaire'in bir öğrencisinin Voltaire hakkında yazdığı, Voltaire'i anlatan bir hatıratnameden alıyoruz. Eğer Voltaire demediyse o çocuk Voltaire'e atfetmiş, sizin kusurunuz iki yüz on yıla geriler sadece. İki yüz on yıl önce yazmışlar bunu, "Voltaire dedi ki: Senin fikrine asla katılmıyorum ama düşüncelerini söylemek için canımı verebilirim." demişler. İki yüz elli yıl geriye götüren metin üzerinde düzeltme olmaz arkadaşlar. Anayasalar, iç tüzükler aşkın zamanlı metinlerdir, bugün yazılırlar, dünden ders alırlar ama yarını kucaklarlar, yarına yürürler, yarını görürler, yarını yaşarlar. Yazdığımız metnin başarısı yarın okunduğunda, yarın tatbik edildiğinde "Bugün hâlâ daha geçerliymiş, hâlâ daha yazılan metin güncelliğini koruyor, bugünü de kapsıyor." diye takdir topluyorsa takdir yapılacak bir iş yaparsınız. Yok, okunduğu gün yazanlara birileri "Ya, bu belayı başımıza kim açmış, niye açmış, nereden çıktı bu?" diyorsa o zaman sıkıntı var. Kürsü masuniyeti, kürsü dokunulmazlığı bütün dünya anayasalarında az veya çok var, hiç olmadığı çok nadir örnekler var.

Eğri oturup doğru konuşalım. Sayın imza sahipleri, sayın iktidar partisi milletvekilleri; kürsü dokunulmazlığı meselesi, dışarıda suç olan bir Şeyi bile kürsüde suç olmaktan çıkaran bir düzenlemedir. Katı uygulandığı yerlerde her Őeyiyle öyledir, tazminata bile konu olmaz. Bizde yargı kararları var, kürsü dokunulmazlığı hakaret suçunu kapsamaz, miktarına göre asliye ve sulh hukuk mahkemelerinin konusudur ama dünyada bazı örneklere tazminata dahi konu olmaz, istediği kadar hakaret etsin, onda tazminat davası bile aamazsın. Bizde yüksek mahkemelerin içtihatları bunun tazminat cezası olabileceğini gösteriyor, bence de kürsüden hakaret kabul edilebilir bir Şey değildir ama hukuk mahkemelerinin konusudur. Meclisler kendi disiplinlerini sağlayacak tedbirler alırlar, bunun için de bizim İ Tüzük’mzde de olduğu gibi, tartışmalı taraflarıyla, desteklenecek taraflarıyla Meclisten ıkarma, geçici çıkarma, geçici men gibi düzenlemeler olabilir. İlerici metinler bunları zayıflatır, geriletir, ortadan kaldırırlar ama bu yapılan uygulama, aynı suça bir de para cezası ilişkilendirilmesi kabul edilebilecek bir düzenleme değildir. Ama işin esas kabul edilemeyecek tarafı Şudur: İki milletvekilinin birbirine yapmış oldukları hakaret olduğu iddia edilen duruma Meclis çoğunluğu karar verecek. Yani bir iktidar milletvekili ile bir muhalefet milletvekili birbirine hakaret suçu işlerlerse devreye Meclis başkan vekili girecek, ikisi için ayrı ayrı oylanacak ve düşünün ki iktidar partisi milletvekilinin ettiği hakaret doğal olarak çoğunluk oylarıyla cezasız kalacak, muhalefete ceza verilecek. Muhalefet partisi milletvekili kendisini savunmak için veya hakkını aramak için hukuk mahkemesine gidecek. Orada iktidar partisi milletvekili diyecek ki: “Bu konuda alınmış Meclis kararı var efendim. Siz mahkeme olarak Meclisin kararlarının üstünde misiniz? Bu konuda Meclis benim hakaret suçu işlemediğime karar verdi, siz mahkeme olarak bir Meclis kararının üstüne çıkamazsınız.” Nerede kaldı kanun önünde eşitlik, nerede kaldı Anayasa’nın eşitlik ilkesi? O yüzden, yapılmakta olan 15, 16, 17, sizin niyetiniz, cezalandırmak istediğiniz Şey, seçtiğiniz yöntem, argüman ne olursa olsun, bir kere temel hukuk açısından fevkalade sıkıntılı, fevkalade problemlidir.

“Türk milleti” tanımı var. Ben MHP ile AKP’yi kavga ettirmek için, bir daha bu kavgaları hatırlatmak için söylemiyorum ama iyi kötü Meclisi eksiksiz takip eden, açık olduğu hemen her gün, milletvekilliği dönemimde -Grup Başkan Vekilliğinden önce- neredeyse eksiksiz takip eden bir Milletvekili olarak bana “Söyle bakalım zgr zel, MHP en çok hangi lafı attı AKP’ye?” dersin Şu lafı atmıştır: Sayın Cumhurbaşkanınca, iktidar partisi grubunca çokça tekrar edilen “milletimiz, millet” söyleminde, Sayın Erkan Akçay da çokça demiştir, MHP’liler de çokça demiştir, “Ya Şu milletin bir adını söyleyin kardeşim.” derlerdi. Kendisi de vücut diliyle Şimdi tasdik ediyor. 24’üncü Dönemde o milletin adını söylemeden...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani bir vücut dilini dahi emanet edemeyeceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E edin, ne olacak?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Belki bin defa söylenmiştir, bunlar saklı gizli Şeyler değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet. Saklı bir Şey olsa söylemem zaten. Tutanaklarda var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama söylemeye gerek var mı? Takdir sizin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Var, Şöyle: Diyorsunuz ki “O milletin adını söyle.” İktidar partisi de o milletin adını söylemiyor. Şimdi bugün...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Söylüyor, niye?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, siz yıllarca “Niye söylemiyorsunuz?” dediniz onlara. En çok attığınız lafı, onlar da uzun süre çok ısrarla söylemediler.

Şimdi üzerinde bir şeyde uzlaşmışsınız da o uzlaşmanın sizin açınızdan tutarsız bir tarafı yok ama iktidar partisi açısından, dün suç saymadığı, dün özen göstermediği, dün ayakları altında çiğnediği bir meseleyi bugün burada cezaya tabi tutarken yarın hangi irtibat ve ittifak içinde olacakları bilinmez. O konuda bir endişe olacaksa yine size menkuldür o, ben onu söylüyorum, yoksa bu kısmında size bir şey söylediğim yok. Sizin orada bir tutarlılık sorunuz yok ama muhatabınız sizin bütün ısrarlarınıza rağmen, “millet” dedi ama “Türk milleti” demedi, siz de hep bunu eleştirdiniz. Bunun altını çizmekte hiçbir sıkıntı yok.

Ama bu konu Anayasa'nın ilk 4 maddesi açısından da hangi hassasiyette olursak olalım, bugünkü şartlarda kuzuyu kurda emanet etmektir.

Bugünkü Meclis Başkanı adına... Veya istese bütün oturumları yönetir Meclis Başkanı, çıkacak beyefendi -bahsettiğiniz laiklik ilkesi de bunun içinde- ve “Laiklik Anayasa'da olmamalıdır.” diyen, laikliğe ağız dolusu laf söyleyen İsmail Kahraman, laikliğe laf söyleme durumunda önce savcı olarak görev yapacak, “Birisini laikliğe laf söyledi, Anayasa'nın ilk 4 maddesine aykırı bir davranışta bulunuyor.” diyecek, iktidar partisi de bunu cezalandıracak. Resmen kuzuyu kurda emanet etmek. Buradan adalet bekliyorsunuz, buradan çeşitlik bekliyorsunuz; sıkıntı burada, tutarsızlık burada, çelişki burada. Ama bir daha söylüyorum, ister Anayasa'nın ilk 4 maddesi olsun ister iktidar partisinden veya başka partilerden, benim duymayı haz etmediğim, asla katılmadığım fikirler olsun, kürsü masuniyeti yani milletvekilinin orada kullandığı ifadelerden dolayı sorumlu olmama hâli hem evrensel hem de Parlamento hukuku açısından gözümüz gibi sakınmamız gereken bir şey çünkü mesele daha sonra başkasının elinde çok başka bir şeye dönüşebilmektedir.

Sözü çok uzatmadan son olarak şunu da söyleyeyim: Bugün yapılmaya çalışılan iş 1960, Demokrat Partinin tahkikat komisyonundan farklı bir iş değil bu maddeleri değiştirmezseniz. Daha sonra yaşanan darbe, o darbenin ortaya koyduğu hukuk, hepimizin şu anda üzülmeye andığı, doğru bulmadığı, kınadığı siyasi idamlar, hepsi bir yana... Zaten onlar olmasa bugün Demokrat Partinin o gün o kararları veren yöneticilerinin çocuklarının çok utanacakları iş o tahkikat komisyonudur. Tahkikat komisyonudur ki 18 Nisan 1960'ta iki tane Demokrat Partili milletvekili tarafından önerilmiş, Demokrat Parti çoğunluğuyla kurulmuş, 15 üyeden oluşuyor. “Genel Kurul seçecek üyelerini.” demişler, 15'ini de Demokrat Partiden seçmişler. Seçilen tahkikat komisyonunun o gün yaptığı görev: Komisyon mahkeme ve dava yetkisine sahip olacak, tutuklama yetkisi de var, gazetelere matbaalara el koyma, milletvekillerini yargılama ve hapsedme, gazeteleri kapatabilme, Meclis müzakerelerinin yayınlanmasına engel koyma ve aldığı herhangi bir kararın kesinliği ve mahkeme yolunun kapalı olmasıyla malul bir komisyon. Bu komisyon İsmet Paşa'nın Meclis konuşmasına yayım yasağı getiriyor 15'te 15 oy birliğiyle. İsmet Paşa ertesi gün gidiyor buna karşı, Ulus gazetesinin sabah toplantısında yayım masasına oturuyor, “Kimseden korkmayın çocuklar.” diyor. Ulus gazetesi o metni yayımladığı için kapatma kararı alınıyor ve daha sonra Ulus gazetesi Anadolu'nun dört bir yanında korsan nüshalarla, hiç okunmadığının elli katı, yüz katı basılarak ve okunarak bambaşka bir yere taşınıyor.

Alınan her türlü baskıcı, her türlü sansürcü, her türlü kerameti kendinden menkul, çoğunluğa dayanan, muhalefeti susturmaya yönelik hadsiz ve densiz karar milletin vicdanından döner, gün gelir hukuktan döner ve tarihe kara birer leke olarak geçer.

Bugün, şimdi yapılan, daha önceki duyumlardan, iktidar partisinin burayı boşaltmasından, Komisyonun “İlla bu gece bitireceğiz bu Komisyonu.” derken yapılan bu değerlendirmelerden sonra, bu konuşmadan sonra tatile sokulup yarına kadar değişikliklere gebe olmasından ümitvar olmak istiyorum. Umut etmek isterim ki günlerdir yapılan bu değerlendirmelerimiz, bu tarihsel göndermelerimiz, bu belli bir hukuk, siyaset, sosyoloji, demokrasi temelli bugüne değil yarına dair uyarılarımız bir sonuç

veriyordur ve bu yanlışlardan, Anayasa'ya aykırı İç Tüzük düzenlemesiyle Anayasa'yı ihlali kafaya koymuş ve Anayasa'yı ihlal sırasındaki parmak izlerini bırakmamak için Anayasa değiştiren bir İç Tüzük değişikliğiyle ve Anayasa Mahkemesinin vereceği bir Anayasa dışı karara güvenerek yapılan Meclisin toplantı yeter sayısı olmadan toplanması, öyle kararlar alabilmesinden başlayan, tahkikat komisyonlarına taş çıkaracak bu son 3 madde düzenlemesine kadar giden, milletvekilinin söz haklarını kısıtlayan, muhalefetin –iktidarı- ülkenin gündemi ve iktidarın gündemi arasındaki açığı teşhir eden ve Meclis gündemini ülke gündemine yaklaştırmak için iktidara söz söyleme hakkını savunan grup önerilerini ortadan kaldıran tarihin en ayıplı ve getiren iktidar açısından da destek veren kurumsal kimliklerin kendinin tarih önünde bugünkü pozisyonlarını sorgulamaları zarureti ortaya çıkarması açısından da bu sorunlu teklif ümit ederiz tamamıyla geri çekilir.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İnşallah.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ümit ederiz bu yanlışlardan dönülür, dönülürse size Meclis kürsüsünden ilk kez, siyasi tarihinizde ilk kez bu kadar ciddi eleştirileri dinleyip gereğini yapma konusunda gösterdiğiniz demokratik olgunluk için teşekkür etmek, amasız, fakatsız teşekkür etmek de boynumuzun borcu olsun.

Ümitvar değilim ama ümidimi korumak, yarına umutla bakmak istiyorum. Bugün, yarına yapılacak değişikliklerin, bu yapılan bütün uyarılar sonucunda 4 partinin içinde bulunduğu gerçek bir mutabakata ihtiyaç duyduğunu, ufak tefek makyajlarla, ufak tefek yasak savmalarla erişilecek meselenin işi siyaseten büyük bir günahkârlıktan siyaseten daha az günah işleme durumuna evrilteceğini, topyekûn bu günahtan kurtulmanın yolunun bu teklifin topyekûn geri çekilmesi olduğunun altını çiziyor, gösterdiğiniz anlayış için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, söz talebiniz mi var?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Söz talebim var ama bir başka arkadaşımın söz sırasını da almış olmayayım.

BAŞKAN – Sayın Özel, görüşmelere ara vereceğiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sonra konuşayım.

BAŞKAN – Cevap mahiyetinde değilse ara vereceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben farklı bir değerlendirme yapacağım, cevap için söz istemedim.

BAŞKAN – O zaman yarın.

Değerli arkadaşlar, bilgisayar saatine ve benim saatime göre saat 00.02. Bugün 20 Temmuz 2017 Perşembe.

Görüşmelere 20 Temmuz Perşembe, bugün saat 15.00'te devam etmek üzere çalışmalarımıza ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 00.03